

2016 – 2025

PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT

PRAI

infraed

REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD - VEST

**PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE
PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT (PRAI)**

2016 - 2025

**REGIUNEA DE DEZVOLTARE
NORD - VEST**

Componenta Consorțiului regional al Regiunii de Dezvoltare Nord - Vest

NR. CRT.	NUMELE SI PRENUMELE	INSTITUTIA REPREZENTATA	FUNCTIA IN CADRUL INSTITUTEI	FUNCTIE IN CADRUL CONSORȚIULUI	JUDEȚUL
1	Bulzan Cornelia	Consiliul Județean	Consilier	membru titular	Bihor
2	Pantea Lucia	Consiliul Județean	Consilier	membru supleant	Bihor
3	Bekesi Csaba	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă	Director executiv	membru titular	Bihor
4	Morar Adrian	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă	Director executiv adjunct	membru supleant	Bihor
5	Badea Constantin	Camera de Comerț și Industrie	Director general	membru titular	Bihor
6	Chereji Ana-Monica	Camera de Comerț și Industrie	Consultant cameral	membru supleant	Bihor
7	Novac-Iuhas Alin	Inspectoratul Școlar Județean	Inspector școlar general	membru titular	Bihor
8	Mielu Florian	Inspectoratul Școlar Județean	Inspector școlar IPT	membru supleant	Bihor
9	Minta Ioan	Consiliul Național al Intreprinderilor Mici și Mijlocii din România	Primvicepreședinte	membru titular	Bihor
10	Minta Olimpia	Consiliul Național al Intreprinderilor Mici și Mijlocii din România	Președinte	membru supleant	Bihor
11	Morgovan Nicolae	Blocul Național Sindical-Filiala Bihor	Președinte	membru titular	Bihor
12	Tirla Petre	Blocul Național Sindical-Filiala Bihor	Președinte Sindicat	membru supleant	Bihor
13	Nemeș Gratiela	Consiliul Județean	Consilier	membru titular	Bistrița-Năsăud
14	Manlup Sever Pompei	Consiliul Județean	Consilier	membru supleant	Bistrița-Năsăud
15	Gălu Dumitru Marin	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă	Consilier superior	membru titular	Bistrița-Năsăud
16	Moldovan Emilia	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă	Consilier superior	membru supleant	Bistrița-Năsăud
17	Mureșan Monica	Camera de Comerț și Industrie	Secretar general	membru titular	Bistrița-Năsăud
18	Szekeres Iulia	Camera de Comerț și Industrie	Șef compartiment formare	membru supleant	Bistrița-Năsăud
19	Tabără Camelia	Inspectoratul Școlar Județean	Inspector școlar general	membru titular	Bistrița-Năsăud
20	Unciu Speranța Dorina	Inspectoratul Școlar Județean	Inspector școlar IPT	membru supleant	Bistrița-Năsăud
21	Ursa Nicușor Iosif	SC RAAL SA Bistrița	Responsabil învățământ	membru titular	Bistrița-Năsăud
22	Bolog Horatiu Daniel	SC RAAL SA Bistrița	Șef serviciu resurse umane	membru supleant	Bistrița-Năsăud
23	Strungar Marinela	Sindicatul Independent Leoni Bistrița	Președinte	membru titular	Bistrița-Năsăud

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Vest, 2016-2025

24	Anton Gabriela	Sindicatul Independent Leoni Bistrița	Vicepreședinte	membru supleant	Bistrița-Năsăud
25	Jucan Andreea Maria	Consiliul Județean	Șef Birou Agenții Economice și Instituții Publice	membru titular	Cluj
26	Marchiș Anca Daniela	Consiliul Județean	Consilier	membru supleant	Cluj
27	Chiciudean Ana Maria	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă	Director adjunct	membru titular	Cluj
28	Haranguș Zoia	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă	Consilier	membru supleant	Cluj
29	Georgescu Bogdan Marius	Camera de Comerț și Industrie	Șef oficiu juridic	membru titular	Cluj
30	Revnici Lucia Paula	Camera de Comerț și Industrie	Psiholog	membru supleant	Cluj
31	Cuibus Valentin Claudiu	Inspectoratul Școlar Județean	Inspector școlar general	membru titular	Cluj
32	Giurgiu Carmen Tereza	Inspectoratul Școlar Județean	Inspector școlar ÎPT	membru supleant	Cluj
33	Ibănescu Andreea	SC CSI ROMANIA SRL	Specialist resurse umane	membru titular	Cluj
34	Răduțu Veroniu	SC CSI ROMANIA SRL	Inginer mecanic	membru supleant	Cluj
35	Bunea Gavril Ioan	Blocul Național Sindical- filiala Cluj	Președinte	membru titular	Cluj
36	Drînda Vasile	Blocul Național Sindical- filiala Cluj	Secretar general	membru supleant	Cluj
37	Mare Monica	Consiliul Județean	Inspector	membru titular	Maramureș
38	Munteanu Mihaela	Consiliul Județean	Inspector	membru supleant	Maramureș
39	Olanu Mihaela	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă	Director executiv	membru titular	Maramureș
40	Donca Ștefania Elena	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă	Inspector superior	membru supleant	Maramureș
41	Marciș Gheorghe	Camera de Comerț și Industrie	Președinte	membru titular	Maramureș
42	Tuș Florentin Nicolae	Camera de Comerț și Industrie	Secretar general	membru supleant	Maramureș
43	Moldovan Ana Lucreția	Inspectoratul Școlar Județean	Inspector școlar general	membru titular	Maramureș
44	Pop Livia	Inspectoratul Școlar Județean	Inspector școlar ÎPT	membru supleant	Maramureș
45	Petre Mitru	SC MultiNet SRL	Director	membru titular	Maramureș
46	Petreș Ioana	Sindicatul Liber Învățământ (SLI)	Președinte	membru titular	Maramureș
47	Pataki Csaba	Consiliul Județean	Președinte	membru titular	Satu Mare
48	Ștern Felicia Cristina	Consiliul Județean	Director executiv	membru supleant	Satu Mare
49	Marușca Septimiu Marcel	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă	Director executiv adjunct	membru titular	Satu Mare
50	Derșidan Simona Valerica	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă	Director executiv	membru supleant	Satu Mare
51	Culic Daniela	Camera de Comerț și Industrie	Director general	membru titular	Satu Mare

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Vest, 2016-2025

52	Cristoiu Marinela	Camera de Comerț și Industrie	Șef departament resurse umane, proiecte, cursuri	membru supleant	Satu Mare
53	DiŃgă Adriana	Inspectoratul Școlar Județean	Inspector școlar ÎPT	membru titular	Satu Mare
54	Durla Călin	Inspectoratul Școlar Județean	Inspector școlar general	membru supleant	Satu Mare
55	Brumboiu Dan	Asociația Economică Germano-Română pentru regiunea de Nord-Vest	Vicepreședinte	vicepreședinte	Satu Mare
56	Cadar Iuliu	Asociația Economică Germano-Română pentru regiunea de Nord-Vest	Președinte	membru supleant	Satu Mare
57	Drăgan Ioan	Sindicat Învățământ Preuniversitar Satu Mare	Președinte	membru titular	Satu Mare
58	Talvac Sergiu	Sindicat Învățământ Preuniversitar Satu Mare	Primvicepreședinte	membru supleant	Satu Mare
59	Opriș Laura Claudia	Consiliul Județean	Consilier DMPDR	membru titular	Sălaj
60	Opriș Crăian Cătălina-Maria	Consiliul Județean	Consilier DMPDR	membru supleant	Sălaj
61	Pura Dorin Alexandru	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă	Director executiv adjunct	membru titular	Sălaj
62	Breban Mihai Octavian	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă	Șef serviciu	membru supleant	Sălaj
63	Ignat Florian	Camera de Comerț și Industrie	Președinte	membru titular	Sălaj
64	Morar Paul	Camera de Comerț și Industrie	Director executiv	membru supleant	Sălaj
65	Pop Maria	Inspectoratul Școlar Județean	Inspector școlar general	membru titular	Sălaj
66	Gozman Daniela	Inspectoratul Școlar Județean	Inspector școlar ÎPT	membru supleant	Sălaj
67	Sabău Pavel	SC Sandana COM SRL Zalău	Administrator	membru titular	Sălaj
68	Bocian Diana Raluca	SC Sandana COM SRL Zalău	Economist	membru supleant	Sălaj
69	Rus Alexandru	Sindicatul Metalurgistul Silcotub Zalău	Președinte	membru titular	Sălaj
70	Gozman Radu	Sindicatul Metalurgistul Silcotub Zalău	Lider sector	membru supleant	Sălaj
71	David Cristina	Agenția de Dezvoltare Regională NORD-VEST	Expert tehnic- Compartiment Regional Formare Profesională	vicepreședinte	Nord-Vest
72	Szavics Petra	Agenția de Dezvoltare Regională NORD-VEST	Expert tehnic- Compartiment Dezvoltare Regională	membru supleant	Nord-Vest
73	Popescu Daniela	Universitatea Tehnică Cluj-Napoca	Prorector	președinte	Nord-Vest
74	Orza Bogdan	Universitatea Tehnică Cluj-Napoca	Director DECIDFR	membru supleant	Nord-Vest
75	Hosu Ioan	Universitatea Babeș Bolyai Cluj-Napoca	Coordonator Oficiul programelor Europene	membru titular	Nord-Vest
76	Cervinsschi Adriana	Universitatea Babeș Bolyai Cluj-Napoca	Secretar Șef Oficiul programelor Europene	membru supleant	Nord-Vest

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Vest, 2016-2025

77	Roman Ioana	Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca	conf. dr. Director DPDD	membru supleant	Nord-Vest
78	Fărăgău Drăgan Mirela	Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca	lector dr. director CÎPV	membru titular	Nord-Vest
79	Simuș Maria Domnica	Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic	Coordonator regional Nord-Vest	secretar	Nord-Vest

Experții care au elaborat PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Vest, 2016-2025:

Maria Domnica Simuș - Expert actualizare metodologie și actualizare și monitorizare PRAI secțiunile privind Învățământul Profesional și Tehnic (IPT)-Regiunea Nord –Vest

Carmen Tereza Giurgiu - Expert actualizare metodologie și actualizare și monitorizare PRAI secțiunile privind Învățământul Profesional și Tehnic (IPT)-Regiunea Nord -Vest

Rodica Mocan - Expert actualizare și monitorizare PRAI secțiunile privind Învățământul Superior - Regiunea Nord –Vest

Cuprins

Cuvânt înainte.....	9
1. Rezumat.....	10
2. Contextul european, național și regional.....	12
2.1. Contextul european	12
2.2. Contextul național.....	14
2.3. Contextul regional	18
3. Aspecte demografice	21
3.1. Evoluții și situația actuală	21
3.1.1. Statistica recensământului populației 2011	23
3.1.2. Structura pe grupe de vârstă	24
3.1.3. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)	27
3.1.4. Distribuția pe sexe	29
3.1.5. Structura etnică	31
3.1.6. Mișcarea migratorie	33
3.1.7. Nivelul de trai.....	35
3.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060.....	37
3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT	38
4. Profilul economic regional	39
4.1. Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici	39
4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)	40
4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active	43
4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune – investiții.....	46
4.1.4. Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create.....	48
4.2. Proiecția principalilor indicatori economici	50
4.3. Alte informații și informații parțiale.....	52
4.3.1. Cercetarea – dezvoltarea	52
4.3.2. Industria.....	54
4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu	57
4.3.4. Agricultură	58
4.3.5. Turismul.....	59
4.3.6. Dezvoltarea durabilă	59
4.3.7. Zona montană și dezvoltarea durabilă–aspecte specifice ruralului montan	62
4.4. Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru IPT	62
5. Piața muncii la nivel regional	63
5.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodărie (AMIGO).....	63
5.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii.....	64
5.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii	66
5.1.3. Șomajul de lungă durată	67
5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM).....	68
5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică	68
5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale	70
5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați.....	72
5.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante	73
5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale.....	74
5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații	75

<i>5.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei</i>	76
<i>5.6. Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognoză)</i>	77
5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați	77
5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului	78
5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat	79
<i>5.7. Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă</i>	80
5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European – CEDEFOP	80
5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale	82
5.7.3. Anchete în firme	84
<i>5.8. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT</i>	85
6. Învățământul profesional și tehnic din regiune	86
<i>6.1. Indicatori de intrare în IPT</i>	86
6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență	86
6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)	91
6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională	92
6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional	97
6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal	99
6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2016-2017	100
6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2016-2017	102
6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional	104
6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici	105
6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT	106
6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi	106
6.1.12. Resursele umane din ÎPT	107
6.1.13. Infrastructura unităților școlare din IPT	108
6.1.14. Cheltuieli publice pentru educație	109
<i>6.2. Indicatori de proces</i>	110
6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT	110
6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT	111
6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar	112
6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere	113
<i>6.3. Indicatori de ieșire</i>	113
6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație	113
6.3.2. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED	115
6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație	118
6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED	119
6.3.5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație	122
6.3.6. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)	123
6.3.7. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)	123
6.3.8. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)	124
<i>6.4. Indicatori de impact</i>	125
6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului	125
6.4.2. Inserția profesională a absolvenților IPT la 6/12 luni de la absolvire, pe niveluri de educație	126

6.5. Concluzii din analiza ÎPT	126
6.5.1. Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire	126
6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țințele pe termen mediu (eșalonare anuală)	130
7. Monitorizarea implementării PRAI	130
8. Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea.....	132
9. Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri	133
10. Planul de măsuri.....	138
11. Contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională	144

Cuvânt înainte

Planificarea strategică¹ a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic (IPT) are caracter național și este realizată în raport cu obiectivele asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene.

Obiectivul major al planificării strategice a IPT constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă.

Învățământul profesional și tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educației: economic și social. Prin urmare IPT nu se poate rezuma, în sens restrâns, la satisfacerea cerințelor imediate ale unui loc de muncă, el trebuie să asigure pregătirea pentru dezvoltarea unei cariere de succes care presupune integrare socio – profesională, inclusiv în plan antreprenorial, și/sau continuarea studiilor. În aceste condiții învățământul profesional și tehnic trebuie să asigure absolvenților șansa ocupării unui loc de muncă, văzută ca o etapă, imediată sau ulterioară, în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care include și învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia.

Iată de ce prognoza ofertei IPT realizată în corelare cu o cerere previzionată a forței de muncă și tranziția de la școală la viața activă devin elemente strategice pentru o planificare performantă.

Modelul propus și implementat începând cu anul 2003 urmărește asigurarea unei oferte de formare profesională prin IPT **relevantă** în raport cu nevoile previzionate ale pieței muncii.

Relevanța ofertei de formare profesională se referă atât la aspectul cantitativ (deficitul de competențe și calificări de pe piața muncii) cât și la aspectul calitativ (teritorialitatea ofertei și calitatea rezultatelor învățării)

Modelul de planificare strategică se caracterizează prin:

- descentralizarea deciziei și distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv național, regional, județean și local
- realizarea exercițiului participativ bazat pe acțiunea colectivă a partenerilor economici și sociali multipli (Consortii regionale, Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social, Consilii de Administrație al unității de învățământ)
- combinarea fluxului decizional de sus în jos cu cel de jos în sus
- elaborarea, implementarea și monitorizarea instrumentelor de planificare strategică: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) - nivel regional ; Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) - nivel județean; Planul de Acțiune al Școlii (PAS) - nivelul comunității din aria de acțiune a școlii

Scopul Planului Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional și de a crește contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională, în perspectiva anului 2025. **PRAI** cuprinde:

- ✓ analiza contextului regional din punct de vedere al evoluțiilor și previziunilor demografice, de piață a muncii și economice;
- ✓ analiza capacității sistemului învățământului profesional și tehnic de a răspunde nevoilor identificate prin analiza contextului regional;
- ✓ prioritățile, țintele și acțiunile pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic la nivel regional ca răspuns la nevoile identificate;

¹ Termenul „planificare strategică” este utilizat cu semnificația de „prognoză” pe termen mediu de 5 – 7 ani a ofertei IPT realizată în contextul modelului propus de CNDIPT.

- ✓ contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională.

Rolul PRAI este de a furniza cadrul de referință și de a facilita documentarea pentru elaborarea și armonizarea documentelor strategice de la nivel județean și local (PLAI, PAS)

1. Rezumat

Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ al regiunii Nord-Vest, a fost elaborat având drept repere două direcții majore de acțiune:

- adaptarea ofertei educaționale la nevoile de dezvoltare socio-economice de la nivel local și regional, ținând cont de nevoile și interesele de formare ale elevilor;
- asigurarea calității actului educațional, ca bază a succesului inserției socio-profesionale a absolvenților.

Structura adoptată la nivel național pentru PRAI, asigură comparabilitatea datelor și a rezultatelor la nivel național, pentru a permite monitorizarea progresului realizat în raport cu țintele asumate de România, ca o contribuție la obiectivele europene.

Astfel, **Capitolul 2 Contextul european și național** oferă o sinteză a indicatorilor relevanți pentru ÎPT, indicatori asumați de România pentru următorul interval, cilcu de programare european. Sunt prezentate elemente ale analizei la nivel european, național și regional, pentru a permite ca setul de obiective și activități planificate la nivel regional să constituie o contribuție la realizarea indicatorilor de progres asumați la nivel național. Acest capitol permite totodată să realizăm analiza propriului sistem prin metoda benchmarking, având repere situațiile și exemplele din statele membre ale UE, relevante pentru progresul asumat pentru următoarea perioadă.

Capitolele Aspecte demografice (3), Profilul economic regional (4) și Piața muncii la nivel regional (5) oferă o sinteză a celor mai importante elemente ale aspectelor regionale privind evoluțiile demografice la nivel național și regional, nevoia actuală și cea prognozată de calificări cerute pe piața muncii. Concluziile obținute din interpretarea corelată a datelor specifice aferente acestor domenii constituie imaginea cererii actuale de forță de muncă la nivel regional.

Capitolul 6- Învățământului profesional și tehnic din regiune, oferă imaginea actualizată a capacității sistemului educațional de a răspunde nevoilor de calificări pe nivelele reglementate 3, 4 și 5, în raport cu cererea conturată în capitolele mai sus menționate. Evoluția ofertei de ÎPT urmărită și documentată pentru ultimii 10 ani (pentru majoritatea indicatorilor relevanți) scoate în evidență reducerea ponderii ofertei ÎPT, datorată în primul rând declinului demografic care a afectat oferta regională, dar și a atractivității scăzute a învățământului profesional și tehnic, în contextul unei slabe orientări profesionale în rândul elevilor și părinților

Analizele realizate sunt relevante la nivel regional și pot fi utilizate la nivel județean, pentru actualizarea PLAI. Având în vedere constrângerile de ordin metodologic, compensate prin dialogul social structurat și desfășurat în cadrul Consorțiului Regional și apoi și la nivel de județe în CLDPS, PRAI oferă rezultatele analizelor prin **Capitolul 8-**

Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea, pentru ca în **capitolul 9-Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri**, să fie rezumate principalele recomandări care vor fi cuprinse în planul de măsuri.

Pentru a pune în practică recomandările finale, acestea sunt dezvoltate sub forma unui **Plan de măsuri (Capitolul 10)**, structurat pe patru priorități, cuprinzând acțiunile propuse pentru implementare, care vor fi operaționalizate fie la nivel regional, fie la nivel de județ.

Capitolul 11-Contribuția Învățământului superior la dezvoltarea regională, este în concordanță cu principiul asumat de abordare integrată a dezvoltării resurselor umane la nivel regional.

Documentul PRAI urmează să fie actualizat cu date noi conform metodologiei de reactualizare și urmează a fi utilizat la nivelul județelor pentru dezvoltarea și implementarea PLAI – Planul Local de Acțiune pentru Învățământ.

Măsurile din Planul de acțiune vor fi implementate la nivel regional, proces care va fi monitorizat, asigurându-se astfel continuitatea procesului de corelare a ofertei de formare profesională cu cererea de pe piața muncii.

2. Contextul european, național și regional

2.1. Contextul european

Educația și formarea profesională din România din perspectiva Țintelor și indicatorilor derivați din Strategia Europa 2020:

1. Strategia Europa 2020 definește următoarele obiective principale pentru deceniul 2010-2020:

- a) creșterea ratei de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani la cel puțin 75%²;
- b) alocarea a 3% din PIB pentru cercetare-dezvoltare;
- c) obiectivul “20/20/20”: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră sau cu 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens, creșterea cu 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990;
- d) reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii³ la maximum 10%⁴ și creșterea procentului persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani cu studii de nivel terțiar la cel puțin 40%⁵ în 2020;
- e) reducerea la nivelul UE 28 a numărului de persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială cu 20 de milioane de persoane până anul 2020 comparativ cu anul 2008⁶.

2. Țintele strategice pentru anul 2020, adoptate în cadrul ET 2020 sunt următoarele:

- 1) până în 2020, în medie, cel puțin 15 % dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare de-a lungul vieții⁷;
- 2) până în 2020, procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani, cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte⁸, ar trebui să fie mai mic de 15 %;
- 3) până în 2020, proporția persoanelor de 30-34 de ani, care au absolvit învățământul terțiar⁹, ar trebui să fie de cel puțin 40 %;
- 4) până în 2020, proporția părăsirii timpurii a școlii¹⁰ din sistemele de educație și formare, ar trebui să fie sub 10 %;
- 5) până în 2020, cel puțin 95 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară, ar trebui să beneficieze de educație preșcolară;
- 6) până în 2020, proporția de absolvenți angajați¹¹ cu vârste cuprinse în 20 și 34 de ani, care au finalizat sistemul de educație și de formare profesională cu cel

² Față de nivelul de referință de 69% la momentul adoptării Strategiei EFP

³ Prin definiția acceptată de UE încă din 2003 (Reuniunea miniștrilor educației în cadrul Consiliului UE din mai 2003), abandonul școlar timpuriu se referă la persoanele cu vârstă cuprinsă între 18 și 24 de ani care au absolvit cel mult învățământul secundar inferior și care nu-și continuă educația sau formarea profesională

⁴ Față de nivelul de referință de 15% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁵ Față de nivelul de referință de 31% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁶ Pragul național de sărăcie este stabilit la 60% din venitul median disponibil în fiecare stat membru

⁷ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani care a participat la programe de educație și formare în cele patru săptămâni care au precedat ancheta (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

⁸ Sursă: OCDE/PISA

⁹ Nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE)

¹⁰ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care au absolvit doar învățământul secundar inferior sau mai puțin și care nu mai sunt înscrși într-o instituție de învățământ sau de formare (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

¹¹ Se referă la absolvenții învățământului secundar superior (ISCED 3), terțiar nonuniversitar (ISCED 4) și absolvenții învățământului terțiar (ISCED 5-6)

mult trei ani înaintea anului de referință, ar trebui să fie de cel puțin 82 %, comparativ cu 76,5 % în 2010¹².

3. Pentru obiectivele strategice care vizează educația și formarea profesională, derivate din cadrul strategic ET 2020 și Strategia Europa 2020, sunt prezentate, în continuare, comparativ, evoluția indicatorilor în cazul României și a Uniunii Europene, 28 de state:

Fig.nr.1

Indicatori	Unitate		România Perioada de referință								Media UE-28	Ținta RO	Ținta UE
			2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015	2020	2020
Rata de părăsire timpurie a școlii ¹³	%(18-24ani)		19,6	16,6	18,4	17,5	17,4	17,3	17,3	17,3	12	11,3	10
Ponderea absolvenților de învățământ terțiar ¹⁴	%(30-34 ani)		11,4	16,8	18,3	20,3	21,7	22,9	25,0	25,6	38,7	26,7	40
Procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte ¹⁵	%(15 ani)	Citire		40,4			37,3			38,7	19,7		15,0
		Matematică		47,0			40,8			39,9	22,1		15,0
		Științe		41,4			37,3			38,5	23,5		15,0
Participarea adulților în ÎPV ¹⁶	%(25-64 ani)		1,6	1,5	1,2	1,4	1,2	1,8	1,5	1,3	10,7	10	15
Rata de ocupare a absolvenților (ISCED 3-6) ¹⁷	%(20-34 ani)	ISCED 3-8	72,0	77,7	71,2	70,8	70,1	67,2	66,2	68,1	76,9		82
		ISCED 3-4	62,7	69,1	60,8	58,9	59,3	55,0	57,2	59,8	70,9		
		ISCED 5-8	84,7	85,9	82,4	81,3	79,0	77,1	74,2	77,1	81,9		
Rata de ocupare ¹⁸	%(20-64 ani)		63,6	63,5	64,8	63,8	64,8	64,7	65,7	66,0	70,1	70,0	75

Sursa: Pentru datele Eurostat, baza de date online

4. Analizând evoluția indicatorilor de mai sus, comparativ cu media europeană și țintele asumate de România pentru 2020, rezultă următoarele constatări:

- a) rata părăsirii timpurii a școlii în România, 17,3% în 2015, cu 5,3 puncte procentuale peste media europeană de 12%, este una din cele mai ridicate din Europa, cu o evoluție sinuoasă, fără un progres semnificativ în direcția țintei naționale, de 11,3%, pentru anul 2020;

¹²Măsurată ca proporția populației angajată cu vârste cuprinse între 20 și 34 de ani, care a absolvit în urmă cu 1, 2 și 3 ani și care nu este înscrisă în prezent în nici o altă activitate de educație și formare profesională.

¹³Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_40)

¹⁴Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_41)

¹⁵Sursa: Educational Training Monitor 2014, conform OECD (PISA 2009 și 2012),

¹⁶Sursa: Eurostat (date online, code: trng_lfs_13)

¹⁷Sursa: Eurostat (date online, code: edat_lfse_32)

¹⁸Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_10)

- b) ponderea absolvenților de învățământ terțiar a înregistrat un progres bun în direcția țintei naționale, de 26,7% pentru 2020, în creștere de la 16,8% în 2009, la 25,6% în 2015. Cu toate acestea, se constată un decalaj semnificativ între valorile indicatorului la nivel național și cele la nivelul UE 28: media europeană de 38,7% în 2015, ținta europeană de 40% pentru 2020.
- c) impactul redus al serviciilor de orientare în carieră oferite elevilor de gimnaziu, care ar contribui semnificativ la informarea și conștientizarea abilităților native ale elevilor, atât de către aceștia, cât și de către familii și cadre didactice;
- d) România continuă să se situeze pe penultimul loc între țările europene participante în programul PISA¹⁹. În ciuda unui progres bun înregistrat la testarea din 2015 față de testarea din 2012 la matematică, rezultatele tinerilor români, în vârstă de 15 ani, indică un procent foarte ridicat al celor cu competențe scăzute, de 39,9%, în condițiile în care media europeană, în același an, a fost de 22,1%. În 2015 se înregistrează o creștere a ponderii tinerilor cu competențe scăzute la citire și la științe față de 2012. La citire, 38,7% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 19,7% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. La științe, 38,5% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 23,5% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. Ținta din Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020 propusă la nivel european pentru anul 2020 este de 15% pentru toate cele 3 criterii, citire, matematică și științe;
- e) în contextul crizei economice și financiare, rata de ocupare a absolvenților cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 de ani, la cel mult 3 ani de la absolvire, a cunoscut o evoluție descrescătoare după anul 2009, cu o ușoară revenire în anul 2015. În cazul absolvenților de învățământ secundar superior ISCED 3-4, rata de ocupare în 2015 a fost de 59,8%, față de 69,1% în 2009 și față de media UE 28 DE 70,9%. Cu o rată a ocupării absolvenților de 68,1% în anul 2015, pe ansamblul nivelurilor de educație ISCED 3-8, România se plasează cu peste 8 puncte procentuale sub media europeană, de 76,9% și departe de ținta de 82%, propusă la nivel european pentru anul 2020;
- f) în ansamblul populației active, cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, rata de ocupare în România a fost, în 2015, de 66% față de media europeană de 70,1%, fără progrese semnificative în perioada analizată, în raport cu ținta de 70%, asumată la nivel național pentru anul 2020;
- g) rata de participare a adulților în programe de formare pe parcursul întregii vieți a fost, în 2015, de 1,3 %, în scădere în ultimii 3 ani, mult sub valoarea europeană de 10,7% și departe de ținta de 10% propusă de România pentru 2020.

5. Ponderea relativ bună a tinerilor înscriși în învățământul profesional și tehnic în totalul elevilor înscriși în învățământul secundar superior, ISCED 3, în 2015, de 56,3%, în România, față de media UE-28 de 48,1%²⁰, demonstrează importanța formării profesionale inițiale pentru piața muncii din România. Cu toate acestea, în perioada 2013-2015 s-a înregistrat o scădere continuă a valorii indicatorului, de la 62,9% în 2013 la 56,3% în 2015.

2.2. Contextul național

Contextul național este definit de o serie de strategii, între care, de o relevanță deosebită pentru educația și formarea profesională se numără:

¹⁹ OECD 2016 - PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education

²⁰ Date actualizate pentru anul 2012, conf. Eurostat (date online, code: *educ_uoe_enra13*)

- Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020;
- Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015 -2020;
- Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România;
- Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015-2020;
- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020;
- Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030;
- Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020;
- Strategia de dezvoltare teritorială a României - România policentrică 2035, Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni;
- Strategia națională pentru competitivitate 2014-2020;
- Strategia guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2014-2020;
- Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020;
- Strategia Națională a României privind Schimbările Climatice 2013-2020;
- Strategia națională de gestionare a deșeurilor 2014-2020;
- Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030;
- Planul strategic național multianual privind acvacultura 2014-2020;
- Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020 actualizată pentru perioada 2011-2020;
- Strategia Națională de Sănătate 2014-2020.

Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020 are următoarele obiectivele strategice și direcțiile de acțiune:

Obiectivul strategic 1: Îmbunătățirea relevanței sistemelor de formare profesională pentru piața muncii, având ca țintă strategică creșterea ratei de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 ani, necuprinși în educație și formare, cu nivel de educație ISCED 3 și 4 la 63% până în 2020, față de 57,2% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

1. Actualizarea instrumentelor de descriere a ocupațiilor și calificărilor, a curriculumului și a auxiliarelor curriculare, pe nivelurile de calificare stabilite prin Cadrul național al calificărilor, pentru o mai bună articulare între subsisteme, pentru facilitarea mobilității în educație și formare profesională și pentru creșterea relevanței pentru piața muncii;
2. Dezvoltarea mecanismelor pentru anticiparea competențelor solicitate pe piața muncii, definirea profilurilor profesionale, în scopul dezvoltării/revizuirii calificărilor în concordanță cu abilitățile și cunoștințele relevante pentru nevoile pieței forței de muncă și adaptarea programelor de învățământ la nevoile și tendințele pieței muncii;
3. Monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare;
4. Îmbunătățirea învățării la locul de muncă în formarea profesională;
5. Îmbunătățirea mecanismelor de finanțare publică și privată a formării profesionale;
6. Creșterea implicării partenerilor sociali în dezvoltarea sistemului de formare profesională.

Obiectivul strategic 2: Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională, având ca ținte strategice:

- a) Creșterea ponderii elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional la 60% în 2020, față de 49,8% în 2014;
- b) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

7. Dezvoltarea marketingului programelor de formare profesională și al rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
8. Îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră;
9. Consolidarea și flexibilizarea mecanismelor de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
10. Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învățământ pentru tineri, cu accent pe cei din grupuri vulnerabile;

Obiectivul strategic 3: Îmbunătățirea calității formării profesionale, având ca ținte strategice:

- a) Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2020, de la 4,2% în 2014 ;
- b) Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reușiți la examenul de bacalaureat la 60% în 2020, de la 45 % în 2014;
- c) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

11. Dezvoltarea unui cadru național de asigurare a calității educației și formării profesionale la nivel de sistem;
12. Asigurarea calității certificării rezultatelor învățării;
13. Îmbunătățirea competențelor persoanelor cu atribuții în furnizarea programelor de formare profesională din formarea profesională inițială și formarea profesională continuă și în evaluarea rezultatelor învățării dobândite în context formal, nonformal și informal;
14. Îmbunătățirea infrastructurii formării profesionale inițiale și continue;
15. Promovarea excelenței în educație și formare profesională.

Obiectivul strategic 4: Dezvoltarea inovării și cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale, având ca ținte strategice:

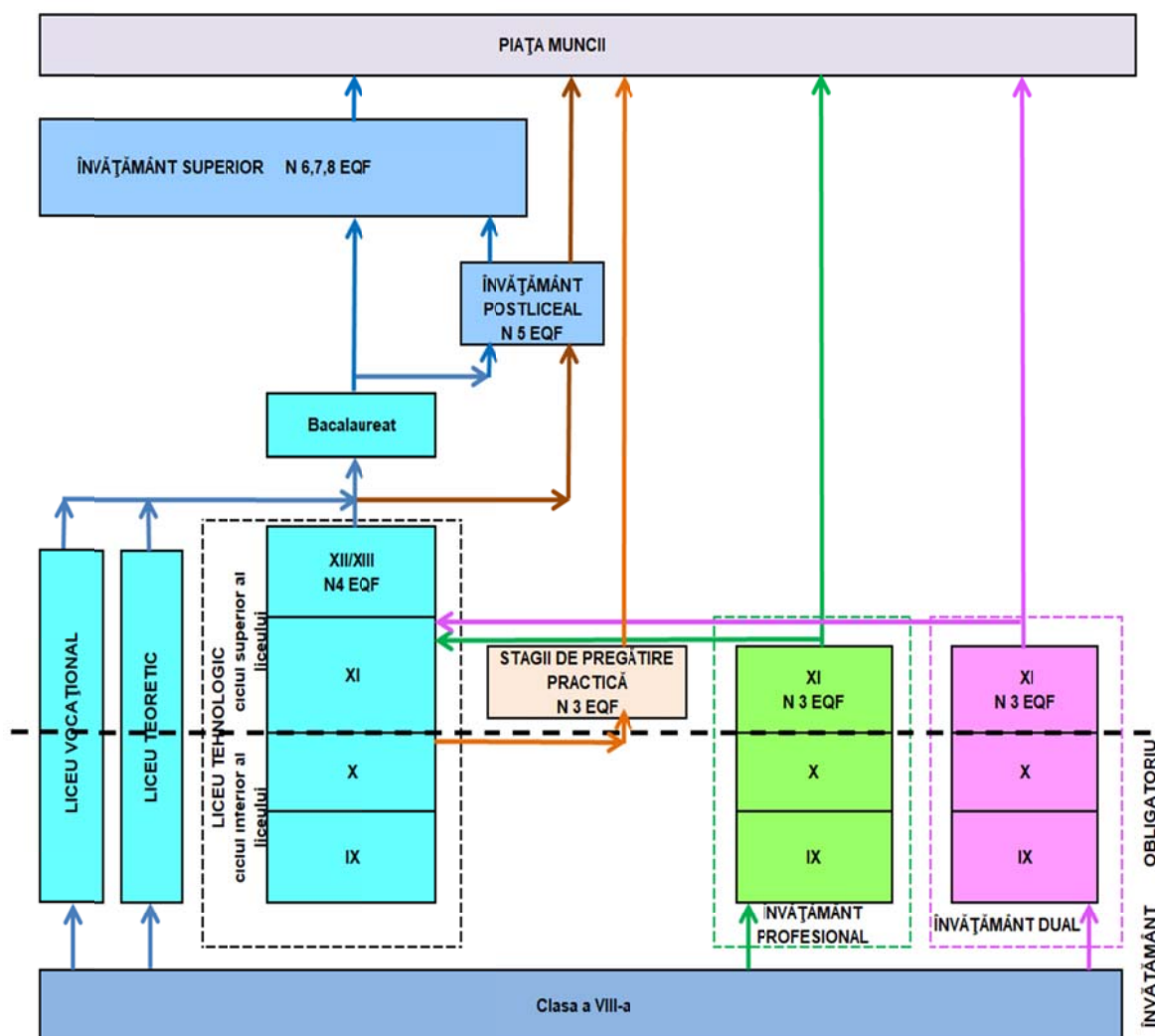
- a) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de inovare și dezvoltarea spiritului antreprenorial la 50.000 în 2020, de la 40.000 în 2014;
- b) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de mobilitate internațională la 4.600 în 2020, de la 2.800 în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

16. Dezvoltarea componentelor privind inovarea, creativitatea și spiritul antreprenorial din cadrul programelor de formare profesională;
17. Dezvoltarea mobilității internaționale în formarea profesională;
18. Extinderea învățării mutuale și a schimbului de bune practici, în vederea asigurării premiselor pentru participarea la o piață a muncii europene incluzive.

Contextul în care se urmărește dezvoltarea învățământului profesional și tehnic prin strategiile menționate mai sus este definit prin Legea Educației Naționale, nr. 1 din 2011, cu modificările și completările ulterioare. Structura învățământului profesional și tehnic este ilustrată în figura de mai jos.

Fig.nr.2

Sursa: MEN

Învățământul liceal asigură continuarea studiilor în învățământul obligatoriu (clasele a IX-a și a X-a) și în ciclul superior (clasele a XI-a și a XII-a), dezvoltând, aprofundând și particularizând competențe (cunoștințe, abilități și atitudini) formate în ciclurile anterioare ale învățării.

Învățământul liceal cuprinde următoarele filiere și profiluri:

- filiera teoretică, cu profilurile umanist și real;
- filiera tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului;
- filiera vocațională, cu profilurile militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic.

Durata studiilor în învățământul liceal, forma de învățământ cu frecvență, este de 4 ani, în conformitate cu planurile-cadru aprobate de Ministerul Educației. Pentru unele forme

de învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă, durata studiilor se prelungește cu un an.

Studiile învățământului liceal se finalizează cu examenul național de bacalaureat și cu examen de certificare, pentru absolvenții filierelor tehnologică și vocațională.

Absolvenții de liceu fără diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal și pot obține, ulterior, nivelul 5 de calificare. Absolvenții cu diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal pentru obținerea nivelului 5 sau în învățământul superior, în orice program de studii și pot obține nivelurile de calificare 6, 7 și 8.

Absolvenții învățământului liceal, filierele tehnologică și vocațională, care promovează examenul de certificare, dobândesc certificat de calificare de nivel 4 al Cadrului național al calificărilor (tehnician) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Învățământul profesional se organizează pentru calificări stabilite în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, județene și locale, pe baza unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ, operatorul economic și elev.

Învățământul profesional are următoarele forme de organizare:

- învățământ profesional, cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2014/ 2015, pe baza unui contract cadru, încheiat între unitatea de învățământ și operatorii economici implicați în formarea profesională a elevilor;
- învățământul dual cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2017/ 2018, pe baza unui contract de parteneriat încheiat între unul sau mai mulți operatori economici sau între o asociație/un consorțiu de operatori economici, unitatea de învățământ și unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară. unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ – agentul economic și elev;
- stagii de pregătire practică cu durata de 720 de ore, organizate după finalizarea clasei a X-a de liceu , formă de organizare specifică în prezent programelor de tip „A doua șansă”.

În învățământul profesional se parcurg disciplinele pentru învățământul obligatoriu și modulele de pregătire de specialitate pentru obținerea calificării profesionale. Studiile se finalizează cu examen de certificare. Absolvenții care promovează examenul de certificare a calificării profesionale dobândesc certificat de calificare de nivel 3 al Cadrului național al calificărilor (muncitor calificat) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

2.3. Contextul regional

Planul de dezvoltare regională (PDR) este principalul document de planificare elaborat la nivel regional și reflectă politicile de dezvoltare relevante la nivel național în raport cu nevoile specifice la nivel de regiune, dar și cu direcțiile strategice de politică ale celorlalți principali finanțatori ai programelor de dezvoltare aferente regiunii respective.

Planificarea are în vedere atât fondurile externe (europene) cât și interne (naționale/guvernamentale, regionale, locale). PDR a fost realizat în conformitate cu orientările metodologice elaborate de către Ministerul Dezvoltării Regionale ce vizează

atât conținutul Planurilor de Dezvoltare Regională cât și cadrul partenerial de elaborare, consultare și aprobare al acestora, fiind modificat în urma analizei ex-ante.

Planul de Dezvoltare Regională își propune să contribuie la realizarea celor trei obiective de bază ale politicii de dezvoltare regională în România, stipulate în Legea nr.315/2004 privind dezvoltarea regională:

1. Diminuarea dezechilibrelor regionale existente,
2. Corelarea politicilor sectoriale guvernamentale la nivelul regiunilor,
3. Stimularea cooperării inter-regionale, interne și internaționale, transfrontaliere.

PDR 2014-2020 pornește de la analiza cantitativă și calitativă a condițiilor existente și a tendințelor înregistrate în perioada de programare trecută (2007-2013) la nivelul regiunii de dezvoltare Nord-Vest (Transilvania Nord) în domenii legate de: resursele naturale, sistemul de așezări, structura socio-demografică a populației, infrastructura, mediul, economia, turismul, agricultura și dezvoltarea rurală și administrația și buna guvernare. Analiza situației existente se încheie cu evidențierea potențialului și a nevoilor specifice regiunii, prin intermediul analizei punctelor tari și slabe, oportunităților și amenințărilor (SWOT).

Pe baza acestor informații, a viziunii de dezvoltare pe termen lung, precum și a contextului de planificare și programare de la nivel național și european privind politica de coeziune pentru perioada 2014-2020, au fost formulate obiective, priorități și acțiuni specifice de dezvoltare ale regiunii pentru exercițiul financiar 2014-2020.

Ultima parte a documentului oferă informații privind cadrul în care ar trebui să se realizeze procesul de monitorizare și evaluare a PDR pe parcursul perioadei 2014-2020. Aceste activități sunt importante, deoarece perioada actuală de programare pune un accent mai mare pe obținerea de rezultate care să conducă la un impact real mai mare, dar și pentru a putea realiza rapoartele strategice privind implementarea planului în 2016, 2019 și 2022.

PDR 2014-2020 oferă cadrul necesar pentru identificarea și integrarea/corelarea proiectelor la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest, pe baza priorităților de dezvoltare pentru următoarea perioadă de programare.

Astfel documentul conține și un portofoliu de proiecte prioritare strategice. Prin acest portofoliu se dorește să se contribuie la creșterea absorbției și impactului fondurilor la nivel regional. De asemenea, sperăm, că în acest mod impactul asupra dezvoltării regiunii ar fi unul mult mai puternic, investițiile prioritare finanțate din fonduri europene sau guvernamentale fiind multiplicare prin investițiile realizate din fonduri private utilizate pentru proiecte complementare, conexe celor prevăzute în cadrul portofoliului de proiecte strategice la nivel regional.

În cadrul PDR se realizează o analiză detaliată a tuturor sectoarelor de dezvoltare a regiunii Nord-Vest, un capitol aparte reprezintă Educația, care cuprinde informații relevante atât pentru învățământul profesional și tehnic, cât și pentru învățământul superior.

În continuare sunt prezentate prioritățile identificate în cadrul STRATEGIEI DE DEZVOLTARE REGIONALĂ, din care am preluat prioritățile și obiectivele specifice.

Strategia de dezvoltare propusă pentru Regiunea Nord-Vest pentru perioada 2014-2020 se bazează pe rezultatele analizei SWOT și pe nevoile și provocările, care au putut fi identificate în această analiză. De asemenea are în vedere viziunea și obiectivele identificate la nivel regional pe termen lung, precum și orientările de la nivel european și național. În ceea ce privește aspectele metodologice s-a adoptat orientarea europeană bazată pe concentrarea tematică a resurselor și orientarea către rezultate și impact, ca răspuns la principalele provocări identificate. Conform logicii de intervenție

promovate la nivel european pentru perioada 2014-2020, strategia se structurează pe următoarele nivele de intervenție: obiectiv general, priorități și priorități de intervenție⁶⁹, pentru care s-au stabilit obiective specifice, respectiv acțiuni orientative⁷⁰. Fiecare prioritate corespunde mai multor Obiective Tematice Europene.

OBIECTIVUL GENERAL

Creșterea economiei regionale prin dezvoltare multidimensională și integrată pentru diminuarea disparităților intra- și interregionale și creșterea standardului de viață regional.

Prioritatea 1 – Creșterea competitivității regiunii și stimularea cercetării și inovării

Prioritatea 2 – Creșterea accesibilității regiunii și a mobilității locuitorilor, mărfurilor și a informațiilor

Prioritatea 3 – Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune

Prioritatea 4 – Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante

Prioritatea 1 – Creșterea competitivității regiunii și stimularea cercetării și inovării

1.1 Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor și a microîntreprinderilor și creșterea gradului de internaționalizare ale acestora

OBIECTIV SPECIFIC: Creșterea competitivității IMM-urilor și a microîntreprinderilor prin investiții în infrastructură, acces la servicii și rețele internaționale

1.2 Sprijinirea și promovarea activităților de CDI

OBIECTIV SPECIFIC: Creșterea capacității de cercetare, inovare și transfer tehnologic,

1.3 Dezvoltarea și încurajarea antreprenoriatului

OBIECTIV SPECIFIC: Dezvoltarea spiritului antreprenorial

1.4 Dezvoltarea și valorificarea potențialului turistic

OBIECTIV SPECIFIC: Creșterea performanței sectorului turistic în economia regională

Prioritatea 2 – Creșterea accesibilității regiunii și a mobilității locuitorilor, mărfurilor și a informațiilor

2.1 Dezvoltarea unui sistem de transport durabil și sustenabil

OBIECTIV SPECIFIC: Dezvoltarea unui sistem integrat de infrastructură de transport regional, conectat la rețeaua TEN-T

2.2 Îmbunătățirea accesului la infrastructura TIC și creșterea atractivității utilizării rețelelor de către mediul privat și public

2.2 Îmbunătățirea accesului la infrastructura TIC și creșterea atractivității utilizării rețelelor de către mediul privat și public

Prioritatea 3: Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune obiective tematice europene corespunzătoare

3.1 Investiții în educație, servicii sociale și de sănătate și în îmbunătățirea calității serviciilor din aceste domenii

OBIECTIV SPECIFIC: Creșterea calității infrastructurii și a serviciilor în domeniul educației, sănătății și a serviciilor sociale durabile și incluzive

3.2 Dezvoltarea capitalului uman

OBIECTIV SPECIFIC: Promovarea ocupării forței de muncă

3.3 Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei în zonele urbane și rurale

OBIECTIV SPECIFIC: Îmbunătățirea calității vieții grupurilor vulnerabile și dezavantajate, precum și asigurarea accesului la servicii sociale, de sănătate și de educație de calitate

3.4 Dezvoltarea capacității administrative regionale

OBIECTIV SPECIFIC: Îmbunătățirea capacității instituționale a administrației publice
Acțiuni orientative:

Prioritatea 4: Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante

4.1 Promovarea eficienței energetice în sectorul public și privat

4.2 Protecție împotriva efectelor schimbărilor climatice

4.3 Protejarea biodiversității și a resurselor naturale (apă, aer, sol)

4.4 Dezvoltare urbană durabilă

4.5 Dezvoltarea infrastructurii de mediu în sectoarele apă și deșeuri

4.6 Dezvoltarea sustenabilă a patrimoniului cultural și construit

Fiecare județ al regiunii Nord-Vest a elaborat Strategia de dezvoltare a județului; acestea se află pe site-urile Consiliilor județene, după cum urmează:

Strategia pentru dezvoltarea durabilă a județului Bihor, pentru perioada 2014-2020;

Strategia pentru dezvoltarea durabilă a județului Bihor, pentru perioada 2014-2020;

Strategia de dezvoltare a județului Cluj pentru perioada 2014-2020

Strategia de dezvoltare durabilă a județului Maramureș, pentru perioada 2014-2020

Strategia de dezvoltare a județului Satu-Mare până în 2020;

Strategia de dezvoltare a județului SĂLAJ și care va fi luată în considerare la elaborarea Planurilor Locale de Acțiune pentru Învățământ (PLAI).

3. Aspecte demografice

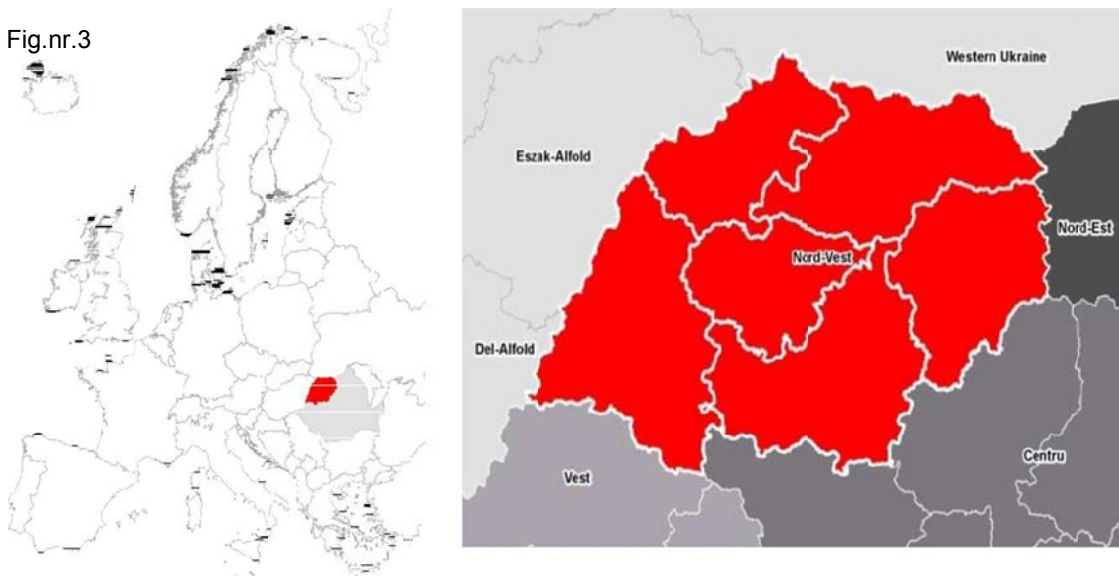
3.1. *Evoluții și situația actuală*²¹

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a fost creată în baza Legii 151/1998 prin asocierea voluntară a autorităților locale și județene din județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare și Sălaj. Suprafața regiunii este de 34.160 km², reprezentând 14,3% din teritoriul României. Regiunea Nord-Vest se situează astfel pe locul 4 la nivel național în privința suprafeței, respectiv pe locul 29 între cele 273 regiuni ale UE.¹

În spațiul național, Regiunea Nord-Vest (Transilvania Nord) face parte din Macroregiunea 1 (NUTS1) și se învecinează în sud cu Regiunea Vest (Banat), în sud-est cu Regiunea Centru (Transilvania Sud) și în est cu Regiunea Nord-Est (Bucovina-Moldova Nord).¹

²¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„01 -DEMOGRAFIE” – pentru vizualizare clic aici](#)

Fig.nr.3

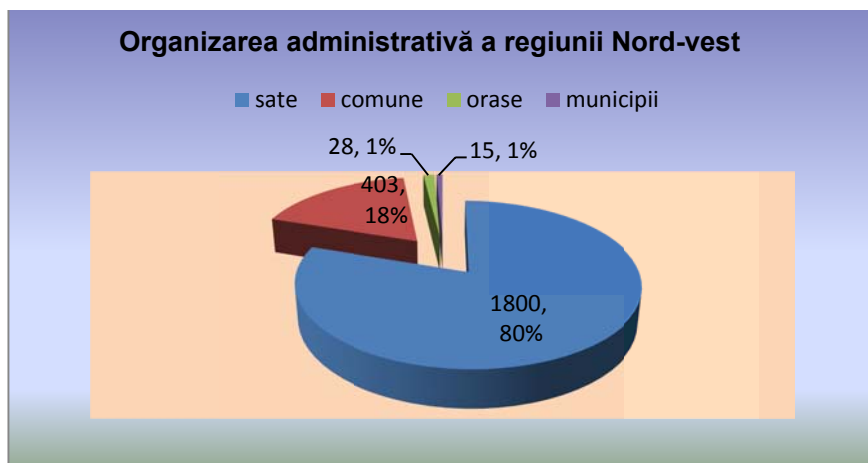
Sursa: PDR-Nord-Vest

În cadrul UE, regiunea are o poziție geografică periferică la granița estică a UE învecinându-se cu Ucraina. Poziția este strategică, regiunea fiind poartă de intrare în România dinspre Ungaria, respectiv în exteriorul UE înspre Ucraina și Moldova. Regiunea este situată la intersecția axelor Nord-Sud și Est-Vest ale Europei (centrul geografic al Europei fiind situat pe Tisa, în localitatea Rahău la mică distanță de orașul Sighetu Marmăției).¹

Situată în zona de interferență a regiunilor biogeografice continentală, alpină și panonică, Regiunea Nord-Vest deține o zestre naturală și peisagistică de o mare frumusețe și varietate. Din punct de vedere al reliefului, suprafața este ocupată în proporție de 28% de munți, 30% de dealuri și 42% de câmpii și văi. Regiunea beneficiază de un climat temperat continental cu veri călduroase, ierni friguroase, precipitații bogate, cu mici diferențe între zonele de munte, cele de câmpie și deluroase.

(1) Regiunea Nord-Vest este formată din șase județe: Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare și Sălaj. În 2011, regiunea cuprindea 446 unități administrativ-teritoriale (nivel LAU-2 conform NUTS, respectiv Nivel 2 conform SIRUTA), din care 403 comune, 15 municipii și 28 orașe. Regiunea înregistrează un număr de 1911 localități, din care 1800 sunt sate și 111 localități în componența municipiilor sau orașelor. Cele mai multe orașe și municipii se găsesc în județul Maramureș, iar cele mai multe localități în județul Bihor.⁽¹⁾

Fig.nr.4

Sursa: PDR- Nord-Vest

3.1.1. Statistica recensământului populației 2011

Populația Regiunii Nord-Vest este, conform datelor finale de la Recensământul din 2011, de 2.600.132 de locuitori, situându-se pe locul 3 între regiunile României (după Nord-Est și Sud-Muntenia). Procentual, populația regiunii reprezenta 12,92% din populația României (20.121.641 de locuitori). Peste 25% din populația regiunii se regăsește în județul Cluj, timp ce în județul Sălaj se înregistrează sub 9% din total. Conform datelor finale, județul Cluj se situează pe locul 4 la nivel național, cu o populație de 691.106 locuitori, după Municipiul București (1.883.425), județul Iași (772.348) și județul Prahova (cu 762.886 de locuitori).⁽²⁾

Datele finale ale Recensământului din 2011 indică o scădere în timp a populației la nivel regional, cifrele din 2011 indicând un total de 94,9% din populația declarată la recensământul anului 2002. Procentual, cea mai drastică scădere se înregistrează în județul Sălaj, de 9,5%, în timp ce în județul Cluj populația a scăzut cu doar 1,7%. Densitatea populației la nivel regional în 2011 era de 76,1 loc/km², județul cu cea mai mică densitate fiind Bistrița-Năsăud (53,5 loc/km²), în timp ce densitatea cea mai mare se înregistra în județul Cluj (103,6 loc/km²).⁽²⁾

Fig.nr.5

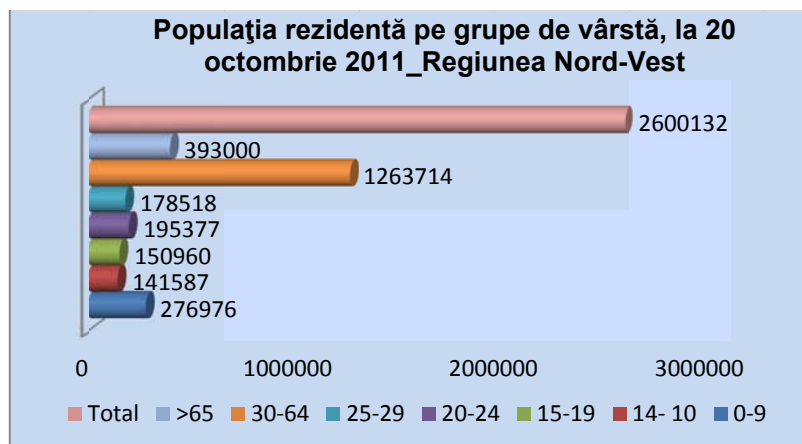
Populația rezidentă pe grupe de vârstă, la 20 octombrie 2011 - Recensământul populației - nr. pers.

		0-9 ani	10-14 ani	15-19 ani	20-24 ani	25-29 ani	30-64 ani	peste 65 ani	
Nord-Vest	Bihor	62486	31847	33550	40348	38534	281738	86895	575398
Nord-Vest	Bistrița - Năsăud	34160	18203	17485	18374	18240	137249	42514	286225
Nord-Vest	Cluj	62924	29650	38285	66593	52524	330486	110644	691106
Nord-Vest	Maramureș	52764	28439	28600	33138	32575	234899	68244	478659
Nord-Vest	Satu Mare	39975	19930	19971	23200	23419	171896	45969	344360
Nord-Vest	Sălaj	24667	13518	13069	13724	13226	107446	38734	224384
Total Nord -		276976	141587	150960	195377	178518	1263714	393000	2600132

Vest									
------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Sursa: INS - Recensăminte

Fig.nr.6

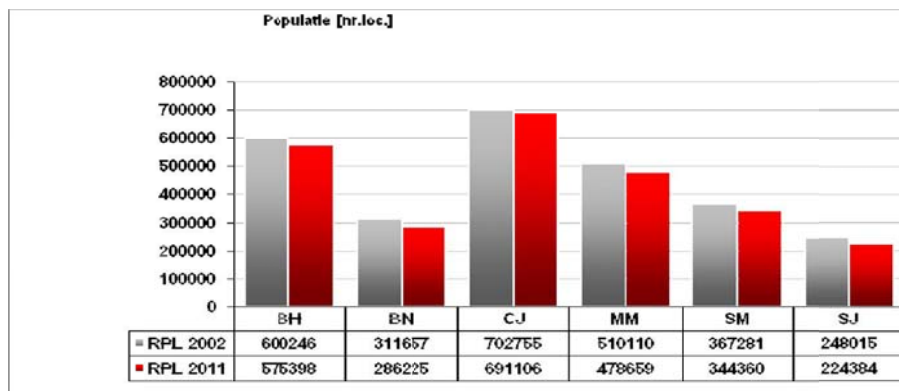

Sursa: INS – Recensăminte

Datele finale ale Recensământului din 2011 indică o scădere în timp a populației la nivel regional, cifrele din 2011 indicând un total de 94,9% din populația declarată la recensământul anului 2002. Procentual, cea mai drastică scădere se înregistrează în județul Sălaj, de 9,5%, în timp ce în județul Cluj populația a scăzut cu doar 1,7%.⁽³⁾

Fig.nr.7

Evoluția populației conform recensămintelor din 2002 și 2011

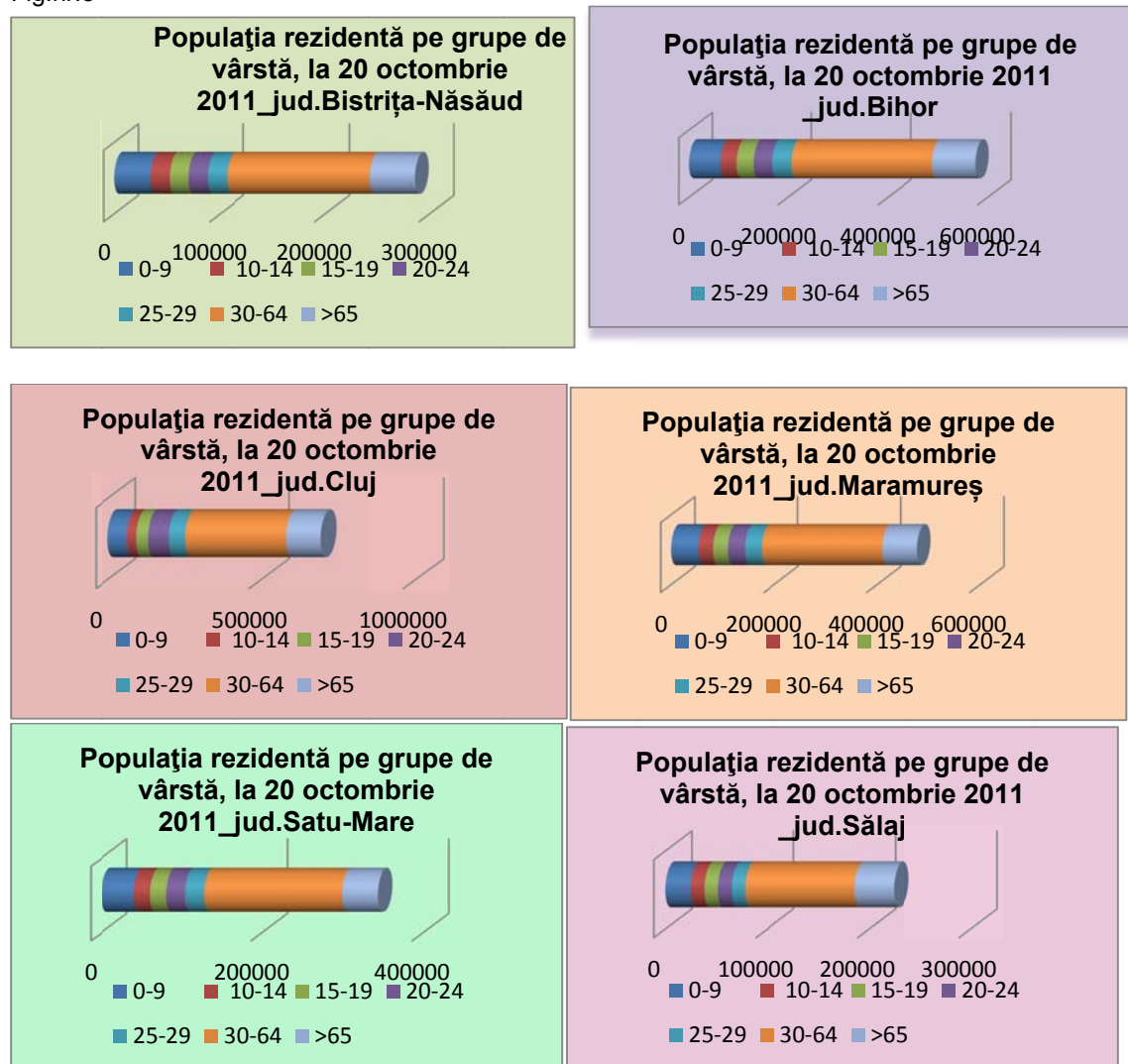

Sursa: INS - Recensăminte

3.1.2. Structura pe grupe de vârstă

Structura populației pe grupe de vârstă, la nivelul anului 2011 (recensământ), indică faptul că populația cu vârsta cuprinsă între 15 și 59 de ani reprezintă segmentul majoritar în regiune, procentual reprezentând 62,8% din total, puțin peste media națională de 61,8%. Procentul tinerilor, cei cu vârste cuprinse între 0 și 14 ani, este de 16,1%, mai ridicat în mediul rural, unde se atinge 17,8%. Procentul vârstnicilor, cei peste 60 de ani, este de 21,1%, mai ridicat în mediul rural, unde se atinge 24,2%. Procentul vârstnicilor la nivel regional se situează cu peste un procent sub media națională (22,3%). Tendința se înregistrează și la nivelul județelor, pe medii scăderea ponderii tinerilor fiind mai accentuată în mediul rural.⁽³⁾

Fig.nr.8

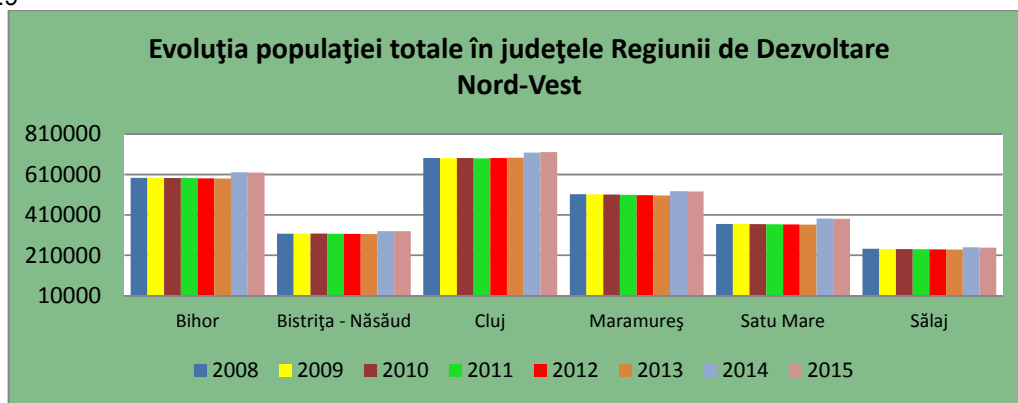

Sursa:PDR al Regiunii Nord-Vest 2014-2020 –pag.31

La nivelul Regiunii Nord-Vest se constată că în fiecare din cele 6 județe procentul populației din grupa de vârstă 30-64 ani este cel mai ridicat raportat la populația fiecărui județ. Un procent semnificativ din populația fiecărui județ îl reprezintă grupa de vârstă peste 65 de ani, care este într-o continuă creștere.

Analiza datelor statistice înregistrate în perioada 2008-2015 a scos în evidență faptul că populația totală a regiunii a crescut cu 112125 locuitori, adică cu 4,12% comparativ cu anul 2008.

Fig.nr.9

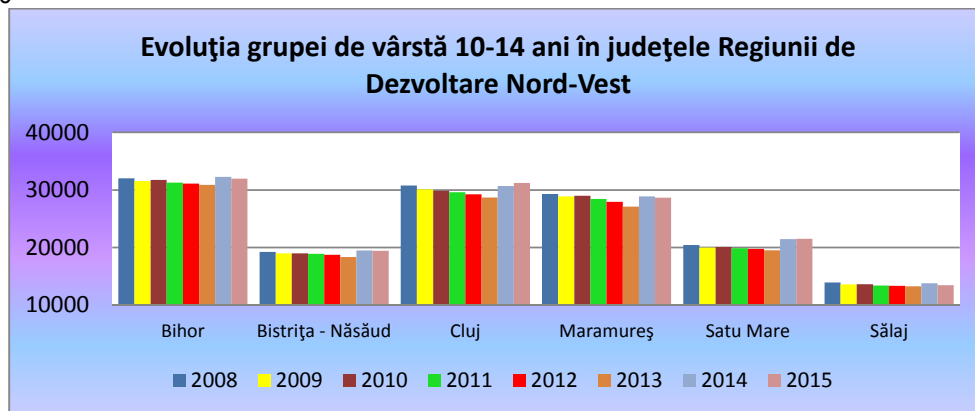
Sursa: INS

Din analiza grupelor de vârstă ale populației, relevante pentru învățământul profesional și tehnic (grupele: 10-14 ani, 15-19 ani, 20-24 ani), în perioada 2008-2015, situația se prezintă astfel:

- Grupa de vârstă 10-14 ani

Asistăm la o ușoară creștere la nivelul regiunii (0,36%) adică 528 de persoane. La nivelul județelor regiunii trei județe înregistrează o scădere a populației Sălaj (-3,32%), Maramureș (-2,27%), Bihor (-0,17%), iar celelalte înregistrează creșteri: Satu-Mare (5,26%), Cluj (1,45%) și Bistrița-Năsăud (0,99%).

Fig.nr.10

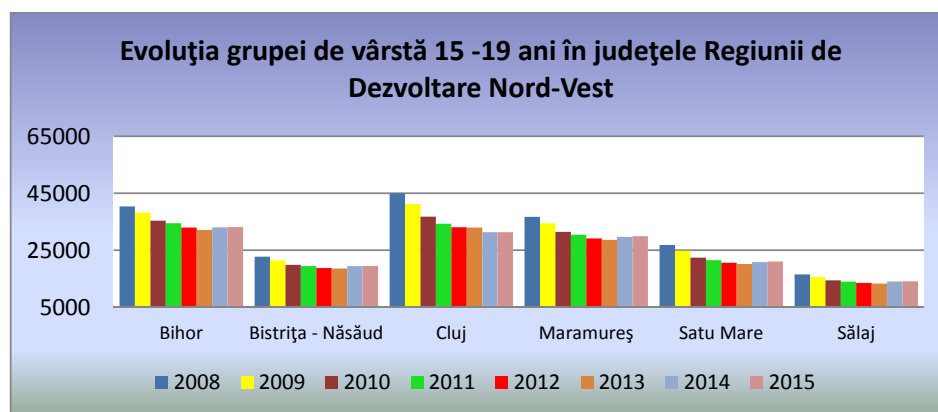

Sursa: INS

- Grupa de vârstă 15-19 ani

Întreaga Regiune Nord-Vest înregistrează o scădere accentuată a populației din grupa de vârstă 15-19 ani, (-20,80%), adică 39158 de persoane. Situația pe județe se prezintă astfel: județul Cluj înregistrează cea mai accentuată scădere (-30,21%), urmat de județul Satu-Mare (-21,49%) și județul Maramureș cu (-18,52%).

Fig.nr.11

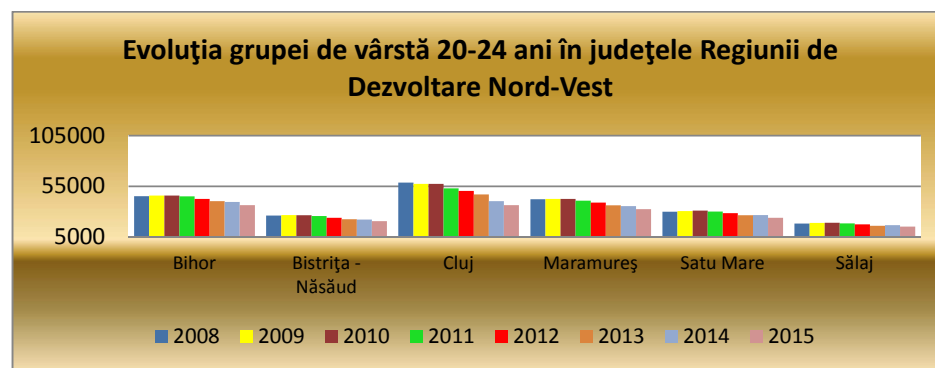

Sursa: INS

- Grupa de vârstă 20-24 ani

La nivelul grupei de vârstă 20-24 de ani scăderea înregistrată în perioada 2008-2015 a fost de (-25,10%) adică de 55301 persoane la nivelul regiunii. Cea mai accentuată scădere se înregistrează în județul Cluj de (-38,05%) urmat de județul Maramureș cu (-22,97%). Celelalte județe înregistrează scăderi mai mici cuprinse între (-16,32% Sălaj) și (-21,47% Bistrița-Năsăud).

Fig.nr.12

Sursa: INS

3.1.3. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

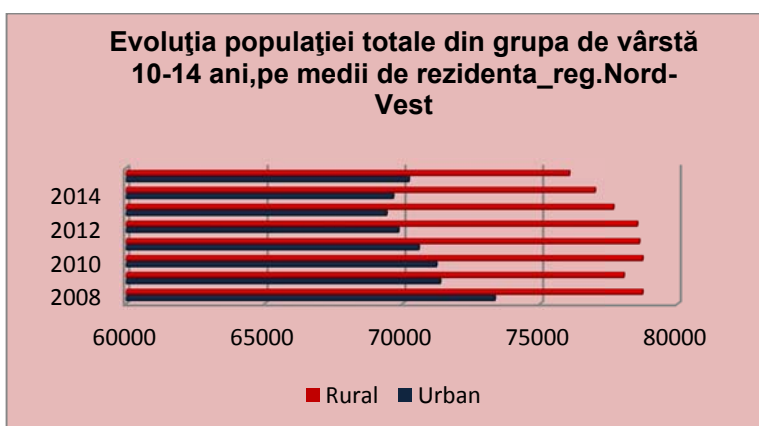
Raportat la nivel național (84,4 loc/km²), Regiunea Nord-Vest este o regiune mai slab populată datorită morfologiei puțin favorabile așezărilor omenești în unele zone muntoase ale regiunii. Cea mai slab populată comună este Valea Ierii (județul Cluj), cu 6,11 loc/km², în timp ce municipiul Oradea are cea mai ridicată densitate a populației, de 1.170,73 loc/km². Pe medii de rezidență, densitatea medie a populației în mediul rural este de 50,9 loc/km², iar în mediul urban de 353,2 loc/km². Județul Cluj prezintă cea mai mare densitate în mediul urban, în timp ce județul Maramureș are cea mai mare densitate în mediul rural.⁽⁴⁾

Structura populației pe medii de rezidență, la nivelul anului 2011 (datele finale ale recensământului), înregistrează 1.366.950 locuitori în mediul urban (52,6% din populația regiunii), sub rata națională de 54%. În mediul rural se regăsesc 1.233.182 de locuitori (47,4% din populația regiunii), peste rata națională de 46%. Județul Cluj este de departe cel mai urbanizat (cu 66,3% din populație trăind în mediul urban), iar gradul cel mai redus de urbanizare se înregistrează în județul Bistrița-Năsăud (36,7%).⁽⁴⁾

Analizând grupele de vârstă relevante pentru învățământul profesional și tehnic în contextul mediului residential se constată diferențe majore la comparația făcută între grupe:

- grupa de vârstă 10-14 ani - majoritatea persoanelor aparținând acestei grupe de vârstă trăiesc în mediul rural. Diferențele numerice între cele două medii rezidențiale se mențin aceleași în perioada analizată (2008-2015); Asistăm la o scădere a populației regiunii în intervalul 2008-2015 cu 5% în mediul urban și 3,5% în mediul rural.

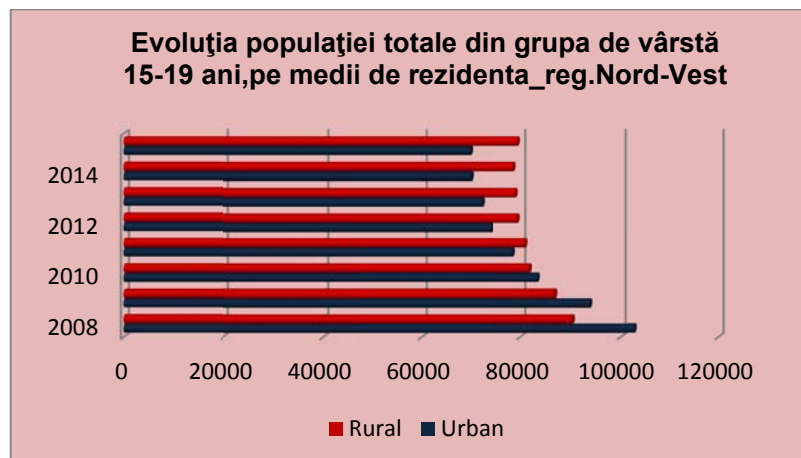
Fig.nr.13

Sursa: PDR al Regiunii Nord-Vest 2014-2020- pag.30

- grupa de vârstă 15-19 ani - urmărind trendul grupei de vârstă în perioada 2008-2015 se constată că numărul persoanelor din mediul urban depășea pe cele din mediul rural în intervalul 2008-2010, raportul inversându-se în ultima parte a intervalului.); scăderea populației din mediul urban a fost semnificativă în perioada monitorizată ea situându-se la 32%. Scăderea în mediul rural a fost mai puțin accentuată situându-se la 12%.

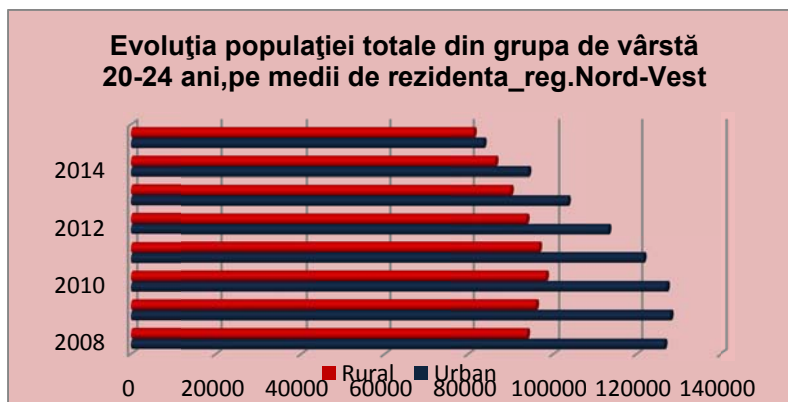
Fig.nr.14

Sursa: PDR al Regiunii Nord-Vest 2014-2020

- grupa de vârstă 20-24 ani - în perioada supusă analizei se constată că majoritatea populației din grupa de vârstă locuiește în mediul urban, situația fiind aceeași pe toată perioada analizată.; scăderea populației din mediul urban în perioada 2008-2015 a fost de 34% iar în mediul rural a fost mult mai redusă, de 13%.

Fig.nr.15

Sursa: PDR al Regiunii Nord-Vest 2014-2020

Ponderea populației din mediul rural pentru grupele de vârstă 10-14 ani și 15-19 ani este superioară celei din mediul urban al regiunii, situația înversându-se în cazul grupei de vârstă 20-24 de ani.

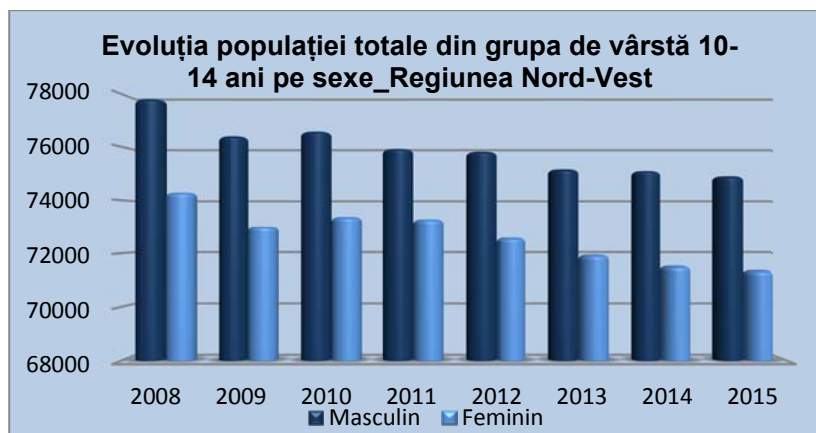
3.1.4. Distribuția pe sexe

Structura populației pe sexe, la nivelul anului 2011, indică o populație feminină în procent de 51,40% din totalul regional, similar cu procentul național, în concordanță și cu ponderea ușor mai crescută a femeilor în totalul populației de la nivelul Uniunii Europene. Județul cu cel mai ridicat procent de femei este Cluj (51,88%), județul cu cel mai mic procent este Bistrița-Năsăud (50,52%), în toate județele populația de sex feminin depășind numeric populația de sex masculin. Populația urbană la nivel regional este preponderent feminină (52,19%), la fel și în mediul rural (50,52%), situație întâlnită în toate cele 6 județe ale regiunii.⁽⁵⁾

Din analiza populației din grupele de vârstă relevante pentru învățământul profesional și tehnic, la nivelul regiunii se constată că populația masculină din categoria de vârstă 10-14 ani este semnificativ mai mare decât cea feminină. Situația se menține și în cazul grupelor de vârstă 15-19 ani și 20-24 de ani dar diferențele între sexe fiind mult mai mici.

Pentru grupa de vârstă 10-14 ani scăderea numerică în perioada 2008-2015 a fost de 4% pentru ambele sexe.

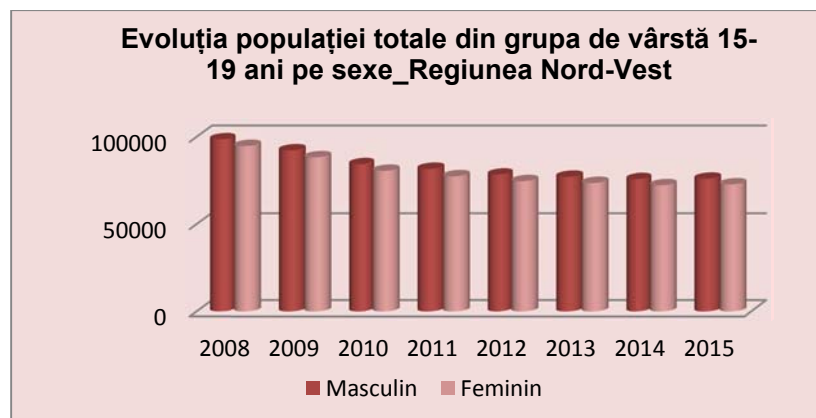
Fig.nr.16

⁽⁵⁾ Sursa:PDR al Regiunii Nord-Vest 2014-2020- pag.30

Pentru grupa de vârstă 15-19 ani diferența dintre cele două sexe se menține aceeași în fiecare an al perioadei analizate, populația de sex masculin depășind-o pe cea de sex feminin în medie cu 4000 de persoane. Scăderea numărului total de persoane în perioada analizată pentru ambele sexe a fost de 23%.

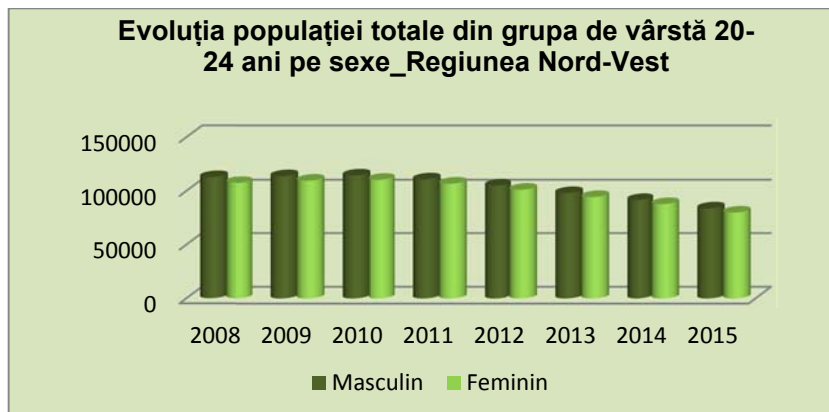
Fig.nr.17

¹⁾ Sursa:PDR al Regiunii Nord-Vest 2014-2020- pag.30

Pentru grupa de vârstă 20-24 de ani trendul a fost crescător în perioada 2008-2010, după care a început să scadă de la an la an, ajungând ca scăderea în 2015 de fie de 25% comparativ cu 2008 pentru ambele sexe.

Fig.nr.18

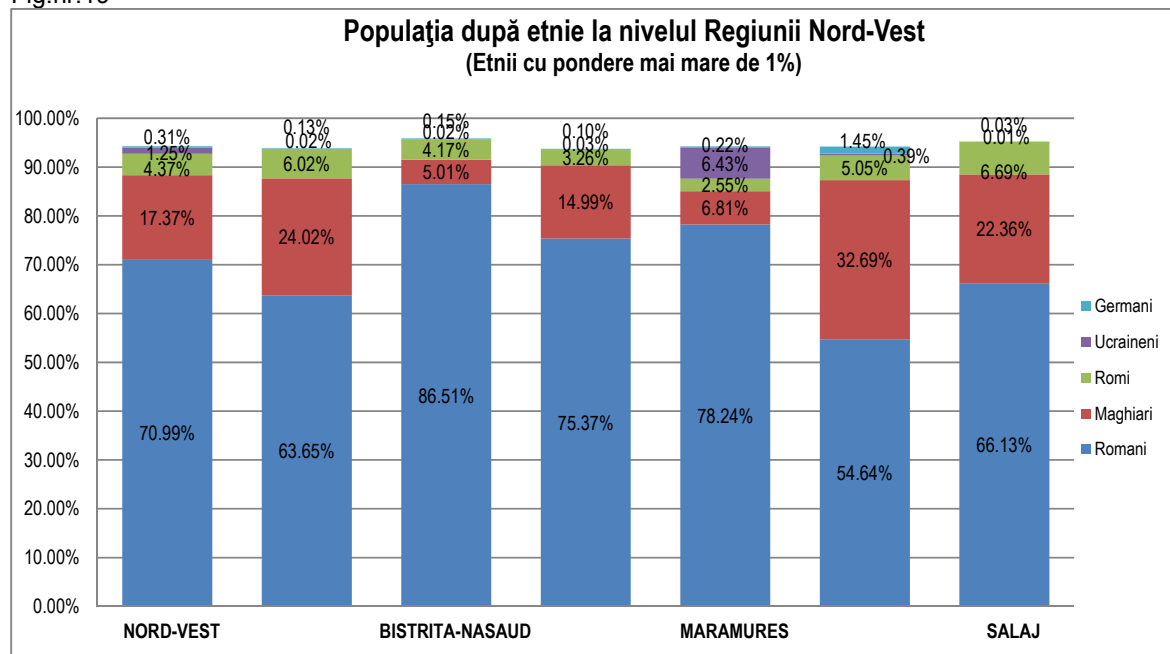

Sursa:PDR al Regiunii Nord-Vest 2014-2020-

3.1.5. Structura etnică

Distribuția populației după etnie arată că ponderea populației de etnie română este majoritară în toate județele, fiind de 74,9% din totalul regiunii. Față de recensământul din 2002, ponderea etnicilor români a rămas neschimbată (75,0%). Populația de etnie maghiară se ridică la 18,3% la nivel regional, în scădere față de ponderea de 19,3% din 2002, și deține ponderi ridicate în județele Satu Mare (34,7%), Bihor (25,3%) și Sălaj (23,3%). Procentul locuitorilor de etnie romă din regiune este ușor mai ridicat față de media națională (3,1%), ajungând la 4,6% din totalul regional. Romii se întâlnesc într-o proporție relativ mai mare în județele Sălaj (7,0%), Bihor (6,3%) și Satu Mare (5,4%). Față de recensământul din 2002, ponderea populației de etnie romă a crescut cu 1,1 puncte procentuale, creșterea fiind mai pronunțată în județele Sălaj (cu 1,9 puncte procentuale), Satu Mare (1,7 puncte procentuale) și Bihor (1,3 puncte procentuale). Persoanele de etnie germană din regiune reprezintă 0,3% din populația regiunii (în scădere față de procentul de 0,4% din 2002) și se regăsesc într-o proporție relativ mai mare în județul Satu Mare (5.006 persoane). De asemenea, există o comunitate importantă de ucraineni (1,3% din total populație, procent identic cu cel din 2002), concentrată în județul Maramureș (30.786 de persoane).⁽⁶⁾

Fig.nr.19

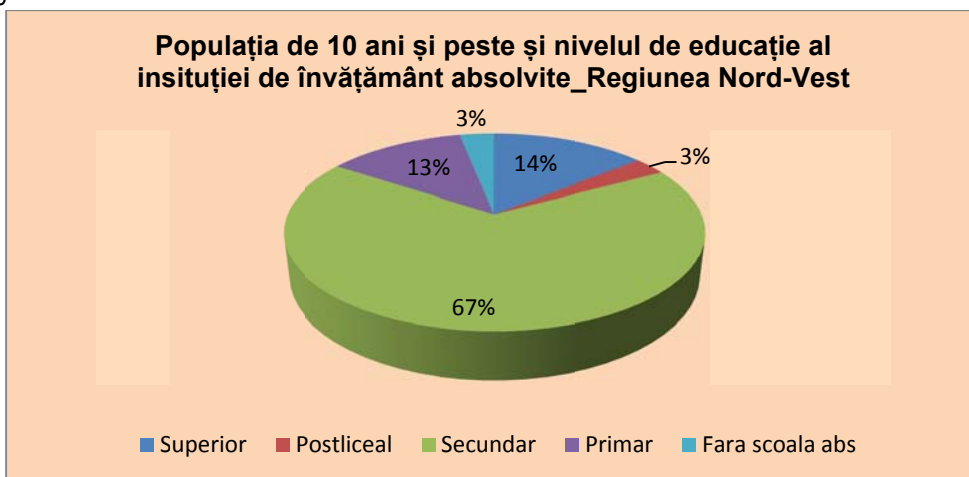

Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populației 2011

Din compararea datelor la nivel național cu cele de la nivel regional rezultă aceeași structură etnică, referindu-ne la etniile cele mai bine reprezentate numeric.

Analiza la nivelul Regiunii Nord-Vest legată de structura etnică și nivelul de educație pentru populația de 10 ani și peste, a scos în evidență faptul că 67% din populația regiunii a absolvit studiile de nivel secundar (gimnazial și liceal), 14% din populație are studii superioare, 13% studii de nivel primar, 3% nivel postliceal și un procent de 3% nu au absolvit nici o școală.

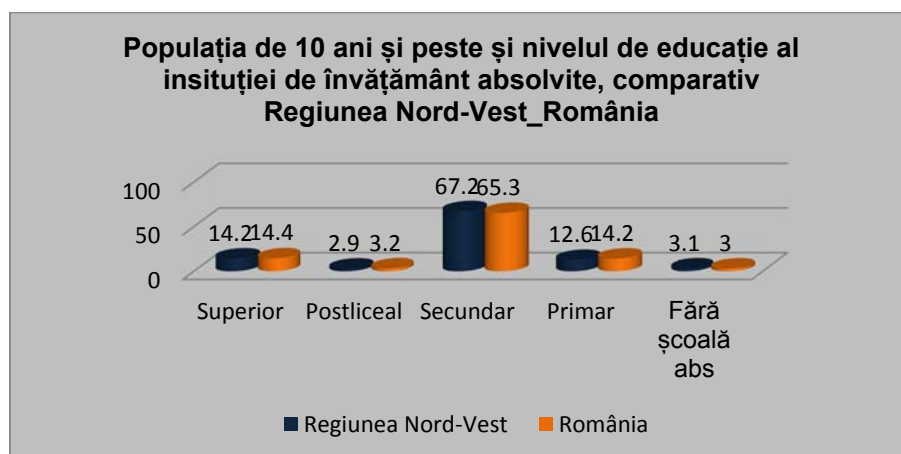
Fig.nr.20

Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populației 2011

Comparativ cu situația la nivel național situația la nivelul Regiunii Nord-Vest este asemănătoare cu cea la nivel național. Regiunea Nord-Vest înregistrează o creștere cu 2% a populației cu nivel secundar de studii absolvite, comparativ cu situația la nivel național.

Fig.nr.21

Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populației 2011

Regiunea Nord-Vest se situează pe locul 3 (după Nord-Est și Sud-Muntenia) privind numărul absolvenților de învățământ liceal secundar ciclul 2, cu o medie anuală de 28.653 de absolvenți și tot locul 3 în ceea ce privește numărul absolvenților de învățământ superior (după regiunile București-Ilfov și Centru), cu o medie de 19.656 absolvenți anual, între 2005-2010.⁽⁷⁾

Situația etniei rome

În ceea ce privește nivelul de educație, ca unul din principalii indicatori de incluziune socială, conform studiului realizat în cadrul proiectului EU Inclusive, 25% dintre adulții romi de peste 16 ani declară că nu știu să scrie și să citească, femeile fiind mai afectate în acest sens (diferență de 10% între ele și bărbați). 23% dintre romi nu a absolvit nici o școală, 26% au terminat primele patru clase și 34% doar gimnaziul.

Grupa de vârstă cu cele mai multe persoane care declară că nu știu să scrie și să citească sunt cei între 25 și 34 de ani, urmați de grupa de vârstă 35-44 de ani, deci cei care ar trebui să fie cei mai activi pe piața muncii. Numai 17% urmează un liceu sau un nivel superior de educație. Analfabetismul afectează în special persoanele adulte, din mediul rural, mai cu seamă romii din comunitățile compacte, segregate.⁽⁸⁾

Situația etniei rome la nivelul fiecărui județ al regiunii în urma datelor culese la recensământul din 2011 a scos în evidență că cel mai mare procent de persoane analfabete se înregistrează în județul Bihor 20,3%, urmat de județul Sălaj cu 17,1%. Cel mai mic procent de persoane analfabete aparținând etniei rome se înregistrează în județul Maramureș, de 6,8%.

Fig.nr.22

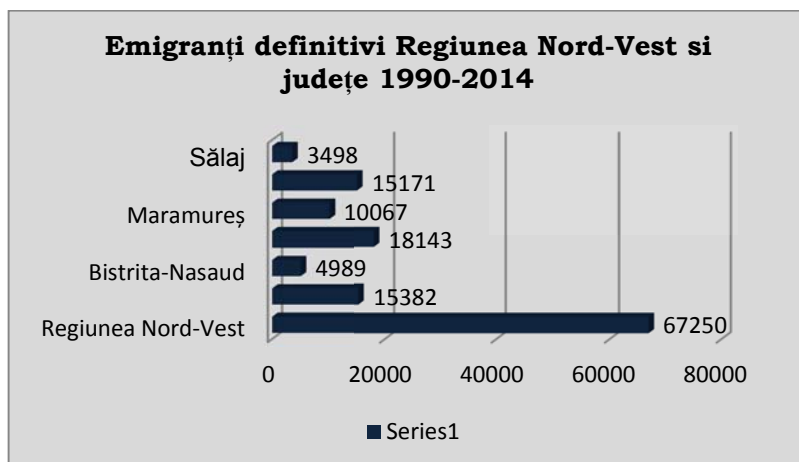
JU D	ETNIA	NIVELUL DE EDUCATIE AL INSTITUTIEI DE INVATAMANT ABSOLVITE									
		Superior		Secundar					Fara scoala absolvit		
		din care:		Superior					din care:		
		Superior Total ¹	Universitar de licență	Postlice al si de maistri	Total	Licea I	Profesional si de ucenici	Inferior (gimnazial)	Primar	Total Fara scoala absolvita	Persoane analfabete ²
BH	Romi	0.3 %	0.3%	0.1%	33.1 %	2.2%	1.9%	29.0%	38.5%	28.0%	20.3%
BN	Romi	0.5 %	0.4%	0.2%	47.2 %	4.1%	6.5%	36.6%	34.7%	17.5%	12.8%
CJ	Romi	1.0 %	1.0%	0.3%	49.2 %	6.6%	5.9%	36.7%	32.8%	16.7%	10.8%
MM	Romi	1.0 %	1.0%	0.2%	51.3 %	5.1%	2.7%	43.5%	34.9%	12.6%	6.8%
SM	Romi	0.2 %	0.2%	0.0%	45.9 %	2.0%	3.2%	40.7%	30.5%	23.4%	14.6%
SJ	Romi	0.2 %	0.2%	0.1%	41.9 %	2.7%	2.7%	36.5%	34.3%	23.5%	17.1%

Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populației 2011

3.1.6. Mișcarea migratorie

Analiza datelor INS referitoare la emigranții definitivi înregistrați în perioada 1990 -2014 se constată că regiunea a pierdut 67250 de locuitori, cea mai mare pierdere înregistrându-se în județul Cluj, de 18143 locuitori.

Fig.nr.23

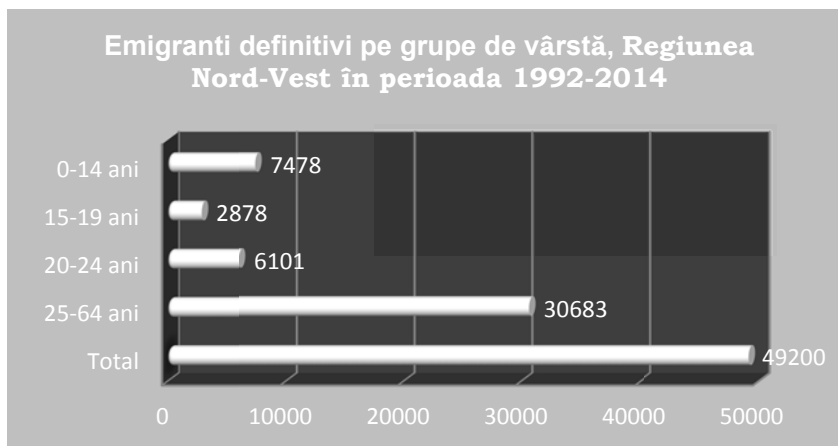

Sursa:INS

Emigranții definitivi pe grupe de vârstă, înregistrați la nivelul Regiunii Nord-Vest, în perioada 1992-2014, se ridică la un total de 49200 de persoane. Grupa de vârstă cea mai numeroasă care a emigrat, la nivelul regiunii este cea cuprinsă între 25-64 de ani.

Analiza numărului de emigranți temporari pe grupe de vârstă, în perioada 2012-2014, la nivelul Regiunii Nord-Vest, a scos în evidență faptul că grupa de vârstă 25-64 de ani înregistrează cel mai mare număr de emigranți.

Fig.nr.24

Sursa:INS

La nivelul județelor regiunii, județul Cluj înregistrează cel mai mare număr de emigranți temporari (6000 de persoane), în perioada analizată. Cel mai mic număr de emigranți temporari îl înregistrează jud. Sălaj, 1878 de persoane.

Fig.nr.25

Sursa: PDR al Regiunii Nord-Vest 2014-2020, pag.32

Grupele de vârstă relevante pentru învățământul profesional și tehnic din regiune, înregistrează valori mult mai mici. Dintre județe Clujul înregistrează cel mai mare număr de emigranți din cele trei grupe de vârstă relevante pentru IPT. Soldul schimbărilor de domiciliu situează Regiunea Nord-Vest între cele 3 regiuni cu migrație netă pozitivă, numărul celor stabiliți în regiune în anul 2011 depășind numărul celor care au părăsit regiunea, cu 1.815 persoane. Migrație pozitivă se înregistrează în județele Cluj și Bihor, în timp ce în toate celelalte județe migrația internă este negativă, mai accentuată în județul Sălaj (-542 locuitori). Soldul schimbărilor de domiciliu pe medii relevă tendința de stabilire în mediul rural, care se păstrează pe întregul interval analizat 2005-2011.

3.1.7. Nivelul de trai

Conform datelor Eurostat, ponderea populației totale aflate în risc de sărăcie și excluziune socială este în scădere în Regiunea Nord-Vest și sub media națională. Față de 2007, indicatorul a scăzut cu aproximativ 4 puncte procentuale.

Fig.nr.26

Evoluția ponderii populației aflate în risc de sărăcie și excluziune socială în populația totală (%)

	2007	2008	2009	2010	2011
UE 27	24,4	23,5	23,1	23,4	-
România	45,9	44,2	43,1	41,4	40,3
Regiunea Nord-Vest	38,3	33,7	35,2	30,8	34,3

Sursa: Eurostat

Rămâne ridicată ponderea populației aflate în situație de sărăcie (materială) severă¹⁰, prin comparație cu valoarea indicatorului la nivel european. Aproximativ 24% din totalul populației regiunii se confrunta cu acest risc în 2011, față de 8% la nivelul UE; deși sunt mai puțini decât media pe țară, care este de aproximativ 30%. Ponderea populației aflate în risc de sărăcie materială severă a scăzut cu aproximativ 5 puncte procentuale în 2011 față de 2007.

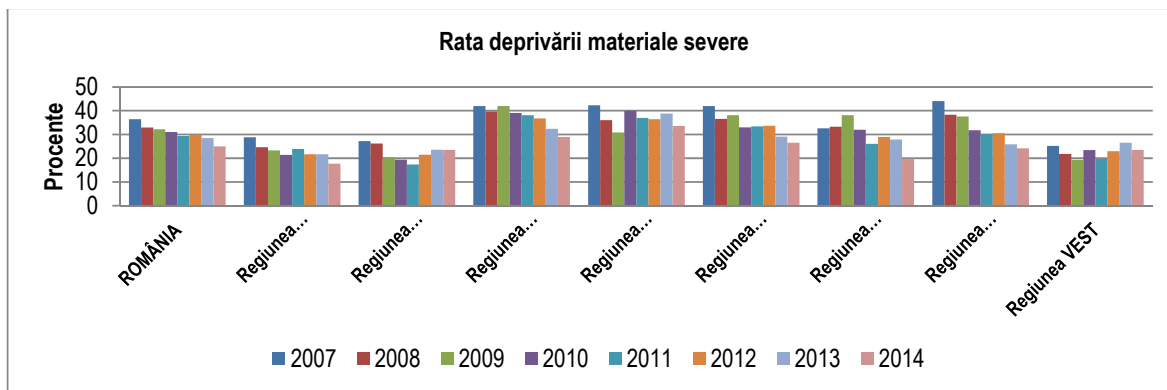
Fig.nr.27

Evoluția ponderii populației aflate în risc de sărăcie materială severă (%)

	2007	2008	2009	2010	2011
UE 27	9,1	8,4	8,4	8,1	8
România	36,5	32,9	32,2	31,0	29,4
Nord-Vest	28,8	24,6	23,3	21,4	23,9

Din analiza ratei deprivării materiale severe la nivelul regiunilor de dezvoltare, se constată că Regiunea Nord-Vest, Regiunea Centru și Regiunea Vest au cele mai mici rate în perioada 2007-2014. În anul 2014 Regiunea Nord-Vest a avut cea mai scăzută rată a deprivării materiale severe de 17,7 %, mult mai redusă ca la nivel național 25%.

Fig.nr.28

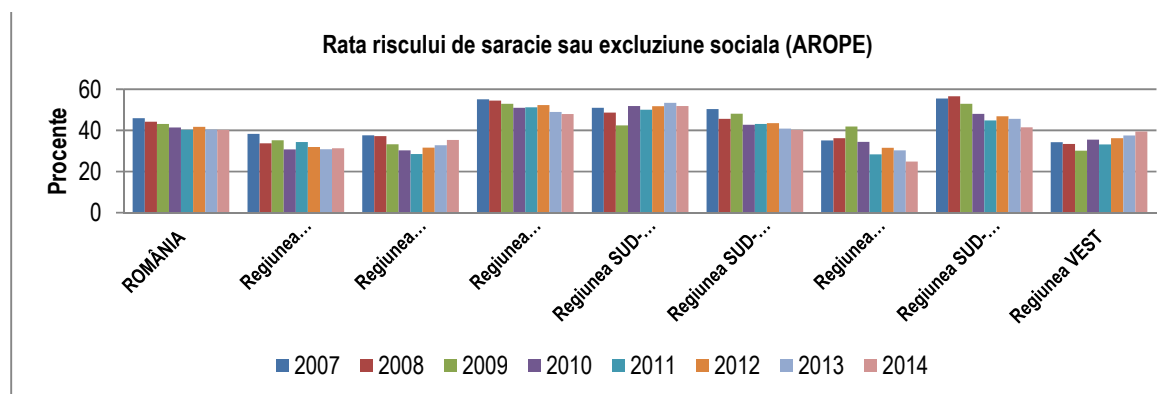

Sursa: Eurostat

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), pe regiuni de dezvoltare AROPE este un indicator compozit adoptat la nivelul Uniunii Europene în cadrul Programului Europa 2020, de promovare a incluziunii sociale și reducere a sărăciei, reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Persoanele care fac obiectul indicatorului AROPE sunt cele aflate în cel puțin una din următoarele situații:

- au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;
- sunt în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii

Fig.nr.29

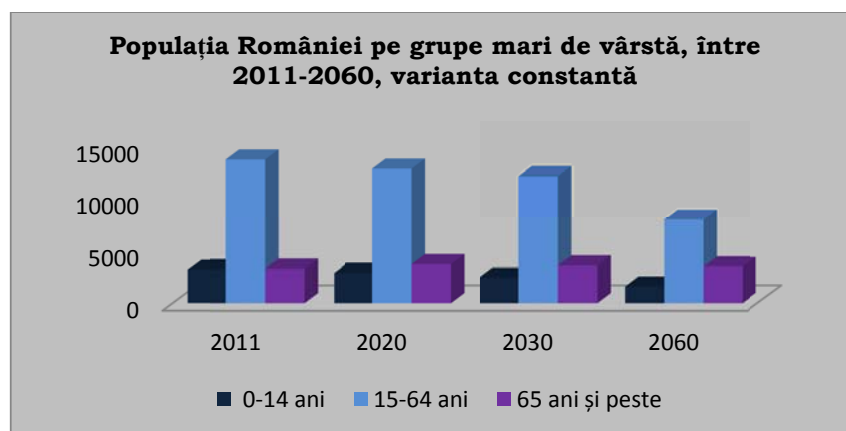
Sursa detelor: INS, Baza de date TEMPO

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială la nivelul Regiunii Nord-Vest (31,3%) este mai redusă decât media națională(40,2%), dar este mai ridicată decât cea a Regiunii București – Ilfov (24,9), care este cea mai redusă la nivel național. Conform raportului „Tendințe sociale” al INS din 2011, Regiunea Nord-Vest este pe locul 3 la nivel național între cele mai puțin sărace regiuni, după București-Ilfov și Vest, rata sărăciei scăzând de la 15,8% la 14,4%¹².

3.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060

Populația de vârstă preșcolară și școlară, grupa de vârstă 0-14 ani, reprezenta în 2011 15,9 % (3190 mii persoane) din totalul populației României, evoluția fiind descendentă, astfel că ea va reprezenta doar 12,1%(1568 mii persoane) în anul 2060. Aparent scăderea procentuală nu pare deosebit de mare dar raportat la populația totală a României scăderea acesteia va fi foarte accentuată de la 20122 mii locuitori în 2011 la 12947 mii locuitori în 2060.

Fig.nr.30

Sursa: INS

Populația României pe grupe mari de vârstă, în anii 2011, 2020, 2030 și 2060, varianta constantă, scade pregnant la grupele de vârstă 0-14 ani și 15-64 de ani, și rămâne aproximativ constantă la grupa 65 de ani și peste.

3.3. **Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT**

Declinul demografic general va continua, în mod accentuat pentru populația tânără. De aici, nevoia unei gestiuni eficiente, previzionale, a dezvoltării resurselor umane, sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman.

La nivelul Regiunii Nord-Vest reducerea naturală prognozată a populației tinere va fi agravată de migrația externă, în perioada 1990 -2014 se constată că regiunea a pierdut 67250 de locuitori, cea mai mare pierdere înregistrându-se în jud.Cluj, de 18143 locuitori. Se desprinde nevoia de: racordare realistă la piața europeană, națională și regională a muncii a activităților de informare, orientare și consiliere în scopul realizării unei oferte de școlarizare cât mai aproape de cererea de pe piața muncii.

Din analiza grupelor de vârstă ale populației, relevante pentru învățământul profesional și tehnic (grupele: 10-14 ani, 15-19 ani, 20-24 ani), în perioada 2008-2015, situația se prezintă astfel:

- Grupa 10-14 ani înregistrează o ușoară creștere la nivelul regiunii (0,36%) adică 528 de persoane.
- Întreaga Regiune Nord-Vest înregistrează o scădere accentuată a populației din grupa de vârstă 15-19 ani, (-20,80%), adică 39158 de persoane.
- La nivelul grupei de vârstă 20-24 de ani scăderea înregistrată în perioada 2008-2015 a fost de (-25,10%) adică de 55301 persoane la nivelul regiunii.

În schimb, proiecțiile privind structura pe grupe de vârstă indică pentru viitor (2015-2025) o consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani) active pe piața muncii, ceea ce va conduce la o nevoie crescândă de formare continuă - oportunitate în atenția școlilor interesate de compensarea pierderilor de populație școlară!

Față de aceste constatări, se recomandă:

Măsuri la nivelul rețelei școlare: optimizarea alocării resurselor, prin: concentrarea pregătirii în școli viabile; rezolvarea problemelor de acces; funcționarea rețelelor de școli, care împreună să realizeze: o ofertă cuprinzătoare și diversificată; eliminarea paralelismelor nejustificate; colaborare pentru acoperire teritorială optimă; diversificarea grupurilor țintă (programe pentru adulți); implicarea activă a școlilor ca furnizori de programe de formare pentru adulți .

Fenomenul de îmbătrânire demografică (populația în vârstă de peste 65 de ani va reprezenta 19,7% până în 2030, din populația totală) conduce la: nevoi sporite de personal calificat - asistență socială și medicală; nevoi educaționale specifice (educație non-formală).

Populația urbană la nivel regional este preponderent feminină (52,19%), la fel și în mediul rural (50,52%), situație întâlnită în toate cele 6 județe ale regiunii. Ponderea semnificativă a populației feminine reclamă următoarele activități: din partea ofertei de pregătire - calificările dorite de populația feminină; programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație (ex. pentru mamele care participă la cursuri de formare continuă: îngrijirea copiilor în cadrul școlii pe parcursul orelor de curs).

Analizând grupele de vârstă relevante pentru învățământul profesional și tehnic în contextul mediului residential se constată diferențe majore la comparația făcută între grupe:

- grupa de vârstă 10-14 ani - majoritatea persoanelor aparținând acestei grupe de vârstă trăiesc în mediul rural. Asistăm la o scădere a populației regiunii în intervalul 2008-2015 cu 5% în mediul urban și 3,5% în mediul rural.
- grupa de vârstă 15-19 ani - urmărind trendul grupei de vârstă în perioada 2008-2015 se constată că numărul persoanelor din mediul urban depășea pe cel din mediul rural în intervalul 2008-2010, raportul inversându-se în ultima parte a intervalului.

- grupa de vârstă 20-24 ani - în perioada supusă analizei se constată că majoritatea populației din grupa de vârstă locuiește în mediul urban, situația fiind aceeași pe toată perioada analizată.

Sistemul de educație și formare profesională este chemat să contribuie prin măsuri specifice vizând: ofertă de pregătire adecvată și asigurarea condițiilor de învățare în unitățile de învățământ din mediul rural, pentru a atrage elevii să rămână cât mai aproape de domiciliu; educație în sprijinul conservării și valorizării patrimoniului cultural specific și resurselor naturale din mediul rural; îmbunătățirea condițiilor de studiu în mediul rural prin dotarea corespunzătoare a atelierelor și laboratoarelor unde se realizează pregătire de specialitate.

Distribuția populației după etnie arată că ponderea populației de etnie română este majoritară în toate județele, fiind de 74,9% din totalul regiunii.

În ceea ce privește nivelul de educație, ca unul din principalii indicatori de incluziune socială, conform studiului realizat în cadrul proiectului EU Inclusive, 25% dintre adulții romi de peste 16 ani declară că nu știu să scrie și să citească, femeile fiind mai afectate în acest sens (diferență de 10% între ele și bărbați). Grupa de vârstă cu cele mai multe persoane care declară că nu știu să scrie și să citească sunt cei între 25 și 34 de ani, urmați de grupa de vârstă 35-44 de ani, deci cei care ar trebui să fie cei mai activi pe piața muncii.

Diversitatea etnică prezenta în regiunea Nord-Vest, recomanda o serie de măsuri, cum ar fi: educație multiculturală; soluții pentru asigurarea accesului egal la educație și a varietății opțiunilor; programe de sprijin pentru grupurile etnice dezavantajate.

Emigranții definitiv pe grupe de vârstă, înregistrați la nivelul Regiunii Nord-Vest, în perioada 1992-2014, se ridică la un total de 49200 de persoane. Grupa de vârstă cea mai numeroasă care a emigrat, la nivelul regiunii este cea cuprinsă între 25-64 de ani.

Conform datelor Eurostat, ponderea populației totale aflate în risc de sărăcie și excluziune socială este în scădere în Regiunea Nord-Vest și sub media națională. Rămâne ridicată ponderea populației aflată în situație de sărăcie (materială) severă¹⁰, prin comparație cu valoarea indicatorului la nivel european. Aproximativ 24% din totalul populației regiunii se confruntă cu acest risc în 2011, față de 8% la nivelul UE; deși sunt mai puțini decât media pe țară, care este de aproximativ 30%.

Conform raportului „Tendințe sociale” al INS din 2011, Regiunea Nord-Vest este pe locul 3 la nivel național între cele mai puțin sărace regiuni, după București-Ilfov și Vest, rata sărăciei scăzând de la 15,8% la 14,4%¹².

4. Profilul economic regional

4.1. Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici

Regiunea Nord-Vest are o poziție geografică strategică, fiind poarta de intrare în România dinspre Uniunea Europeană și Ucraina. Deși regiunea este străbătută de 7 drumuri europene, are o poziție periferică față de coridoarele de transport europene. Legătura cu polii importanți din vecinătate, cu alte regiuni se face greu, iar pentru a valorifica oportunitățile de dezvoltare, regiunea trebuie să-și dezvolte și modernizeze infrastructura rutieră, feroviară, aeriană și sistemul internodal de transport.

4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)²²

Aprecierea dezvoltării economiei se face prin intermediul indicatorilor macroeconomici compilați prin agregare pe baza datelor din conturile naționale. Cei mai utilizați dintre aceștia în statistica internațională sunt **produsul intern brut (PIB)** și **Valoarea adăugată brută (VAB)**.

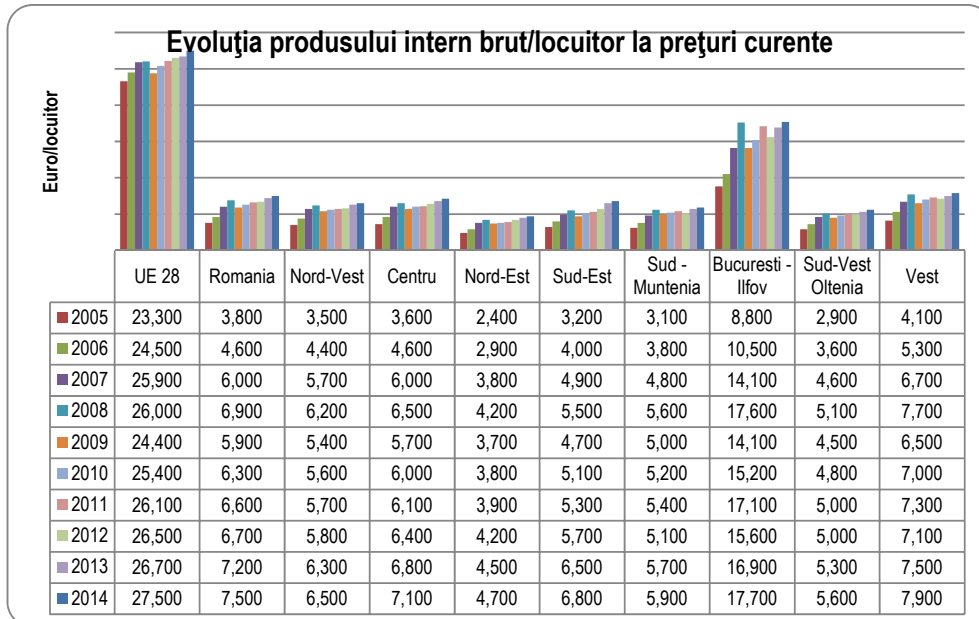
Produsul intern brut pe locuitor calculat pe baza parității puterii de cumpărare-PIB reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor produse și prestate într-o economie națională într-o perioadă determinată, de regulă un an și destinate consumului final.

PIB-ul/locuitor este unul din indicatorii relevanți, destinat să ofere o imagine generală asupra competitivității și productivității economiei naționale/regionale, cu atât mai mult cu cât nu este influențat de diferențele existente între populațiile regiunilor.

Referitor la PIB, datele statistice oficiale furnizate de Eurostat în perioada 2005-2014, arată că produsul intern brut/locuitor a avut, în regiunea Nord-Vest o creștere continuă. În perioada 2005-2008 (de la 2900 euro la 5100 euro), a înregistrat o cădere la 4500 euro în 2009, la începutul crizei economice, pentru ca după 2010 să crească în mod continuu până la 5600 euro în anul 2014, trendul fiind identic cu cel național. Valorile absolute sunt cu puțin sub media națională pe întreaga perioadă de analiză, situând regiunea pe al treilea loc pe loc în țară, după regiunile Vest și Centru.

Față de nivelul european, regiunea Nord-Vest înregistrează valori reduse în ceea ce privește acest indicator. Spre exemplu, în 2014, când a atins valoarea cea mai ridicată, PIB/locuitor regional reprezenta 23,6% din nivelul mediu înregistrat în țările Uniunii Europene (UE28).

Fig. nr. 31

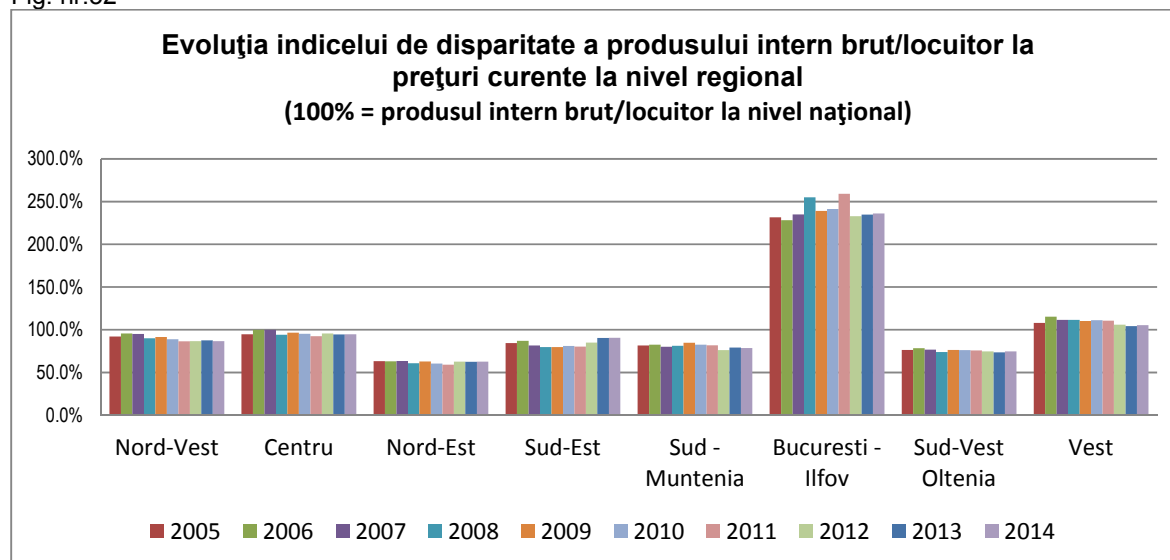
Sursa datelor: Eurostat

Indicele de disparitate regional a avut în intervalul 2005-2009, valori de peste 90% i (95,7% cea mai mare valoare în anul 2006), ajungând în anul 2014 la 86,7%, valoare care situează regiunea Nord-Vest pe locul al treilea, după regiunile Vest și Centru, fără

²² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„01 ECONOMIE” – pentru vizualizare clic aici](#)

a lua în considerare regiunea București-Ilfov (unde s-a înregistrat maximul regional), la toți indicatorii. De exemplu PIB/locuitor din anul 2014 în regiunea Nord-Vest este de 36,7 % din valoarea înregistrată în regiunea București-Ilfov.

Fig. nr.32

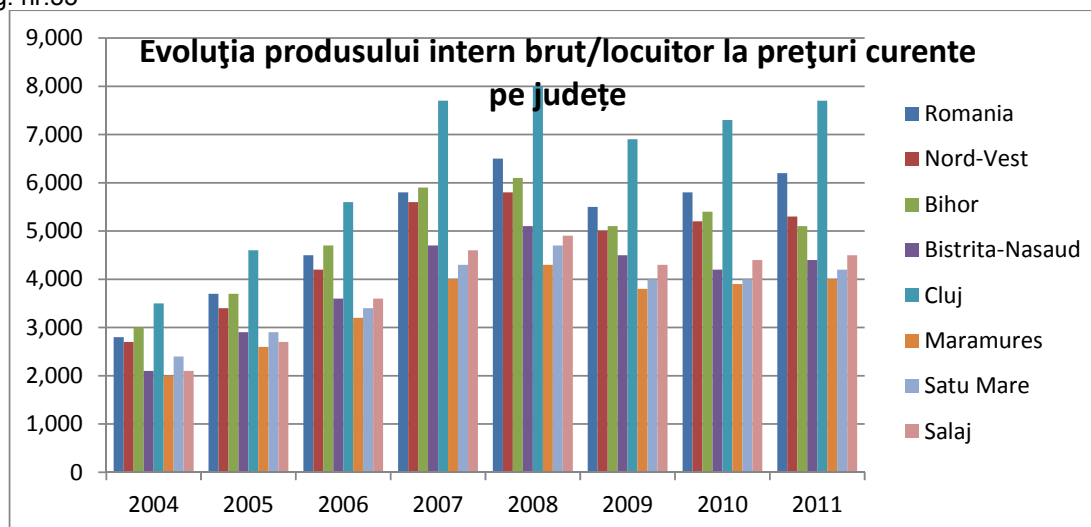

Sursa datelor: Eurostat

Puterea de cumparare

Evoluția produsului intern brut în județele regiunii Nord-Vest este prezentată în fig. nr.33. În perioada 2004-2011, pentru care sunt culese date oficiale, județul cu cea mai însemnată valoare a PIB/locuitor a fost Clujul, cu valori de peste 145,3% față de media regională. Pe locul doi se situează județul Bihor, celelalte județe fiind situate la valori comparabile între ele cuprinse în intervalul 75-80%.

Fig. nr.33

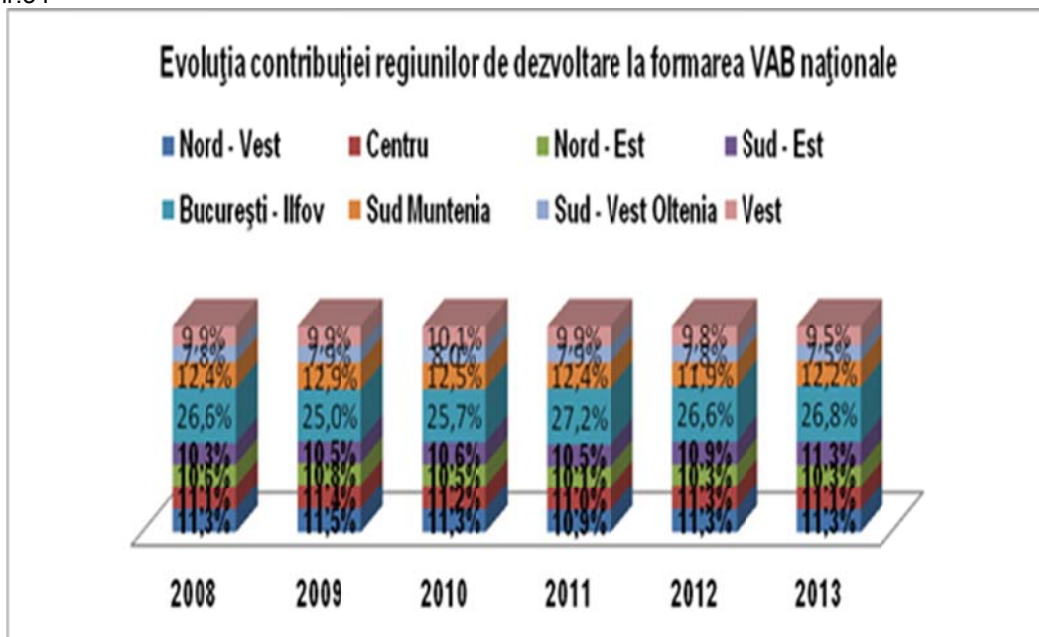

Sursa datelor: Eurostat

Valoarea adăugată brută (VAB) reprezintă valoarea nou creată (rezultată din valoarea noilor produse și servicii create minus valoarea consumului intermediar pentru producerea acestora).

Analizând evoluția contribuției regiunilor la formarea VAB națională, se observă că regiunea Nord-Vest are o pondere aproape constantă în perioada analizată, respectiv de 11,3% comparabilă cu regiunile Vest, Centru, Sud Muntenia.

Fig. nr.34

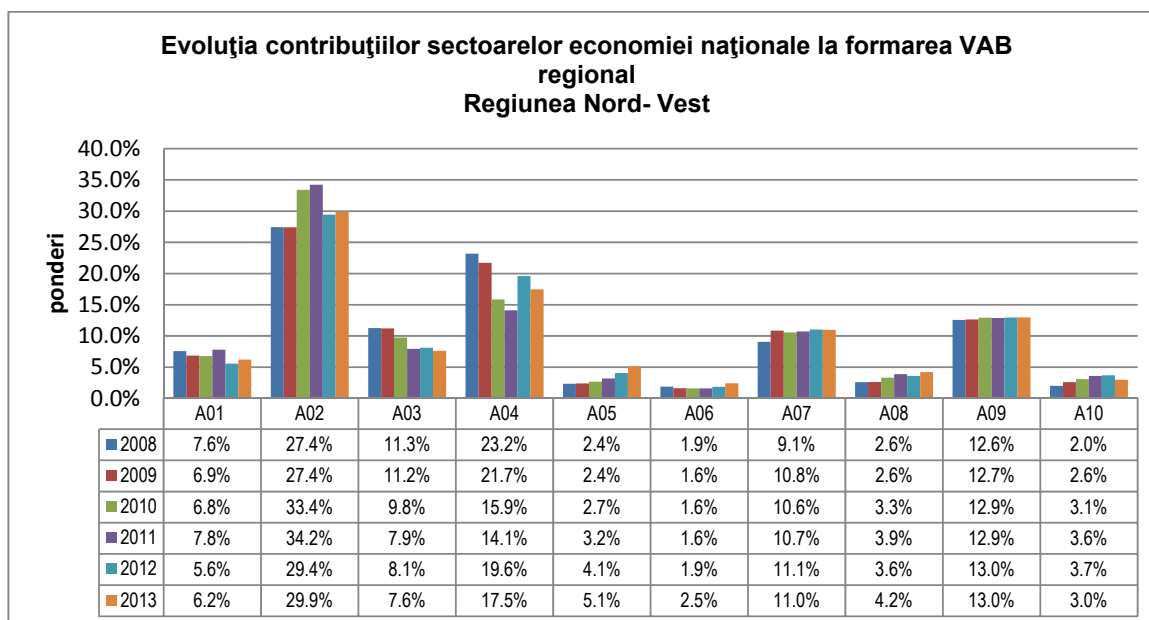

Sursa datelor: Eurostat

Activitățile economice existente în regiune au avut o contribuție diferită la formarea VAB regională. Datele oficiale ilustrează faptul că procentul cel mai mare de contribuție l-a avut sectorul **industrie (A02)** (inclusiv energie electrică și termică, gaze și apă, salubritate, gestionarea deșeurilor), cu peste 27% pe întreaga perioadă 2008-2013. Maximul de contribuție a fost atins de acest sector economic în anul 2011, când a înregistrat un procent de 34,2 % din total. Pe locul doi se situează activitatea **A04- Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale și de uz gospodăresc, hoteluri și restaurante, transporturi, depozitare**, urmată de activitatea de **administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public, învățământ, sănătate și asistență socială (A09)**, urmata de **construcții (A03) și tranzacții imobiliare (A07)**. Ordinea contribuției sectoarelor se menține și la nivelul județelor regiunii, pe primul loc aflându-se județul Cluj, urmat de județul Bihor.

De remarcă este faptul că agricultura se situează la un nivel scăzut de contribuție regională la VAB (sub 8% pe întreaga perioadă), acest lucru fiind datorat nivelului scăzut de productivitate și al practicării în mare măsură a agriculturii de subzistență.

Fig. nr.35

Sursa datelor: Eurostat

4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active²³

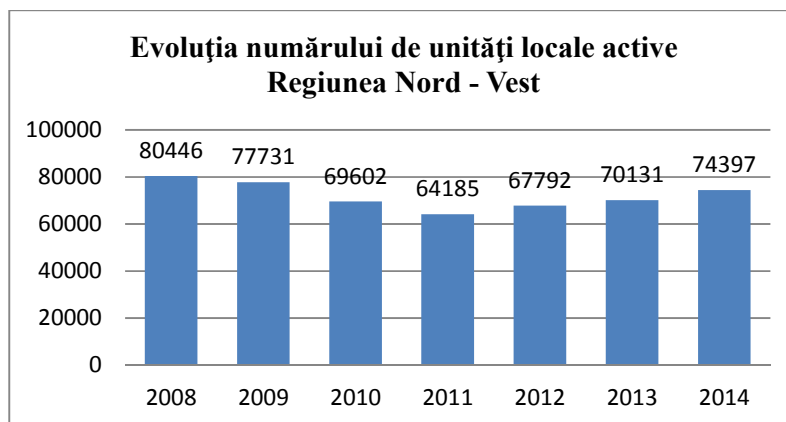
Unități locale active și personalul acestora

Informațiile furnizate de INS pentru perioada 2008-2014, oferă o imagine de ansamblu asupra evoluției firmelor din regiunea Nord-Vest.

La sfârșitul anului 2008, erau înregistrate, la nivel regional, un număr de 80446 unități locale active, număr care a început să scadă în anii următori, ajungând la 64185 unități locale în anul 2011, datorită crizei economice care a afectat și țara noastră. Începând cu anul 2012 situația începe să se redreseze, ajungând în 2014 la 74397 unități locale active.

Fig. nr. 36

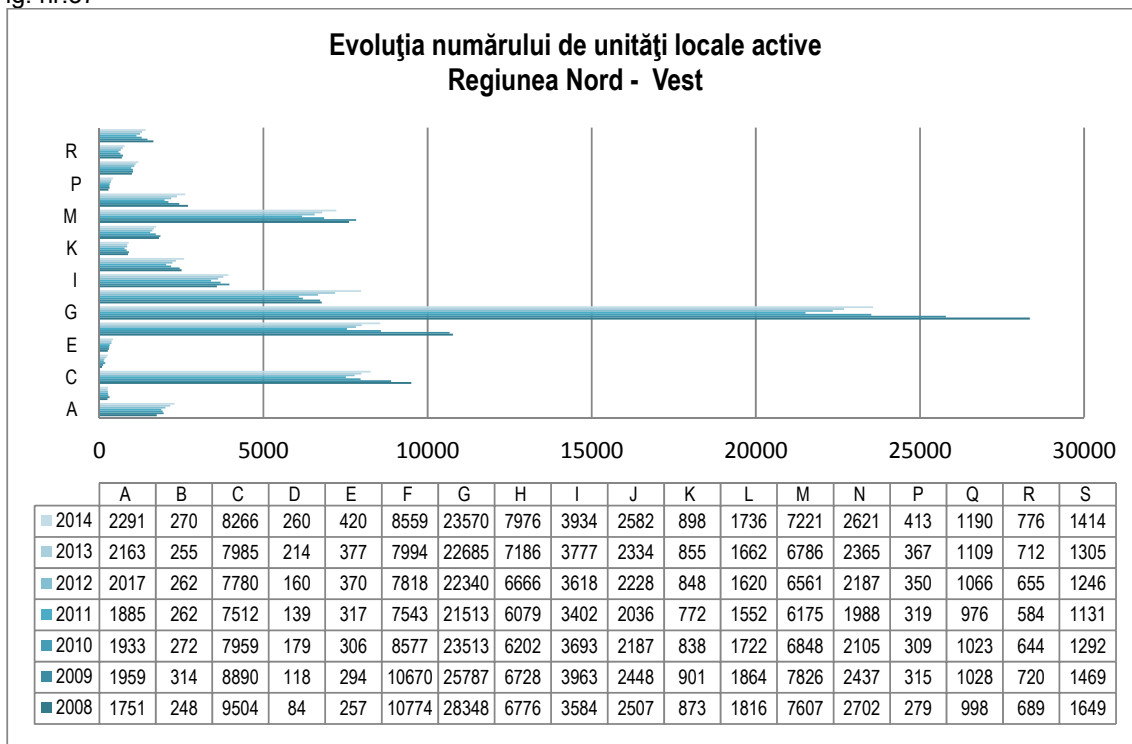
²³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„02 ECONOMIE” – pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Analiza pe sectoare ale economiei naționale relevă faptul că numărul cel mai mare de firme s-a menținut în sectorul **comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (G)** (chiar dacă a scăzut constant până în anul 2013), urmat de **distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, construcții (F)**, **industria prelucrătoare (C)**, și de **transport și depozitare (H)**. În anul 2014 se observă o creștere a numărului de unități locale active la nivelul majorității sectoarelor economice din regiune. Situația pe județe prezintă aceleași tendințe ca și cele de la nivel regional.

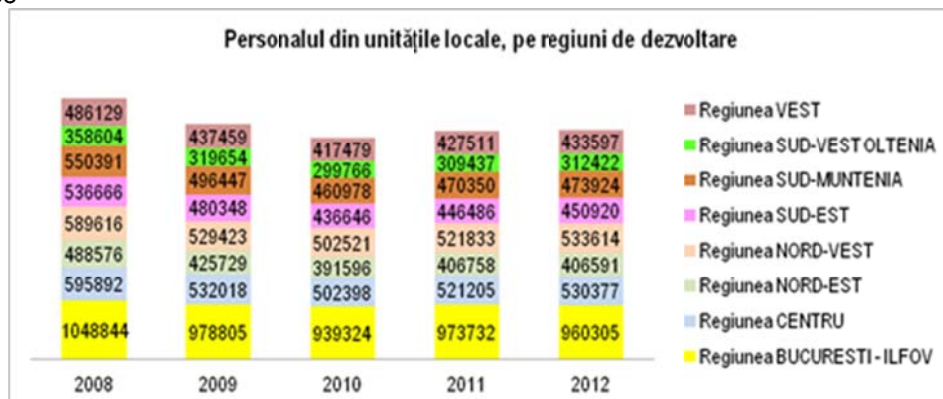
Fig. nr.37

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Numărul total de personal al firmelor din regiune a avut o evoluție similară cu cea de la nivel național, respectiv o scădere în perioada 2008-2010, urmată de o ușoară creștere în anii 2011-2012. Pentru 2013 și 2014 nu sunt date disponibile.

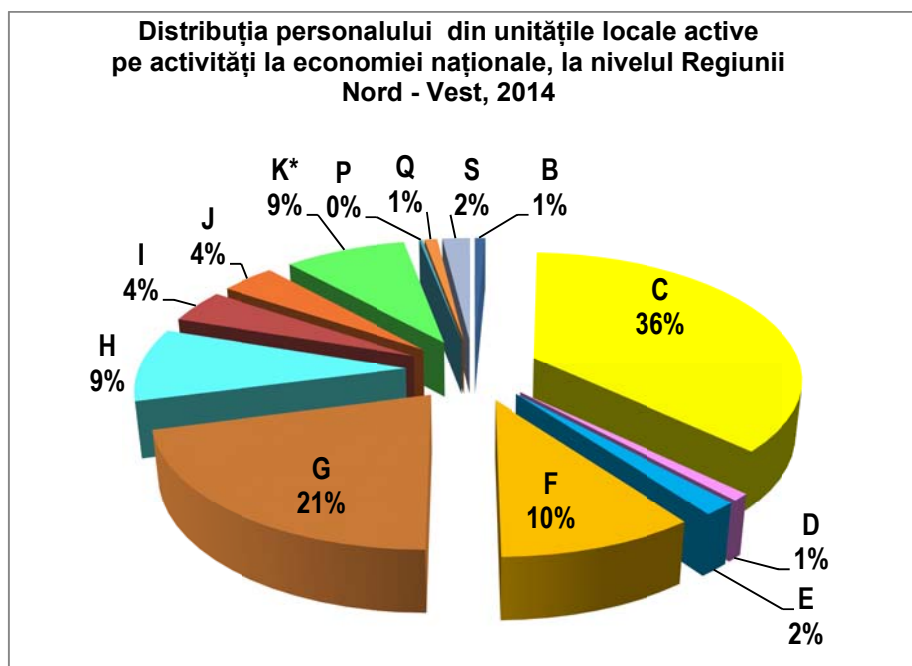
Fig.nr.38

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Pe activități economice, datele oficiale sunt disponibile în perioada 2008-2014. Conform acestora, personalul cel mai numeros este în **industria prelucrătoare -C (36%)**, urmat de cel din **comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor-G (21%)**, din **construcții -F(10%)** și din **tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor -K (9%)**. Se remarcă o creștere a numărului personalului din **transport și depozitare H-9%**.

Fig. nr.39

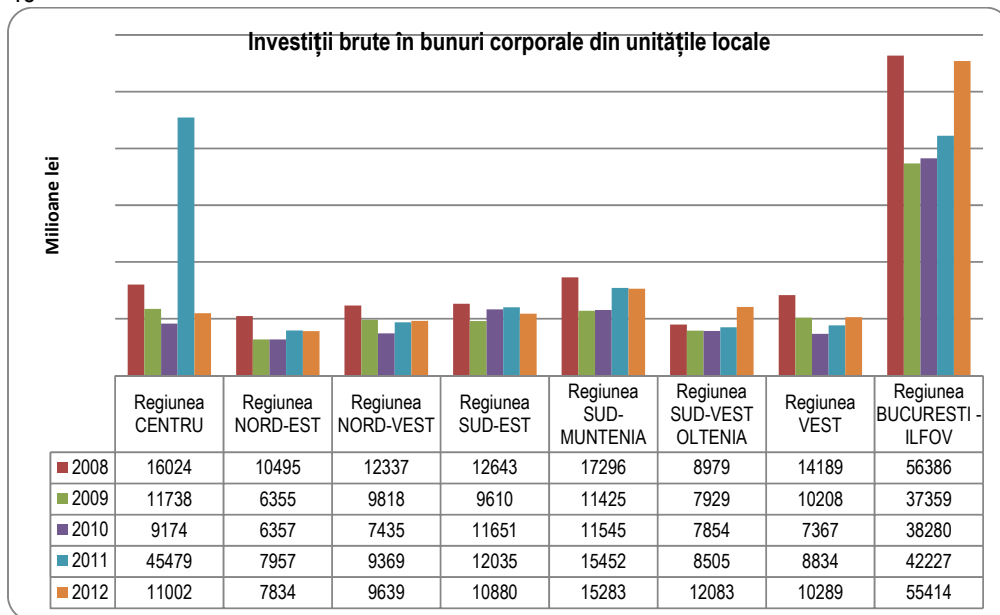
Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Județele urmăresc în mare trendul regional, cu remarca că în județul Cluj numărul persoanelor din industria prelucrătoare –C și comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor-G sunt comparabile ca și mărime.

4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune – investiții²⁴

Analiza investițiilor brute totale regionale în bunuri corporale pentru anii 2008-2012, pentru care există date oficiale, arată că acestea au cunoscut o scădere în această perioadă (de la 12337 mil lei în 2008, la 9639 mil lei în 2012). Valoarea investițiilor este comparabilă cu celelalte regiuni, dar scăzută față de regiunea București-Ilfov, care este pe primul loc din această perspectivă.

Fig. nr. 40

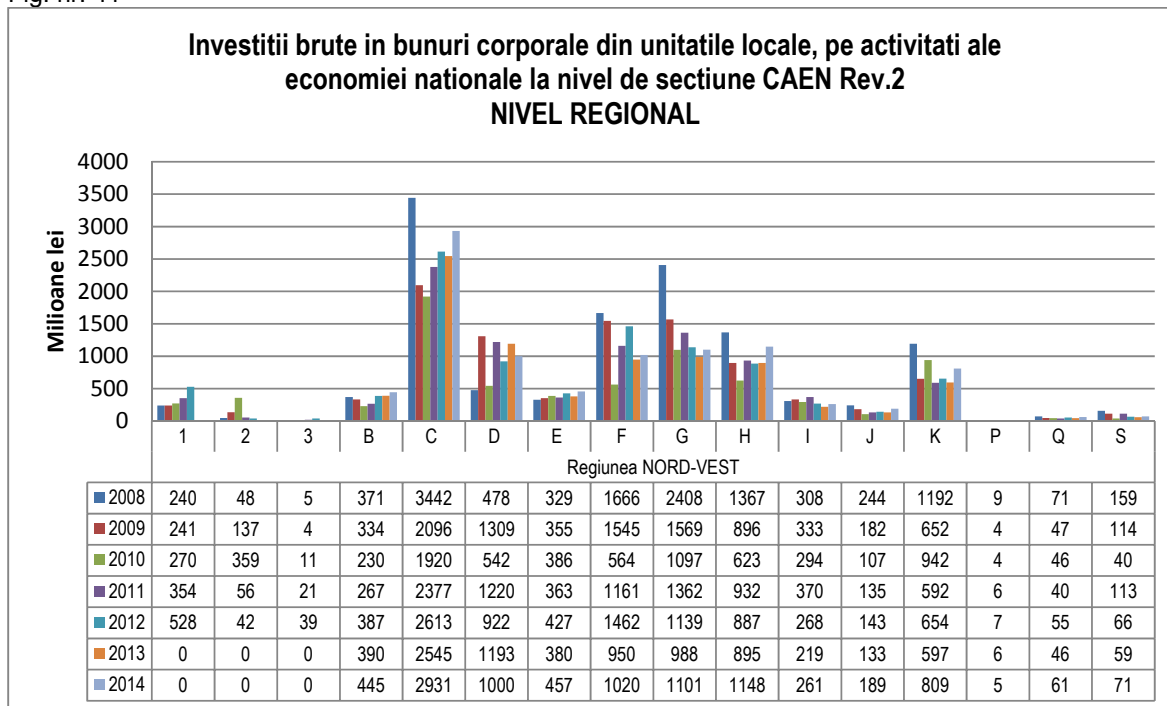
Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Pe activități ale economiei naționale, nivelul cel mai ridicat al investițiilor brute este în **industria prelucrătoare (C)**, urmată de **comerț cu ridicata și cu amănuntul (G)**, de **construcții (F)**, de **producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (D)** și **transport și depozitare (H)** (fig. nr.11). De remarcat este faptul că, deși încă la nivel modest, investițiile brute în **agricultură (1)** au crescut în perioada 2009-2012 (pentru care avem date), fiind de altfel singurul sector cu creștere constantă de-a lungul acestei perioade.

Investițiile brute în învățământ s-au menținut la nivel modest, fiind în scădere de-a lungul perioadei 2008-2014.

²⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„03 ECONOMIE” – pentru vizualizare clic aici](#)

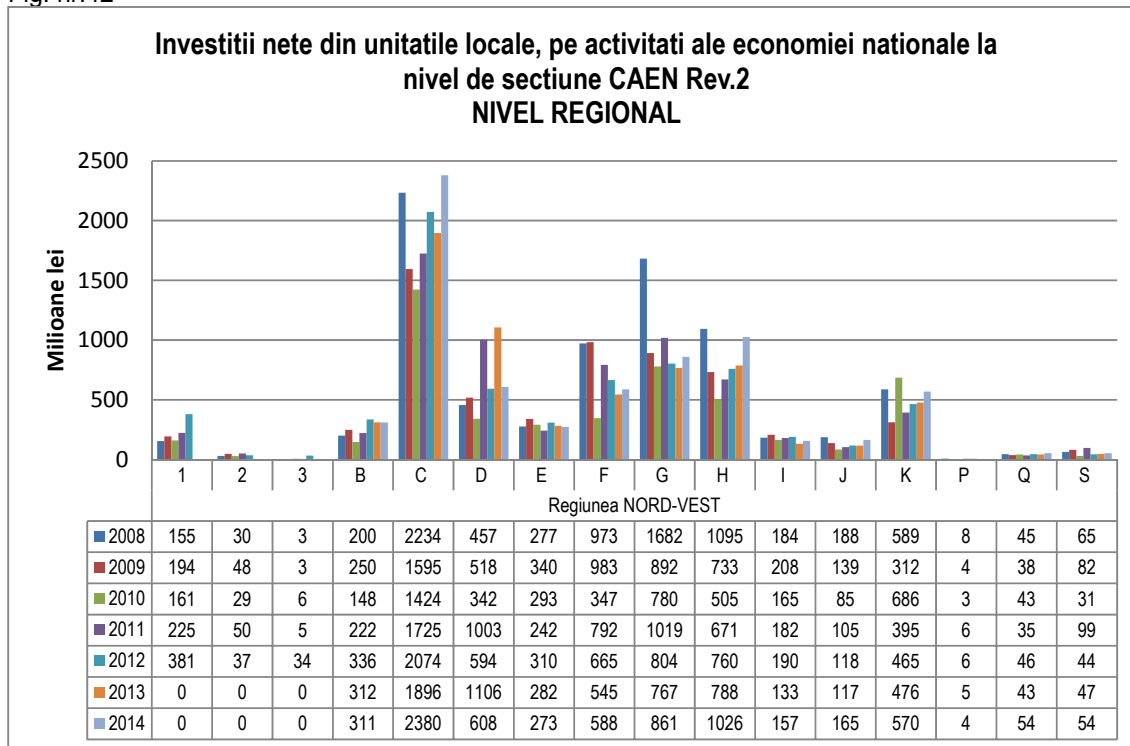
Fig. nr. 41

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Investițiile nete urmăresc același trend cu cel al investițiilor brute, atât la nivel regional, cât și național. Se remarcă același trend descrescător în perioada 2008-2012 în toate regiunile de dezvoltare, inclusiv în regiunea Nord-Vest. În ceea ce privește investițiile pe sectoare evoluția investițiilor nete este similară cu cea a investițiilor brute.

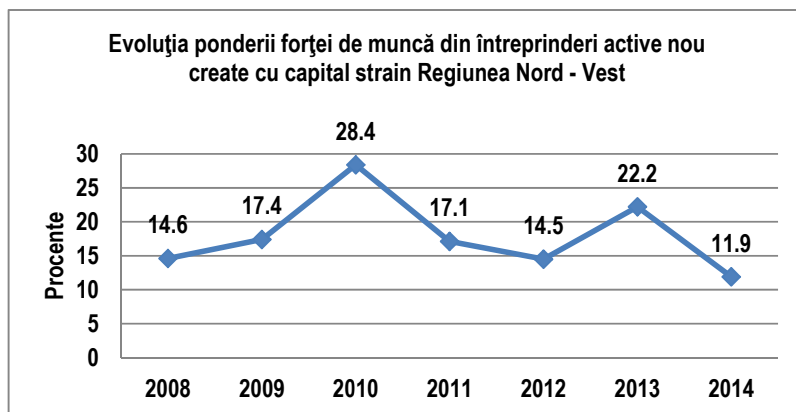
Fig. nr.42

4.1.4. Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create²⁵

Evoluția ponderii forței de muncă din întreprinderile active nou înființate cu capital străin în perioada 2008-2014, a avut la nivelul regiunii Nord-Vest o evoluție ascendentă în perioada 2008-2010 (de la 14,6% în anul 2008 la 28,4% în 2010). A urmat o perioadă de scădere în intervalul 2010-2012, urmată de o creștere în anul 2013 la 22,2%, în 2014 ponderea forței de muncă ajungând la 11,9%. Aceste fluctuații au fost determinate și de situația de criză economică, ce a avut repercursiuni negative directe în activitatea firmelor.

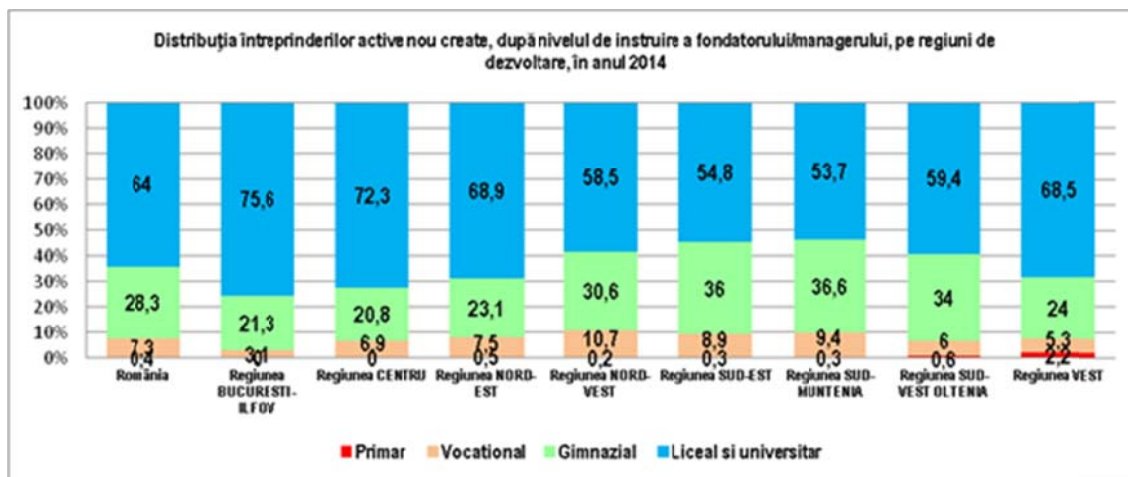
Fig. nr.43

În ceea ce privește profilul educațional al întreprinzătorilor, din analiza datelor oficiale disponibile pentru anul 2014, cele mai multe întreprinderi noi, la nivelul regiunii Nord-Vest (ca și la nivel național), au fost înființate la inițiativa absolvenților de învățământ liceal și universitar (58,5%). Un procent de 30,6% din noii întreprinzători sunt absolvenți de gimnaziu, 10,7% de învățământ vocațional și numai 0,2% de învățământ primar.

Din graficul de mai jos, rezultă că dezvoltarea competențelor antreprenoriale este strâns legată de nivelul de educație.

Fig. nr.44

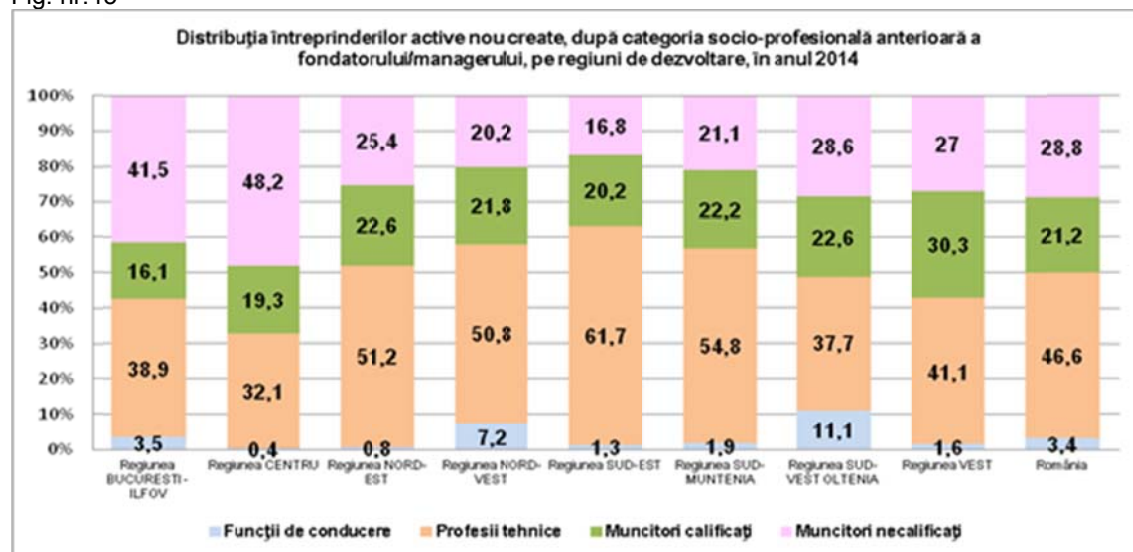

²⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 ECONOMIE” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor - INT 111V

În funcție de categoria socio-profesională anterioară a fondatorului/managerului întreprinderii, în regiunea Nord-Vest se observă că, în anul 2014, 50,8% din întreprinderile nou create sunt cele fondate/conduse de persoane cu profesii tehnice. Sunt relativ echilibrate procentele de muncitori calificați (21,8%) și de necalificați (20,2%) care au înființat noi firme, procentul cel mai mic fiind cel al persoanelor care au deținut, anterior înființării întreprinderii, funcții de conducere (7,2%) .

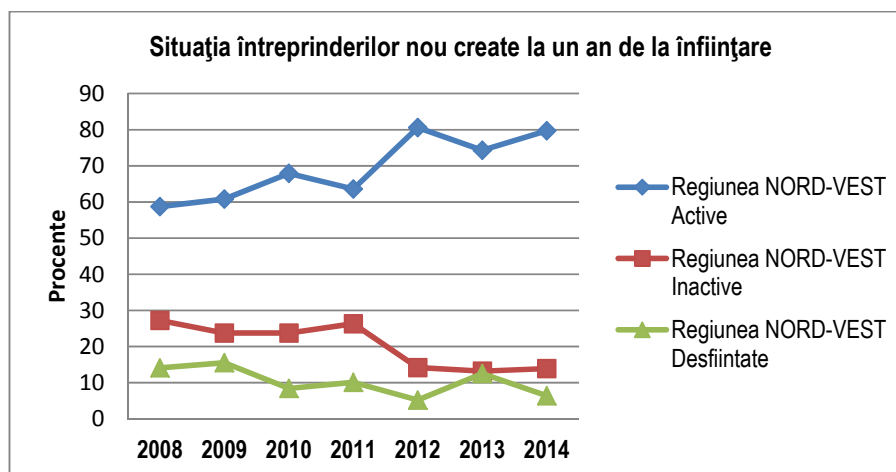
Fig. nr.45

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor - INT 111V

Analizând **situația întreprinderilor nou create la un an de la înființare**, se constată că numărul întreprinderilor active a avut creșteri în perioadele 2008-2010, 2011-2012 (cea mai mare creștere) și 2013-2014. În perioada 2012-2013 se constată o scădere în activitatea întreprinderilor noi. Procentul de întreprinderi desființate a avut un maxim în anul 2009 și 2013, în restul perioadei de analiză fiind în scădere. Ca o constatare generală, în perioada 2013-2014 a crescut numărul întreprinderilor active la nivelul tuturor regiunilor.

Fig. nr.46

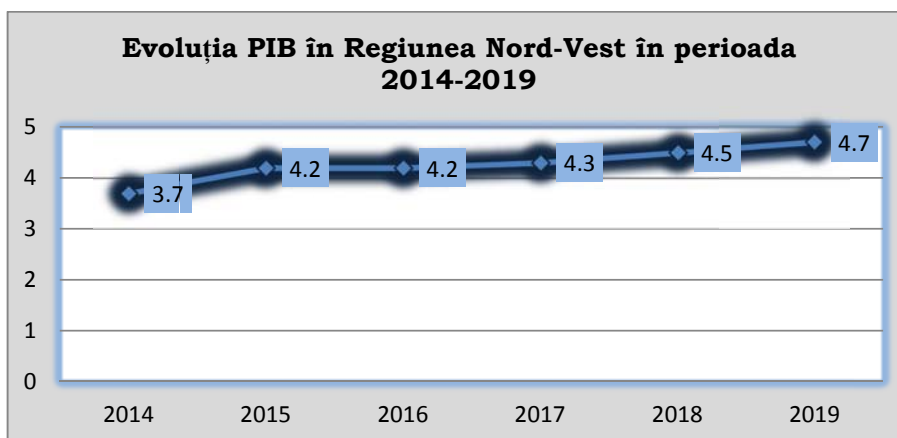
Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor - INT 111V

4.2. Proiecția principalilor indicatori economici ²⁶

Comisia Națională de Prognoză elaborează periodic o proiecție a principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial, aceasta având ca atribuție principală elaborarea de prognoze privind dezvoltarea economico-socială a României pe termen scurt, mediu și lung pe baza tendințelor din economia națională și cea mondială,. Cea mai recentă lucrare, apărută în mai 2016, furnizează informații referitoare la acești indicatori în perspectiva anului 2019. Prognoza în profil teritorial s-a realizat pe baza prognozei pe termen mediu 2015 – 2019, varianta de primăvară 2016, pentru Programul de Convergență.

Conform acestui document, evoluția prognozată a PIB/locuitor la nivelul regiunii Nord-Vest, este în sensul creșterii acestuia până în 2019, creșterea situându-se la același nivel cu cel național.

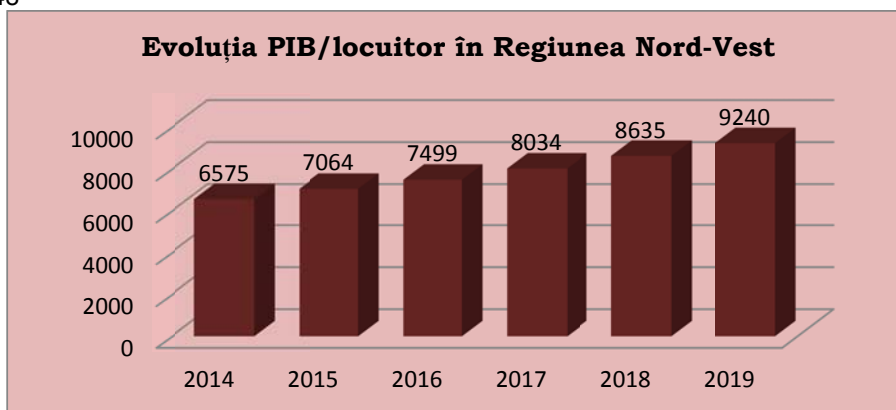
Fig. nr.47

Sursa: Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL, până în 2019 – Comisia Națională de Prognoză, mai, 2016

Creșterea PIB regional în 2019, față de valoarea din 2015 se preconizează a fi de 29%.

Fig. nr.48

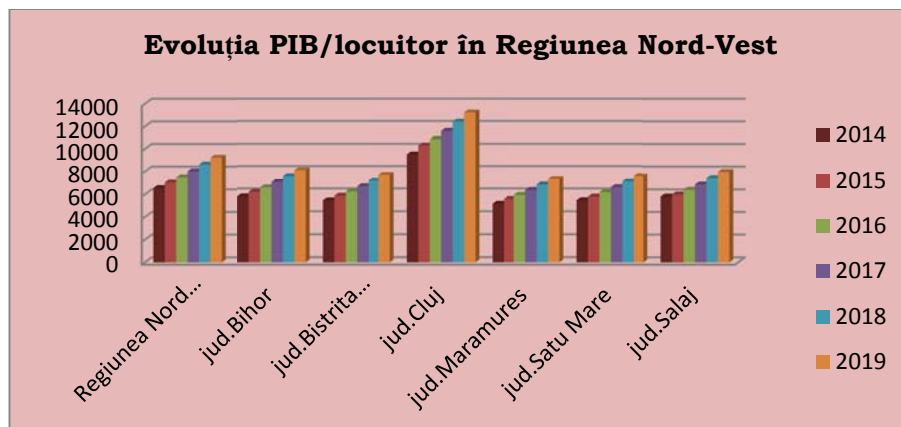

²⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „05 Prognoza profil teritorial mai 2016” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa: Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL, până în 2019 – Comisia Națională de Prognază, mai, 2016

Proгноza PIB pe județe urmărește evoluția regională. Județul Cluj va avea cea mai mare valoare a PIB, mult peste PIB-ul realizat de celelalte județe și peste valoarea regională.

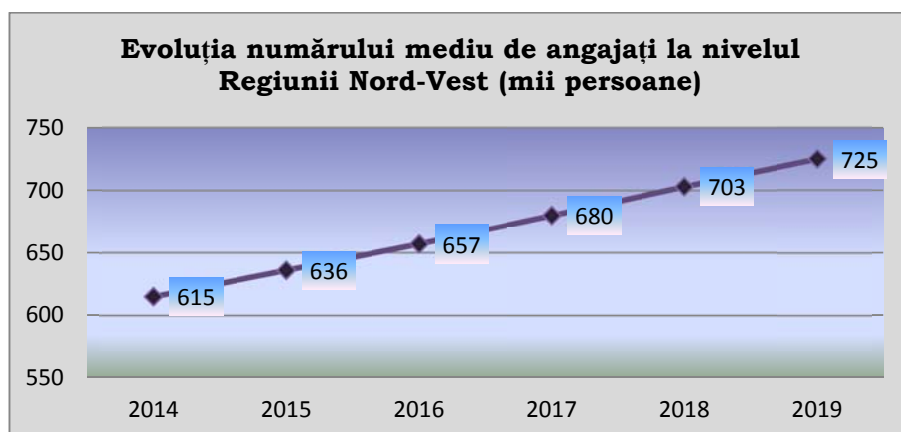
Fig. nr.49

Sursa: Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL, până în 2019 – Comisia Națională de Prognază, mai, 2016

Numărul mediu de angajați în regiune va avea deasemenea un trend ascendent, fiind prognozată o creștere de 15% în 2019 față de 2014. În județe creșterile vor fi și mai mari, în ordine acestea fiind: Bihor (+18,3%), Bistrița-Năsăud(+20%), Cluj(+18,8%), Maramureș (+18,4%) și Satu-Mare (+ 23,9%) Sălaj(+21,5%).

Fig. nr.50

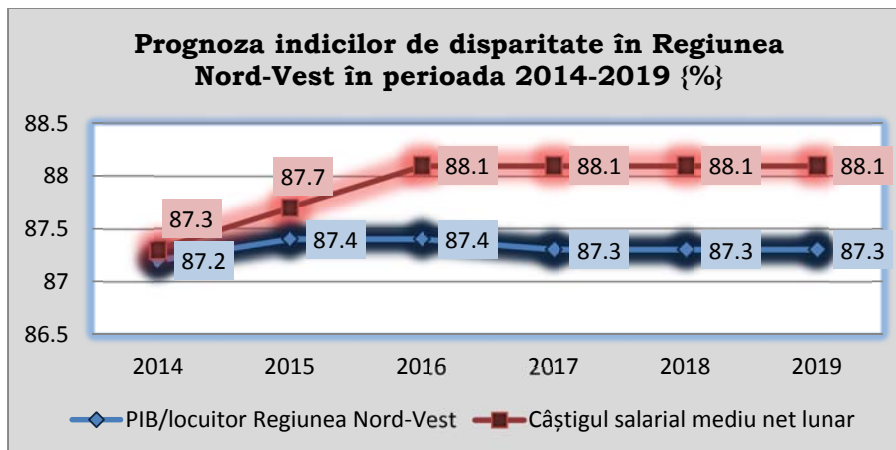

Sursa: Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL, până în 2019 – Comisia Națională de Prognază, mai, 2016

Indicii de disparitate la nivel regional, calculați conform metodologiei Institutului Național de Statistică, prin raportarea nivelului regional la nivelul național, relevă faptul că se prognozează în medie o menținere a ponderii PIB/locuitor regional în PIB/locuitor național la valorile anterioare, respectiv în jurul valorii de 75% în perspectiva anului 2019.

Câștigul salarial mediu net lunar este prognozat a se situa la 88% din salariul net la nivel național, în anul 2019.

Fig. nr.51

Sursa: Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL, până în 2019 – Comisia Națională de Prognoză, mai, 2016

Comisia Națională de Prognoză evidențiază și un studiu al decalajelor regionale față de a doua cea mai dezvoltată regiune din țară, Vestul. Astfel, se prognozează că în 2019, Sud Vest Oltenia va avea încă un decalaj substanțial față de aceasta, PIB/locuitor estimându-se a fi la nivelul de 72,1% din cel regiunii Vest. Dat fiind faptul că specificul său, nu a fost luată ca bază regiunea București - Ilfov.

4.3. Alte informații și informații parțiale

4.3.1. Cercetarea – dezvoltarea

(informații preluate din PDR NV 2014-2020 pag, 76-78)

Din perspectiva activității de cercetare-dezvoltare analiza realizată a indicat faptul că în ciuda locului doi pe care regiunea îl ocupă din punct de vedere al numărului unităților locale cu activitate de CDI, acestea sunt IMM-uri (după criteriile numărului de angajați și ai cifrei de afaceri) cu o productivitate a muncii mai mică cu 30% comparativ cu media națională, din acest punct de vedere regiunea ocupând locul al IV-lea în ierarhia națională. Numărul de persoane antrenate în activitatea de cercetare-dezvoltare, precum și contribuția la cifra de afaceri națională, plasează regiunea pe locul al treilea la nivel național. Personalul cheie din activitatea de CDI este concentrat în județul Cluj, iar regiunea ocupă locul al treilea în ierarhia națională din perspectiva numărului de cercetători la 10.000 de persoane ocupate civile, însă, în ultima perioadă, s-a remarcat tendința de migrație a personalului calificat din activitatea de CDI. Regiunea Nord-Vest alocă o pondere redusă activității de cercetare-dezvoltare din perspectiva cheltuielilor de cercetare-dezvoltare (o medie de 0,39% pe an comparativ cu procentul de 0,486% la nivel național, respectiv 1,89% la nivelul UE-27), fiind mult sub ținta națională asumată de 2% din PIB, procent destinat activității de cercetare-dezvoltare.

Conform Institutului Național de Statistică, în anul 2011, în România activau 710 de unități CD, dintre care 61 în Regiunea Nord-Vest, clasându-se pe a doua poziție la nivel național. De remarcat este faptul că 75% dintre entitățile publice și private din Regiunea Nord-Vest sunt localizate în județul Cluj. Jumătate dintre unități activează în domeniul științelor naturale și al ingineriei și toate sunt asimilate IMM-urilor (după criteriul numărului de salariați și al cifrei de afaceri), neexistând nici o întreprindere mare (sau un institut național asimilat unei întreprinderi mari) la nivelul regiunii. Indicele contribuției

la cifra de afaceri națională a Regiunii Nord-Vest din perspectiva acestor unități CD considerate IMM-uri este de doar 5,21%, ocupând însă locul III în clasamentul celor 8 regiuni.

Din cele 168 de unități CD de interes național în Regiunea Nord-Vest își desfășoară activitatea 15, respectiv 8 institute de cercetare localizate toate la Cluj-Napoca și 7 universități de stat. Tot în categoria unităților de interes național se încadrează cele 7 filiale ale unor unități CD care își desfășoară activitatea în Cluj-Napoca, dar au sediul în capitală. De asemenea, activează la Cluj-Napoca 6 unități sanitare care desfășoară și au în obiectul de activitate activități de cercetare-dezvoltare, fără a reprezenta însă activitatea principală.

La nivelul regiunii Nord-Vest, numărul salariaților din activitatea de cercetare-dezvoltare echivalent normă întreagă a crescut în perioada 2005-2008 de la 1.757 la 2.752, urmând o tendință de scădere începând cu anul 2009, ajungând în anul 2011 la un număr de 2.472 salariați. Reprezentând 9% din totalul salariaților CD din România în anul 2011 (locul II la nivel național după București-Ilfov unde se regăsesc de aproape 6 ori mai mulți salariați CD decât în Regiunea Nord-Vest), cei 3.809 salariați²⁷ CD din regiune se regăsesc în proporție de 89% în județul Cluj. Județul Cluj se află pe podiumul național din prisma numărului de salariați din CD raportat la 10.000 de persoane ocupate civile, (104, după București și Ilfov, înaintea județelor Iași și Brașov), aspect ce poate fi corelat cu statutul de mare centru universitar pe care județul l-a dobândit (locul al doilea la nivel național).

Din prisma numărului de salariați din CD raportat la populația activă²⁸, în anul 2011 regiunea (cu valoarea de 0,31) se află sub media națională (0,43) și la distanță mare de cea europeană (1,66 UE27), înregistrându-se un decalaj negativ față de situația acestui raport la nivelul anului 2009. În România, un procent de 25% din doctoranzi provin de la universitățile din Regiunea Nord-Vest (4694 doctoranzi în cadrul celor 31 de școli doctorale din regiune). 17% din totalul articolelor cotate ISI provenite din România provin din Regiunea Nord-Vest (din care 89% din județul Cluj).

Analiza în amănunt a direcțiilor de cercetare și a tematicii proiectelor implementate la nivelul entităților CDI din regiune indică 9 domenii regionale prioritare/de excelență, respectiv: materii prime și materiale, mașini și echipamente, energie și combustibili, nano și biotehnologii, sănătate, mediu, agricultură/industrie alimentară, ITC precum și industrii creative/artă și design.

Ponderea din PIB a activității de cercetare-dezvoltare în Regiunea Nord-Vest este relativ scăzută, cu o medie de 0,34% pe an în perioada 2005-2010, sub media națională de 0,49% și mult sub media UE27 de 1,89%. Anul 2011 a înregistrat un reviriment remarcabil din prisma ponderii cheltuielilor CDI în PIB la nivelul regiunii, procentul de 0,49% reprezentând un record absolut al ultimilor 10 ani, valoarea absolută depășind chiar nivelul anului 2008. Remarcabil este totodată faptul că întreprinderile au depășit cu 18% nivelul cheltuielilor destinate CDI realizate de către instituțiile din învățământul superior, realizând un nivel de 2,4 ori mai mare decât în 2010, un rezultat pozitiv al accesării fondurilor destinate acestui sector.

Principala provocare o reprezintă accesul la fondurile destinate cercetării-dezvoltării, precum și sistarea unor surse de finanțare în perioada analizată. Finanțarea pe baza de proiecte continuă să rămână principalul motor de dezvoltare, contribuind atât la

modernizarea echipamentelor CDI, cât și la perfecționarea resurselor umane implicate; la acestea se adaugă contractele cu agenții economici interesați de diferite tipuri de inovații, serviciu care se înscrie pe un trend ascendent, una dintre provocările identificate fiind lipsa vizibilității ofertei CDI precum și dificultățile aferente realizării transferului tehnologic.

Din cele 42 de entități din România acreditate pentru activități de inovare și transfer tehnologic, 6 se află în Regiunea Nord-Vest, reprezentate de 3 centre de transfer tehnologic și 3 centre de informare tehnologică. Din cele 16 structuri regionale ale Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM), 4 sunt localizate în Regiunea Nord-Vest. O altă structură suport inclusă în categoria entităților cu activitate de inovare și transfer tehnologic o reprezintă parcurile științifice și tehnologice. Din cele 7 astfel de parcuri inițial acreditate în România, în Regiunea Nord-Vest nu se află nici un parc științific și tehnologic acreditat ANCS, există însă, din anul 2005, un parc științific privat la Nușfalău, în județul Sălaj, aparținând multinaționalei Hanna Instruments care dezvoltă aparatură de laborator și instrumente analitice.

În anul 2010, numărul întreprinderilor inovatoare din Regiunea Nord-Vest reprezintă 13,6% (respectiv 1106 firme) din totalul întreprinderilor încadrate la această categorie din România³¹, indicator care poziționează regiunea pe locul III la nivel național. Cele mai multe dintre acestea provin din industrie (64,2% din întreprinderile inovatoare din regiune), 71% fiind întreprinderi mici. În perioada 2007-2011 au fost eliberate de către OSIM 223 de brevete de invenție provenind din Regiunea Nord-Vest (cu un maxim de brevete eliberate în anul 2009), 56% dintre ele provenind din Județul Cluj. Din prisma numărul cererilor de patente înregistrate la Oficiul European de Patente (EPO) la Munchen, Regiunea Nord-Vest se poziționează pe locul IV, în condițiile în care 46,58% din cererile de patente din România provin din regiunea București-Ilfov.

În ce privește infrastructurile de cercetare, regiunea ocupă un merituos loc doi la nivel național datorită municipiului Cluj-Napoca care este cel de-al doilea centru universitar din România dispunând de o infrastructură de CDI bine dezvoltată și institute de cercetare. Totuși, numărul salariaților din activitatea de cercetare-dezvoltare, respectiv ponderea acestora în populația ocupată au urmat tendințe de scădere începând cu anul 2009. Distribuția teritorială a resurselor umane din cercetare nu este echilibrată: 89% din numărul de angajați din domeniul cercetării din regiune se găsesc în județul Cluj. În perioada următoare se impune continuarea investițiilor în infrastructura de cercetare, precum și pentru valorificarea acesteia. O provocare va fi realizarea a cel puțin unui parc științific și tehnologic regional

4.3.2. Industria

(informații preluate din PDR NV2014-2020, pag 120-125)

Specializarea industrială din regiune este întărită de performanțele economice ale întreprinderilor din regiune care concentrează importante resurse umane și financiare, relevante fiind câteva exemple:

- Industria de pielărie și încălțăminte: ARA Shoes România Srl, Lloyd Shoes România, Bihore Srl, Reropam Srl, Class Shoe Srl – se remarcă o concentrare a acestei industrii în județul Bihor;
- Industria articolelor de îmbrăcăminte: Jolidon Import-Export srl, Magreb Knitwear East SA, Italtexil Sarata Srl, Suedwolfe Group, Intex SA, Silvana SA, Marconf SA; se remarcă o acoperire destul de largă a acestei industrii în regiune, cu performanțe economice notabile în județele Cluj, Bistrița-Năsăud, Bihor și Sălaj;
- Industria mijloacelor de transport (cu precădere componente de autovehicule): Leoni Wiring Systems RO Srl, Remarul 16 Februarie, Trelleborg Automotive Dej Srl, DRM Draxlmaier Romania Sisteme Electrice Srl, Eckerle Automotive Srl, Fujikura Automotive Romania Srl, Anvis Rom Srl, RAAL SA, Comelf SA, Unio SA, Miro SA – localizare preponderentă în județele Cluj, Bistrița-Năsăud și Satu Mare;

- Industria metalurgică: Silcotub SA Zalău, Mechel Câmpia Turzii, Dan STEEL Group Beclean SA;
- Industria echipamentelor electrice: Eaton Electro Productie Srl, Electrolux Romania SA, Rombat SA, Zes Zollner Electronic Srl, Electroplast SA, Iproeb SA, Energobit Prod Srl –localizați în județele Bistrița-Năsăud, Cluj, Satu Mare;
- Industria alimentară: Unicarm, Frieslandcampina Romania SA, Zahărul Oradea SA, Napolact SA, Ardealul SA, AVE Impex Srl, Sam Mills Srl, Ferma Zootehnica SRL – se remarcă o concentrare în județele Satu Mare, Bihor;
- Industria mobilei: Italsofa România, Aramis Invest, Taparo srl, Sortilemn SA, Plimob SA, Ecolor srl, Ada Fabrica de Mobila Srl - acoperire largă a acestei industrii cu performanțe notabile în toate județele regiune (cu o mențiune pentru Maramureș);
- Industria cauciucului și a maselor plastice: Contitech Fluid Automotive Romania Srl, Teraplast SA, Plastor SA, Politub SA, Vernicolor Srl, Capirom Srl;
- Industria calculatoarelor și a produselor electronice și optice: Shinheung Electronics Srl, Celestica Romania SA, Plexus Services RO Srl;
- Industria materialelor de construcții: Adeplast SA și Sanex SA.

Pe lângă acestea, s-au remarcat, de asemenea, câteva firme cu performanțe economice deosebite care nu activează în mod necesar în sectoare cu concentrare regională accentuată, precum Rondocarton Srl (Industria celulozei și hârtiei), Farmec SA (Industria chimică), Terapia SA (Industria farmaceutică). Teoretic în aceste sectoare se pot dezvolta firme mici și mijlocii care să deservească activitatea celor deja consacrate, având potențial de dezvoltare prin prisma motorului de dezvoltare asigurat de firmele mari.

Un domeniu aparte în care se remarcă o concentrare de natură economică (4.135 de companii) îl reprezintă Industriile Creative, care reprezintă 6,44% din totalul firmelor înregistrate în regiune și în același timp 17,14% din totalul firmelor din sectorul cultural și creativ din România, ceea ce plasează Regiunea Nord-Vest pe locul II la nivel național, după București-Ilfov. Se remarcă o concentrare semnificativă a acestora în județul Cluj, unde își au sediul 39,90% din totalul firmelor de profil din Regiunea Nord-Vest, urmat la mare distanță de Bihor (14,02%) și Maramureș (7,32%). Dintre aceste companii, cele mai multe (76,95%) activau în domeniul cultural și creativ propriu-zis, iar 23,04% în activitățile TIC subscrise sectorului de Industrii Creative. La o analiză mai detaliată pe coduri C.A.E.N., cele mai multe firme aveau ca obiect de activitate arhitectura (40,67% din totalul celor din sector), publicitatea (27,67%) și realizarea de soft orientat către client (14,84%). Totalizând 2,1% din totalul salariiștilor din regiune (cu 36% provenind din sectorul ITC), cifra de afaceri a firmelor din Industriile creative a fost de 331,69 mil. Euro în 2009, în scădere cu 16% față de 2008, pe fondul contextului economic dificil. Productivitatea medie a muncii la nivelul Industriilor Creative este cu 18,8% peste media regională (în anul 2009), cu valori mari ridicate și în creștere în activitățile din sfera TIC.

În ultimii 5 ani, la nivelul României, urmând o anumită specializare funcțională și sectorială, se delimitează un alt tip de inițiativă antreprenorială de tip colaborativ, denumită cluster. **Clusterul** este o structura asociativă definită ca o concentrare geografică de companii și instituții interconectate într-un anumit domeniu (Michael Porter), cu potențial de stimulare a inovării și de îmbunătățire a productivității prin mecanismele de cooperare dezvoltate în interiorul și în afara structurii.

În perioada 2011-2013, în Regiunea Nord-Vest 5 astfel de inițiative sunt înregistrate la Ministerul Economiei (dintr-un total de 40 la nivel național), care pe lângă susținerea sectorului în care activează, îndeplinesc și rolul de promotori regionali. Dintre acestea,

doar 3 sunt active și vizează următoarele sectoare: mobilă (Cluster Mobilier Transilvan), IT&C (Cluj IT Cluster) și industria energiilor verzi (TREC) - toate inițiative ale ADR Nord-Vest rezultate prin schimb de experiență și transfer de know-how în proiecte europene de cooperare.

Clusterul apei nu mai este activ în timp ce clusterul geotermal (rezultat al unui proiect de cooperare tranfrontalieră, gestionat de Asociația Patronilor Bihor) există la data prezentei doar formal. De asemenea, la începutul anului 2013 a fost constituit clusterul Agro-Food-Ind Napoca (inițiativă CJ Cluj), care reunește cei mai importanți actori ai sectorului agroindustrial clujean; clusterul este recent, dar activ. Există preocupări și demersuri pentru constituirea de clustere în domeniul Transportului ecologic, Industriilor creative (inițiative ADR Nord-Vest) și Științelor Vieții (inițiativă UBB Cluj). Toate cele 4 clustere care funcționează au fost create pe modelul clasic de triple-helix, nucleul fiind reprezentat de asocierea de companii la care s-au raliat organisme de cercetare și educație, precum și autorități publice care vin să sprijine aceste structuri și să aducă un plus de vizibilitate și de lobby.

Structuri de sprijinire a afacerilor

În Regiunea Nord-Vest, în anul 2010 există mai multe tipuri de structuri de sprijinire a afacerilor, respectiv 10 parcuri industriale, 3 incubatoare de afaceri, 3 parcuri logistice, o serie de centre de afaceri și centre expoziționale și la stadiul incipient, ideea dezvoltării unui parc științific și tehnologic prin aportul autorităților și al universităților din regiune.

În anul 2012, în Regiunea Nord-Vest există zece parcuri industriale care funcționează cu titlu

acordat prin Ordin de Ministru sau declarate prin Hotărâre a Guvernului, care găzduiesc 86 de firme cu 2.661 de salariați. Din cele 10 parcuri industriale, 9 sunt localizate în mediul urban, iar 1 parc este situat în mediul rural; 7 parcuri sunt publice și 3 sunt private, iar gradul de ocupare diferă de la caz la caz; per total însă, gradul de ocupare al parcurilor este de jumătate din suprafața totală. Șase dintre ele sunt localizate în județul Cluj, după cum urmează:

- Tetarom 1 Cluj Napoca (31,93 ha) ,în Cluj-Napoca, Administrator: SC „Tetarom” SA, înființat în anul 2002;
- Tetarom 2 Cluj Napoca (12 ha, în Cluj-Napoca, Administrator SC „Tetarom” S.A.), înființat în anul 2006;
- Tetarom 3 Cluj Napoca (154,562 ha, localitatea Jucu, Administrator SC „Tetarom” S.A.), înființat în anul 2008;
- Parcul Industrial Dej (40,185 ha, în Dej, Administrator SC „Arc Parc Industrial” SRL.), înființat în anul 2005.
- Parcul Industrial Turda1 (29,3 ha) și Turda2 (20,5 ha) – în localitatea Turda, administrat de către SC Graells & Llonch Administrare Parc Logistic Industrial SRL, înființate și declarate prin HG în 2012

Cele două parcuri industriale din Oradea - Parcul Industrial Oradea (121,29 ha, loc. Oradea,

jud. Bihor, Administrator: SC Eurobusiness Parc Oradea SR.L.), înființat în 2008 și Parcul Industrial Eurobusiness II Oradea (23,842 ha, loc. Oradea, jud. Bihor, cu același administrator SC Eurobusiness Parc Oradea SRL), înființat în anul 2012 împreună cu Parcul Industrial Jibou

(22 ha, loc. Jibou, jud. Sălaj, administrat de către SC Parc Industrial SRL), înființat în anul 2002

completează lista acestor structuri existente în regiunea de dezvoltare Nord-Vest.

Cu excepția Parcului Industrial Dej și a celor din Turda care sunt inițiative private, restul parcurilor din regiune sunt în proprietate publică. Singurul județ unde nu funcționează și nu este nici o inițiativă în sensul înființării unui parc industrial este Maramureș.

Pe lângă parcurile industriale existente, se află în construcție și alte astfel de infrastructuri, precum: TETAROM IV, Mădăraș, Turda. Turda Industrial Park este situat în orașul Turda, județul Cluj și are o suprafață construită de 120.000 mp, fiind compusă din mai multe construcții de tip hală. Parcul Industrial TETAROM IV este construit cu scopul de a îndeplini funcții multiple: parc fotovoltaic, logistic și industrial. Proiectul are ca termen de finalizare anul 2015 și va avea o suprafață de 850.000 mp în comuna Feleacu.

Alături de parcurile industriale, în Regiunea Nord-Vest funcționează câteva zone industriale (REIF – Câmpia Turzii), centre de afaceri și incubatoare de afaceri, dezvoltate prin inițiative publice sau private.

În Regiunea Nord-Vest se regăsesc 2 dintre cele 21 de incubatoare de afaceri existente în România: la Vetiș, județul Satu Mare și la Câmpia Turzii, în județul Cluj. În prima parte a anului 2012, la Câmpia Turzii, a fost inaugurat cel de-al doilea incubator de afaceri la nivelul județului Cluj, care va găzdui pentru următorii trei ani, 24 de întreprinderi mici și mijlocii aflate în primii ani de activitate. Pe lângă cele menționate, în Regiunea Nord-Vest mai există și incubatorul de afaceri TETAROM. Incubatorul de afaceri de la Baia Mare, coordonat de Fundația CDIMM Maramureș a fost închis, cheltuielile ocazionate de administrarea incubatorului nemaiputând fi suportate de fundație fără suport public.

Centrele și parcurile logistice reprezintă la rândul lor structuri de sprijinire a afacerilor, iar la nivelul Regiunii Nord-Vest se pot aminti: centrul logistic Kaufland din Turda (40 ha), centrul logistic Coratim din municipiul Cluj-Napoca și Florești (20.000 mp), precum și Parcul Logistic

Transilvania, din municipiul Cluj-Napoca (cu o capacitate de 15 ha). Toate sunt inițiative private, fără nici o legătură cu centrele intermodale (care nu au fost încă proiectate).

4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu (informații preluate din PDR NV 2014-2020 pag. 59)

Capitolul analizează starea diferitelor tipuri de infrastructuri din regiune, precum infrastructura de transport rutieră, feroviară și aeriană (împreună cu o analiză a conectivității la rețeaua TEN-T din perspectivă teritorială), infrastructura de transport public urban, infrastructura stradală, infrastructura de utilități (cu excepția rețelelor de alimentare cu apă și canalizare, care se tratează la capitolul 6. Mediu), infrastructura de telecomunicații, precum și infrastructura socială, infrastructura pentru situații de urgență, infrastructura de sănătate, infrastructura de învățământ, infrastructura CDI, infrastructura de cultură, respectiv fondul de locuințe.

Problema mobilității de la și către centrele majore de influență rămâne nerezolvată corespunzător pentru locuitorii Regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord), o regiune periferică situată la granița estică a U.E. cu Ucraina dar și excentric față de București la granița vestică cu Ungaria (stat membru al U.E.).

Regiunea, caracterizată printr-un grad de ruralitate mai mare decât media națională are o populație foarte dispersată, iar modelul de dezvoltare, precum și caracteristicile geografice, de exemplu în zonele montane, contribuie la izolarea multor comunități.

Accesibilitatea și mobilitatea redusă se constituie într-unul dintre cele mai importante puncte slabe ale regiunii. Față de anul de referință 2005 situația din 2011 este potențial generatoare de creștere a disparităților interregionale și intra-regionale în contextul

avansării lucrărilor pe coridoarele IV și V, comunitățile cele mai avantajate din regiune fiind cele situate mai aproape de coridorul V (care este aproape finalizat), respectiv din județele Bihor și Satu Mare cei mai defavorizați fiind locuitorii și investitorii din județele Maramureș și Bistrița-Năsăud precum și cei din zonele montane.

Investiții importante în infrastructura feroviară, precum și în cea inter-modală ar putea contribui semnificativ la coeziunea teritorială între partea de Est și cea de Vest a regiunii. De asemenea, un rol important l-ar putea avea concentrarea investițiilor alocate modernizării drumurilor naționale și județene pe rute care să faciliteze accesul facil al tuturor locuitorilor la rețelele (globale) TEN-T rutiere și feroviare.

Existența sau inexistența și starea infrastructurilor edilitare cu excepția celor sociale (de comunicații, pentru educație, sănătate, intervenții de urgență și chiar diferențele din punct de vedere al fondului de locuințe) explică disparitățile majore de dezvoltare dintre mediul urban și cel rural, precum și dintre marile centre urbane și cele mici și mijlocii.

Dacă din punct de vedere al infrastructurilor de afaceri sau chiar de cercetare regiunea are o ofertă variată, dar dezechilibrată teritorial infrastructurile pentru inovare sunt insuficiente, iar cele destinate dezvoltării antreprenoriatului sunt practic inexistent.

3.3.4. Agricultură

(informații preluate din PDR NV2014-2020 pag.134)

Ponderea agriculturii în valoarea adăugată brută în Regiunea Nord-Vest (8,13% în 2009) depășește media națională (7,16% în 2009 și 7,4% în 2011) și media UE27 (1,6% în 2009 și 1,7% în 2011), iar ponderea forței de muncă ocupată în agricultură, silvicultură și pescui⁶ în anul 2009 (27,98%), deși se situează sub media națională (30,11% în 2009, 32,6% în anul 2011), în anumite județe (Bistrița-Năsăud, Satu Mare și Sălaj) depășește media națională și este mult peste media UE27 (5,3% în anul 2011). Aceste date ne arată importanța economică și socială a acestui sector pentru Regiunea Nord-Vest.

În concluzie, din punct de vedere agricol, Regiunea Nord-Vest are un potențial mediu de cultivare a cerealelor și un potențial bun privind cultivarea legumelor și fructelor, precum și pentru creșterea animalelor. Comparând structura suprafeței agricole din Regiunea Nord-Vest cu cea din România, reiese că ponderea terenului arabil/pășuni și fânețe în Regiunea Nord-Vest este foarte diferită față de media națională: în timp ce în media pe țară 64% a suprafeței agricole utilizate este teren arabil, în Regiunea Nord-Vest ponderea terenului arabil este de doar 49%. Totuși, ponderea ramurii vegetale este de aprox. 60% din valoarea producției ramurii agricole, ceea ce arată că potențialul bun de creștere a animalelor nu este pe deplin valorificat. Regiunea Nord-Vest are o serie de avantaje competitive în domeniul agricol care ar trebui valorificate prin specializare inteligentă.

Provocările principale în sectorul agricol sunt legate de potențialul nevalorificat al regiunii în creșterea animalelor, pomicultură și legumicultură, gradul redus de prelucrare și valoarea adăugată redusă, precum și dificultățile de valorificare a producției agricole, dar și practicile agricole poluante.

Mediul rural se confruntă, pe lângă provocările legate de agricultură, cu o serie de alte provocări, cum ar fi amplificarea fenomenelor de sărăcie și excluziune socială (mai ales în comunitățile de romi), nivelul de educație scăzut al populației adulte, accesul dificil la servicii de educație și de sănătate de calitate, slaba dezvoltare a IMM-urilor rurale, regimul de exploatare nedurabil al pădurilor, infrastructura deficientă de drumuri și de utilități publice, precum și degradarea patrimoniului cultural și pierderea tradițiilor locale.

4.3.5. Turismul

(informații preluate din PDR NV 2014-2020 pag. 133)

Regiunea Nord-Vest are un potențial ridicat și diversificat pentru turism – balnear, cultural (datorită marilor orașe și datorită bogăției de monumente istorice), montan, rural, religios (regiunea este impregnată de tradiții religioase), sportiv și de agrement, de afaceri etc., un număr mare de localități din regiune având potențial turistic acreditat. O mențiune specială trebuie făcută pentru turismul balnear bazat pe ape termale sau sărate (inclusiv mine de sare), turismul montan și turismul cultural în care regiunea deține avantaje comparative cu relevanță la nivel european. În regiune cea mai mare capacitate de cazare turistică în funcțiune se întâlnește în județele Cluj, Bihor și Maramureș. Străinii preferă mai ales aceste trei județe, dar numărul lor este mic, iar pachetele turistice nu sunt integrate și diversificate. În ciuda faptului că nevoia unei promovări a ofertei turistice este conștientizată nu există suficiente instrumente de informare și de promovare a turismului regional, iar lipsa informațiilor ce vizează legătura dintre circulația turistică și formele de turism, nu sprijină dezvoltarea armonioasă a specificului turismului regional. Analiza situației existente a indicat faptul că structurile de cazare care tradițional țin de eco-turism sau de turismul de aventură (cabane turistice, căsuțe, popasuri, campinguri etc.) au înregistrat cifre ale sosirilor de turiști absolut neglijabile, doar de ordinul miilor pe an. Analiza duratei medii a sejurului la nivel regional arată scăderi constante, de asemenea indicele de utilizare a capacității turistice a scăzut dramatic sub o pătrime, mai ales în ultimii ani, în regiune. Există totuși anumite stațiuni montane sau balneare unde durata sejurului este considerabil mai mare decât media unde ar trebui concentrate investițiile în promovare și servicii de agrement.

Provocările pentru 2020 sunt în domeniul dezvoltării durabile a turismului balnear, cultural și montan ale regiunii. Pentru a realiza acest lucru sunt necesare resurse financiare atât pentru explorarea și studierea potențialului resurselor naturale (în special ape), precum și pentru conservarea și valorificarea patrimoniului cultural, precum și dezvoltarea serviciilor de agrement. Nu în ultimul rând ar fi necesară concentrarea resurselor (limitate) financiare pentru promovarea în principal a Transilvaniei de Nord ca destinație turistică pe piețele străine conform unei strategii coerente (investiția în brandul Transilvania de Nord este incomparabil mai mică și mai eficientă decât suma investițiilor în branduri județene sau locale, existând deja notorietatea internațională dovedită a brandului Transilvania). Activitățile de marketing regional ar trebui să includă și promovarea unor branduri regionale specifice.

4.3.6. Dezvoltarea durabilă

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030)

Elementul definitoriu al acestei Strategii Naționale este racordarea deplină a României la o nouă filosofie a dezvoltării, proprie Uniunii Europene și larg împărtășită pe plan mondial – cea a dezvoltării durabile.

Strategia stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, propulsat de interesul pentru cunoaștere și inovare, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Întregul sistem de educație și formare profesională va asimila **principiile și obiectivele dezvoltării durabile** ca element integrator al ansamblului de cunoștințe, aptitudini și deprinderi necesare existenței și performanței personale și socio-culturale în lumea modernă. Educația pentru dezvoltare durabilă va fi integrată transversal în toate programele de pregătire, proiectate și organizate prin câmpuri disciplinare sau module, de la științele naturii la practicile responsabile ale civismului, de la sustenabilitatea producției și consumului în raport cu resursele la însușirea principiilor diversității culturale, ale buneii guvernări și ale statului de drept. De asemenea, abordarea educațională a dezvoltării durabile traversează paradigma formală, informală și nonformală.

Educația pentru dezvoltare durabilă necesită cooperare și parteneriat între mulți factori de decizie: autoritățile centrale și locale, sectorul educațional și cel științific, sectorul sănătății, sectorul privat, industria, transportul și agricultura, comerțul, sindicatele, mass-media, organizațiile non-guvernamentale, comunitatea locală, cetățenii și organizațiile internaționale.

Educația pentru dezvoltare durabilă nu trebuie să se rezume la un punct de vedere ecologist. Ea se dezvoltă ca un concept larg și cuprinzător, reunind aspecte interconectate referitoare la mediu, ca și la problemele economice și sociale. Raportarea la gama extinsă și diversificată de teme care se asociază principiilor dezvoltării durabile necesită o abordare inter- și trans-disciplinară în formule educaționale integrate, cross-curriculare și complementare, care țin seama totodată de specificitatea condițiilor locale, naționale și regionale, ca și de contextul global. Sistemul de educație și formare profesională va valorifica participarea proactivă, și va promova voluntariatul ca expresie a spiritului civic dobândit cu sprijinul școlii.

Orizont 2020. Obiectiv național: Atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010.

Direcții strategice de acțiune:

- Restructurarea ciclurilor de învățământ pe baza profilului de formare specific, și redefinirea programelor de pregătire în funcție de nivelurile de referință agreate pentru Cadrul Național al Calificărilor, astfel încât să fie asigurate transparența sistemului care sprijină învățarea pe tot parcursul vieții, precum și mobilitatea ocupațională. Operațiunile de restructurare trebuie să ducă la asigurarea accesului și la îmbunătățirea substanțială a calității ofertei de pregătire prin dobândirea de competențe care să susțină dezvoltarea personală, competitivitatea și dezvoltarea durabilă;
- Dezvoltarea capacității și inovației instituționale, având la bază managementul cunoașterii, și crearea rețelelor de cooperare care să includă parteneriatele public-privat, în condițiile descentralizării sistemului de învățământ și al autonomiei universitare;
- Profesionalizarea managementului educațional și școlar prin formarea resurselor umane pentru leadership eficient, pentru promovarea atitudinilor participative, proactive și anticipative, și prin dezvoltarea competențelor specifice, acordând aceeași prioritate celor sociale și personale.
- Deschiderea sistemului formal de educație prin recunoașterea achizițiilor de învățare dobândite în contexte non-formale sau informale. Este de așteptat ca, până în 2020, să existe acces real la centre de validare a competențelor dobândite în asemenea contexte, promovând astfel importanța acordată experienței de viață și muncă și relevanța ofertei educaționale, atât pentru aspirațiile celor care învață cât și pentru nevoile de dezvoltare economică și socială.

- Dezvoltarea bazei instituționale și logistice a sistemului educațional național, inclusiv în ceea ce privește educația fizică și activitățile sportive și recreative, paralel cu diversificarea ofertei educaționale non-formale și informale. Cuprinderea în sisteme de învățare permanentă, recalificare sau reciclare profesională se va ridica la minimum 15% din grupa de vârstă 25-64 ani.

- Creșterea calității procesului de formare a personalului didactic și de conducere din învățământ prin sisteme flexibile, pentru înnoirea stocului de cunoștințe, punând accentul pe promovarea comportamentelor de tip „practician reflexiv”, capabil să transmită abordări interdisciplinare în susținerea dobândirii rezultatelor învățării, în special a celor derivate din exigențele socio-culturale, economice și ambientale ale dezvoltării durabile.

- Accentuarea pregătirii tinerilor pentru a se instrui pe tot parcursul vieții, pentru a dobândi inteligența socio-emoțională și capacitatea de a se adapta competitiv pe piața muncii din Uniunea Europeană.

- Dezvoltarea unor programe de studiu diferențiate conform specificului regiunilor și nevoilor elevilor/studentilor, acoperirea unui spectru larg și echilibrat de domenii ale cunoașterii pentru înțelegerea în profunzime a legăturilor corelative între aspectele economice, sociale și de mediu, însușirea limbilor străine, valorizarea oportunităților pentru învățare inter- și trans-disciplinară, dobândirea de abilități privind planificarea/cercetarea atât la nivel individual cât și în echipe, implicarea participativă în serviciile pentru comunitate; spiritul de responsabilitate față de problemele globale comune; respect față de valorile universale, multiculturalitate și specificul identitar; dezvoltarea curiozității creatoare și (auto)interogarea continuă.

- Extinderea învățământului și formării profesionale de calitate în mediul rural, cultivarea egalității de șanse și atragerea în sistemul educațional a tinerilor din grupurile defavorizate.

- Extinderea cooperării internaționale prin inițierea și participarea la programe și proiecte europene, bilaterale, transfrontaliere; lărgirea prezenței școlii românești în organisme reprezentative la nivel european și internațional; încurajarea participării diasporei științifice românești la proiecte educaționale realizate în România, și la evaluarea proiectelor, programelor și politicilor educaționale relevante pentru domeniul dezvoltării durabile.

Orizont 2030. Obiectiv național: Situirea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități.

- Principiile și practicile dezvoltării durabile vor fi încorporate organic în ansamblul politicilor educaționale. În baza direcțiilor strategice care urmează să fie convenite, în linii generale, în anul 2009, se vor realiza exerciții de viziune bazate pe evaluarea comparativă a rezultatelor obținute la fiecare 5 ani, cel relevant pentru orizontul 2030 fiind anul 2019.

- Eficiența internă și externă a sistemului de educație, de la educația timpurie la studiile post-doctorale, de la educația formală la cea non-formală, de la formarea profesională inițială și continuă până la accesul echitabil la învățare, în condiții de calitate, va fi în continuare obiectivul principal. Învățarea eficientă va rămâne o prioritate, iar formele și metodele de predare vor fi caracterizate prin diversitatea și flexibilitatea abordărilor pedagogice, și se vor concentra pe formarea deprinderii de a învăța și de acumula cunoștințe utile și a capacității de a aplica aceste deprinderi într-un spectru larg de domenii.

- Metodologia de evaluare, certificare și atestare a calității actului educațional, precum și a relevanței acestuia pe piața muncii se va alinia la procedurile de raportare la reperele de performanță adoptate în Uniunea Europeană, și la cele mai bune practici existente pe plan mondial.

- Extinderea în continuare a cooperării internaționale.

Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, inovarea

Sectorul cercetare-dezvoltare-inovație a suferit, probabil, cel mai mult de pe urma „pierderilor colaterale” cauzate de tranziția României la economia de piață. Tarele, care fuseseră evidente încă din anii '80 ai secolului trecut, au fost exacerbate timp de aproape 15 ani de o subfinanțare cronică (într-o proporție, raportată la PIB, de peste trei ori mai mică decât media UE) și o restructurare întârziată a sectorului, ducând la reducerea drastică a numărului de cercetători activi (cu circa 30%, adică 2,6 cercetători la 1000 de persoane angajate, față de media de 7,8 în UE-25), simultan cu modificarea negativă a mediei lor de vârstă (64% peste 40 de ani). Aplicarea unor strategii de supraviețuire dictate de penuria de resurse, a afectat grav atractivitatea carierei de cercetare, ceea ce s-a tradus prin migrarea masivă a cercetătorilor performanți către alte sectoare ale economiei sau în străinătate, dublată de scăderea influxului de tineri talentați, care au fost descurajați de remunerarea slabă și de lipsa de claritate și transparență a criteriilor de promovare profesională.

Prelungirea acestei situații a avut un impact nefavorabil și asupra menținerii și dezvoltării infrastructurii de cercetare, precum și asupra relațiilor de colaborare internațională în domeniu, chiar și în acele subramuri unde performanțele și dotările existente situau cercetarea românească la un nivel competitiv pe plan european. Ca urmare a acestei combinații de factori, numărul de cercetători raportat la populația României reprezintă doar o treime din media țărilor UE, iar din punct de vedere calitativ, numărul de lucrări științifice produse de autori români, sau de citate referitoare la rezultatele cercetărilor lor în publicațiile internaționale de prestigiu, precum și numărul de brevete românești înregistrate sau supuse spre aprobare în țară sau în străinătate se plasează la cote scăzute (locul 69 în lume), cu mult sub potențialul existent.

Orizont 2020. Obiectiv general: Încadrarea cercetării românești în fluxul principal al evoluțiilor științifice și tehnologice din UE; generalizarea activităților inovative; apariția unor centre de excelență cu impact internațional.

Se are în vedere perfecționarea, în continuare, a cadrului legislativ, regulatoriu și instituțional, dezvoltarea interfeței cu firmele inovative și promovarea cofinanțării cu capitalul privat. Cheltuielile publice pentru cercetare-dezvoltare-inovare în universități și unități specializate se vor ridica la cel puțin 3% din PIB.

Orizont 2030. Obiectiv general: Statornicirea principalelor elemente ale societății și economiei bazate pe cunoaștere; contribuții esențiale ale cercetării românești la realizarea obiectivelor complexe ale dezvoltării durabile.

4.3.7. Zona montană și dezvoltarea durabilă—aspecte specifice ruralului montan

Strategiile existente la nivelul regiunii Nord-Vest nu conțin elemente separate ale dezvoltării zonei montane, acestea se regăsesc la capitolul agricultură și dezvoltare durabilă.

4.4. Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT

- Necesarul de investiții în resursa umană și formarea profesională a cadrelor didactice în noile tehnologii pentru dobândirea de noi competențe și abilități

cerute de piața muncii. Un rol important, în acest sens, îi va reveni educației inițiale (prin sistemele ÎPT și universitar) și educației continue, pentru dobândirea de noi competențe: mediu, calitate, comunicare, managementul riscului, conducerea afacerilor, pentru o activitate mai eficientă și adaptată la condițiile pieței în continuă schimbare, precum și pentru asigurarea competitivității;

- Planurile de școlarizare vor trebuie să reflecte noile priorități ale zonei în ansamblu, dar și în perspectiva reorganizării teritoriale. Planurile de școlarizare vor trebui să reflecte prioritățile economice pe cele două componente de bază ale pieței muncii: dezvoltarea antreprenoriatului și dezvoltarea calificărilor (pregătirea tehnologică modernă/meseriile viitorului);
- Necesitatea creșterii nivelului de calificare și asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale, solide;
- Eficientizarea parteneriatelor școală agent economic, prin introducerea elementelor de învățământ dual;
- Realizarea de CDL conform cerințelor agenților economici;

5. Piața muncii la nivel regional

5.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO)

Piața muncii în regiunea Nord-Vest în anul 2016 are caracteristici care derivă din evoluțiile economice și sociale ale ultimelor decenii.

Economia românească a cunoscut în ultimele două decenii transformări structurale profunde cu efecte extrem de puternice în plan social. Procesul de restructurare a schimbat radical configurația economică a societății românești. Economia de piață concurențială a făcut să se restrângă, uneori până la dispariție, ramuri care, în trecut aveau pondere importantă, cum ar fi industria minieră, siderurgică, metalurgică, industria constructoare de mașini. Aceste ramuri s-au situat în permanență în afara economiei concurențiale neputând supraviețui decât cu prețul unor imense redistribuiri pe seama banului public sau a consumatorilor publici și privați.

Rezultatul este o rată de ocupare în scădere, combinată cu probleme structurale de informalitate, nivel ridicat de sub-ocupare în agricultură, mobilitate redusă între sectoare economice și zone geografice, obstacole pentru accesul grupurilor vulnerabile și o mulțime de stimuli pentru ieșirea timpurie din activitate.

Una dintre prioritățile **Strategiei Europa 2020** se referă la **creșterea favorabilă a incluziunii**.

Acțiunile din cadrul acestei priorități vizează modernizarea și consolidarea politicilor în materie de ocupare a forței de muncă, de educație și de formare, precum și a sistemelor de protecție socială.

Ținta generală asumată prin Strategia Europa 2020, în domeniul ocupării forței de muncă, este atingerea, până în anul 2020, a unui nivel de 75% pentru rata de ocupare a forței de muncă (grupa de vârstă 20 - 64 ani).

Pentru caracterizarea fenomenelor de pe piața forței de muncă din România se utilizează două serii de date statistice diferite: **Balanța forței de muncă (BFM)** și **Ancheta asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)**. Indicatorii statistici din cele două serii de date nu sunt comparabili deoarece metodele de colectare, unele definiții⁷⁾ și metode de calcul sunt diferite. Pe de altă parte, doar analiza datelor din ambele serii poate oferi o imagine completă și reală asupra pieței muncii din România. BFM permite

comparabilitatea teritorială, la nivel național, pe regiuni și pe județe. AMIGO asigură comparabilitatea la nivel național între regiunile de dezvoltare și compatibilitatea cu statistica europeană (EUROSTAT).

5.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii²⁷

Evoluția principalilor indicatori ai pieței muncii, conform datelor din AMIGO, este prezentată detaliat în Anexele 3a Amigo, 3a Amigo nivel de educație și 3b Amigo detalieri vârstă. În 2015, în Regiunea Nord-Vest rata de ocupare a populației cu vârstă de muncă (15-64 ani) a fost de 63,4 %, iar rata șomajului BIM de 4,6%. Nivelul ratei de ocupare a populației în vârstă de muncă se situează la o distanță de 6,6 puncte procentuale față de ținta națională de 70% stabilită pentru anul 2020 (Ținta EU a ratei de ocupare a populației 20-64 ani pentru 2020 stabilită prin Strategia Europa 2020 este de 75%).

Populația activă totală din regiunea Nord-Vest număra în 2015, 1204 mii persoane, reprezentând 13,15% din populația activă a țării. În perioada analizată (2002-2015), populația activă a regiunii înregistrează o scădere până în 2005, apoi o creștere până în 2008, când înregistrează cel mai mic număr (1172 mii persoane), după care scade iarăși până în 2011. În perioada 2011 – 2014 populația activă crește, fără a atinge nivelul anului 2002 și scade puțin în anul 2015.

În perioada 2011-2014, pentru femei, s-a înregistrat reducerea populației active, în timp ce la bărbați aceasta a crescut de la 642 la 680 mii persoane. Pe medii rezidențiale: în timp ce în mediul urban populația activă a crescut în intervalul 2011-2014, de la 637 la 668 mii persoane, având o mică scădere în anul 2015, în mediul rural a înregistrat o scădere în tot intervalul 2011-2015.

În ceea ce privește Rata de activitate pentru grupa de vârstă 15-24 ani, aceasta este cea mai dezavantajată grupă de vârstă având o pondere de 26,4 % în totalul populației, fiind mai ridicată pentru bărbați (30,8%) și mai mică în mediul urban decât în rural, cel 33% față de 20,1%).

Populația ocupată totală din Regiunea Nord-Vest număra 1149 mii persoane în 2015, reprezentând 13,46% din populația ocupată a României. În perioada analizată (2002-2015), populația ocupată din regiune urmează aceleași tendințe de creștere și descreștere în intervale de timp ca și populația activă. Comparativ cu 2002 aceasta înregistrează o mică scădere (15 mii persoane). Scăderea populației ocupate s-a înregistrat și în rândul femeilor (41 mii), în timp ce în rândul bărbaților populația activă a crescut cu 22 mii persoane. Pe medii rezidențiale se constată o scădere mai accentuată a populației ocupate din mediul rural (de la 602 la 513 mii persoane) față de cea din mediul urban, unde s-a înregistrat o creștere cu 74 mii persoane.

Rata de activitate²⁸ a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) din regiunea Nord-Vest a crescut în intervalul analizat, de la 62,8,1% în 2002 la 66,6% în 2015, acest indicator situându-se peste media națională (54,5%). Cea mai mică rată de activitate a fost înregistrată în anul 2008 (58,7%).

În cazul tinerilor (15-24 ani), rata de activitate înregistrează o scădere considerabilă cu 14,2% în perioada analizată, fiind mai redusă în mediul urban (20,1% față de 33% în mediul rural) și în cazul femeilor (21,8% față de 30,8% pentru masculin). Comparativ cu celelalte regiuni, în regiunea Nord-Vest rata de activitate la tineri este redusă, aflându-se pe ultimele trei locuri alături de regiunile Centru și Vest.

²⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 a,b PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici](#)

²⁸ Rata de activitate și rata de ocupare - calculate față de totalul populației în vârstă de muncă (15 - 64 ani)

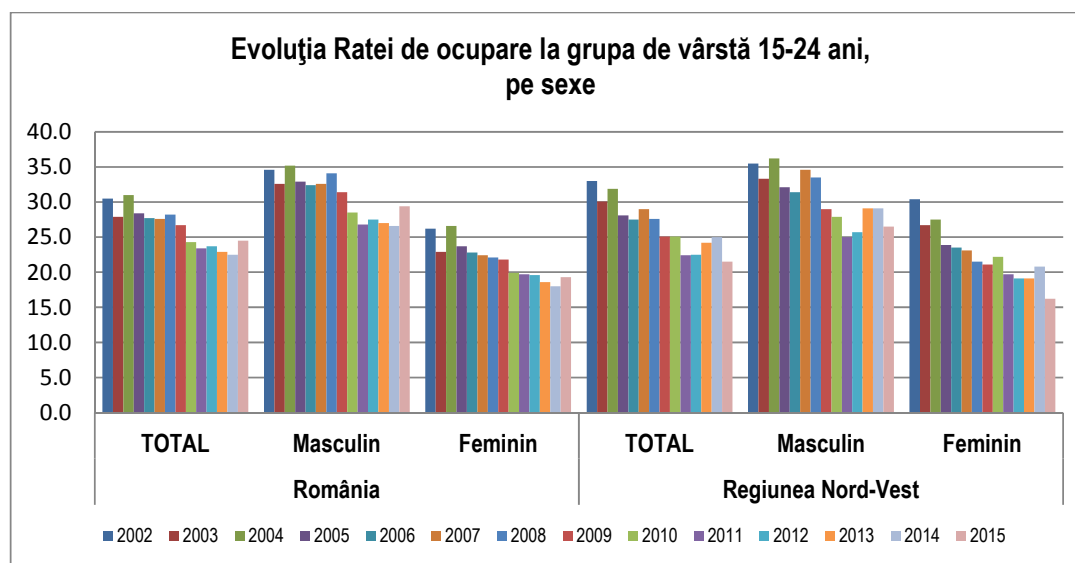
În 2015, **Rata de ocupare**⁷ a forței de muncă din Regiunea Nord-Vest , pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani, a fost de 63,4 % (peste media națională – 50,8%).

Rata de ocupare a avut o evoluție ascendentă în perioada 2002-2014, cea mai mare valoare înregistrându-se în anul 2014 (63,8%).

În 2015, rata de ocupare a forței de muncă a urmat din nou o tendință descendentă, scăzând cu 0,4 puncte procentuale în raport cu 2014.

Ratele de ocupare a forței de muncă sunt în general mai scăzute în rândul femeilor, persoanelor rezidente în mediul urban și al lucrătorilor în vârstă de 15-24 ani. În 2015, în regiunea Nord-Vest, rata de ocupare a bărbaților a atins 71,3 %, față de 55,4 % la femei. În cazul tinerilor (15-24 ani), rata de ocupare se situa sub media națională (21,5% față de 24,5%) și erau mai reduse în mediul urban și în cazul femeilor.

Fig. nr.52

Sursa: INS/Anuare statistice/Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodărie (AMIGO).

Rata șomajului (BIM)²⁹. Rata totală a șomajului (raportat la întreaga populație activă, 15-64 ani), a cunoscut o evoluție fluctuantă, cu un minim de 3,8 % în 2008 și 2014. Datele din AMIGO pentru 2015 evidențiază o *rată generală a șomajului în regiune (4,6%) sub cea la nivel național (6,8%)*. În ultimul an analizat (2015), se constată o creștere față de anul anterior a ratei șomajului (de la 3,8% la 4,6 %). Pe sexe, ecartul dintre cele două rate ale șomajului a fost de 0,3 puncte procentuale (4,8% la bărbați față de 4,5% la femei), iar pe medii de rezidență

Șomajul tinerilor (BIM)

Din analiza indicatorilor referitori la șomajul tinerilor (BIM) în 2015, se constată (v. Anexa 3a Amigo):

- Rata ridicată a șomajului tinerilor (15-24 ani), raportat la populația activă: 18,7 %, mai mică decât cea la nivel național (21.7), în creștere cu 4,7 puncte procentuale față de anul 2014, mai ridicată însă în cazul femeilor (25,7 %) și în mediul urban (25 %).

- Raportat la totalul șomerilor BIM ponderea șomerilor tineri (15-24 de ani) era în 2015 de 26,8.% (cu 2,7 puncte procentuale peste media națională). Șomajul tinerilor BIM este mai accentuat în mediul rural (28,7%) și în rândul femeilor (35%) .

²⁹ Biroul Internațional al Muncii. Ratele de șomaj sunt calculate ca procent din populația activă din grupa de vârstă respectivă.

- Ponderea șomerilor tineri în totalul șomerilor BIM a avut o evoluție oscilantă, înregistrând cea mai mare valoare în anul 2008 (33,3%), după care scade cu 6.8 puncte procentuale în anul 2015.

5.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii³⁰

Din analiza anexei 3 a AMIGO nivel de educație, rezultă că în perioada analizată (2008-2015), rata de ocupare cea mai ridicată, s-a înregistrat la grupa de vârstă 25-34 ani, pentru nivelul de educație superior cu valori de peste 40%, pentru nivelul mediu și scăzut valori fiind aproape egale (23,3% și 24,2%) în anul 2015, urmată de grupa de vârstă 35-44. ani. Tot la aceste grupe de vârstă se înregistrează rata șomajului cea mai scăzută.

Cele mai multe persoane inactive s-au înregistrat la grupa de vârstă de peste 65 de ani în anul 2015 și la grupa de vârstă 55-64 de ani, tendință care s-a menținut în intervalul tot analizat.

Ratele de ocupare a forței de muncă pe toate grupele de vârstă sunt în general mai scăzute în rândul femeilor și în mediul rural, urmând aceleași tendințe pe grupele de vârstă analizate.

Din toate statisticile realizate rezultă că șomajul în rândul tinerilor rămâne o problemă importantă, pentru care sunt necesare soluții la nivel național și european.

Datele statistice din Anexa 3 a AMIGO nivel de educație arată că șansele de ocupare se reduc cu cât nivelul de educație este mai scăzut și crește nivelul de vârstă, exceptând grupa de vârstă 15-24 de ani, care are cel mai scăzut nivel de ocupare. Pe niveluri de educație, se observă o tendință de creștere a ocupării a persoanelor cu studii superioare în intervalul 2008-2015, o menținere în jurul a 700 mii persoane la populația cu studii medii și o scădere a populației ocupate cu nivel scăzut de educație la 229 mii persoane în anul 2015, față de 261 mii persoane în anul 2008.

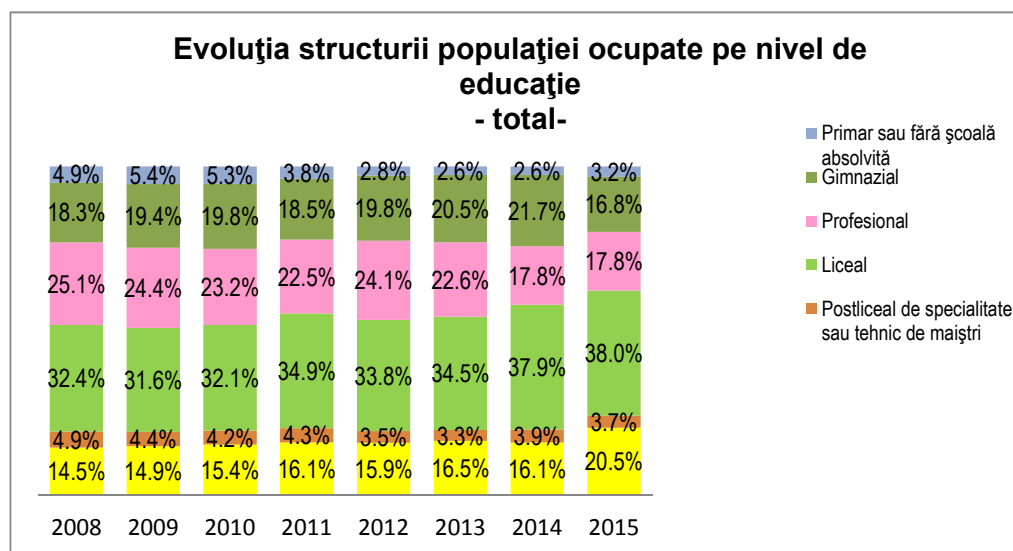
Creșterea ratei de ocupare a persoanelor cu studii superioare de la 14,5% în 2008 la 20,5% în 2015 poate fi interpretată ca o tendință de îmbunătățire a calității locurilor de muncă și a anticipării estimărilor anului 2020, cu privire la continuarea tendinței de creare de locuri de muncă care să solicite un nivel de educație ridicat, ponderea populației ocupate cu studii superioare în total populație ocupată trebuie să își continue evoluția ascendentă. Rata de ocupare la femei cu studii superioare a fost de 23,8% în 2015 față 18% la bărbați, în schimb în cazul studiilor medii și a celor cu nivel scăzut de educație rat de ocupare a fost mai mare la bărbați.

Structura pe medii rezidențiale a ocupării în 2015 indică diferențe substanțiale între rural și urban:

- doar 8,5 % din populația ocupată din mediul rural are studii superioare (față de 30,2% în urban)
- 54,7% din populația ocupată din mediul rural are un nivel mediu de pregătire (liceal/postliceal/profesional sau de ucenici) - față 63,4 % în urban.
- O mare parte din populația ocupată din mediul rural (36,8%) are un nivel scăzut de educație (gimnazial/primar sau mai puțin) - față de numai 6,4 % în urban

³⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 a,b PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici](#)

Fig. nr.53

Sursa: INS Anuare statistice. Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)

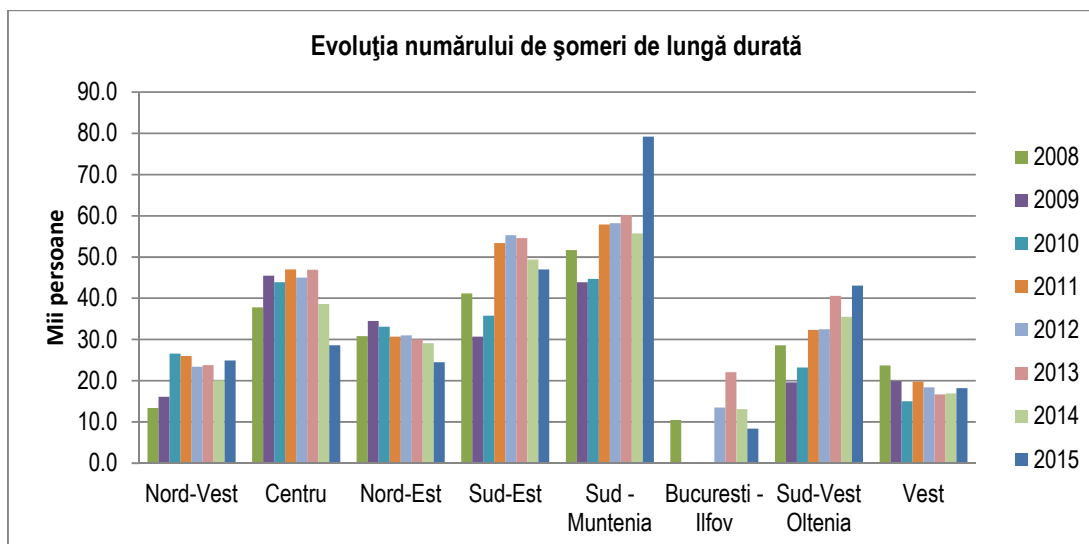
5.1.3. Șomajul de lungă durată³¹

Evoluția șomajului de lungă durată s-a analizat pe intervalul 2008-2015, în regiunea Nord-Vest, înregistrându-se un număr de 24,9 mii persoane, șomeri în 2015, cele mai mari valori s-au înregistrat în anii 2010 și 2011.

Așa cum rezultă și din figura nr. 54, regiunea Nord-Vest se află pe locul al treilea între regiuni, în ceea ce privește numărul de șomeri de lungă durată.

Fig. nr. 54

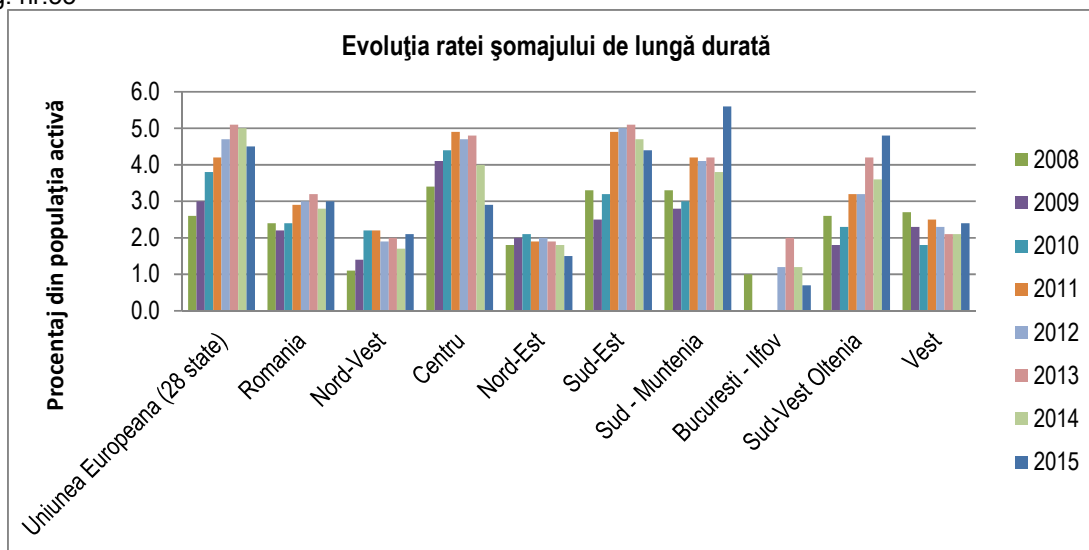
³¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 h PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa datelor: Eurostat [lfst_r_lfu2ltu]

În ceea ce privește evoluția ratei șomajului de lungă durată, Regiunea Nord-Vest se situează la mijlocului clasamentului între regiuni, cu o rată a șomajului de 1,7% în 2014, cele mai mare valori s-au înregistrat în 2010 și 2011. Rata șomajului în rândul tinerilor este de 8,9% în 2014, de cinci ori mai mare decât rata șomajului pe regiune.

Fig. nr.55

Sursa datelor: Eurostat [lfst_r_lfu2ltu]

Din analiza Ratei șomajului de lungă durată pe medii rezidențiale și pe sexe, se remarcă faptul că rata șomajului este mai mare la femei în general (excepție 2010-2012, când rata șomajului este mai mare la bărbați decât la femei) și în mediul urban, comparativ cu rata șomajului la bărbați și în mediul rural.

5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)

5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică³²

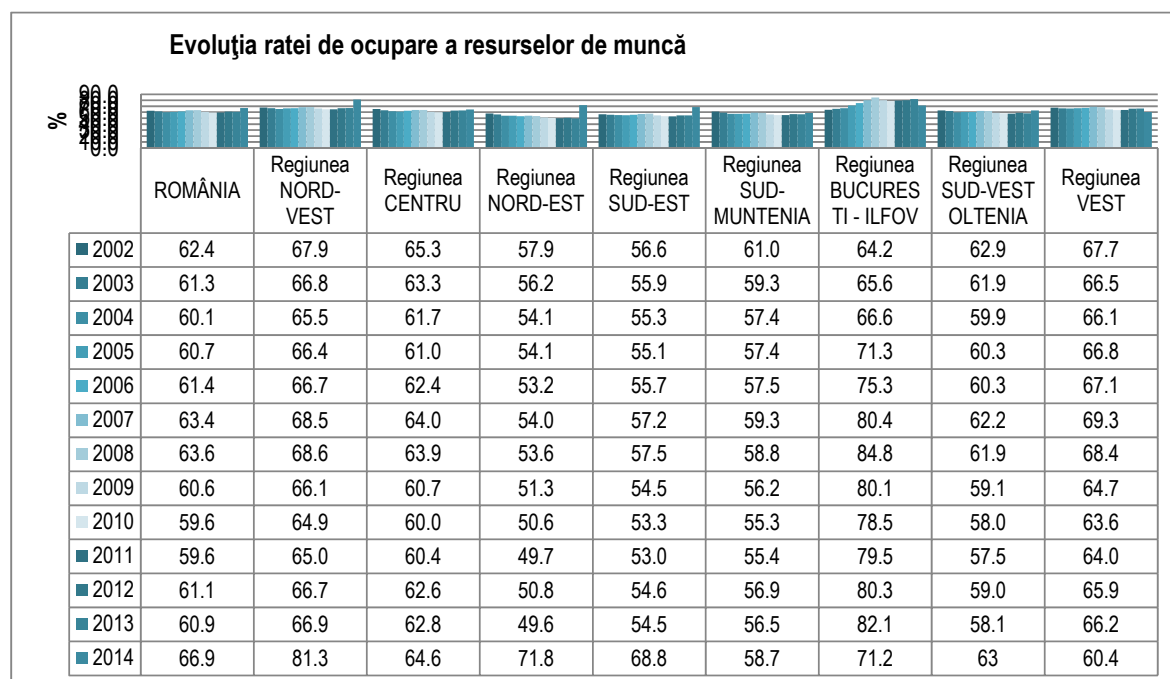
³² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 c PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici](#)

Analizând evoluția indicatorilor furnizați de BFM pentru perioada 2002-2014 privind **populația activă civilă și populația ocupată civilă**, rezultă unele evoluții diferențiate față de datele furnizate de AMIGO; astfel pe toată perioada 2004- 2014 se observă o creștere populației active civile (1174 mii persoane în 2004 la 1232,4 mii persoane în 2014), același trend menținându-se și în cadrul populației ocupate civile.

Raportat la celelalte regiuni se observă că Regiunea Nord-Vest se situează pe primul loc privind revenirea în anul 2014 a numărului de persoane active/ocupate la nivelul cel mai ridicat, înaintea crizei economice (2008-2009), când au fost înregistrat cel mai mare număr de persoane active/ocupate la nivel regional.

În cea ce privește **rata de ocupare**, în 2014 în regiunea Nord-Vest se înregistrează cea mai mare rata de ocupare (81,3%) din toate regiunile, cu peste 10 puncte procentuale față de media națională (fig. 56) Trendul este asemănător și din sursele AMIGO, dar rata de ocupare este mai mică (în 2014, 68%), dar peste media națională. Pe tot intervalul analizat, Balanta Fortei de Munca evidentiază atât rate de activitate, cât și rate de ocupare a populației civile din totalul resurselor de muncă, **mai ridicate la nivel regional** decât cele agregate la nivel național

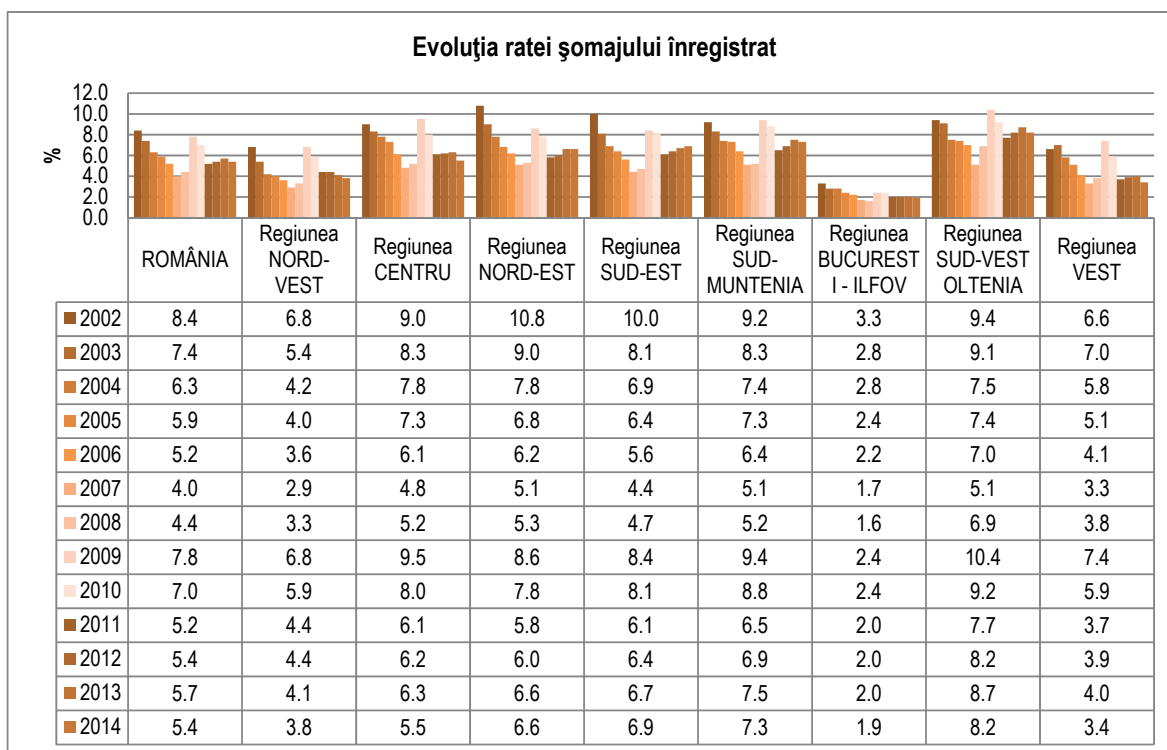
Fig. nr.56

Sursa: INS. "Balanta fortei de muncă"

Numărul de șomeri înregistrați a avut fluctuații în intervalul 2002-2014, cel mai mare număr s-a înregistrat în 2002 (82914 mii persoane), a avut un trend descrescător până în 2009, când pe fondul crizei economice numărul de șomeri a ajuns la nivelul din 2002, după care a scăzut până la 46201 mii persoane în anul 2014.

Fig.nr.57

Sursa: INS. "Balanta fortei de muncă"

În ceea ce privește rata șomajului înregistrat, acesta a avut un trend descrescător până în 2009, când a ajuns la valoarea din 2002, respectiv 6,8%, după care a scăzut din nou, ajungând în anul 2014 la 3,8%. Ca și în AMIGO, BFM raportează o rată a șomajului (șomeri înregistrați) **mai mică la nivel regional** decât media națională, regiunea Nord-Vest situându-se pe locul 3, după regiunile București-Ilfov și Vest.

În ceea ce privesc principalii indicatori conform BFM în interiorul regiunii (Anexa 3cBFM Ro regiune și județe), rata de activitate/ocupare a resurselor de muncă își menține același trend ca la nivel regional, toate județele având cea mai mare rată de activitate și rată de ocupare în anul 2014, pe primul loc aflându-se județul Cluj, urmat de județul Bihor.

Referitor la Rata șomajului, cea mai scăzută rată a șomajului s-a înregistrat în anul 2014 în județul Cluj (2,8%), iar cea mai mare rată a șomajului s-a înregistrat în 2014 în județul Sălaj (5,9%).

5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale³³

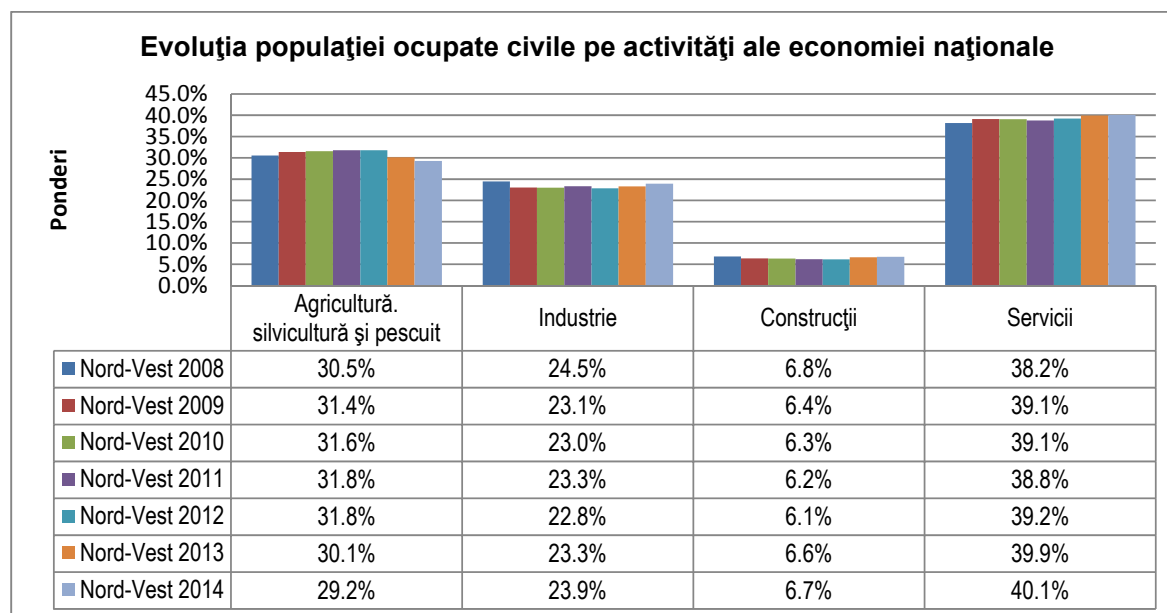
Din analiza evoluției ponderii populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale în perioada 2008-2014, rezultă că ponderea cea mai mare în economia regiunii Nord-Vest o au serviciile (40,1% în 2014), urmate de agricultură, industrie și construcții. Ponderea persoanelor ocupate în servicii a crescut în intervalul menționat, în timp ce în industrie, agricultură și construcții s-au produs foarte mici fluctuații, trendul

³³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 d PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici](#)

fiind același cu nivelul național, dar cu valori situate sub nivelul național la servicii, construcții și agricultură, numai industria depășește media națională.

În cadrul **industrii** ponderea cea mai mare în regiune o are industria prelucrătoare, celelalte ramuri înregistrând valori foarte mici în raport cu aceasta, așa cum rezultă din Anexa 3dBFM Ro și regiune. În cadrul sectorului **servicii**, ponderea cea mai mare o are Comerțul, urmat de Transport și depozitare, învățământ și sănătate. Ponderea sectoarelor economiei de la nivel regional urmează trendul de la nivel național

Fig. nr.58

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO-Online

Din analiza realizată pe județele regiunii Nord-Vest (Anexa 3dBFM regiune și județe) rezultă că ponderea cea mai mare în toate județele o dețin serviciile (33-38%). Excepție județul Cluj la care ponderea serviciilor este de peste 51%, depășind media regională și națională. Trendul regional se respectă în cadrul județelor, existând totuși unele

particularități legate de ponderea rural/urban în cadrul județelor. Astfel ponderea populației ocupate în agricultură este mai mare în județele Satu Mare și Maramureș, dar cu un trend descrescător în intervalul dat (35% în 2014) și de numai 20% în județul Cluj.

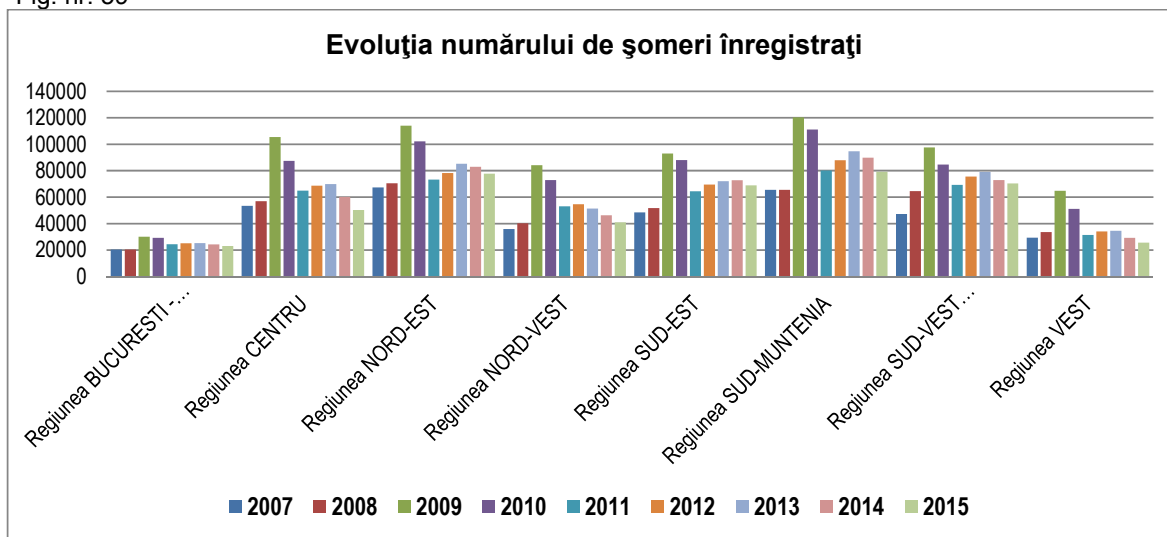
Ponderea cea mai mare a persoanelor ocupate în domeniul industriei în anul 2014 o dețin județele Bihor, Satu Mare, Maramureș, Bistrița-Năsăud și Sălaj, situându-se peste media regională, în timp ce județul Cluj se află sub media regională (20,8%). În domeniul construcții județul Cluj se află pe primul loc, cu o pondere de peste 8%, peste media regională, cea mai mică pondere a persoanelor ocupate în construcții fiind în județul Sălaj (4, 3% în 2014).

5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați³⁴

Analiza evoluției și situației șomerilor înregistrați s-a analizat pe perioada 2007-2015; din figura nr. 59 se remarcă faptul că cel mai mare număr de șomeri s-a înregistrat în toate regiunile în anii 2009 și 2010, explicabil prin criza economică, după care în 2015 aproape în toate regiunile numărul șomerilor scade, ajungând la valori apropiate de cele din 2007.

Comparând regiunile, cel mai mic număr de șomeri se înregistrează în regiunea București-Ilfov, urmată de regiunea Vest și regiunea Nord-Vest .

Fig. nr. 59

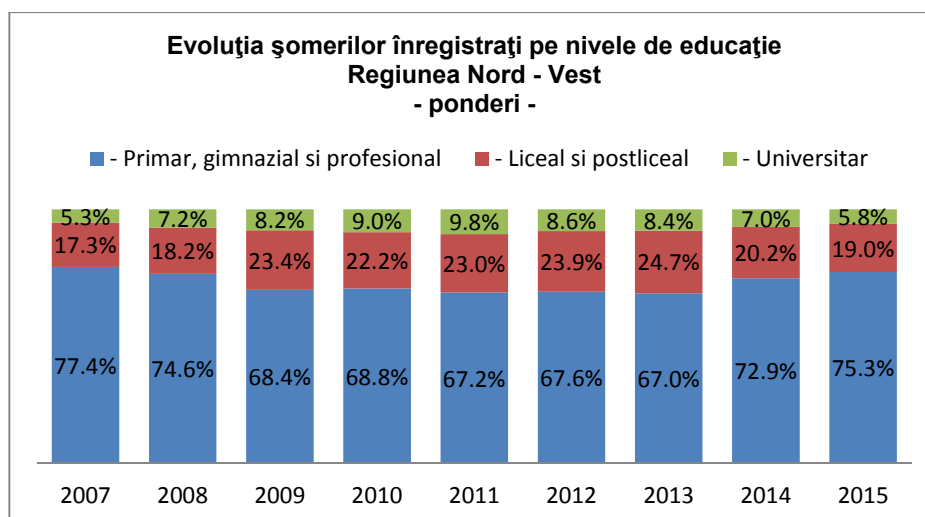

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

Analiza din cadrul Anexei cu privire la evoluția șomerilor înregistrați pe nivele de educație relevă faptul că nivelul de educație influențează direct ocuparea unui loc de muncă. Astfel, ponderea cea mai mare a șomerilor înregistrați este cea a persoanelor cu nivel scăzut de studii (primar, gimnazial, profesional), în timp persoanele cu studii superioare au cea mai mică pondere, cu trend descrescător în perioada 2007-2014. Trendul de la nivel regional urmează trendul național, ponderile regionale fiind apropiate de cele naționale pe nivele de educație și desigur comparabile cu celelalte regiuni (excepție regiunea București-Ilfov)

Fig. nr.60

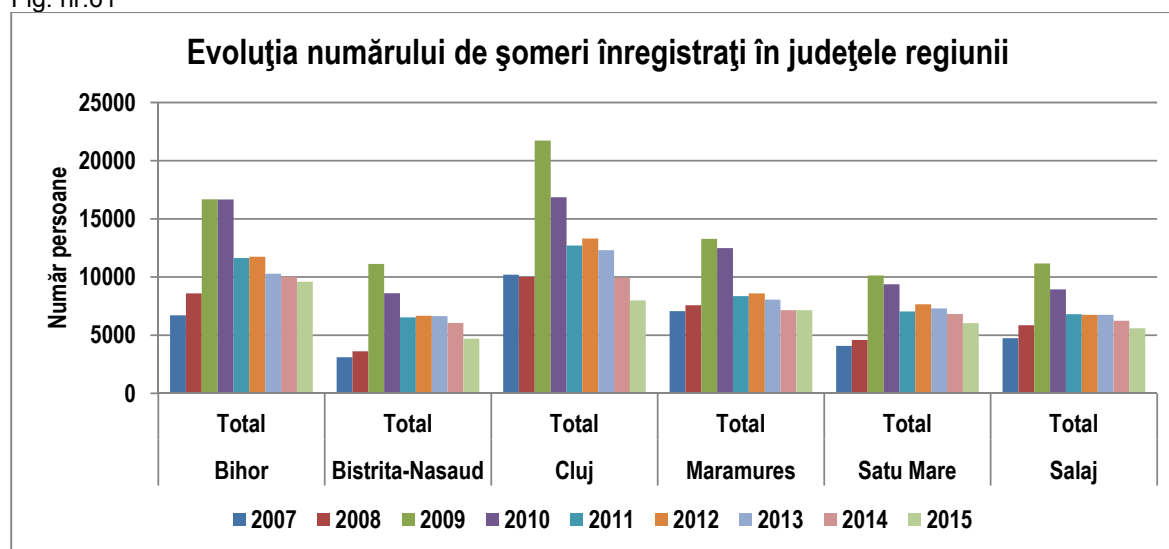
³⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 e PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

Analiza în interiorul regiunii Nord-Vest arată faptul că la nivelul județelor numărul cel mai mare de șomeri s-a înregistrat în perioada crizei economice, în 2015 numărul de șomeri a scăzut în toate județele regiunii. Din grafic rezultă faptul că și în județele regiunii nivelul de educație are aceeași influență asupra numărului șomerilor ca și la nivel regional, ponderile fiind foarte apropiate de cele regionale la toate nivelurile de studii. De remarcat faptul că în județul Cluj (anul 2015) este cea mai mare pondere a persoanelor cu studii universitare (8,1%) înregistrați ca șomeri, comparativ cu Satu Mare unde ponderea este de doar 2,5% în anul 2015. În toate județele, ca de altfel și la nivel regional după anul 2012 numărul de șomeri a scăzut, ajungând la valorile din anii 2007 și 2008.

Fig. nr.61

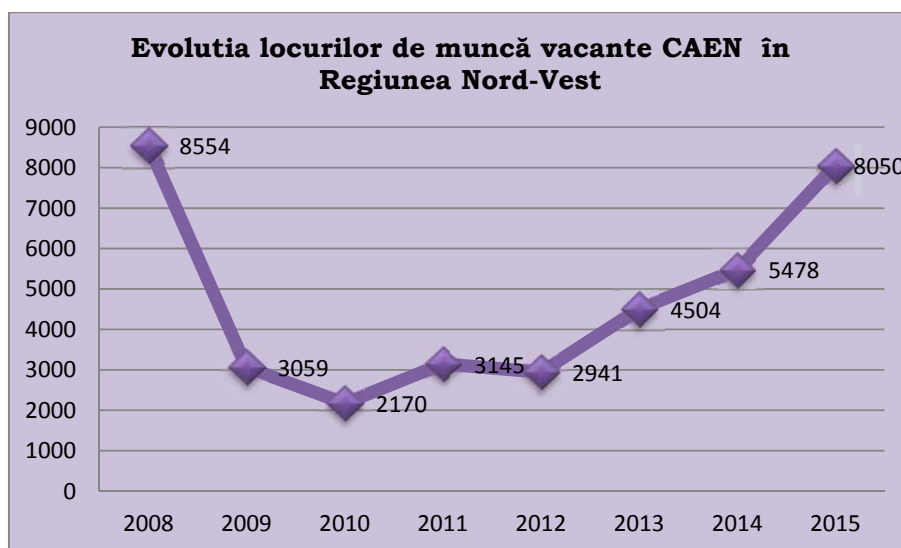
Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

5.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante

5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale³⁵

Analiza evoluției locurilor de muncă vacante (CAEN) la nivelul Regiunii Nord-Vest în perioada 2008 -2015 a evidențiat faptul că la începutul intervalului (2008), a fost atins maximul de 8554 de locuri de muncă vacante, după care în perioada 2009-2010 scăderea a fost semnificativă ajungându-se la un minim de 2170 locuri de muncă vacante pe întreaga regiune în 2010. În perioada 2011-2014 a urmat o creștere semnificativă, ajungându-se la 5478 de locuri de muncă vacante în 2014. În anul 2015 numărul locurilor de muncă vacante înregistrat la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost de 8050, comparabil cu cel din 2008.

Fig. nr.62

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

Dintre sectoarele economice care au înregistrat în 2015 cel mai mare număr de locuri de muncă vacante la nivelul regiunii se numără:

- Industria prelucrătoare – 3257 locuri de muncă;
- Alte activități de servicii – 864 locuri de muncă;
- Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public – 784 locuri de muncă;

³⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

- Comerț cu ridicata și amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor – 731 locuri de muncă;
- Construcții – 544 locuri de muncă;
- Sănătate și asistență socială – 518 locuri de muncă;

Din analiza evoluției locurilor de muncă în perioada 2008-2015 în cele 8 regiuni de dezvoltare, se constată că scăderea numărului de locuri de muncă vacante a fost foarte mare în perioada menționată, dar singură Regiunea Nord-Vest a reușit ca în 2015 să înregistreze 8050 locuri de muncă vacante, adică 94% din numărul înregistrat în 2008 (8554 locuri de muncă). Exceptând Regiunea București – Ilfov, cele mai multe locuri de muncă vacante au fost înregistrate în Regiunea Vest 8234 și Regiunea Nord-Vest 8050.

5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații³⁶

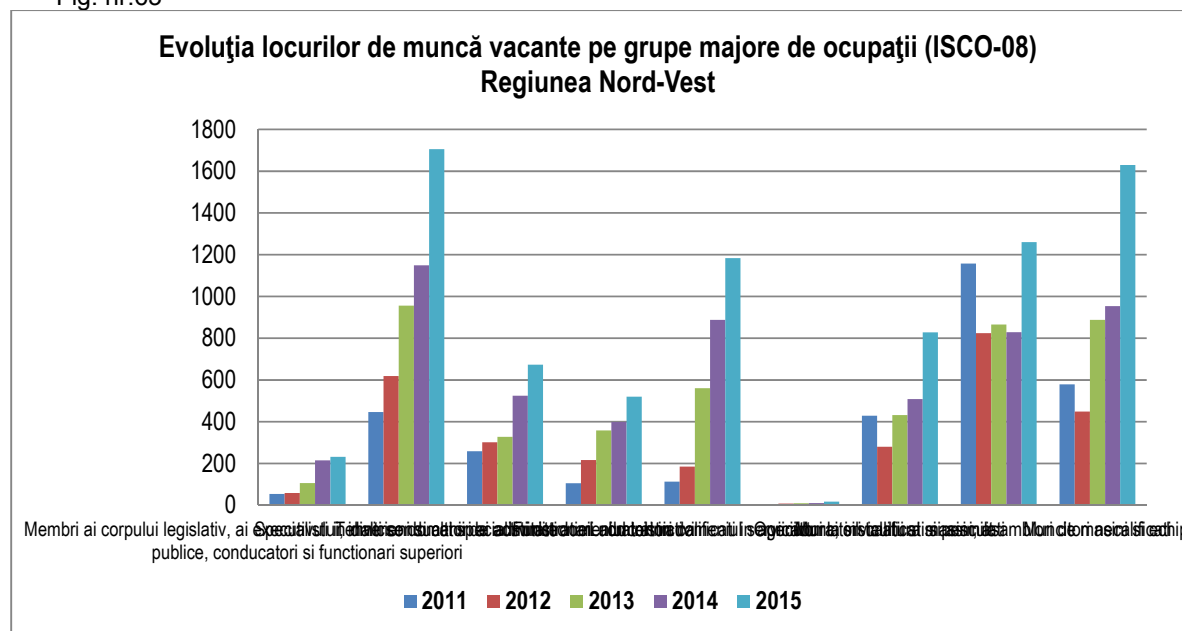
Perioada analizată se referă la anii 2011-2015. Fiecare domeniu analizat a înregistrat creșteri pe parcursul anilor menționați, dar cea mai mare creștere s-a înregistrat în 2015 în toate domeniile.

Din analiza datelor INS privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații, se constată că cel mai mare număr de locuri de muncă vacante în 2015, sunt pentru specialiști din diverse domenii de activitate (1706), iar cele mai puține pentru lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit (17).

Un număr semnificativ de locuri de muncă vacante înregistrate în regiune se adresează operatorilor la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente și muncitorilor calificați și asimilați (2088). De asemenea domeniul serviciilor are un număr semnificativ de locuri de muncă vacante (1184).

În contextul dezvoltării puternice în regiune a industriei prelucrătoare care oferă cele mai multe locuri de muncă, se menține ridicată oferta de locuri de muncă pentru muncitori necalificați (1630).

Fig. nr.63

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

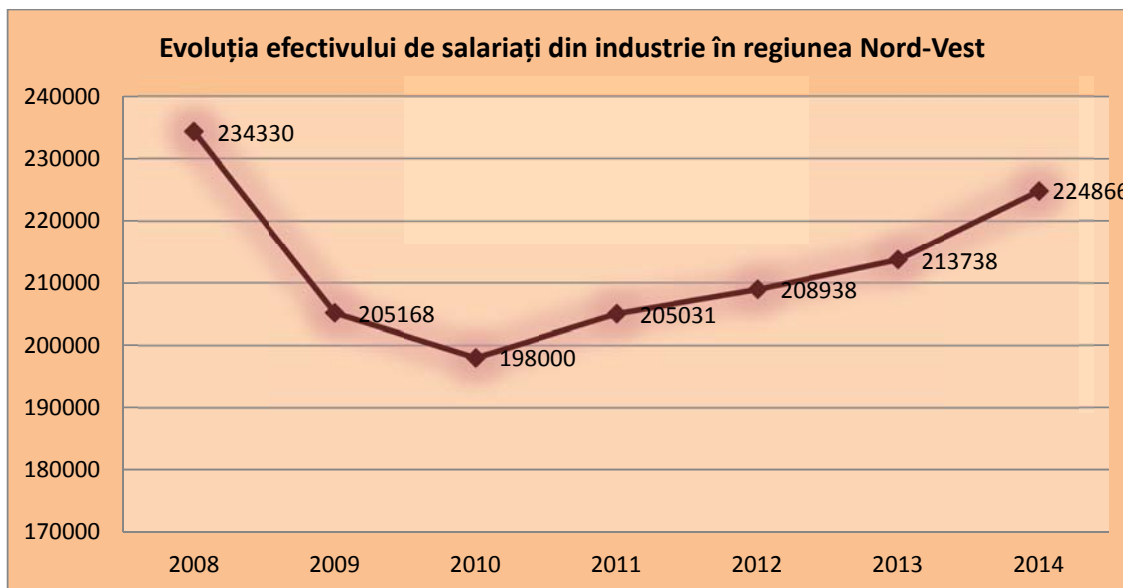
³⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 f PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici](#)

5.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei³⁷

Cel mai mare număr de salariați din Regiunea Nord-Vest din sectorul *Industrie* lucrează în industria prelucrătoare în proporție de 90,4 %. Celelalte ramuri industriale sunt mai puțin reprezentate: Industria extractivă 1,9 %, Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat 2,5%, iar Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare 5,2%.

Analiza numărului de salariați în perioada 2008-2014 scoate în evidență o scădere cu 36000 de locuri de muncă la nivelul regiunii în intervalul 2008-2010, urmând apoi o perioadă de creștere a numărului de angajați, astfel că în 2014 se înregistrează un procent de 96% de salariați din maximum atins în 2008.

Fig. nr.64

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO-Online

Dintre subramurile Industriei prelucrătoare cu cel mai mare număr de salariați în 2014 la nivelul regiunii, amintim:

- Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor – 11,3%
- Fabricarea de mobilă – 10,7%

³⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 g PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici](#)

- Tabacirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinarie, harnasamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blănurilor – 10,5%
- Industria alimentară – 10,3%
- Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte – 8,6%

Demn de amintit este faptul că o serie de subramuri ale industriei prelucrătoare: Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații, Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice, Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și pluta, cu excepția mobilei; Fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite, fabricarea altor produse din minerale nemetalice, Fabricarea echipamentelor electrice sunt bine reprezentate la nivelul regiunii (5,6% - 3,9%) în privința numărului de salariați. Raportat la numărul de salariați cele mai slab reprezentate sunt subramurile industriei chimice (0,9%), industriei metalurgice (0,1%), industria produselor farmaceutice, fabricarea mijloacelor de transport.

La nivelul județelor regiunii Industria prelucrătoare oferă cele mai multe locuri de muncă, iar dintre subramuri Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor este cel mai bine reprezentată în județele: Bistrița –Năsăud și Cluj, iar Fabricarea de mobilă oferă cele mai multe locuri de muncă în județele: Maramureș, Satu-Mare și Sălaj. În județul Bihor subramura cu cele mai multe locuri de muncă este Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinarie, harnasamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blănurilor.

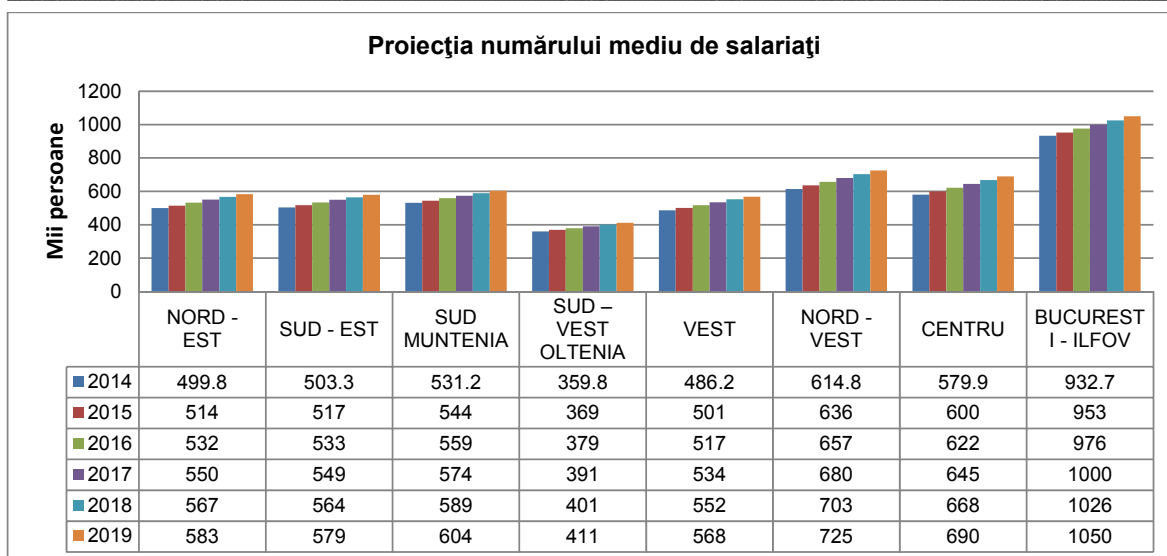
5.6. Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognoză)

5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați³⁸

Conform proiecției Comisiei Naționale de Prognoză, numărul salariaților va crește în toate regiunile țării comparativ cu anul 2014. În regiunea Nord-Vest numărul salariaților va ajunge la 725 mii persoane cu peste 100 mii persoane mai mult față de 2014. Cele mai mari creșteri se vor înregistra în regiunea București-Ilfov, urmată de regiunile Nord-Vest și Centru. În cadrul județelor cele mai mari creșteri ale numărului de salariați se vor înregistra în județele Cluj, Bihor și Satu Mare.

Fig. nr. 65

³⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3i Prognoza profil teritorial mai 2016” – pentru vizualizare clic aici](#)

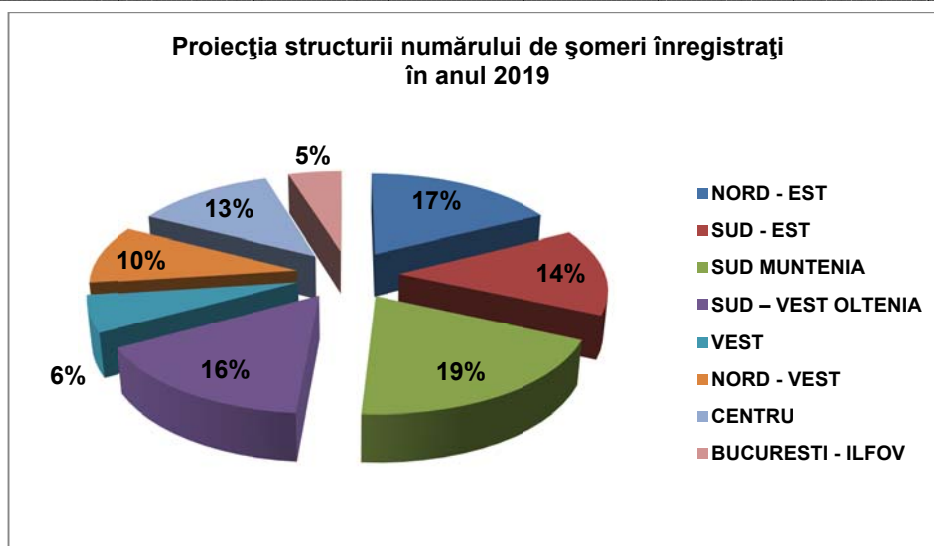
Sursa datelor: Comisia Nationala de Prognoza - Prognoza în profil teritorial – varianta de primavara 2016

5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului³⁹

Proiecția șomerilor înregistrați în anul 2019 este ilustrată în fig. nr.66, din care rezultă că în toate regiunile numărul de șomeri înregistrați scade, concomitent cu creșterea numărului de salariați, regiunea Nord-Vest situându-se între regiunile cu numărul mic de șomeri înregistrați, după regiunile București-Ilfov și Vest.

Fig. nr. 66

³⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3i Prognoza profil teritorial mai 2016” – pentru vizualizare clic aici](#)

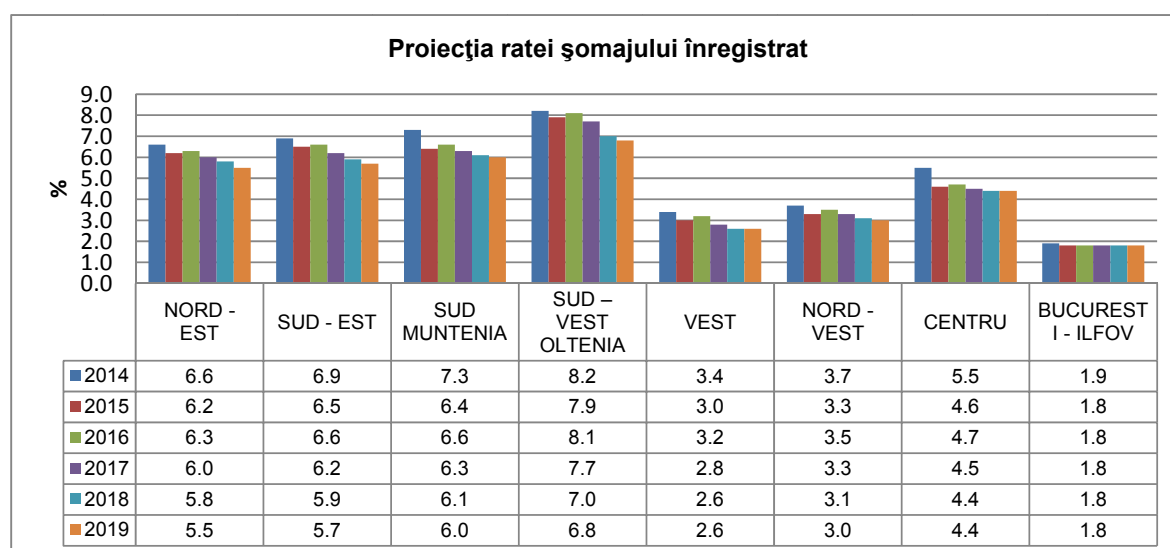

Sursa datelor: Comisia Nationala de Prognoza - Prognoza în profil teritorial – varianta de primavara 2016

5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat⁴⁰

Rata șomajului înregistrat este în scădere în toate regiunile până în 2019, ajungând la 3% în regiunea Nord-Vest, rata șomajului mai mică se prognozează a se înregistra numai în regiunile București-Ilfov (1,8%) și Vest (2,6%), așa cum rezultă din fig. nr. 67. În toate județele regiunii Nord-Vest scade rata șomajului, cele mai mici rate se vor înregistra în județul Cluj (2,2%), urmat de județul Bihor (3%) și Marmureș (3,1%).

Fig. nr. 67

Sursa datelor: Comisia Nationala de Prognoza - Prognoza în profil teritorial – varianta de primavara 2016

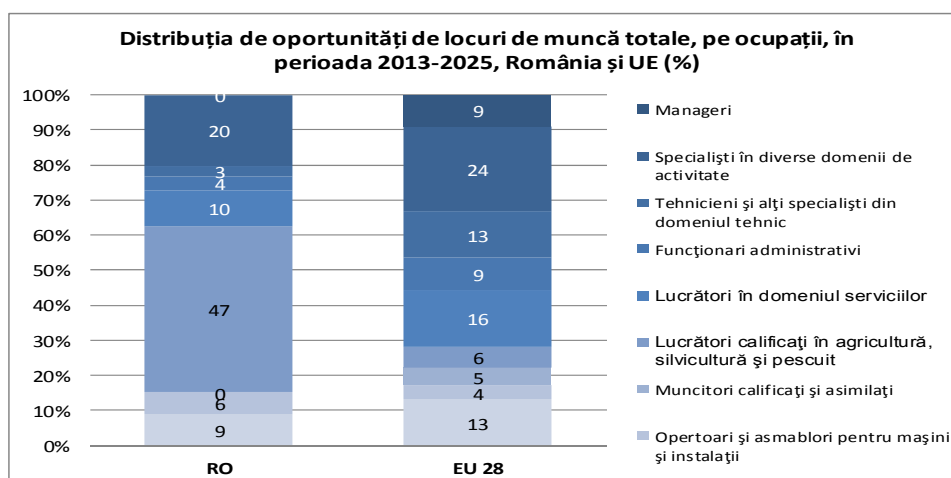
⁴⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza profil teritorial mai 2016” – [pentru vizualizare clic aici](#)

5.7. Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă

5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European – CEDEFOP

Prognozele CEDEFOP oferă o perspectivă despre posibilitățile de angajare între 2015 și 2025. Totalul de locuri de muncă reprezintă suma de locuri de muncă nou create - cerere expandată - și de locuri de muncă care rezultă din necesitatea de a înlocui oameni care fie ocupă alte locuri de muncă, fie ies de pe piața muncii, de exemplu, ca urmare a pensionării - cerere de înlocuire. De multe ori, cererea de înlocuire oferă mai multe oportunități de angajare decât cererea expandată, ceea ce înseamnă că vor fi în continuare oportunități de angajare, chiar dacă nivelul global al ocupării forței de muncă scade.

Fig.nr.68

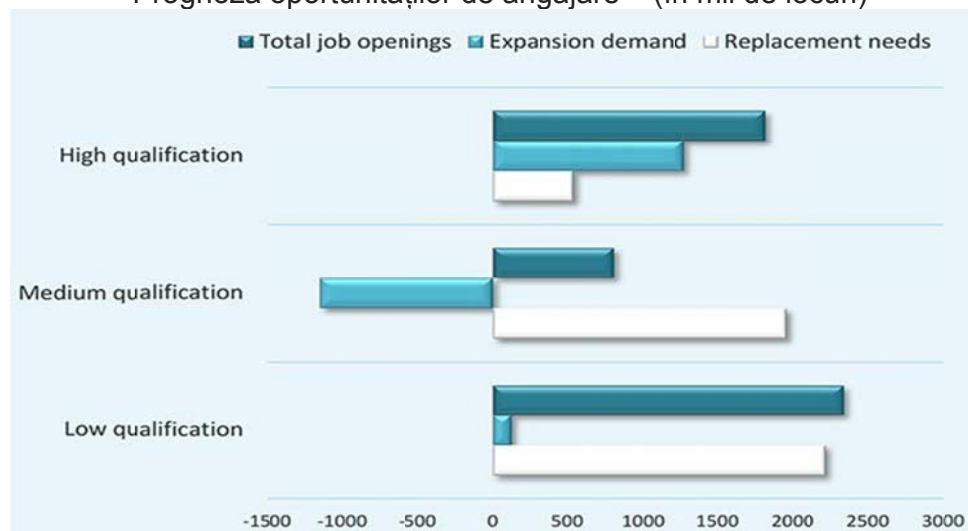
Sursa datelor: CEDEFOP - Romania Country forecasts - Skill supply and demand up to 2025

În România, ca urmare a **cererii de înlocuire ridicate**, cele mai multe posibilități de angajare, în jurul valorii de 47%, vor fi pentru calificări în agricultură, silvicultură și pescuit, de aproape opt ori mai mare decât prognoza de 6% pentru aceste ocupații pentru statele Uniunii Europene. În schimb, oportunitățile de angajare pentru muncitori calificați și asimilați, în România, în jurul valorii de 0%, este semnificativ sub prognoza de 5% pentru Uniunea Europeană în ansamblul său.

Cele mai multe oportunități de angajare în România vor necesita calificări de nivel inferior, adică ISCED 97 niveluri 1 și 2. Cu toate acestea, va exista și un număr semnificativ de oportunități de angajare care necesită calificări de nivel înalt, adică ISCED 97 niveluri 5 și 6.

Fig.nr.69

Proгноza oportunităților de angajare – (în mii de locuri)

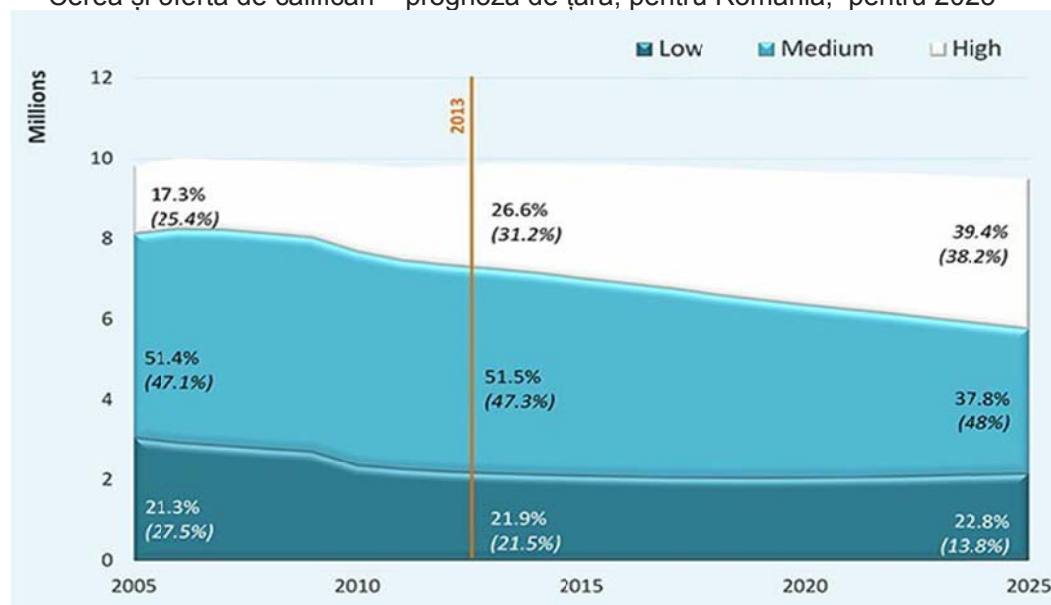

Sursa datelor: Cedefop - Romania Country forecasts - Skill supply and demand up to 2025

Forța de muncă din România este din ce în ce mai înalt calificată. Aceasta se explică prin faptul că mai multe persoane în vârstă, mai puțin calificate, părăsesc piața forței de muncă și mai mulți oameni tineri, cu studii superioare, intră pe piața forței de muncă.

Fig.nr.70

Cerea și oferta de calificări – prognoza de țară, pentru România, pentru 2025

Sursa datelor: CEDEFOP - Romania Country forecasts - Skill supply and demand up to 2025

Până în 2025, ponderea forței de muncă din România cu nivel înalt de calificare ar trebui să crească până la 39,4%, comparativ cu 26,6% în 2013 și 17,3% în 2005. Persoanele cu nivel mediu de calificare în 2025 vor reprezenta 37,8% din forța de muncă, comparativ cu 51,5 % în 2013. Ponderea celor cu nivel scăzut sau fără calificări este previzionat să rămână la aproximativ 22% în anul 2025. Conform previziunilor CEDEFOP, până în 2020, în România, în jur de 50% din forța de muncă cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani va avea calificări înalte, valoare superioară țintei UE 28 de

40%. Pe baza tendințelor actuale în jur de 60% din forța de muncă cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani în România va avea calificări de nivel înalt, până în 2025.

5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată pe baza unei metodologii elaborată de către INCMPS.

Metodologia de realizare a „**Proiecției cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung**”, de către Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale, s-a bazat pe o combinație de metode și tehnici de proiecție bazate pe modele econometrice de tip panel și metode analitice. S-au avut în vedere trei scenarii de evoluție: **moderat, optimist și pesimist**. Menționăm că metodologia de previzionare este una similară cu cea utilizată de Cambridge Econometrics în modelul de prognoză utilizat de CEDEFOP, dar prezintă unele abordări inovative generate de gradul mult mai mare de detaliere a informațiilor dorite.

În cadrul metodologiei, s-a realizat o proiecție a **cererii potențiale** de forță de muncă (definită ca populația ocupată estimată, rezultată din modelarea econometrică pe date tip panel a dinamicii economice - descrisă prin indicatori ai investițiilor brute interne și extreme și ai valorii adăugate brute, precum și a ocupării forței de muncă) de-a lungul orizontului de prognoză

A fost estimată și **cererea înlocuită** pentru orizontul de prognoză (definită ca număr de locuri de muncă rezultate din retragerea participanților la activitatea economică ca urmare a pensionărilor și a altor pierderi naturale). Este de menționat că valorile acestui indicator au fost calculate pe baza datelor disponibile care descriu evoluții anterioare ale unor structuri economice cu privire la populația ocupată și ieșirile din activitatea economică prin pensionare. În plus, lipsa informațiilor detaliate cu privire la structura pe vârste a populației ocupate a făcut ca estimarea să fie făcută pe grupe de vârstă și în ipoteze care induc un anumit grad de eroare al estimării. Prin urmare, aceste estimări trebuie privite cu rezerve.

Din însumarea algebrică dintre modificarea cererii potențiale de forță de muncă față de începutul intervalului analizat și cererea înlocuită s-a estimat indicatorul **locuri de muncă disponibile**. Acest indicator poate lua valori pozitive dacă în cadrul intervalului analizat populația ocupată este în creștere sau dacă se prognozează o scădere a populației ocupate dar scăderea este mai mică în valoare absolută decât nivelul cererii înlocuite.

Principalii pași metodologici descriși sumar au fost următorii (a se vedea anexa nr.1 pentru o descriere detaliată):

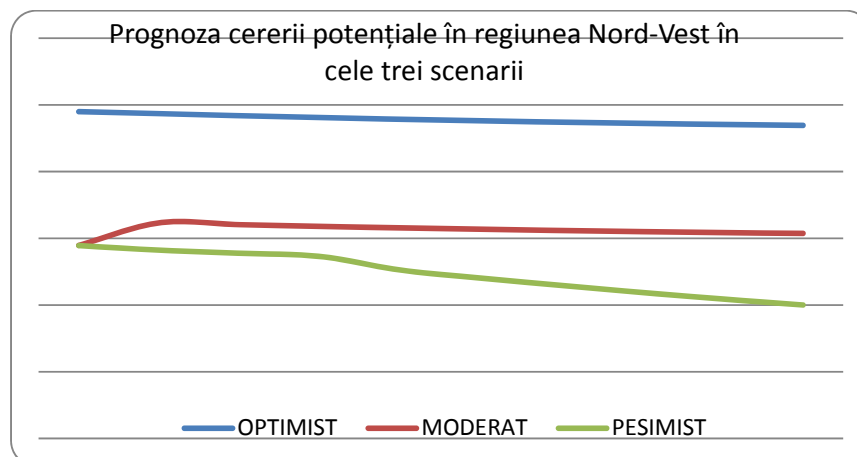
1. Construirea bazei de proiecție. Colectarea datelor necesare estimării econometrice. Prelucrarea preliminară a datelor necesare estimării econometrice
2. Proiectarea modelului econometric macroeconomic pentru estimarea cererii potențiale de forță de muncă la nivel național
3. Testarea modelului econometric macroeconomic pe date panel pentru estimarea cererii potențiale de forță de muncă la nivel național
4. Formularea scenariilor de evoluție a variabilelor explicative cu scopul prognozei cererii potențiale de forță de muncă la nivel național la orizontul anului 2020.

În vederea formulării scenariilor de evoluție s-au avut în vedere trei tipuri de scenarii de evoluție a variabilelor ce au fost incluse în model și care au dovedit că exercită influențe semnificative asupra populației ocupate la nivel național: pesimist, moderat și optimist.

Prognoza cererii potențiale și a cererii înlocuite

Proiecțiile obținute pe baza ipotezele celor trei scenarii pentru **cererea potențială** prezintă o tendință ușor descendentă. Cel mai semnificativ trend descendent este cel prezentat de seria proiecțiilor cererii potențiale pe scenariul pesimist (ritmul mediu de descreștere anuală fiind însă aproximativ (0.64%).

Figura nr. 71

Sursa: Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020. Componenta -Anchetă în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt (6-12 luni) *Regiunea Nord Vest* -

Proiecțiile cererii potențiale indică un trend descendent pe întreg orizontul de previziune, în **scenariul pesimist**. Astfel, proiecțiile cererii înlocuite se previzionează că vor scădea cu cca 5%, iar cele pentru cererea potențială cu 6%.

Proiecțiile în cazul **scenariului moderat** pun în evidență creșteri ale cererii potențiale în special începând cu anul 2013, astfel că la sfârșitul perioadei de proiecție cererea potențială va fi cu 1,8% mai mare decât în 2011. În schimb, prognozele cererii înlocuite indică trenduri de scădere de circa 5,2%.

Proiecțiile obținute pentru cererea potențială și înlocuită, în cadrul **scenariului optimist**, indică deopotrivă tendințe de reducere a cererii potențiale cu circa 1% și a celei înlocuite cu cca 2,7%, în special ca urmare a ipotezelor de ajustare structurală a populației ocupate în agricultură în vederea însănătoșirii structurii de ocupare.

Proгноza locurilor de muncă disponibile

În regiunea Nord-Vest, în ipotezele scenariului moderat, per total, proiecțiile indică o creștere a cererii potențiale la orizontul anului 2020, creșteri mai semnificative observăm în comerț, în industria prelucrătoare și în industria extracivă, iar după 2013 în transporturi, depozitare și comunicații. Cererea potențială de forță de muncă scade în sectoarele agricultură, energie electrică și termică, gaze și apă, construcții, dar și administrație publică și apărare, învățământ și sănătate și asistență socială.

În **regiunea Nord-Vest**, domeniul *Mecanic* se plasează pe primul loc în cererea potențială de forță de muncă din cadrul regiunii, deși ponderea sa este mai mică decât media la nivel național. Alte domenii cu o cerere semnificativă sunt: *Economic, Comerț, Industrie textilă și pielărie*.

Proгноza cererii de formare profesională

Structura cererii potențiale, pe domenii de formare ale IPT, în ipotezele scenariului moderat în regiunea Nord-Vest în perspectiva 2017-2020:

Fig.nr.72

Domenii de formare	%
Agricultură	2,6
Chimie industrială	1,2
Construcții instalații și lucrări publice	8,6
Comerț	13,9
Economic	14,4
Electric	3,7
Electromecanică	3,0
Electronică automatizări	3,7
Fabricarea produselor din lemn	2,3
Industrie alimentară	0,9
Industrie textilă și pielărie	13,9
Materiale de construcții	0,9
Mecanică	21,5
Turism și alimentație	7,4
Resurse naturale și protecția mediului	1,9
Tehnici poligrafice	0,1
Total	100,0

Sursa: Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020. Componenta -Anchetă în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt (6-12 luni) *Regiunea Nord Vest*

Referitor la cererea de pregătire profesională trebuie privită doar ca un element de ghidare, atât timp cât informațiile statistice nu oferă un grad de detaliere care să permită o estimare mai corectă, iar pentru estimarea cererii de formare profesională pe domeniile de calificare ale învățământului profesional și tehnic ar fi fost necesară existența unor informații cu privire la inserția profesională a absolvenților la nivelul fiecărui județ și la nivel național.

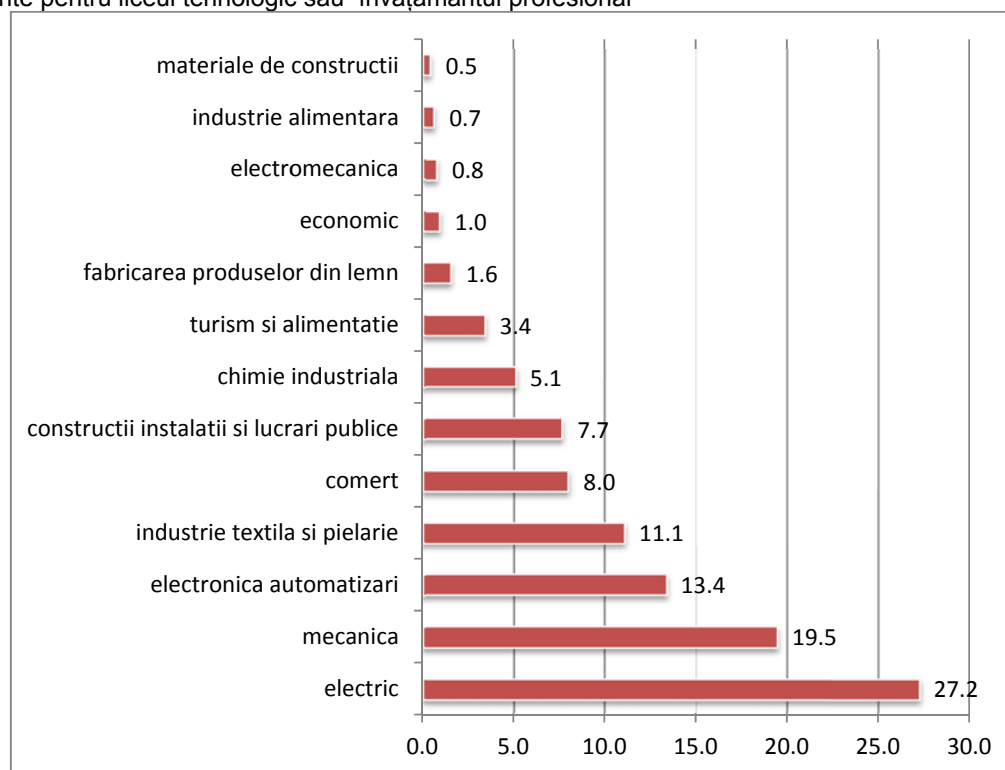
Structura cererii potențiale pe domenii în perspectiva anului 2020 realizată în cadrul studiilor realizate de Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale reprezintă o bază de plecare în stabilirea ponderilor domeniilor la nivel regional și local.

5.7.3. Anchete în firme

Ancheta în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt reprezintă componenta “Investigații de teren în rândul angajatorilor” a „Studiului previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013” realizat de Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale. Având în vedere perioada investigată studiul este mai puțin relevant pentru orizontul 2025, dar este interesant de observat că unele evoluții privind cererea de forță de muncă sunt similare cu trendurile stabilite de Comisia Națională de Prognoză.

Fig. nr.73

Distribuția locurilor de muncă pentru care se estimează creșteri, după domeniul de calificare – ocupații relevante pentru liceul tehnologic sau învățământul profesional

Sursa: Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020. Componenta -Anchetă în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt (6-12 luni) *Regiunea Nord Vest* -

Conform figurii nr.73 la nivel regional, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele estimează că vor crește cererea la orizontul următoarelor 12 luni și care necesită calificări relevante pentru liceul tehnologic și învățământul profesional aparțin domeniilor *electric* (27,2%), *mecanică* (19,5%), *electronică automatizări* (13,4%), *industrie textilă și pielărie* (11,1%), urmate de *comerț* (8%), *construcții, instalații și lucrări publice* (7,7%), *chimie industrială* (5,1%) și *turism și alimentație* (3,4%).

5.8. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT

Creșterea ratei de ocupare și a ratei de activitate la nivelul regiunii presupune dezvoltarea învățământului profesional și tehnic, cu precădere a învățământului profesional după reînființare, începând cu anul școlar 2014/2015. Domeniile și calificările vor fi stabilite în funcție de cerințele angajatorilor.

Creșterea relevanței ÎPT în raport cu cerințele pieței muncii pentru creșterea ratei de ocupare în rândul absolvenților. Necesitatea monitorizării inserției absolvenților de învățământul profesional și tehnic.

Realizarea unor parteneriate eficiente între unitățile de învățământ și operatorii economici, astfel încât numărul de elevi angajați la operatorii economici unde au efectuat instruirea practică să crească.

Sprrijinirea elevilor din mediul rural de către comunitate și operatori economici pentru finalizarea studiilor.

Asigurarea în proiectele planurilor de școlarizare a claselor pentru continuarea studiilor de către absolvenții învățământului profesional la învățământ liceal (zi, seral, frecvență redusă), iar pentru absolvenții de liceu, continuarea studiilor în învățământul postliceal, pentru creșterea șanselor de ocupare pe piața muncii.

Creșterea ponderii calificărilor din domeniul servicii la nivel regional, pe nivelurile de calificare 3, 4 și 5.

Mentținerea trendurilor la calificările din industrie, agricultură și construcții.

În stabilirea calificărilor se va ține cont și de solicitările agenților economici locali.

Dezvoltarea sectoarelor economice și implicit creșterea numărului de locuri de muncă vacante în întreaga regiune are o semnificație deosebită pentru învățământul profesional și tehnic în sensul dezvoltării acelor domenii de calificare solicitate de piața muncii și alocarea prin planurile de școlarizare anuale a unui număr mai mare de locuri pentru calificările cerute.

Prin proiectele planurilor de școlarizare ale ISJ-urilor din regiune se vor prevedea cu prioritate clase /grupe de studiu pentru domeniile: mecanică, electric, electronică și automatizări, construcții, servicii, comerț, sănătate și asistență socială.

Raportat la nivelul de calificare solicitat pentru locurile de muncă vacante la nivelul regiunii Nord-Vest, se constată că piața muncii din regiune are nevoie de calificări de nivel 3, dobândite prin învățământ profesional. Structura planului de școlarizare pentru învățământul profesional la nivelul fiecărui județ al regiunii, va cuprinde clase /grupe de studiu în funcție de cele mai solicitate calificări.

În funcție de particularitățile de dezvoltare a subramurilor industriei prelucrătoare în fiecare județ al regiunii, la stabilirea planului de școlarizare pentru învățământul profesional și tehnic se va ține cont de solicitările agenților economici locali, în parteneriat cu unitățile de învățământ profesional și tehnic.

6. Învățământul profesional și tehnic din regiune

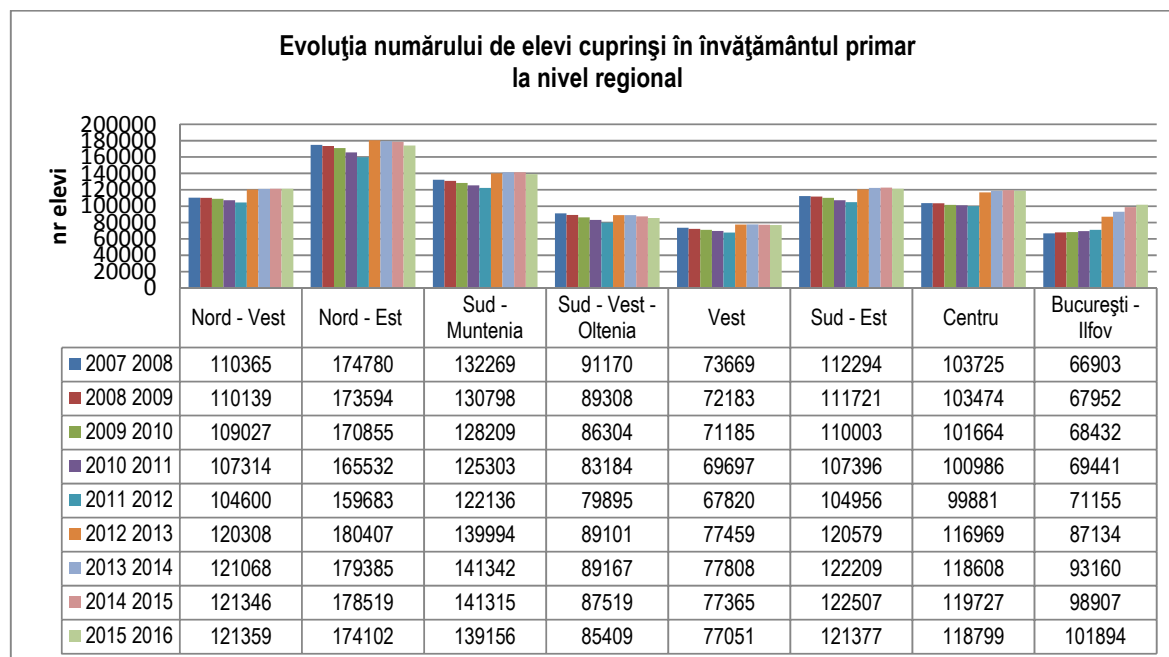
6.1. Indicatori de intrare în IPT

6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență⁴¹

Din datele statistice analizate se constată o creștere semnificativă a numărului de elevi din ciclul primar aproape în toate regiunile de dezvoltare. Regiunea Nord-Vest a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de elevi în cei nouă ani școlari analizați (10994 elevi), fiind pe locul al treilea după regiunea București – Ilfov (34991) și Regiunea Centru (15074 elevi).

⁴¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 Populația școlară (INS)” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Fig.nr.74

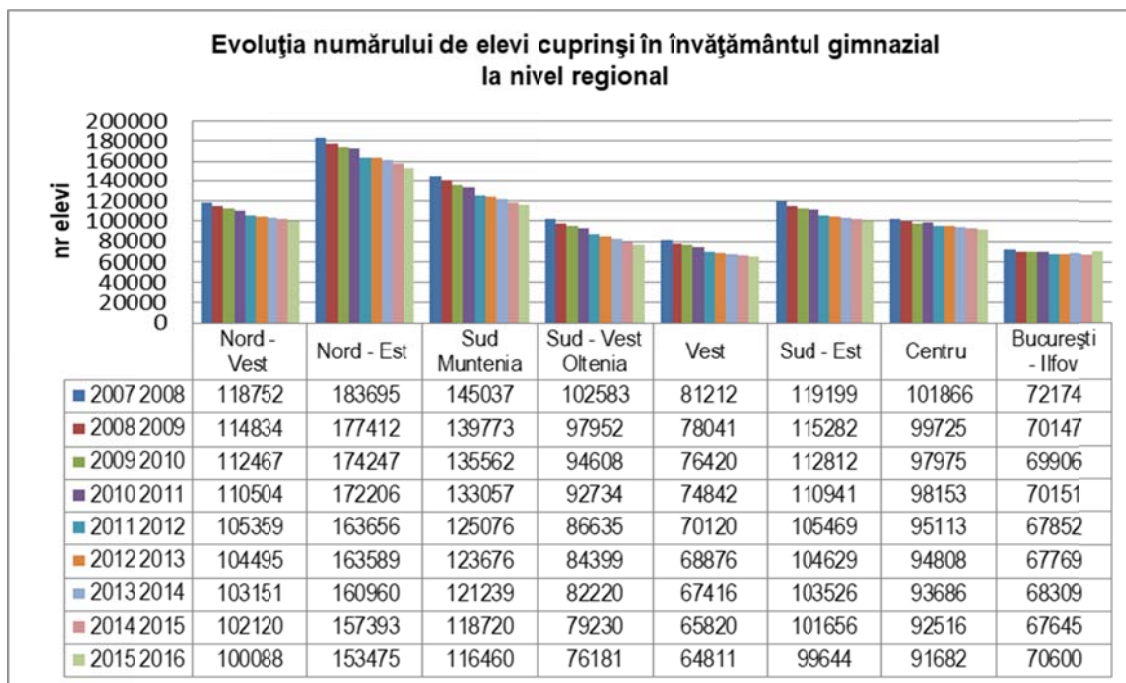
Sursa: INS

Evoluția ponderii pe sexe a elevilor din ciclul primar a evidențiat în toate județele regiunii că elevii de sex masculin reprezintă peste 51% în perioada analizată iar ponderea elevilor de sex feminin este de peste 48%.

Referitor la ponderea elevilor după mediul de rezidență (locația școlii), regiunea Nord-Vest prezintă același trend în evoluție ca și situația la nivel național, cu valori ușor crescute pentru mediul rural.

Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul gimnazial

Fig.nr.75

Sursa: INS

Analiza evoluției numărului de elevi cuprinși în învățământul gimnazial a evidențiat o scădere importantă la nivelul regiunii Nord-Vest în perioada 2007-2016.(18664 de elevi).Tendința de scădere a numărului de elevi s-a înregistrat la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare, la unele mai pregnant (Regiunea Nord-Est,, Sud Muntenia, Sud-Vest Oltenia), iar la altele scăderea a fost mai mică regiunea Centru, București-Ilfov). La nivelul tuturor județelor regiunii Nord-Vest s-a înregistrat o scădere a numărului de elevi, cea mai mare scădere fiind în județul Maramureș cu 4603 elevi în perioada 2007-2016.

Evoluția ponderii elevilor din ciclul gimnazial pe sexe respectă tendința identificată la nivelul ciclului primar, astfel că populația de sex masculin reprezintă peste 51% din totalul elevilor de gimnaziu, cea feminina ajungând la 48 %.

Evoluția ponderii elevilor pe medii de rezidență la nivelul regiunii (locația școlii) respectă gradul de urbanizare, fiind de peste 63% în mediul rural pentru județul Bistrița-Năsăud și de 31% pentru județul Cluj.Ponderea la nivelul regiunii este ușor crescută în mediul urban (52%), comparativ cu ponderea la nivel național de 51%.

Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul liceal

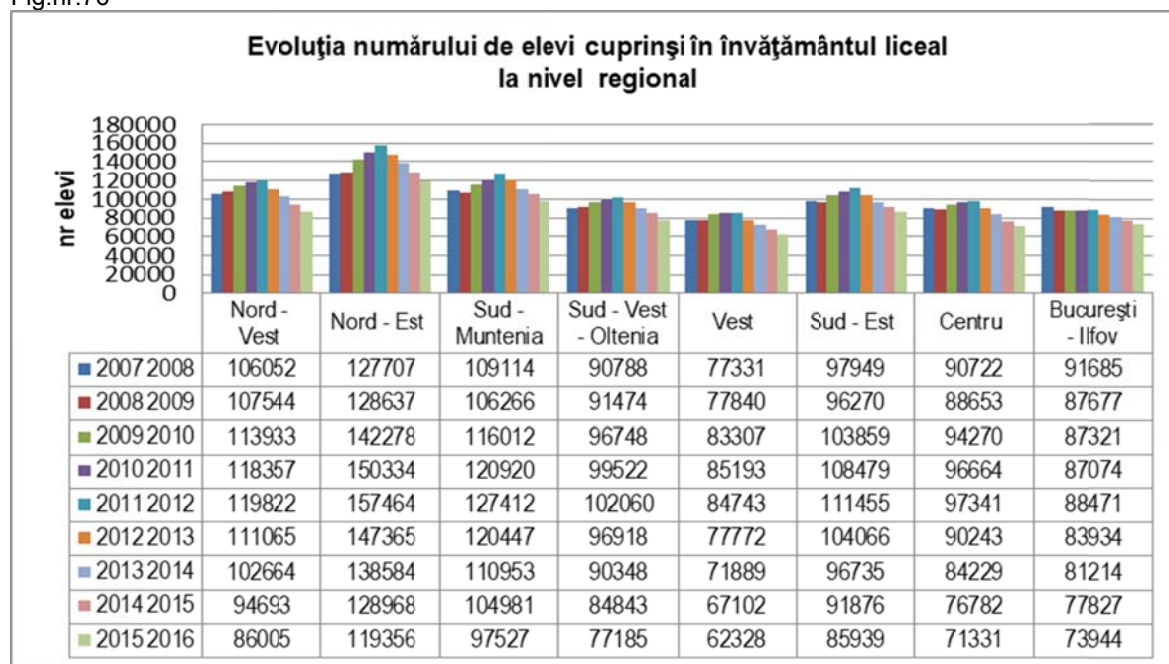
Analiza evoluției numărului de elevi cuprinși în învățământul liceal la nivelul regiunii Nord-Vest, a scos în evidență cea mai mare scădere la nivelul regiunilor de dezvoltare, în perioada 2007-2016.(20047 de elevi).Tendința de scădere a numărului de elevi s-a înregistrat la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare, la unele mai pregnant (Regiunea Centru, București-Ilfov), iar la celelalte regiuni scăderea a fost mai mică. La nivelul tuturor județelor regiunii Nord-Vest s-a înregistrat o scădere a numărului de elevi, cea mai mare scădere fiind în județul Bihor, cu 5974 de elevi și jud.Cluj cu 4778 de elevi, în perioada 2007-2016.

Evoluția ponderii elevilor din ciclul liceal pe sexe a scos în evidență faptul că populația feminină la nivelul regiunii reprezintă o pondere de 50,3%, iar cea de sex masculin reprezintă 49,7%.

Analiza ponderii elevilor pe medii de rezidență în Regiunea Nord-Vest, comparativ cu situația la nivel național, a scos în evidență o ușoară creștere a ponderii la nivel național (92,8%) comparativ cu ponderea la nivelul regiunii de (91,7%).

Evoluția ponderii elevilor pe medii de rezidență la nivelul regiunii (locația școlii) este de 91,7% pentru mediul urban și 8,3% pentru mediul rural. Analiza pe județele regiunii arată că ponderea elevilor de liceu din mediul urban este cea mai ridicată în jud.Cluj 99,1% și cea mai scăzută în jud. Bistrița-Năsăud, 79,6%.

Fig.nr.76

Sursa: INS

Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul profesional

Din datele statistice analizate pentru Regiunea Nord-Vest în perioada 2007-2016 s-a constatat că în toate regiunile de dezvoltare numărul elevilor înscriși în învățământul profesional a fost ridicat în perioada 2007-2010, a scăzut apoi dramatic în perioada 2010-2012, după care a înregistrat o creștere anuală care a devenit semnificativă în 2016.

Regiunea Nord-Vest se situează pe locul al treilea după Regiunile Nord-Est(17826 de elevi) și Centru(11507 elevi) cu 10668 elevi în învățământul profesional.

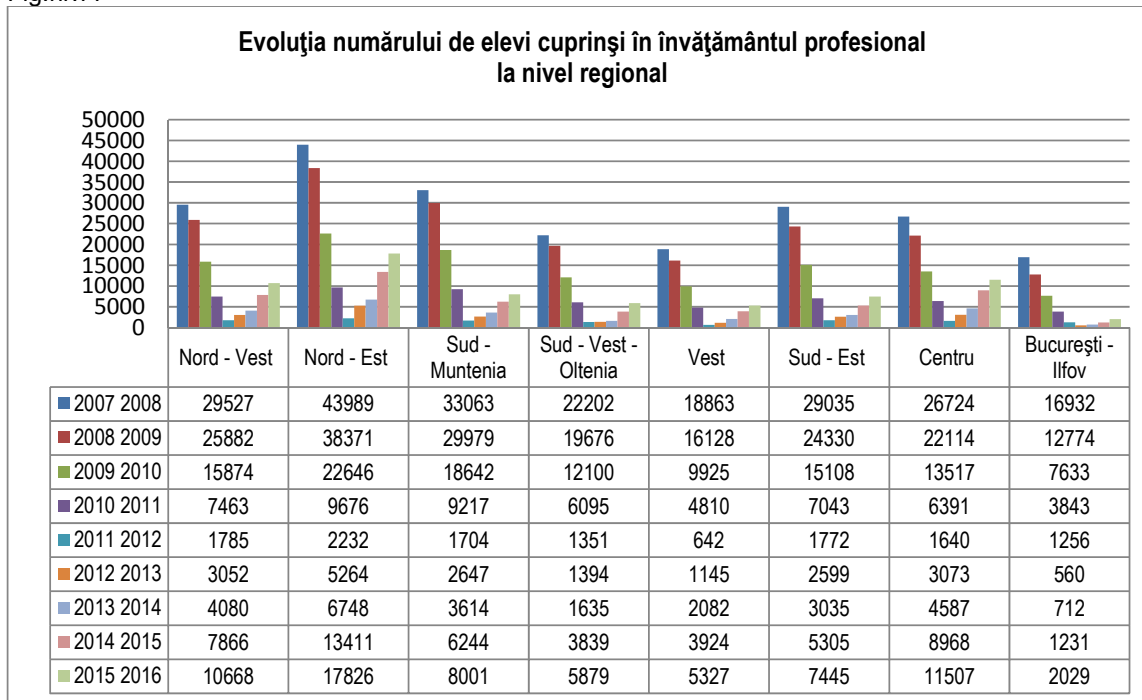
Analiza pe județele regiunii situează în anul 2016, jud. Bihor pe primul loc cu 2383 elevi, urmat de jud.Cluj cu 2148 de elevi și jud. Maramureș cu 2072 de elevi.

Evoluția ponderii pe sexe a elevilor din învățământul profesional în Regiunea Nord-Vest este de 68,3% pentru populația școlară de sex masculin și 31,7% pentru cea de sex feminin.

Începând cu anul 2012 a crescut ponderea elevilor de sex masculin în toate județele ajungându-se la o medie de 74% în jud. Cluj, iar ponderea elevilor de sex feminine s-a diminuat la 26%, prin creșterea ofertei de școlarizare prin învățământ profesional pentru calificările din domeniul Mecanică.

Ponderea pe medii de rezidență este 84,8% pentru mediul urban și 15,2% pentru mediul rural, la nivelul regiunii. Județul Cluj(98,8%) are cea mai ridicată pondere a elevilor din învățământul profesional din mediul urban, iar jud.Sălaj cea mai ridicată din mediul rural (40,2%).

Fig.nr.77

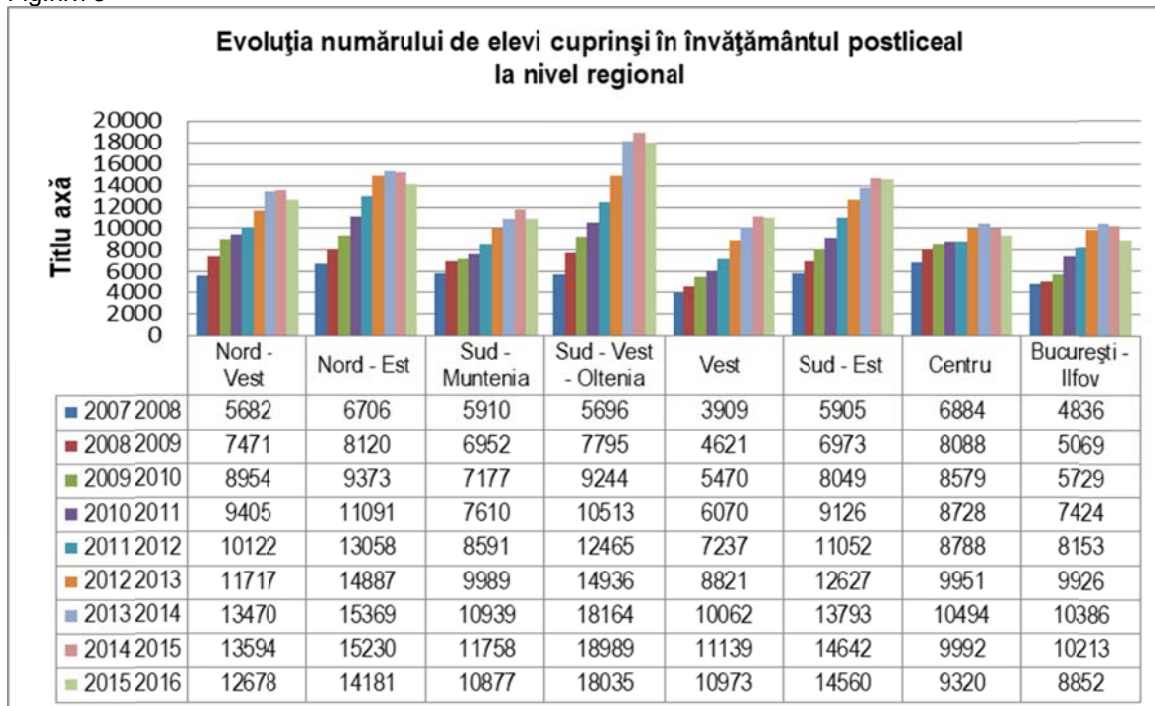

Sursa: INS

Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul postliceal

Pentru învățământul postliceal datele statistice arată că numărul elevilor a crescut simțitor în toate regiunile de dezvoltare. Regiunea Nord-Vest se află pe locul al treilea după regiunile Sud-Vest Oltenia și Nord-Est, în ceea ce privește numărul de elevi din învățământul postliceal.

Fig.nr.78

Sursa: INS

Analiza pe județe arată că în anul 2016, jud.Cluj are cel mai mare număr de elevi din învățământul postliceal, 4225 de elevi, urmat de către jud. Bihor cu 2988 de elevi și jud. Maramureș cu 2039 de elevi.

Ponderea pe sexe arată că elevii de sex feminin ocupă 75,5%, iar cei de sex masculin de 24,5%, la nivelul regiunii. Jud. Sălaj ocupă primul loc în ce privește ponderea elevilor de sex feminin cu 82,9%, iar jud. Cluj cu cea mai mare pondere pentru elevii de sex masculin de 28,3%.

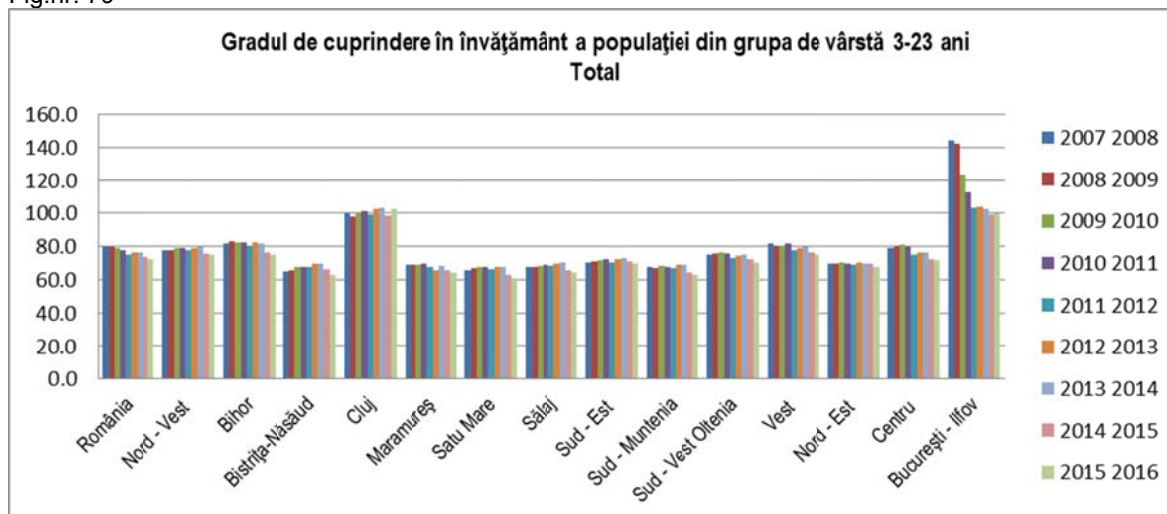
Ponderea pe medii de rezidență este 97,2% pentru mediul urban și 2,8% pentru mediul rural, la nivelul regiunii. Județele Cluj, Maramureș Satu-Mare și Sălaj au o pondere de 100% a elevilor de la învățământul postliceal din mediul urban.

6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)⁴²

Începând din anul școlar 2010-2011, Regiunea NORD VEST înregistrează valori mai mari decât media națională, pentru gradul de cuprindere în învățământ a populației din grupa de vârstă 3-23 de ani, aceste valori depășind cu aprox. 3 procente media națională. (

Comparativ cu celelalte regiuni, regiunea Nord-Vest înregistrează alături de regiunea Vest și Centru cel mai ridicat grad de cuprindere în învățământ a populației școlare din grupa de vârstă 3-23 de ani, (excepție făcând regiunea București – Ilfov). Dintre județele Regiunii Nord-Vest județul Cluj a înregistrat cel mai ridicat grad de cuprindere situându-se mult deasupra celorlalte județe ale regiunii cu o medie a gradului de cuprindere de 102%.

Fig.nr. 79

Sursa: INS

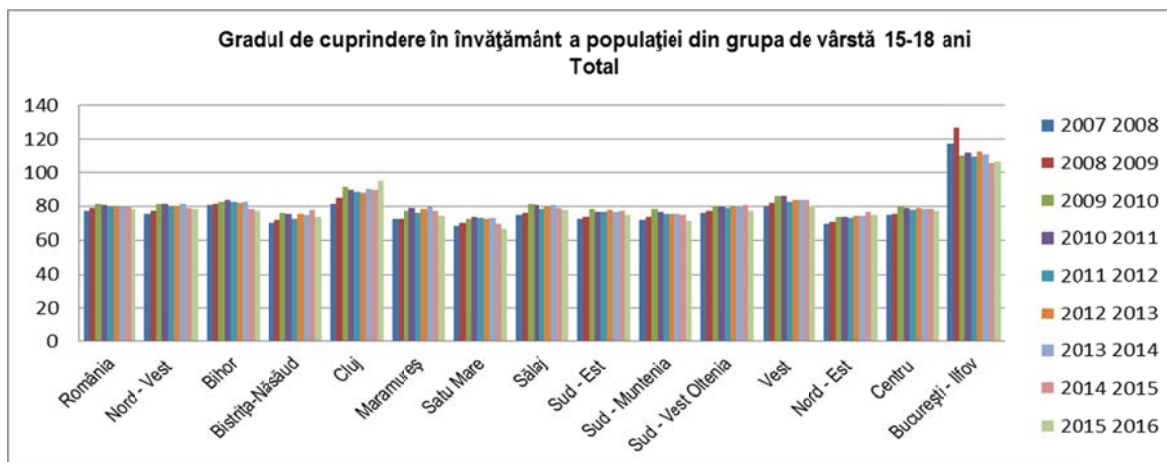
Din analiza gradului de cuprindere în învățământ a grupei de vârstă 3-23 de ani pe medii de rezidență se constată același trend, cu precizarea că județul Cluj fiind cel mai urbanizat județ al regiunii Nord-Vest, a înregistrat în perioada analizată cel mai mare grad de cuprindere la nivel național, pentru mediul urban, cu o medie de 130%.

⁴² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 Gradul de cuprindere (INS)” – pentru vizualizare clic aici

Referitor la gradul de cuprindere pe sexe, regiunea Nord-Vest înregistrează valori comparabile cu cele la nivel național. Dintre județele regiunii, județul Cluj a înregistrat cel mai mare grad de cuprindere atât pentru sexul feminin cât și pentru cel masculin cu o medie de 100%.

Pentru învățământul profesional și tehnic analiza gradului de cuprindere în învățământ prezintă importanță pentru grupa de vârstă 15-18 ani.

Fig.nr.80

Sursa: INS

Conform datelor statistice Regiunea Nord-Vest se înscrie în trendul național cu o medie de 80% grad de cuprindere în învățământ pentru grupa de vârstă 15-18 ani. Analizând gradul de cuprindere la nivelul județelor regiunii, județul Cluj se înscrie cu o medie de 88,6%, iar cel mai scăzut grad de cuprindere pentru grupa de vârstă analizată, a fost în județul Satu-Mare de 71%.

Analiza pe medii de rezidență situează regiunea Nord-Vest în tendințele identificate la nivel național. Dacă în mediul urban gradul de cuprindere este destul de ridicat, de 130%, în mediul rural media se situează la 13%. Dintre județele regiunii, județul Cluj are cel mai scăzut grad de cuprindere, de 5%, iar cel mai ridicat se înregistrează în județul Bistrița-Năsăud de 23%.

Referitor la gradul de cuprindere pe sexe, pentru grupa de vârstă 15-18 ani, regiunea Nord-Vest înregistrează valori comparabile cu cele la nivel național. Dintre județele regiunii, județul Cluj a înregistrat cel mai mare grad de cuprindere atât pentru sexul feminin cât și pentru cel masculin cu o medie de peste 80%.

6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională⁴³

Rata netă de cuprindere în învățământul primar

⁴³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „03 Rata netă de cuprindere (INS)” – pentru vizualizare clic aici

Analiza datelor statistice a scos în evidență faptul că evoluția ratei nete de cuprindere în învățământ pentru nivelul primar în regiunea Nord-Vest a fost comparabilă cu cea la nivel național, urmând același trend, ușor descrescător în 2016.

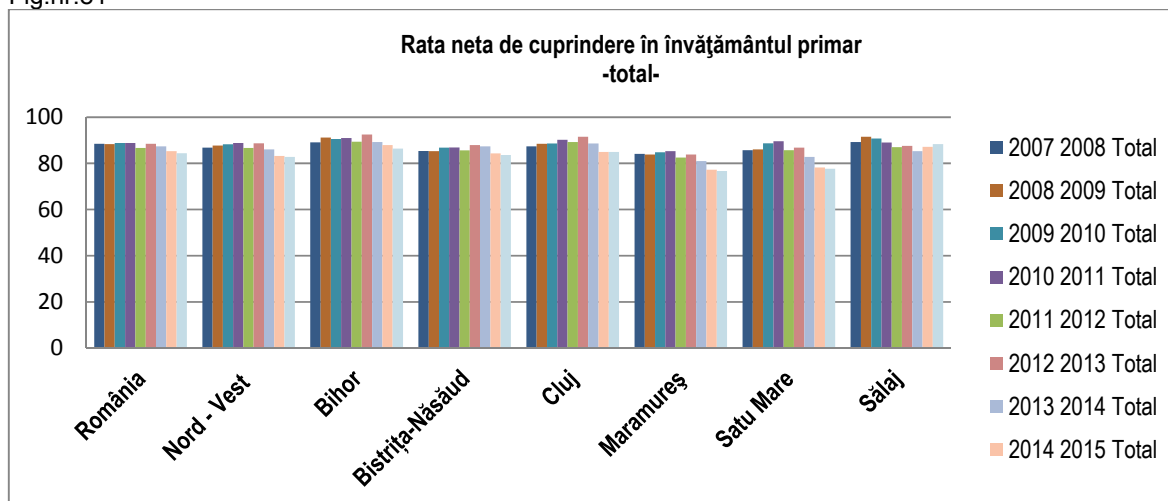
La nivelul județelor regiunii, jud. Sălaj a înregistrat o creștere a ratei nete de cuprindere în învățământul primar din 2013-2016, ajungând la 88%. Celelalte județe au înregistrat scăderi, dintre care cea mai pregnantă a fost în jud. Maramureș unde rata netă s-a situat la 77%.

Județele cu cea mai ridicată rată netă de cuprindere pentru învățământul primar au fost: jud. Bihor, Cluj și Sălaj.

Evoluția ratei nete de cuprindere pe sexe se menține ridicată la nivelul tuturor județelor regiunii în jur de 90% cu excepția jud. Maramureș unde media s-a situat în jurul valorii de 80%.

Referitor la mediul de rezidență, se constată că rata netă de cuprindere pentru mediul urban este peste 90% pentru majoritatea județelor regiunii cu excepția jud. Maramureș unde media ratei nete de cuprindere a fost în jurul valorii de 80%. Pentru mediul rural media ratelor nete de cuprindere în învățământul primar a fost mai scăzută, în jurul valorii de 80%. Cea mai scăzută rată netă de cuprindere pentru mediul rural s-a înregistrat în jud. Cluj în perioada 2014-2016, fiind de 66%.

Fig.nr.81

Sursa: INS

Rata netă de cuprindere în învățământul gimnazial

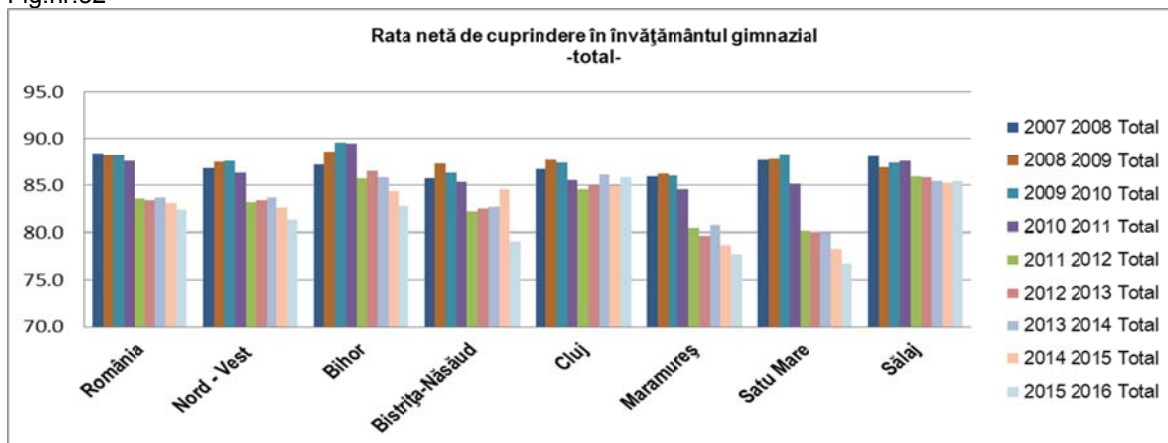
În perioada 2007-2016, rata netă de cuprindere în învățământul gimnazial la nivel național a avut o scădere semnificativă de la 88,4% la 82%. Același trend a fost înregistrat și la nivelul Regiunii Nord-Vest de la 87% la 81%.

Din analiza la nivelul județelor se poate observa că scăderea ratei nete de cuprindere a fost mai mică la nivelul județelor Bihor, Cluj și Sălaj și mai accentuată în județele Satu-Mare, Maramureș și Bistrița-Năsăud.

Evoluția ratei nete de cuprindere pe sexe se menține la același nivel, mai ridicată în județele Bihor, Cluj și Sălaj și mai scăzută în județele Satu-Mare, Maramureș și Bistrița-Năsăud.

Referitor la mediul de rezidență, se constată că rata netă de cuprindere pentru mediul urban este apropiată de 100% pentru majoritatea județelor regiunii cu excepția jud. Maramureș unde media ratei nete de cuprindere a fost în jurul valorii de 80%. Pentru mediul rural media ratelor nete de cuprindere în învățământul gimnazial a fost mai scăzută, pentru toate județele și în special pentru jud. Cluj cu o medie de sub 70%.

Fig.nr.82

Sursa: INS

Rata netă de cuprindere în învățământul obligatoriu

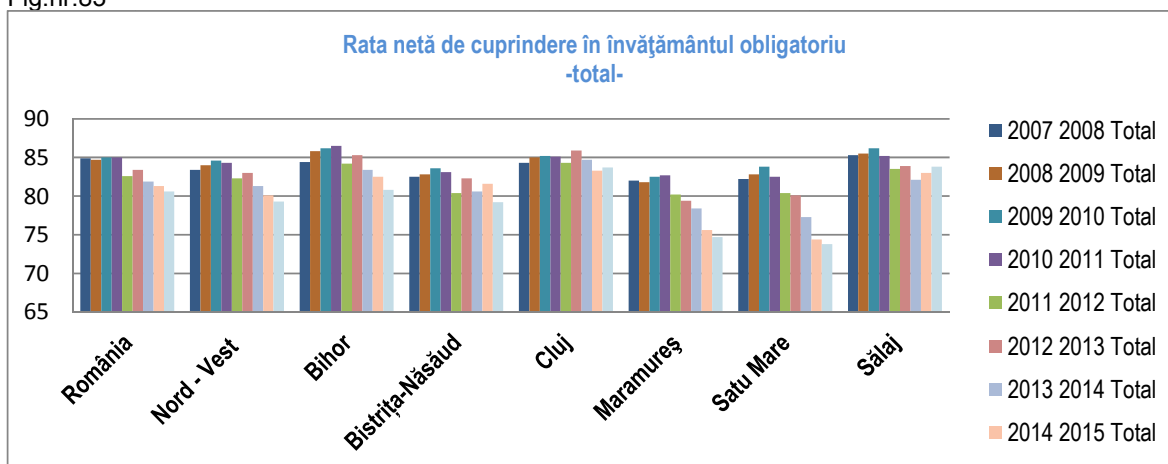
Analiza a scos în evidență același trend înregistrat și la evoluția ratei nete de cuprindere în învățământul gimnazial la nivelul regiunii

În trei județe ale regiunii: Bihor, Cluj, Sălaj media ratei nete de cuprindere se situează între 85%-80%, iar pentru județele Bistrița-Năsăud, Maramureș și Satu-Mare, scăderea a fost mult mai mare de la o medie de peste 80% la puțin peste 70%.

Evoluția ratei nete de cuprindere pe sexe respectă evoluția ratei nete totale, cu precizarea că județele Maramureș și Satu-Mare înregistrează cel mai scăzute rate de aproximativ 70%.

Analiza pe medii de rezidență a evidențiat o rată netă de cuprindere pentru mediul urban apropiată de 100% pentru majoritatea județelor regiunii cu excepția jud. Maramureș. Pentru mediul rural media ratelor nete de cuprindere în învățământul gimnazial a fost mai scăzută, pentru toate județele și în special pentru jud.Cluj cu o medie apropiată de 50%.

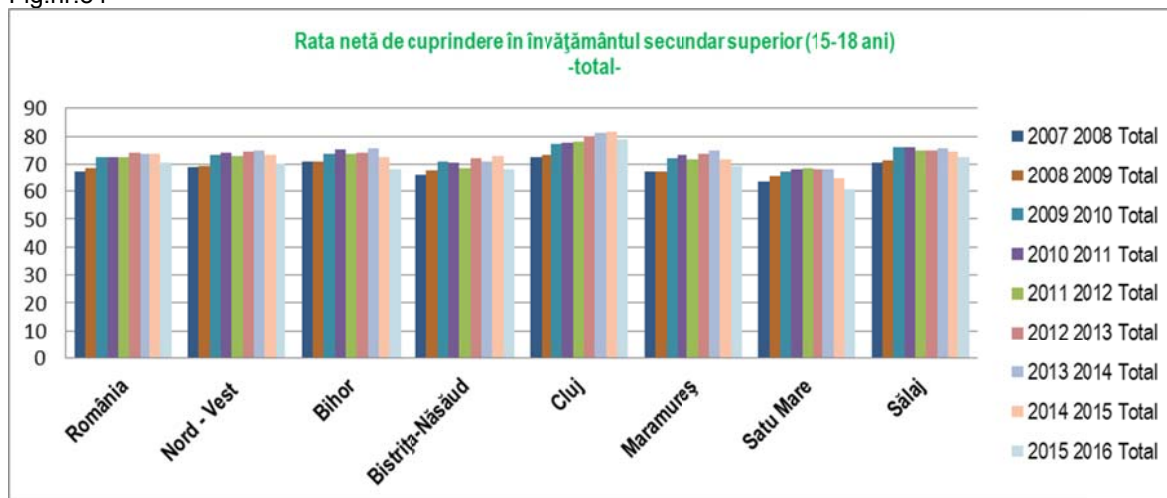
Fig.nr.83

Sursa: INS

Rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior

Fig.nr.84

Sursa: INS

Analiza a scos în evidență o evoluție relativ constantă în jurul valorii de 70% în toate județele regiunii, comparabilă cu valoarea la nivel național. Județul cu cea mai ridicată valoare medie a ratei nete de cuprindere a fost jud. Cluj.

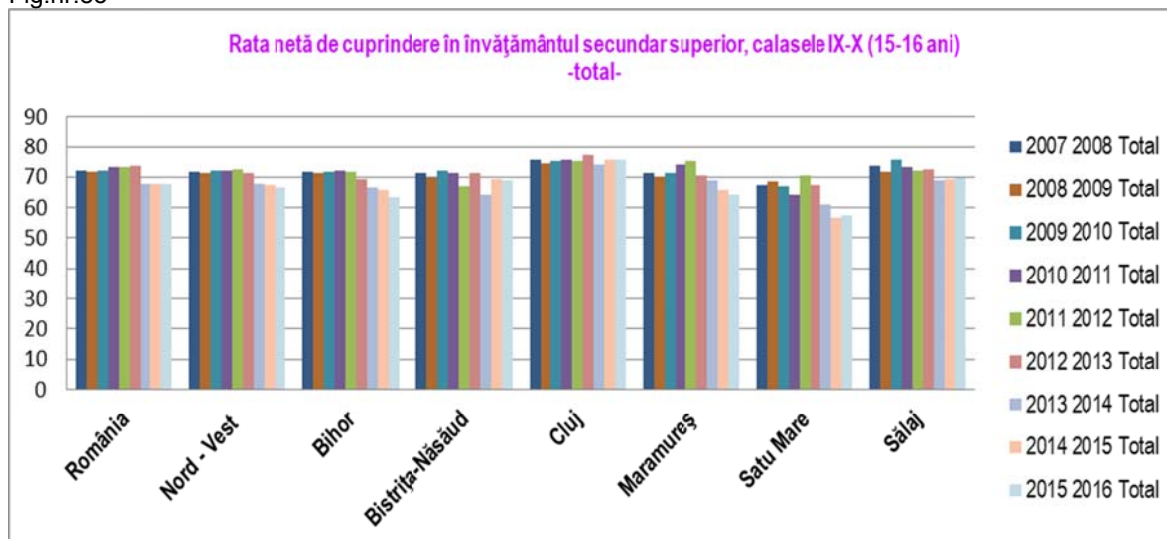
Aceeași evoluție se înregistrează la nivelul regiunii și județelor și pentru rata netă de cuprindere pe sexe.

Analiza pe medii de rezidență a relevat faptul că toate județele au avut o medie a ratei nete de cuprindere în perioada analizată, mai mare de 100%. Cea mai mare rată netă pentru mediul urban, a fost înregistrată de către jud. Bistrița-Năsăud de aproape 180%. Cea mai mică rată a fost calculată pentru jud. Cluj și Maramureș. Pentru mediul rural cea mai mare rată a fost calculată pentru jud. Bistrița-Năsăud 20% iar cea mai mică pentru jud. Cluj de sub 5%.

Rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior clasele IX-X

Rata netă de cuprindere se menține la o valoare relativ constantă în jurul valorii de 70%. Județul Cluj a înregistrat în perioada analizată valori relativ constante peste 70%. Scăderea cea mai mare în intervalul 2013-2016 a fost marcată în județul Satu-Mare, rata ajungând la 58%.

Fig.nr.85

Sursa: INS

Aceeași evoluție se înregistrează la nivelul regiunii și a județelor și pentru rata netă de cuprindere pe sexe, județul Cluj înregistrând cea mai ridicată rată netă atât pentru populația școlară feminină cât și pentru cea masculină, peste valoarea de 70%.

Pe medii de rezidență toate județele au avut o medie a ratei nete de cuprindere în perioada analizată, mai mare de 100%. Cea mai mare rată netă pentru mediul urban, a fost înregistrată de către județul Bistrița-Năsăud de aproape 180%. Cea mai mică rată a fost calculată pentru județul Maramureș. În mediul rural cea mai mare rată a fost calculată pentru județul Bistrița-Năsăud 28%, iar cea mai mică pentru județul Cluj, de sub 5%.

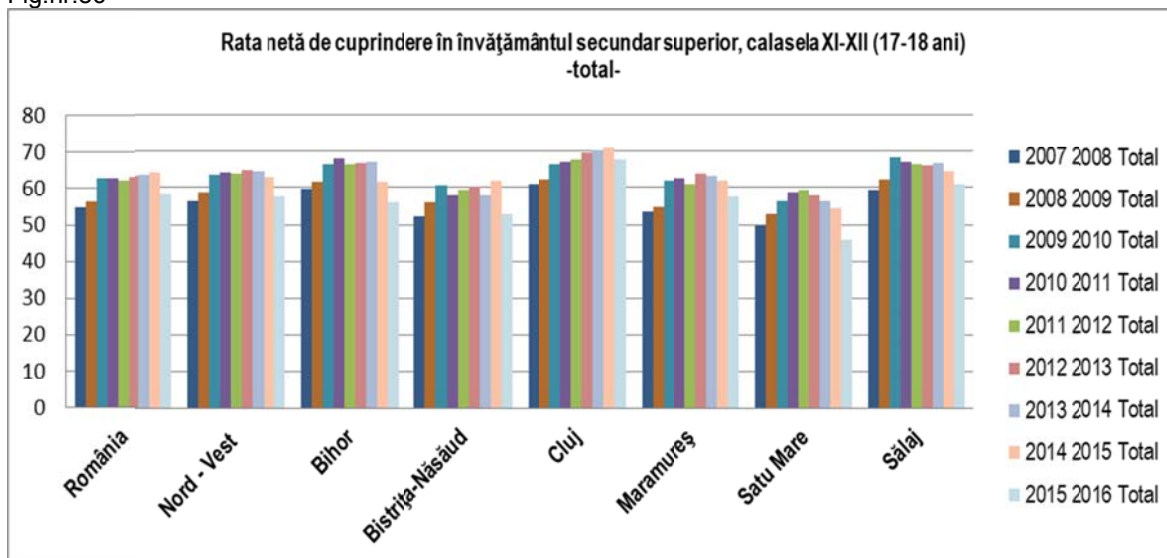
Rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior clasele XI-XII

Datele statistice existente arată că în perioada 2007-2016, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior clasele XI-XII, în Regiunea Nord-Vest, a fost în jurul valorii medii de 65%. Datele sunt comparabile cu cele de la nivel național. Dintre județele regiunii județul Cluj a înregistrat cea mai ridicată rată netă de cuprindere, apropiată de 70%. Comparativ cu rata netă de cuprindere din învățământul secundar superior clasele IX-X, rata netă pentru clasele XI-XII este mai scăzută în medie cu 5 %.

Aceeași evoluție se înregistrează la nivelul regiunii și județelor și pentru rata netă de cuprindere pe sexe, județul Cluj înregistrând cea mai ridicată rată netă atât pentru populația școlară feminină cât și pentru cea masculină, peste valoarea de 70%. Cea mai mică rată netă de cuprindere a fost înregistrată în județul Satu-Mare în jurul valorii de 60%.

Pe medii de rezidență toate județele au avut o medie a ratei nete de cuprindere în perioada analizată, mai mare de 100%, înregistrată în perioada 2013-2016. Cea mai mare rată netă de cuprindere pentru mediul urban, a fost înregistrată de către județele Bistrița-Năsăud, Bihor, Satu-Mare și Sălaj de aproape 140%. Cea mai mică rată a fost calculată pentru județul Maramureș. În mediul rural cea mai mare rată a fost calculată pentru județele Bistrița-Năsăud și Sălaj, în jur de 16%, iar cea mai mică pentru județul Cluj, sub 2% și Satu-Mare de 4%.

Fig.nr.86

Sursa:INS

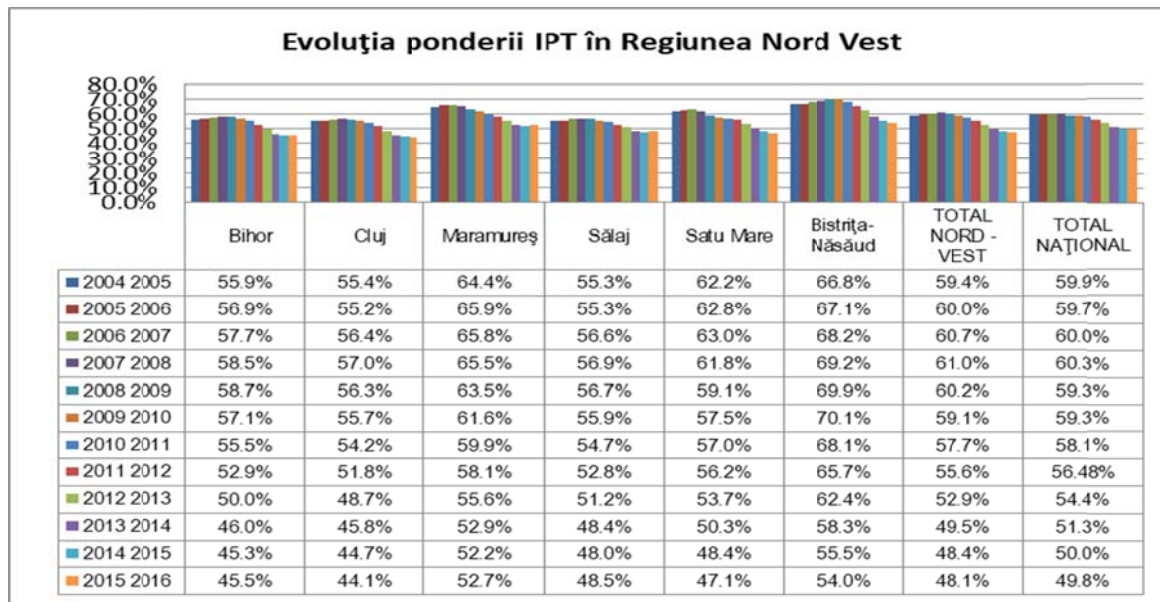
6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional⁴⁴

La nivelul Regiunii Nord-Vest în perioada 2004-2016, populația școlară cuprinsă în învățământul tehnic și profesional a avut o evoluție descendentă, de la 79021 de elevi în 2004, la 45194 de elevi în 2016, adică o reducere cu 57,19%. Același trend descrescător a fost înregistrat și la nivel național unde procentul de diminuare a numărului de elevi în perioada analizată a fost de 57,72%.

Analizând ponderile totale și cele aferente învățământului profesional și liceal tehnologic se constată următoarele:

În perioada 2004- 2009 ponderea învățământului profesional și tehnic la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost în medie de 60%, scăzând apoi an de an până la o valoare de 48,1% în 2016. Ponderea la nivel regional a fost mai scăzută decât la nivel național, fapt explicat prin creșterea în mai mare măsură a ponderii învățământului liceal din filiera teoretică și vocațională în Regiunea Nord-Vest.

Fig.nr.87

Sursa:INS

La nivelul județelor regiunii cea mai mare pondere a învățământului profesional și tehnic a fost înregistrată în planul de școlarizare al județului Bistrița-Năsăud de 70,1% în anul 2009, iar cea mai scăzută în județul Cluj de 44,1% în 2015. Analiza evoluției ponderii a scos în evidență faptul că în toate județele ponderea ÎPT a scăzut în perioada 2004-

⁴⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 Evoluția elevilor IPT(INS)” – pentru vizualizare [clic aici](#) și în anexa „05 Evoluția elevilor IPT liceu , sc prof (INS)” – pentru vizualizare [clic aici](#)

2015, cel mai puternic în județul Satu-Mare de la 62,2% la 47,1% și cel mai puțin în județul Sălaj, de la 55,3% la 48,5%.

Ponderile anuale ale învățământului profesional în cadrul planului de școlarizare la nivel regional au scăzut constant de la valori în jur de 26% în 2005, la un minim de 1,5% atins în 2011. În 2016 ponderea învățământului profesional în planul de școlarizare regional a crescut la 11,3%, fiind a treia ca mărime la nivel național după regiunile Centru și Nord-Est.

Dintre județele regiunii județul Satu-Mare a înregistrat cea mai mare pondere a învățământului profesional de-a lungul perioadei analizate, iar cea mai mică pondere în județul Bihor, care s-a situat permanent la o pondere sub 20%. Analiza datelor pentru anul 2015-2016 a scos în evidență faptul că județul Satu-Mare a înregistrat o pondere de 14% (cea mai mare la nivelul județelor regiunii), iar cea mai mică pondere a fost înregistrată în județul Cluj, de 9,8%.

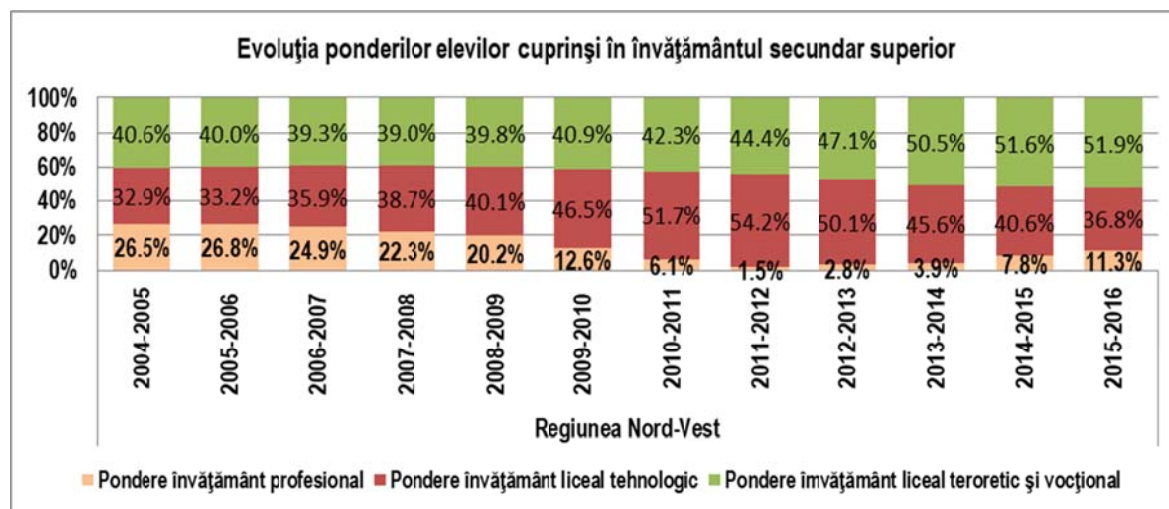
Pentru învățământul liceal tehnologic ponderea s-a situat la valoarea de 32,9% în anul 2004, crescând până la o valoare maximă de 54,2% atinsă în 2011. În anul 2016 ponderea învățământului liceal tehnologic în planul de școlarizare regional a fost de 36,8%, mult mai scăzută ca în celelalte regiuni, care au realizat ponderi peste 40%, cu excepția Regiunii București –Ilfov cu o pondere de 33,2%.

La nivelul județelor regiunii Nord-Vest, județul Bistrița-Năsăud a înregistrat cea mai mare pondere a învățământului liceal tehnologic cu un maxim de 63,5% în 2011-2012 în planurile de școlarizare din perioada 2004-2016, urmat de județul Satu Mare. Cea mai scăzută pondere s-a înregistrat în județul Bihor 28,1% în 2004, urmat de județul Cluj cu 29,3%. Cele două județe au avut constant cele mai scăzute ponderi ale învățământului liceal tehnologic în planurile de școlarizare din perioada analizată.

Referitor la situația învățământului profesional și tehnic din sistemul privat de învățământ la nivelul regiunii de constată că în continuare acesta este destul de slab reprezentat. Trendul evidențiat la învățământul profesional și tehnic public se menține și la cel privat chiar cu o ușoară scădere, deoarece la nivelul regiunii există puține locuri pentru ÎPT în învățământul privat.

Ponderile anuale ale învățământului liceal filiera teoretică și vocațională au crescut constant de la o valoare minimă de 39% atinsă în 2007, la 51,9% în 2016, concomitent cu scăderea puternică a ponderii învățământului profesional și liceal tehnologic. Ponderea învățământului profesional a început să crească în fiecare an școlar începând cu 2013-2014.

Fig.nr. 88

Sursa:INS

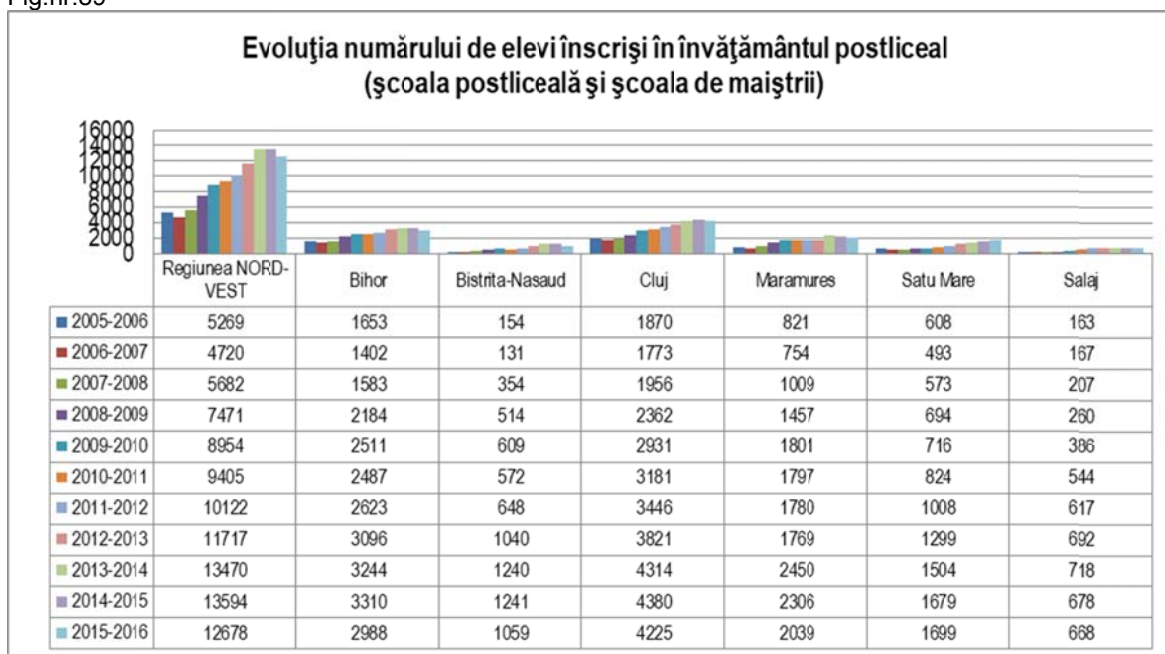
6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal⁴⁵

Învățământul postliceal ca parte a învățământului tehnic a cunoscut o dezvoltare continuă în perioada 2005-2016.

Dacă în anul 2005-2006 numărul elevilor înscriși în învățământul postliceal în Regiunea Nord-Vest a fost de 5269 elevi, în anul școlar 2015-2016, numărul elevilor s-a ridicat la valoarea 12648. Județul cu cel mai mare număr de elevi în învățământul postliceal a fost Clujul, care la începutul perioadei analizate avea un număr de 1870 de elevi, iar la sfârșit numărul acestora se ridică la 4225. Județul cu cel mai mic număr de elevi în învățământul postliceal a fost județul Sălaj, urmat de Bistrița-Năsăud, care în anul școlar 2015-2016 aveau 668 elevi, respectiv 1059.

⁴⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „06 Evoluția elevilor Înv. postliceal(INS)” – pentru vizualizare clic aici

Fig.nr.89

Sursa:INS

Analiza făcută pe numărul de elevi din cadrul școlii postliceale și școlii de maiștri a evidențiat faptul că cea mai mare pondere o are școala postliceală cu 95,4% din numărul de locuri, școlii de maiștrii revenindu-i doar 4,6%.

Analiza făcută la nivelul județelor regiunii arată că doar județele Cluj și Bihor au avut constant elevi în cadrul școlii de maiștri, în perioada analizată. În anul școlar 2015-2016 la școala de maiștri, cel mai mare număr de elevi s-a înregistrat în județul Cluj, de 354 de elevi. Județul Sălaj nu a școlarizat elevi în cadrul școlii de maiștri în perioada analizată.

Începând cu anul școlar 2014-2015 au fost alocate locuri pentru școala postliceală specială în jud.Cluj, pentru asigurarea egalității de șanse a persoanelor cu handicap.

6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2016-2017⁴⁶

Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic în anul școlar 2016-2017

Din datele statistice furnizate, analiza numărului de clase, elevi și ponderea acestora pe cele 17 domenii de formare în care se școlarizează în învățământul liceal filiera tehnologică, în Regiunea Nord-Vest în anul școlar 2016-2017, a evidențiat următoarele:

- Regiunea Nord-Vest ocupă o poziție de mijloc între celelalte regiuni de dezvoltare în ceea ce privește numărul de elevi cuprinși în învățământul liceal tehnologic în anul 2016-2017 cu 25.651 de elevi. Pe primul loc se situează Regiunea Nord-Est cu 45.441 de elevi;
- Domeniile de formare cu cel mai mare număr de elevi în învățământul liceal tehnologic la nivelul regiunii sunt: Economic cu 6700 de elevi (26,18%)- ponderea la nivel național 20,3%, Turism alimentație cu 4219 elevi (16,38%)- ponderea la nivel național 15,9%, Mecanica cu 3475 elevi (13,56%)- ponderea la nivel național 14,6%, Electronică, automatizări cu 2711 elevi (10,59%)- ponderea la nivel național 8,1%.
- Domeniile cu cel mai mic număr de elevi în învățământul liceal tehnologic la nivelul regiunii sunt: Chimia industrială cu 111 elevi(0,43%)- ponderea la nivel național 0,8%,

⁴⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „07Oferta IPT înv. liceal zi 2016-2017” – pentru vizualizare clic aici și în anexa „08 Oferta IPT înv. prof 2016-2017”- pentru vizualizare clic aici

Fabricarea produselor din lemn cu 271 elevi (1,03%) – ponderea la nivel național 1,2%, Producția media cu 276 elevi (1,09%) – ponderea la nivel național 6,1%, Electromecanica cu 315 elevi (1,23%) – ponderea la nivel național 2,1%, și Silvicultura cu 442 elevi (1,72%) – ponderea la nivel național 1,4%.

- Analiza ponderilor pe calificări profesionale pe județele regiunii arată că cea mai solicitată calificare la nivelul fiecărui județ este "Tehnician în activități economice" din domeniul Economic, cu o pondere în jurul a 25% din totalul calificărilor școlarizate prin liceu tehnologic. Pentru domeniul Turism și alimentație calificările cele mai cerute: Tehnician în gastronomie și Tehnician în turism ocupă ponderi ridicate în județele Bihor, Cluj și Satu-Mare, în timp ce în județele Maramureș și Bistrița-Năsăud doar calificarea Tehnician în turism, este solicitată de către elevi. Județul Sălaj nu are o pondere ridicată pentru calificările din domeniul Turism și alimentație.

Calificările cele mai cerute din domeniul Mecanică sunt: *Tehnician mecatronist* în județele Satu-Mare, Sălaj și Bihor; *Tehnician transporturi* în județele Bistrița-Năsăud, Cluj. Foarte cerută în județul Sălaj este calificarea *Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații*.

Din domeniul Electronică, automatizări calificarea *Tehnician operator tehnică de calcul* este cerută în jud. Cluj, Maramureș, Sălaj și Satu-Mare și *Tehnician în automatizări* în județul Sălaj.

Sunt unele calificări profesionale care la nivel regional nu au o pondere ridicată în preferințele elevilor la nivelul unor județe înregistrează ponderi mari: calificarea *Tehnician ecolog și protecția calității mediului* înregistrează o pondere de 8,01% și *Tehnician în silvicultură și exploatarea forestieră* 4,93%, în jud. Bistrița-Năsăud; calificarea *Tehnician designer vestimentar* 6,77% în județul Maramureș și 4,92% în județul Satu-Mare. Calificarea *Tehnician în industria alimentară* ocupă o pondere de 5,57% în cifra de școlarizare a județului Satu-Mare.

Cuprinderea elevilor în învățământul profesional în anul școlar 2016-2017

Analiza numărului de clase, elevi și ponderea acestora pe cele 15 domenii de formare în care se școlarizează în învățământul profesional, în Regiunea Nord-Vest în anul școlar 2016-2017, a evidențiat următoarele:

- Regiunea Nord-Vest ocupă o poziție fruntașă între celelalte regiuni de dezvoltare în ceea ce privește numărul de elevi cuprinși în învățământul profesional în anul 2016-2017 cu 12.136 de elevi. Pe primul loc se situează Regiunea Nord-Est cu 20.429 de elevi, urmată de Regiunea Centru cu 12.895 de elevi.

- Domeniile de formare cu cel mai mare număr de elevi în învățământul profesional la nivelul regiunii sunt:

Mecanica cu 4603 elevi (38%) – ponderea la nivel național 40,59%;

Turism și alimentație cu 2553 elevi (21%) – ponderea la nivel național 13,96%;

Fabricarea produselor din lemn cu 904 elevi (8%) – ponderea la nivel național 4,33%;

Industria textilă și pielărie cu 872 elevi (7%) – pondere la nivel național 8,11%;

Construcții, instalații și lucrări publice cu 652 elevi (5%) – pondere la nivel național 5,46%.

- Domeniile de formare cu cel mai mic număr de elevi în învățământul profesional la nivelul regiunii sunt:

Silvicultura cu 53 elevi (0,66%) – ponderea la nivel național 0,48%;

Chimia industrială cu 111 elevi (0,68%) – ponderea la nivel național 0,48%;

Electronică, automatizări cu 207 elevi (2%) – ponderea la nivel național 0,89%;

Agricultura cu 221 elevi (2,1%) – ponderea la nivel național 5,29%.

Analiza ponderilor pe calificări profesionale pe județele regiunii arată că cea mai solicitată calificare la nivelul fiecărui județ este "Mecanic auto" din domeniul Mecanică, cu o pondere în jurul a 20% din totalul calificărilor școlarizate prin învățământ profesional. Pentru domeniul Turism și alimentație calificările cele mai cerute: *Bucătar și*

Ospătar(chelner) în unități de alimentație ocupă ponderi ridicate în județele Bihor, Cluj și Maramureș. Județele Sălaj, Bistrița-Năsăud și Satu-Mare nu au o pondere ridicată pentru calificările din domeniul Turism și alimentație.

Domeniul Fabricarea produselor din lemn are o pondere de 15% prin calificările *Tapițer - plăpumar – saltelar* și *Tâmplar universal*, în județele Satu-Mare, Sălaj -10,6%, Maramureș 7,8%.

Domeniul Industrie textilă și pielărie, cu calificarea *Confecționar produse textile* deține o pondere însemnată în județele Maramureș (10,2) și Satu-Mare(9,3%), iar în celelalte județe ponderea se menține la o valoare semnificativă în jur de 5%.

Sunt unele calificări profesionale care la nivel regional nu au o pondere ridicată dar în preferințele elevilor, la nivelul unor județe înregistrează ponderi mari: calificarea *Frizer-coafor-manichiurist-pedichiurist* înregistrează o pondere de 5% în județele Bihor, Bistrița-Năsăud și Satu-Mare; în județul Bistrița-Năsăud calificările *Lăcătuș construcții metalice și utilaj tehnologic* 10,1% și *Sudor* 15,9%; în județul Cluj calificarea *Operator la mașini cu comandă numerică* 6,8%; județul Sălaj calificarea *Comerciant-vânzător* 7,8%;

6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2016-2017⁴⁷

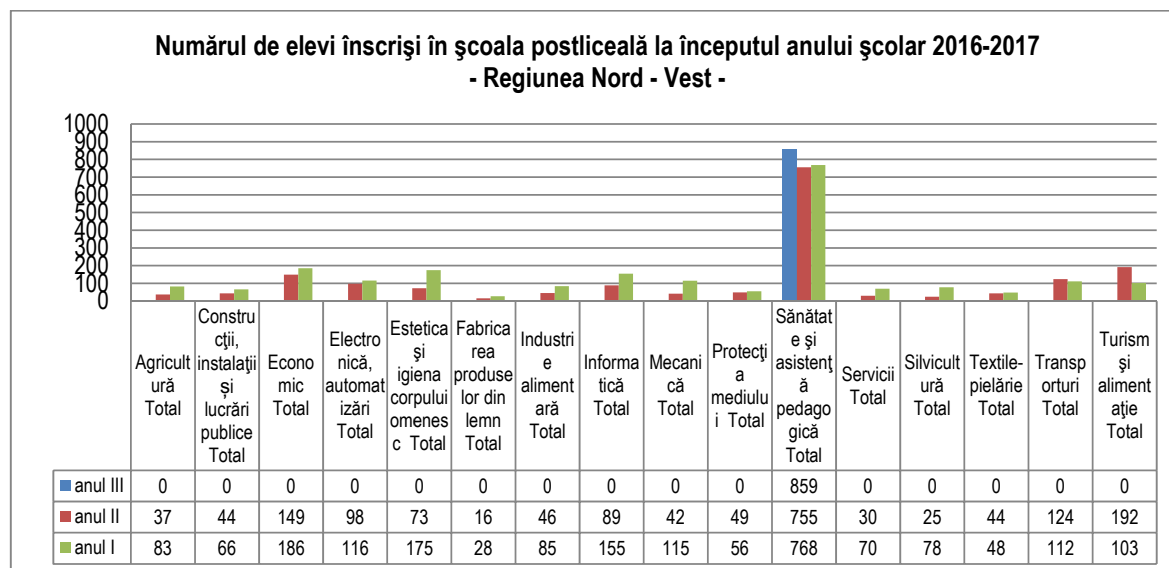
În anul școlar 2016-2017, numărul elevilor școlarizați prin școala postliceală la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost de 4916 elevi, repartizați pe domeniile de formare conform figurii de mai jos.

Numărul cel mai mare de elevi școlarizați prin școala postliceală a fost în domeniul Sănătate și asistență pedagogică, 2382 de elevi, urmat de domeniul Economic cu 335 elevi și Turism și alimentație cu 295 elevi. Cei mai puțini elevi au fost înscriși la domeniul Fabricarea produselor din lemn, 44 de elevi și domeniul Textile-pielărie cu 92 de elevi.

Comparativ, la nivel național domeniile cu cea mai mare cuprindere a elevilor la școala postliceală sunt: Sănătate și asistență pedagogică, Transporturi, Informatică, Turism și alimentație.

⁴⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„09 Oferta IPT înv. postliceal 2016-2017” – pentru vizualizare clic aici](#)

Fig.nr. 90

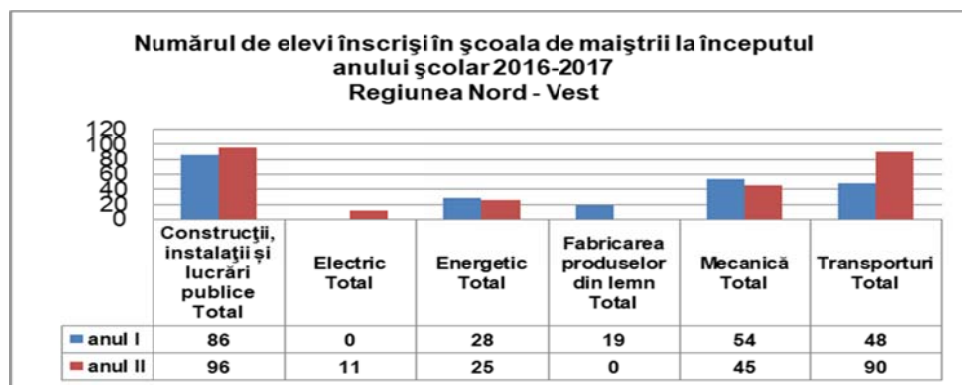

Sursa datelor: Inspectoratele școlare

Analiza numărului de elevi școlarizați prin școala postliceală în anul școlar 2016-2017 la nivelul județelor regiunii a evidențiat faptul că județul Cluj are cei mai mulți elevi 1529, urmat de județul Bihor cu 1423 de elevi și Satu-Mare cu 1274 de elevi. Județele Bistrița-Năsăud și Maramureș au un număr mic de elevi înscriși la școala postliceală, 397 elevi respectiv 293 elevi. Calificările cele mai solicitate sunt din domeniul Sănătate și asistență pedagogică, *Asistent medical generalist și Asistent medical de farmacie*, marea majoritate a elevilor din toate județele optând pentru aceste calificări.

La școala de maiștri numărul de elevi este mult mai mic decât cel de la școala postliceală. La nivelul regiunii în anul școlar 2016-2017 frecventează școala de maiștri un număr total de 502 elevi, repartizați pe 6 domenii de formare: Construcții, instalații și lucrări publice, Electric, Energetic Fabricarea produselor din lemn, Mecanică, Transporturi. Cei mai mulți elevi se înregistrează la calificările din domeniul Construcții, instalații și lucrări publice – 182 de elevi.

Fig.nr.91

Sursa datelor: Inspectoratele școlare

Analiza numărului de elevi școlarizați prin școala de maiștri, în anul școlar 2016-2017, la nivelul județelor regiunii a evidențiat faptul că județul Cluj are cei mai mulți elevi - 340. Celelalte județe au un număr foarte mic de elevi, iar județul Sălaj nu are clase de școală de maiștri. Calificările cu cel mai mare număr de elevi sunt din domeniul Construcții, instalații și lucrări publice (Maistru instalator în construcții) și Transporturi (Maistru electromecanic auto).

6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional⁴⁸

Învățământul profesional este organizat pe baza parteneriatului școală-operator economic cu scopul satisfacerii solicitărilor de pe piața muncii, de către sistemul de învățământ profesional și tehnic.

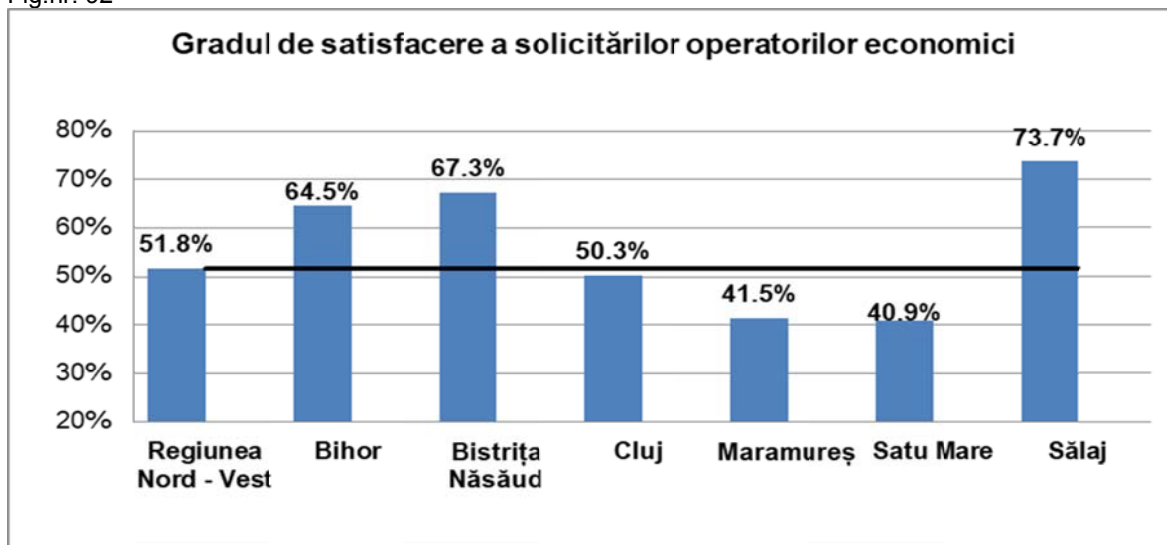
Pentru toate domeniile de formare în care se școlarizează prin învățământul profesional, operatorii economici solicită locuri pentru planul anual de școlarizare, inspectoratelor școlare.

Pentru anul școlar 2016-2017 la nivelul Regiunii Nord-Vest, operatorii economici au solicitat în total 10.747 de locuri, din care au fost aprobate de către inspectoratele școlare județene 5572 de locuri, adică 51,8%, datorită constrângerilor legate de fundamentarea planurilor anuale de școlarizare.

Cele mai multe locuri pentru învățământul profesional au fost solicitate de către operatorii economici din județele Maramureș și Satu-Mare, 2702 locuri, respectiv 2399 locuri, iar cele mai puține în județul Sălaj, 760 de locuri.

Analiza gradului de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pe județe a evidențiat că ponderea cea mai ridicată a fost în județul Sălaj 73,7% și cea mai scăzută în județul Satu-Mare de 40,9%.

Fig.nr. 92

Sursa datelor: ISJ - Proiectul planului de școlarizare pentru anul școlar 2016-2017

La nivelul județelor regiunii sunt domenii pentru care solicitările operatorilor economici au fost satisfăcute în proporție de peste 50% în toate județele (Industrie textilă și pielărie, Electromecanică). Pentru alte domenii de formare ponderea satisfacerii solicitărilor

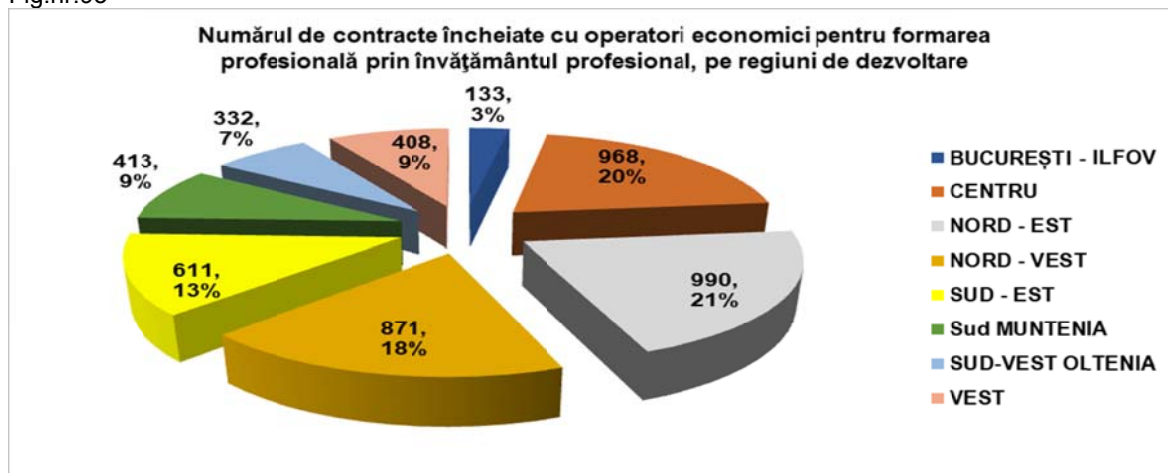
⁴⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„10 Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici” – pentru vizualizare clic aici](#)

operatorilor economici a fost redusă în județele unde elevii nu optează pentru calificările din domeniul respectiv.

6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici⁴⁹

Școlarizarea elevilor prin învățământul profesional presupune încheierea unor contracte de parteneriat cu operatorii economici. La nivel național situația contractelor încheiate pentru anul școlar 2016-2017 se prezintă conform figurii de mai jos:

Fig.nr.93

Sursa datelor: Inspectoratele școlare

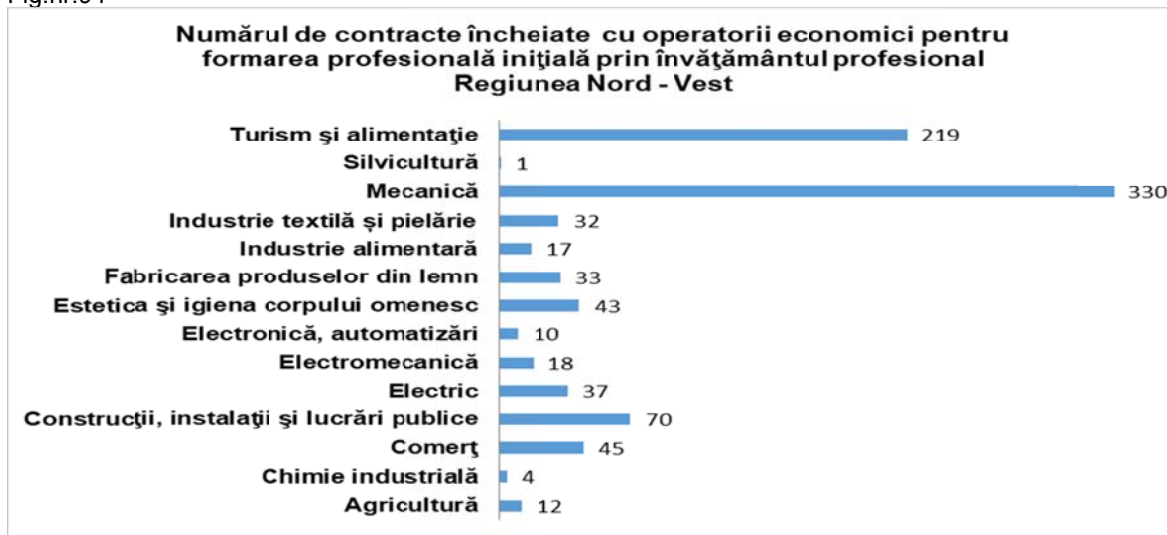
Cele mai multe contracte de parteneriat încheiate cu operatorii economici au fost în Regiunea Nord-Est (990), urmată de Regiunea Centru (968) și Regiunea Nord-Vest cu 871 de contracte încheiate.

Din analiza datelor legate de numărul de contracte încheiate la nivel național pe domenii de formare, pentru domeniul Mecanică au fost încheiate 1965 de contracte (cele mai multe), urmat de domeniul Turism și alimentație cu 969 de contracte. Domeniile de formare cu cele mai puține contracte încheiate au fost: Materiale de construcții (1); Tehnici poligrafice(2); Silvicultură (12).

La nivelul Regiunii Nord-Vest, situația contractelor încheiate este redată în figura de mai jos:

⁴⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„11 Parteneriatul cu operatori economici” – pentru vizualizare clic aici](#)

Fig.nr.94

Sursa datelor: Inspectoratele școlare

La nivelul regiunii se identifică aceleași domenii cu număr mare de contracte ca și la nivel național: Mecanica cu 330 contracte încheiate și Turism și alimentație cu 219 contracte încheiate. Domeniul Construcții, instalații și lucrări publice se află pe locul al treilea cu 70 de contracte încheiate la nivelul regiunii. Calificările profesionale cu cel mai mare număr de contracte încheiate, la nivelul regiunii: Mecanic auto(196), Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație (112), Bucătar(82), Comerciant-vânzător(45).

Analiza pe județele regiunii arată că județul cu cele mai multe contracte de parteneriat încheiate cu operatorii economici este Bihorul, cu 216 contracte, urmat de Maramureș cu 177 contracte încheiate și Cluj cu 174 contracte încheiate. Cele mai puține contracte încheiate sunt în Sălaj – 72 de contracte încheiate.

6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT⁵⁰

Rețeaua școlară pentru învățământ profesional și tehnic la nivelul Regiunii Nord-Vest numără 187 de unități de învățământ repartizate în județele regiunii. Județul Cluj are cele mai multe unități de învățământ profesional și tehnic (42), urmat de județul Maramureș cu 41 de unități. Județul Bihor cu 35 de unități de învățământ, județul Bistrița-Năsăud cu 27 de unități de învățământ și județele Sălaj și Satu-Mare cu câte 21 de unități de învățământ fiecare.

Cele mai multe unități de învățământ profesional și tehnic în Regiunea Nord-Vest sunt situate în mediul urban – 150 de unități, iar 37 de unități de învățământ sunt situate în mediul rural.

Un număr de 151 de unități de învățământ aparțin rețelei unităților de învățământ de stat și 36 de unități de învățământ profesional și tehnic aparțin rețelei de învățământ particular.

6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi⁵¹

⁵⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „12 Unități IPT 2016-2017” – [pentru vizualizare clic aici](#)

⁵¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „13 Ierarhizare școli” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Analiza la nivel regional a scos în evidență relația directă dintre domeniile de formare cele mai solicitate și numărul de școli ÎPT care școlarizează în aceste domenii. Situația poate fi urmărită în figura de mai jos:

Fig.nr.95

IERARHIZAREA ȘCOLILOR IPT DIN REGIUNEA NORD-VEST

Nr. crt.	DOMENIU DE FORMARE PROFESIONALĂ	NUMĂR DE ȘCOLI	NUMĂR DE ELEVI
1	Agricultură	16	1026
2	Chimie industrială	4	199
3	Comerț	23	1756
4	Construcții, instalații și lucrări publice	18	1185
5	Economic	43	6700
6	Electric	24	1573
7	Electromecanică	11	565
8	Electronică automatizări	28	2918
9	Estetica și igiena corpului omenesc	13	1163
10	Fabricarea produselor din lemn	20	1175
11	Industrie alimentară	12	1221
12	Industrie textilă și pielărie	24	1640
13	Materiale de construcții	0	0
14	Mecanică	60	8078
15	Producție media	3	276
16	Protecția mediului	16	1045
17	Silvicultură	6	495
18	Tehnici poligrafice	0	0
19	Turism și alimentație	43	6772

Sursa datelor: Inspectoratele școlare

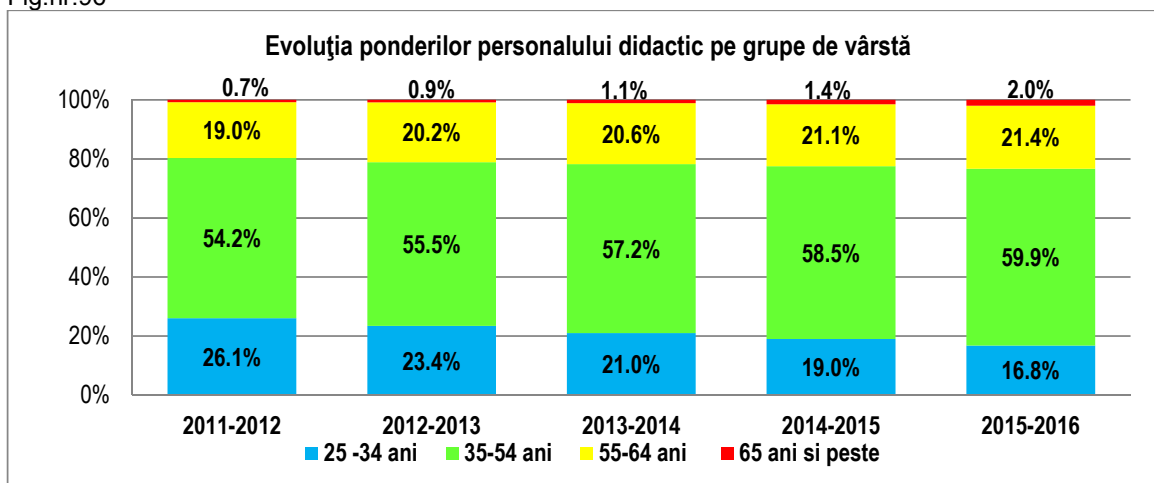
Domeniile de formare cu cele mai multe școli: Mecanica (60 de școli la nivel regional), Economic (43 de școli), Turism și alimentație (43 de școli) sunt și cele mai solicitate de către operatorii economici regionali și în topul preferințelor elevilor.

6.1.12. Resursele umane din ÎPT⁵²

La nivel național analizând datele statistice se poate afirma că evoluția ponderii personalului didactic pe categorii de vârstă a evoluat în sensul creșterii ponderii categoriei 35-54 ani și 55-64 ani, cu o creștere în ultimii ani a ponderii categoriei 65 de ani și peste. Statistic vorbind tot mai multe cadre didactice tinere nu mai optează pentru intrarea în sistemul de învățământ.

⁵² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„14 Resurse umane” – pentru vizualizare clic aici](#)

Fig.nr.96

Sursa datelor: INS

Categoria de vârstă 35-54 ani și 55-64 ani reprezintă 81% din totalul cadrelor didactice din sistemul de învățământ profesional și tehnic în anul 2015-2016, iar categoria 65 ani și peste atinge o pondere de 2%.

La nivelul Regiunii Nord-Vest, ponderea personalului didactic calificat (99,02%) din învățământul profesional și tehnic este ușor mai ridicată decât media națională (98,28%)

Ponderile înregistrate au fost foarte ridicate în toate județele regiunii de peste 97%.

În anul școlar 2015-2016, numărul de cadre didactice din învățământul liceal a fost de 8319 persoane, din care de sex feminin 5834 persoane. Numărul cadrelor didactice calificate a fost 8241 persoane, din care de sex feminin 5787. Ponderea personalului didactic calificat la nivelul regiunii a fost de 99,06% comparativ cu cea la nivel național care era de 98,63%. Ponderea pe medii de rezidență este la fel de ridicată atât pe urban cât și pe rural, de 99,01% respectiv 99,95%.

6.1.13. Infrastructura unităților școlare din IPT⁵³

Infrastructura unităților de învățământ din învățământul profesional și tehnic are o însemnătate capitală în asigurarea unui învățământ de calitate.

La nivel național statistica privind numărul de laboratoare școlare în învățământul liceal, profesional și postliceal, pe regiuni de dezvoltare și județe, la începutul anului școlar 2015-2016, arată că Regiunea Nord-Vest a avut un număr de 1185 de laboratoare, cele mai multe fiind în județul Cluj (403 laboratoare) și cele mai puține în județul Bistrița-Năsăud (100).

Comparația cu celelalte regiuni de dezvoltare situează Regiunea Nord-Vest pe locul al doilea după Regiunea Nord-Est cu 1347 de laboratoare.

Referitor la numărul de ateliere școlare în învățământul liceal, profesional și postliceal, pe regiuni de dezvoltare și județe, la începutul anului școlar 2015-2016, Regiunea Nord-Vest (525 ateliere) se situa pe locul al patrulea după regiunile, Nord-Est (648 ateliere), Centru (632 ateliere) și Sud-Muntenia cu (545 ateliere).

În cadrul regiunii Nord-Vest județul Cluj ocupă primul loc, cu 170 de ateliere școlare, urmat de Bihor cu 100 ateliere. Cel mai mic număr de ateliere școlare a fost în județul Bistrița-Năsăud, 48 ateliere școlare.

⁵³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „15 Baza materială” – pentru vizualizare [clic aici](#)

Numărul PC-urilor în învățământul liceal, profesional și postliceal, în Regiunea Nord-Vest la începutul anului școlar 2015-2016, a fost de 18.891, al doilea ca mărime după Regiunea Nord-Est cu 19.304 PC-uri.

Raportat la numărul de computere conectate la INTERNET, Regiunea Nord-Vest ocupă primul loc cu 17.400 PC-uri, iar dintre județe, cele mai multe computere le avea județul Cluj (5803) din care 5648 PC-uri conectate la INTERNET.

Fig.nr.97

Baza materială în învățământul liceal, pe medii de rezidență, la începutul anului școlar 2015-2016 în Regiunea Nord-Vest

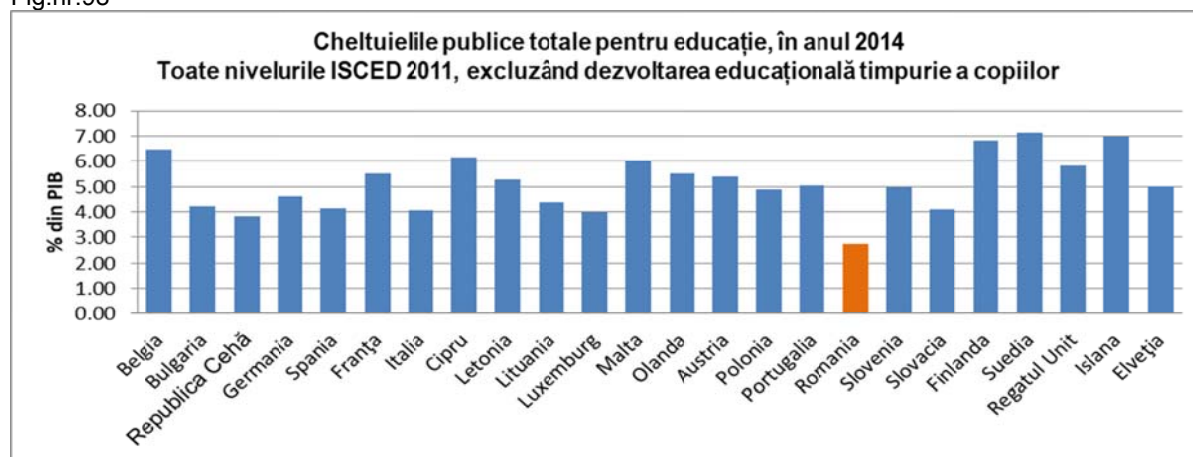
REGIUNEA MEDIUL	SALI DE CLASA SI CABINETE SCOLARE	SALI DE GIMNASTICA	LABORATOARE SCOLARE	ATELIERE SCOLARE	TERENURI SPORTIVE AMENAJATE	BAZINE DE INOT
Nord - Vest	6457	256	1159	514	234	-
URBAN	5828	233	1075	474	217	-
RURAL	629	23	84	40	17	-

Sursa datelor: INS statistica educației "învățământul liceal la începutul anului școlar 2015 – 2016"

6.1.14. Cheltuieli publice pentru educație⁵⁴

Referitor la Cheltuielile publice pentru educație EUROSTAT furnizează situațiile statistice ale țărilor membre.

Fig.nr.98

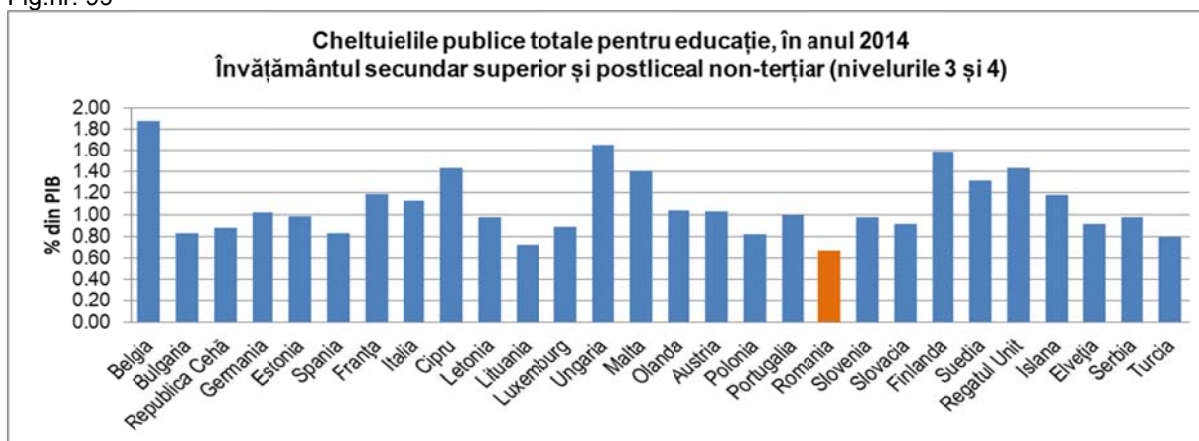
Sursa: Eurostat (educ_uae_fine06)

După cum se poate observa România a alocat în 2014, 2,75% din PIB pentru cheltuielile publice totale din educație (excluzând dezvoltarea educațională timpurie a copiilor). După statisticile Eurostat România alocă cel mai mic procent din PIB pentru educație comparativ cu celelalte state ale Uniunii Europene, fiind pe ultimul loc.

Cheltuielile publice pentru învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile ISCED 3 și 4), în 2014, situează România din nou pe ultimul loc între statele uniunii cu un procent 0,67%.

⁵⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „16 Cheltuieli pentru educație” - pentru vizualizare clic aici

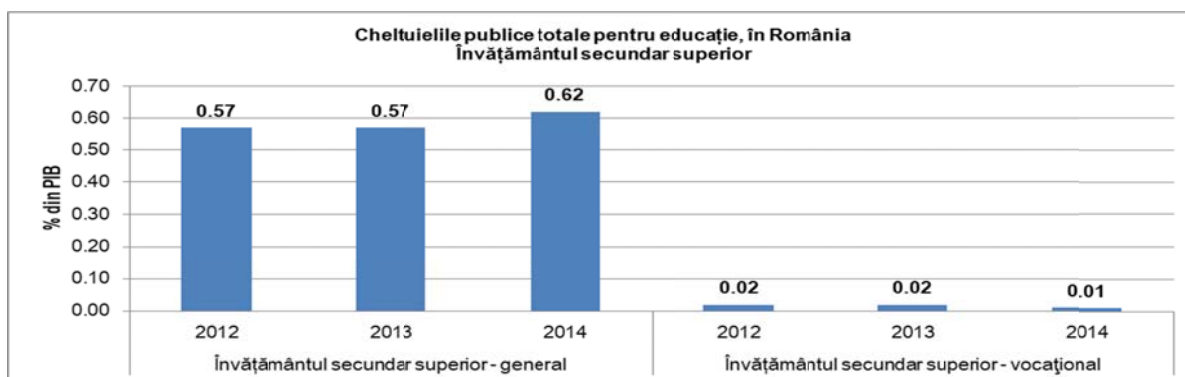
Fig.nr. 99

Sursa: Eurostat (educ_uoe_fine06)

Cheltuielile publice totale pentru Învățământul secundar superior din România sunt într-o ușoară creștere, de la 0,57% la 0,62 % din PIB. Pentru învățământul secundar superior vocațional ponderea acestor cheltuieli este foarte scăzută (0,01%).

Fig.nr.100

6.2. Indicatori de proces

6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Strategia de descentralizare a învățământului preuniversitar vizează transferul de autoritate, responsabilitate și resurse în privința luării deciziilor și a managementului general și financiar către unitățile de învățământ și comunitatea locală.

Descentralizarea funcțională implică și antrenarea sporită în mecanismele decizionale a partenerilor sociali, pentru a garanta apropierea deciziei de beneficiarii serviciului public de educație. Cadrul instituțional pentru dezvoltarea parteneriatului social în educație și formare profesională se bazează pe structurile consultative inițiate în sprijinul deciziei la nivel local și regional.

Aceste structuri sunt:

- la nivel regional: Consorțiul Regional (CR) – ca structură partenerială consultativă în sprijinul Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic și al Inspectoratelor Școlare;

- la nivel local (județean): Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS) – ca structură partenerială consultativă în sprijinul Inspectoratelor Școlare;

- la nivelul unităților de învățământ: Consiliile de administrație/Consiliile profesoriale

-la nivel național: Comitetele sectoriale.

Principalele atribuții ale structurilor menționate, în procesul de planificare a ofertei educaționale, sunt următoarele:

-Comitetele sectoriale (la nivel național): validarea Standardelor de Pregătire Profesională.

-Consortiul Regional: identificarea nevoilor de calificare la nivel regional, elaborarea/actualizarea Planului regional de acțiune pentru învățământ (PRAI), cu integrarea componentei privind contribuția specifică a învățământului superior la dezvoltarea regională;

-CLDPS: corelarea ofertei educaționale din învățământul profesional și tehnic cu comanda socială și cu nevoile de dezvoltare personală și profesională a beneficiarilor pregătirii profesionale; elaborarea/actualizarea Planului local de acțiune pentru învățământ (PLAI); analizarea și avizarea propunerilor prezentate de inspectoratul școlar privind proiectele planurilor de școlarizare pentru învățământul profesional și tehnic din județ;

-Consiliile de administrație/Consiliile profesionale: sprijinirea elaborării și avizarea Planului de Acțiune a Școlii (PAS)

În cadrul programului multianual Phare TVET, Consorțiile Regionale și Comitetele Locale au fost antrenate în elaborarea, respectiv actualizarea anuală a documentelor de planificare strategică pe termen lung la nivel regional (PRAI) și local (PLAI), pe baza cărora la nivelul fiecărei școli din program au fost elaborate planuri școlare de acțiune (PAS).

La nivelul unităților școlare, principalul instrument de planificare strategică pe baza analizei mediului intern (autoevaluare) și extern este concretizat prin Planurile de acțiune ale școlilor (PAS) Școlile cuprinse în programul Phare TVET au beneficiat de formare și asistență pentru elaborarea PAS și în raport cu PRAI și PLAI. Începând cu anul școlar 2006-2007 s-a generalizat elaborarea Planurilor de acțiune ale școlilor (PAS) pentru toate unitățile de învățământ profesional și tehnic. În sprijinul elaborării documentului, școlile au beneficiat de formare și asistență din partea unităților de învățământ cuprinse în programul Phare 2003 și a inspectoratelor școlare.

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunității locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în IPT.

Principalele probleme identificate în cadrul acestui proces sunt referitoare la:

-slaba legătură și controlul redus între nivelul regional de planificare și nivelul decizional în învățământ (inspectoratele școlare județene și școlile, autoritățile locale);

-finanțarea învățământului preponderent centrată pe activitățile curente/pe termen scurt și foarte puțin pe nevoile și prioritățile pe termen lung;

-antrenarea insuficientă a agenților economici în efortul de planificare pe termen lung în IPT;

-neimplicarea sau implicarea formală a partenerilor sociali din Consiliile de Administrație ale Școlilor în procesul de planificare pe termen lung la nivelul școlii.

Un alt domeniu al descentralizării funcționale este curriculum-ul în dezvoltare locală (CDL)—componentă importantă a planului de învățământ, care vizează adaptarea conținutului pregătirii la cerințele locale din partea beneficiarilor instruirii (agenți economici, comunitate locală, elevi).

6.2.2. Asigurarea calității în IPT

Nevoia unor mecanisme reglementate de asigurare a calității serviciilor de educație și formare profesională care să garanteze aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire și satisfacția beneficiarilor (forța de muncă și angajatorii) a condus la adoptarea Legii nr. 87 din 13 aprilie 2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației.

În IPT, introducerea unui sistem de asigurare a calității în educație s-a generalizat începând cu anul școlar 2006-2007 pentru toate unitățile de învățământ, mai întâi aplicându-se principiul 5 al calității – “predarea și învățarea” și a fost extins treptat astfel încât, în prezent, se aplică pentru toate cele 7 principii.

Mecanismul de asigurare a calității utilizat este construit pe autoevaluarea din partea școlii, confruntată cu evaluarea externă (prin inspecție școlară), ambele fiind structurate pe același set de indicatori (descriptori de performanță). Rezultatele evaluării se regăsesc în planurile de îmbunătățire a calității.

Conducând la creșterea transparenței față de beneficiari, mecanismele de asigurare a calității vor avea, în același timp, un impact decisiv în motivarea și implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire a acesteia.

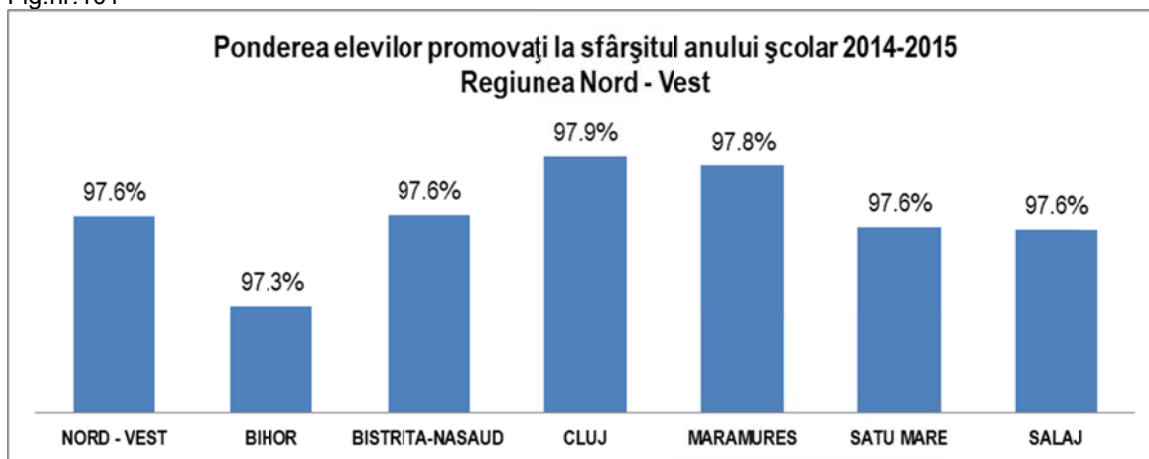
6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar⁵⁵

Promovabilitatea în învățământul liceal la sfârșitul anului școlar 2014-2015

Analiza rezultatelor elevilor prin prisma promovabilității a scos în evidență faptul că Regiunea Nord-Vest ocupă primul loc la nivel național având cel mare procent de promovabilitate între regiuni cu 97,6%. Media la nivel național a fost de 96,3%.

Din analiza pe județele regiunii a rezultat că județul Cluj a avut cea mai mare promovabilitate de 97,9%, în învățământul liceal.

Fig.nr.101

Sursa datelor: INS - Statistica pentru Educație

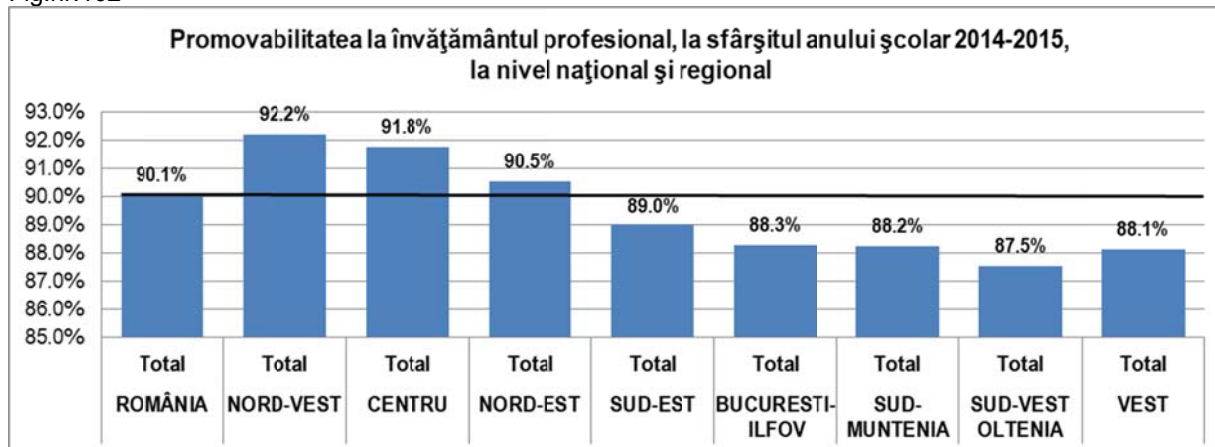
Analiza pe cele patru clase liceale privind promovabilitatea la nivelul regiunii, relevă faptul că procentele de promovabilitate ale regiunii sunt mai ridicate decât cele la nivel național cu 1-2%. Raportat la județele regiunii se constată că procentul de promovabilitate este cel mai ridicat la clasele a XII-a unde atinge o medie de 99%, scăzând apoi ușor până la un nivel de apropiat de 95% la clasele a IX-a.

Promovabilitatea în învățământul profesional la sfârșitul anului școlar 2014-2015

⁵⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „17 Liceal sf de an 2014 2015” – [pentru vizualizare clic aici](#); „18 Profesional sf de an 2014 2015” – [pentru vizualizare clic aici](#); „19 Postliceal sf de an 2014 2015” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Din datele statistice furnizate de către INS, Regiunea Nord-Vest a avut cel mai mare procent de promovabilitate la învățământul profesional în anul școlar 2014-2015, de 92,2%, fiind urmată de Regiunea Centru cu (91,8%).

Fig.nr.102

Sursa datelor: INS - Statistica pentru Educație

Promovabilitatea în învățământul postliceal la sfârșitul anului școlar 2014-2015

Promovabilitatea în învățământul postliceal, prin școala postliceală a fost cea mai ridicată în Regiunea Nord-Vest (98,9%) și în același timp mai ridicată decât media la nivel național de 97,3%.

Dintre județele regiunii, județul Maramureș a avut cea mai ridicată pondere de 100%.

Pentru școala de maiștri cea mai ridicată pondere de promovabilitate a fost în Regiunea Sud-Vest Oltenia de 98,1%. Regiunea Nord-Vest a avut un procent de promovabilitate de 94,9% mai mic decât media națională de 96,4%.

6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere

Serviciile de orientare și consiliere sunt oferite la nivelul sistemului de învățământ de Centrele Județene de Resurse și Asistență Educațională (CJRAE) prin profesorii consilieri arondați unităților de învățământ. Numărul de profesori consilieri este insuficient în raport cu numărul de elevi, iar mediul rural serviciile de consiliere sunt extrem de reduse, unitățile de învățământ din mediul rural au în cazuri foarte rare profesori consilieri.

Calendarul admiterii în învățământul profesional prevede acțiuni de consiliere cu sprijinul CJRAE în toate unitățile de învățământ gimnazial, activități la care sunt invitați elevii și părinții.

6.3. Indicatori de ieșire

6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație⁵⁶

Absolvenți în învățământul liceal

Analiza evoluției numărului de absolvenți din învățământul liceal urmărită în perioada 2010-2014, la nivelul Regiunii Nord-Vest a scos în evidență același trend înregistrat și la nivel național pentru toate cele trei filiere.

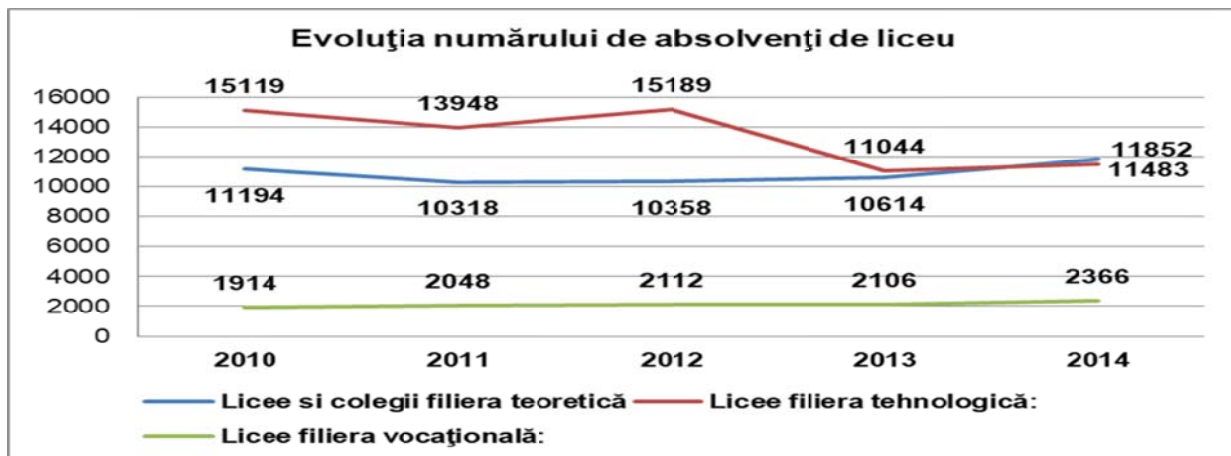
Numărul absolvenților filierei teoretice a marcat o scădere semnificativă în anul 2011 la 10318 absolvenți, după care a crescut ușor în intervalul analizat de la 11194 absolvenți la 11852 absolvenți în 2014.

⁵⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „20 Absolvenți IPT” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Pentru filiera tehnologică evoluția a fost sinuoasă cu scăderi și creșteri semnificative, astfel că la începutul intervalului numărul de absolvenți a fost de 15.119, iar în 2014 acesta ajuns la 11483 absolvenți.

Pentru filiera vocațională evoluția a fost crescătoare de la 1914 absolvenți la 2366 absolvenți.

Fig.nr.103

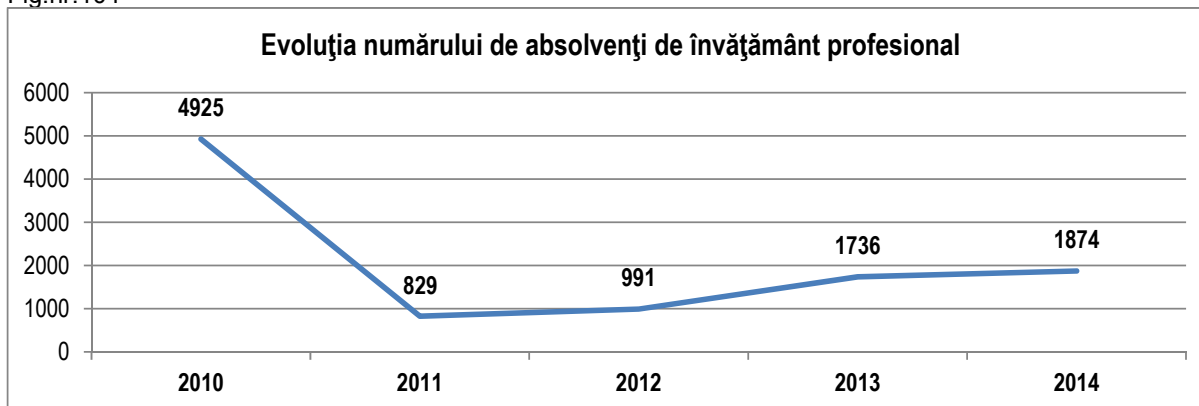
Sursa: INS

Absolvenți în învățământul profesional

Evoluția numărului de absolvenți în învățământul profesional în Regiunea Nord-Vest a fost profund influențată de aspectele legislative care au marcat schimbări în învățământul profesional. Scăderea masivă s-a produs în anul 2011, unde comparativ cu 2010, numărul de absolvenți a scăzut de la 4925 de absolvenți la 829 de absolvenți.

Modificarea politicilor educaționale în sensul încurajării învățământului profesional a făcut ca în perioada 2011 – 2014 numărul absolvenților din învățământul profesional să crească la 1874 de absolvenți, trendul fiind crescător.

Fig.nr.104

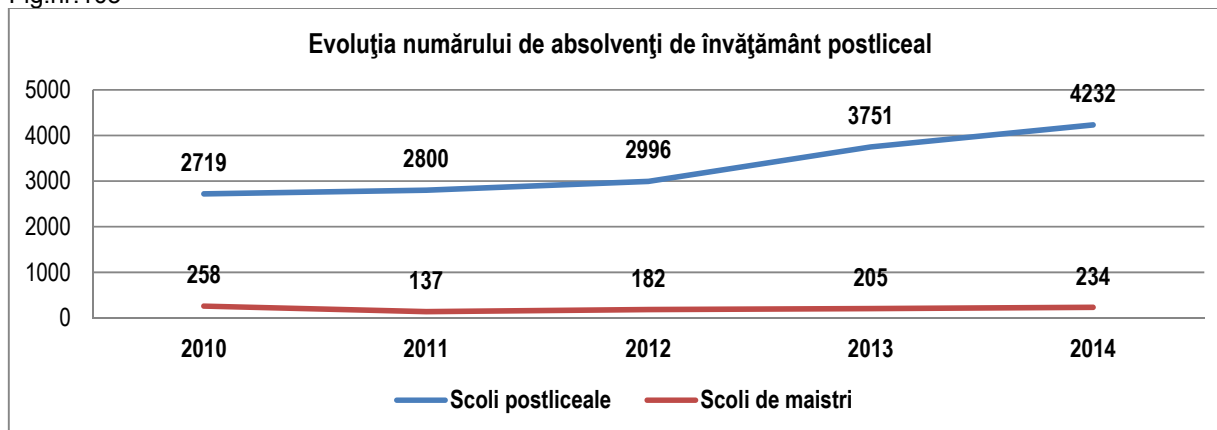
Sursa: INS

Absolvenți în învățământul postliceal

Analiza statistică a arătat că școala postliceală a devenit din ce în ce mai atractivă, numărul absolvenților a crescut de la 2719 în 2010, la 4232 în 2014.

Nu același lucru se poate afirma referitor la școala de maiștri unde în perioada analizată, numărul de absolvenți a scăzut. O ușoară creștere a fost înregistrată în anul 2014, la 234 absolvenți.

Fig.nr.105

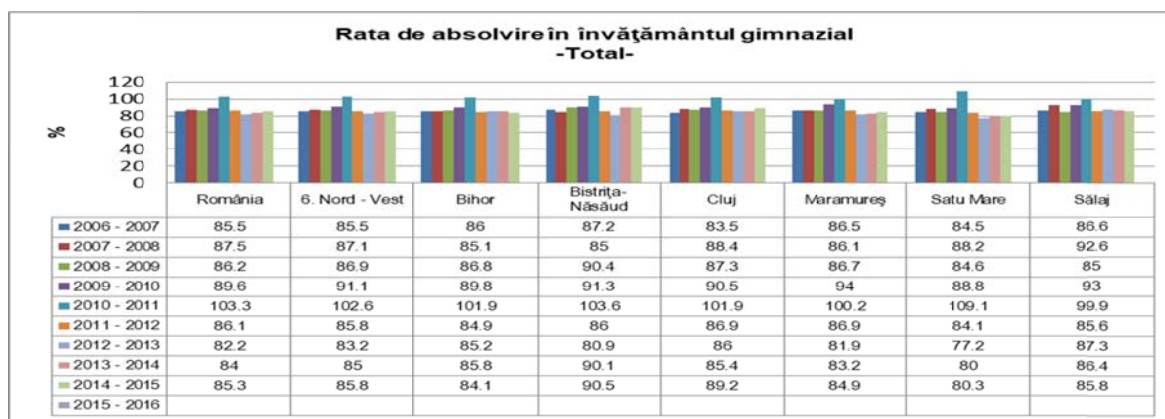

Sursa: INS

6.3.2. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED⁵⁷

Rata de absolvire în învățământul gimnazial are valori de peste 85% în regiunea Nord-Vest în tot intervalul analizat, valorile fiind comparabile cu cele la nivel național. Pe medii de rezidență se observă o diferență semnificativă între mediul urban (peste 97%) și mediul rural (75%), iar pe sexe, rata de absolvire este mai mare la fete comparativ cu băieții.

Fig.nr.106

Sursa: INS

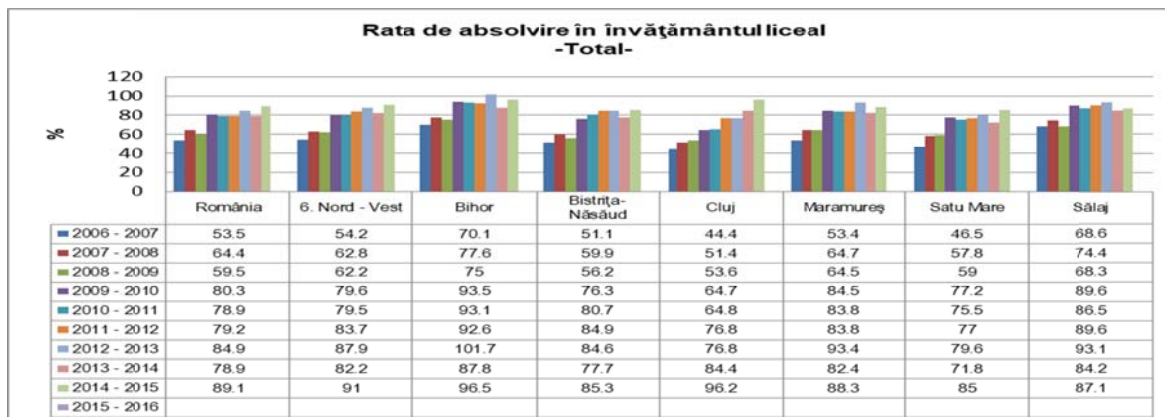
Rata de absolvire la nivel liceal

La nivel liceal rata de absolvire are o evoluție ascendentă în tot intervalul analizat, cu o creștere progresivă de la 54,2% în anul școlar 2006/2007 la 91% în anul școlar 2014/2015, peste media națională (89,1% în anul școlar 2014/2015). Cea mai mare rată de absolvire se

⁵⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „21Rata de absolvire (INS)” – pentru vizualizare [clic aici](#)

înregistrează în județele Bihor (96,5%) și Cluj (96,2%) în anul școlar 2014/2015. Pe sexe trendul pozitiv se menține la fete, în timp ce băieții au o rată de absolvire mai scăzută.

Fig.nr.107

Sursa: INS

Analiza realizată pe medii de rezidență arată faptul că rata de absolvire în mediul rural este foarte mică, cea mai mare valoare fiind de 15,4% în anul școlar 2010/2011, cea mai mică rată în județele Cluj și Satu Mare (județe care au număr mic de licee în mediul rural).

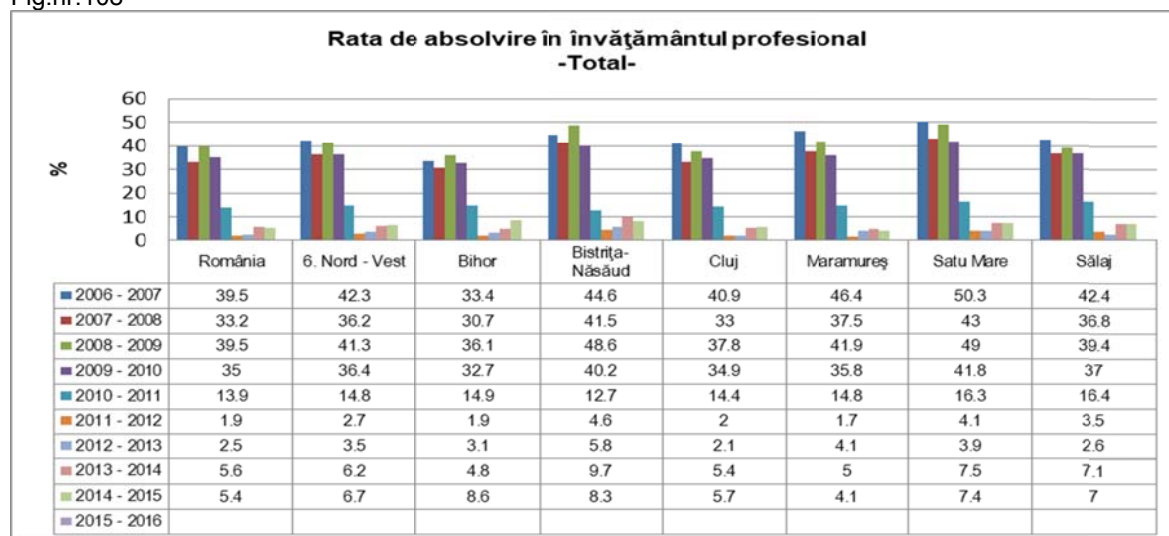
Comparativ cu alte regiuni, Regiunea Nord-Vest se situează pe locul trei, după regiunea Sud-Vest Oltenia și Vest, dar peste media națională.

Rata de absolvire în învățământul profesional

La învățământul profesional rata de absolvire analizată în perioada 2006- 2016, în Regiunea Nord-Vest a avut o evoluție descrescătoare de la 42% în 2006 la 14,8% în 2011, iar apoi în perioada în care nu au mai fost repartizate locuri la învățământul profesional (2011-2013) rata a scăzut foarte mult la 2,7%. În perioada 2014-2015, rata de absolvire a reînceput să crească ușor. Aceeași evoluție a fost înregistrată și la nivelul județelor regiunii. Analiza pe sexe a scos în evidență faptul că rata de absolvire pentru populația școlară de sex masculin a fost mai ridicată cu 21% decât cea de sex feminin, la nivelul regiunii în anul 2006. Scăderea ulterioară a respectat tendințele identificate pentru întreaga populație școlară la nivelul regiunii și pe județe.

Referitor la situația pe medii de rezidență, mediul urban înregistrează o rată de absolvire de 63,1% în anul 2006, pe când în mediul rural rata de absolvire a fost de 15,5%. Cea mai mare rată de absolvire în anul 2006 a fost înregistrată în jud. Bistrița-Năsăud ea fiind de 28,8%. Tendințele identificate în Regiunea Nord-Vest s-au regăsit la toate regiunile și la nivel național.

Fig.nr.108

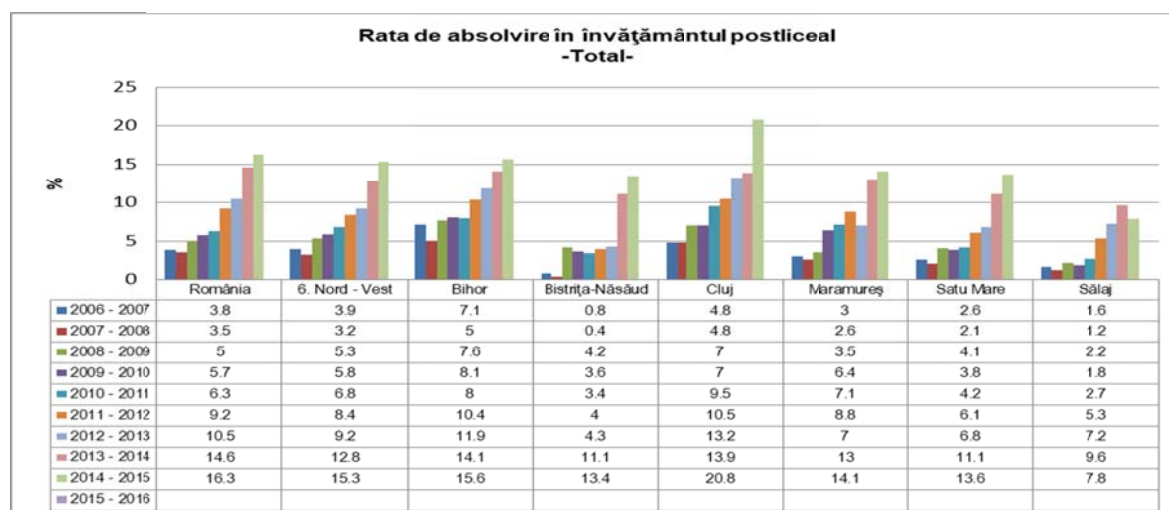

Sursa: INS

Rata de absolvire în învățământul postliceal

Tendința generală identificată este de creștere a ratei de absolvire în învățământul postliceal. Dacă la începutul intervalului în 2006, rata de absolvire a fost foarte scăzută la nivelul regiunii, doar 3,9%, în 2015 ea a fost de 15,3%.

Fig.nr.109

Sursa: INS

În anul școlar 2015-2016 cea mai mare rată de absolvire la nivelul județelor regiunii a fost înregistrată în județul Cluj, ea fiind de 20,8%.

Analiza pe sexe a evidențiat faptul că rata de absolvire în 2014-2015, pentru populația școlară feminină a fost mai ridicată de (22,2%) la nivelul regiunii, iar cea masculină a înregistrat o rată de 8,6%. Dintre județe, județul Cluj a avut cea mai ridicată rată de absolvire atât pentru sexul feminin 28,8% cât și pentru sexul masculin (12,9%).

Raportat la mediul de rezidență, cea mai ridicată rată de absolvire pentru învățământul postliceal s-a înregistrat în mediul urban, la nivelul regiunii ea fiind de (30,2%), mai scăzută decât media națională de (32,6%). Județul cu cea mai mare rată de absolvire în mediul urban a fost Satu-Mare cu (33,7%) și cea mai mică rată a fost înregistrată în județul Sălaj de (19%).

La nivelul Regiunii nord-Vest doar două județe (Bihor și Bistrița-Năsăud) au clase de învățământ postliceal în mediul rural, unde rata de absolvire a fost extrem de mică (0,5%, respectiv 2,5%).

6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație⁵⁸

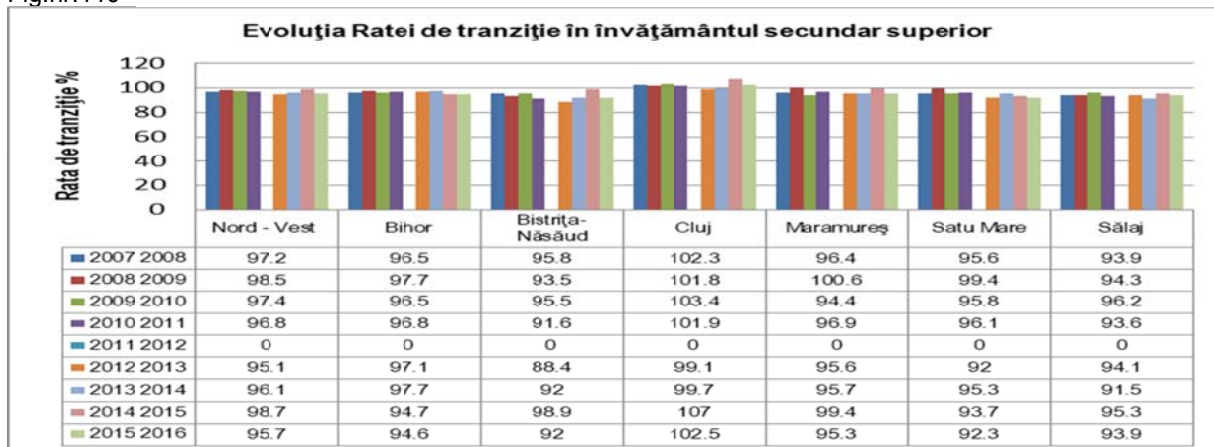
Din datele statistice furnizate de INS pentru perioada 2007-2016, rata de tranziție de la gimnaziu la învățământul secundar superior, la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost mai scăzută decât cea la nivel național. Dintre regiuni, cea mai mare rată de tranziție a avut-o Regiunea București Ilfov, cu mai mult de 100%.

La nivelul Regiunii Nord-Vest, cea mai mare rată de tranziție a fost înregistrată în județul Cluj cu o medie a intervalului analizat de 102,12%.

Analiza pe sexe a arătat că pentru ambele sexe rata de tranziție a fost destul de ridicată, de peste 96% la nivelul regiunii.

Situația analizată pe județe a arătat că județul Cluj a avut acela mai ridicate rate de tranziție dintre județele regiunii.

Fig.nr.110

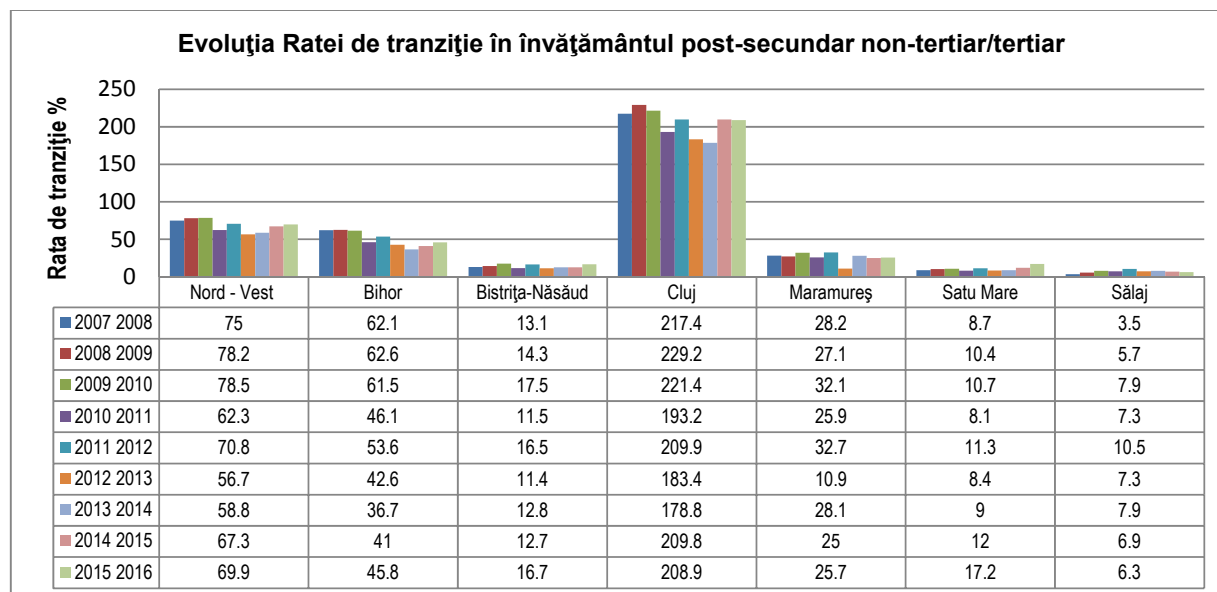

Sursa datelor: INS

⁵⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„22 Rata tranziție \(INS\)” – pentru vizualizare clic aici](#)

Rata de tranziție în învățământul post-secundar non terțiar/ terțiar

Fig.nr.111

Sursa datelor: INS

La nivelul regiunii ratele de tranziție sunt destul de scăzute, mai scăzute decât cele de la nivel național. O situație aparte are județul Cluj unde ratele au fost de peste 200%.

Analiza pe sexe a arătat că ratele de tranziție pentru populația școlară feminină sunt mai ridicate decât cele pentru populația masculină.

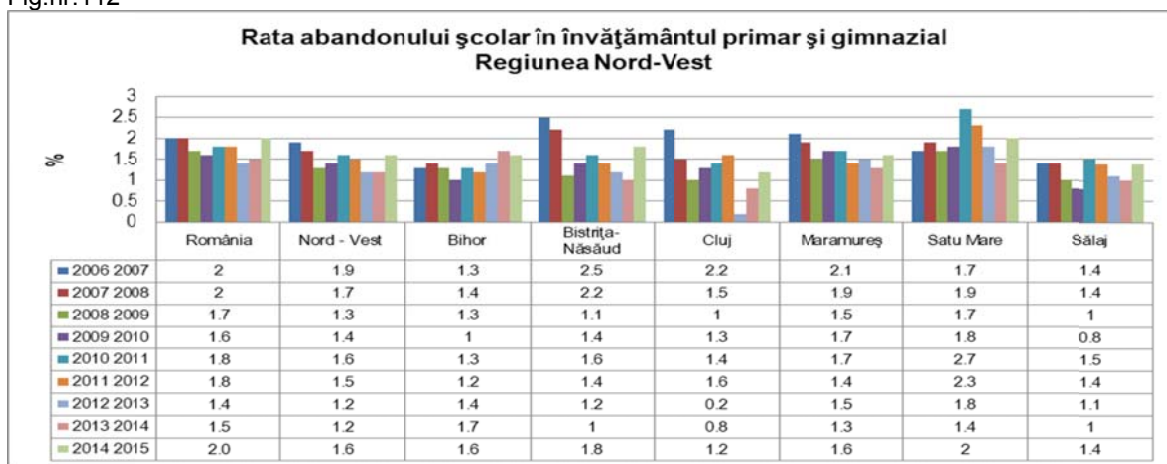
Județul Cluj ocupă și aici o poziție de lider la mare distanță de celelalte județe ale regiunii.

 6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED⁵⁹
Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial

Din analiza datelor furnizate de INS în intervalul 2006/2007-2014/2015 se constată că rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial în regiunea Nord-Vest a fost pe tot intervalul analizat sub media națională, valoarea cea mai mică înregistrându-se în anii școlari 2012/2013 și 2013/2014- 1,2%, mai mică la populația școlară de sex feminin și cu valori mult mai mari în mediul rural față de mediul urban.

⁵⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „23 Rata abandonului (INS)” – pentru vizualizare [clic aici](#)

Fig.nr.112

Sursa datelor: INS

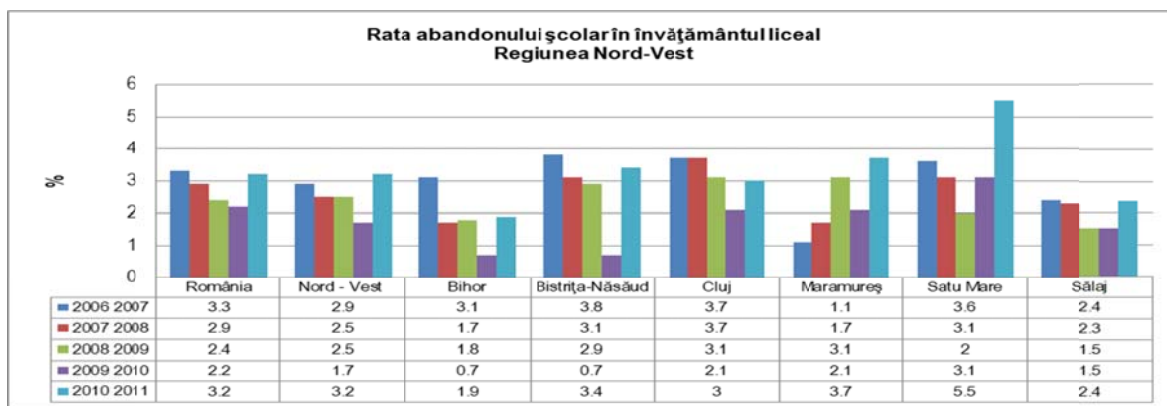
La nivel județean, rata cea mai scăzută a abandonului se înregistrează în județul Sălaj, urmată de județele Bihor și Cluj, cele mai mari rate ale abandonului fiind în județele Bistrița-Năsăud și Satu Mare.

Din analiza ratei abandonului în cadrul regiunilor rezultă că regiunea Nord-Vest se află pe locul al treilea după regiunile Sud-Vest și Nord-Est, dar cu o scădere a ratei abandonului în anul școlar 2014/2015.

Rata abandonului școlar în învățământul liceal

Datele furnizate de INS pentru învățământul liceal cuprind intervalul 2006/2007-2010/2011. Pe intervalul analizat se observă că rata abandonului în regiunea Nord-Vest este sub media națională, mai mare la populația de sex masculin și în mediul rural. Cea mai scăzută rată a abandonului se înregistrează în județul Sălaj, urmat de Bihor, cea mai mare înregistrându-se în județul Bistrița-Năsăud. Pe medii de rezidență, în mediul rural se remarcă o rată foarte mare a abandonului în județul Maramureș în anul școlar 2007/2008.

Fig.nr.113

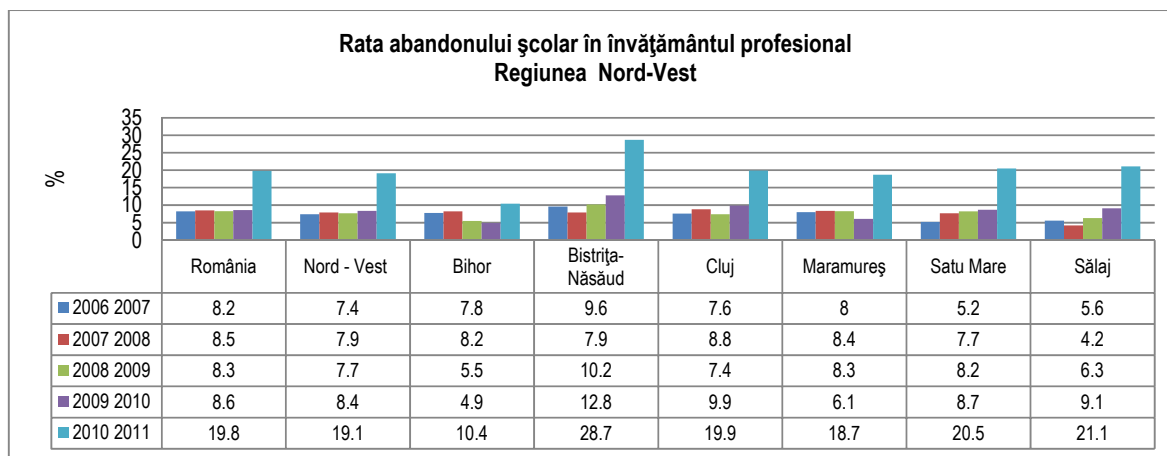

Sursa: INS

Rata abandonului școlar în învățământul profesional

Datele furnizate de INS se referă la perioada 2006/2007- 2010/2011. De remarcat faptul că începând cu anul școlar 2008/2009 nu s-a mai alocat plan de școlarizare pentru învățământ profesional, clasele existente au continuat până la finalizarea studiilor. Din analiza graficului de mai jos, rezultă că rata abandonului în învățământul profesional la nivelul regiunii Nord-Vest, este sub media națională în intervalul analizat, înregistrându-se o creștere semnificativă în anul școlar 2010/2011. Cele mai mici rate ale abandonului s-au înregistrat în județul Sălaj, iar cele mai mari în județul Bistrița-Năsăud.

Fig.nr.115

Sursa: INS

Pe sexe, rata abandonului este mai mare la populația de sex feminin, iar pe medii de rezidență în mediul rural este mai mare decât în mediul urban. La nivel regional, regiunea Nord-Vest se situează pe locul doi, după regiunea Sud-Vest Oltenia. În toate regiunile s-a înregistrat o creștere semnificativă a ratei abandonului în anul școlar 2010/2011 (mai mult de dublu).

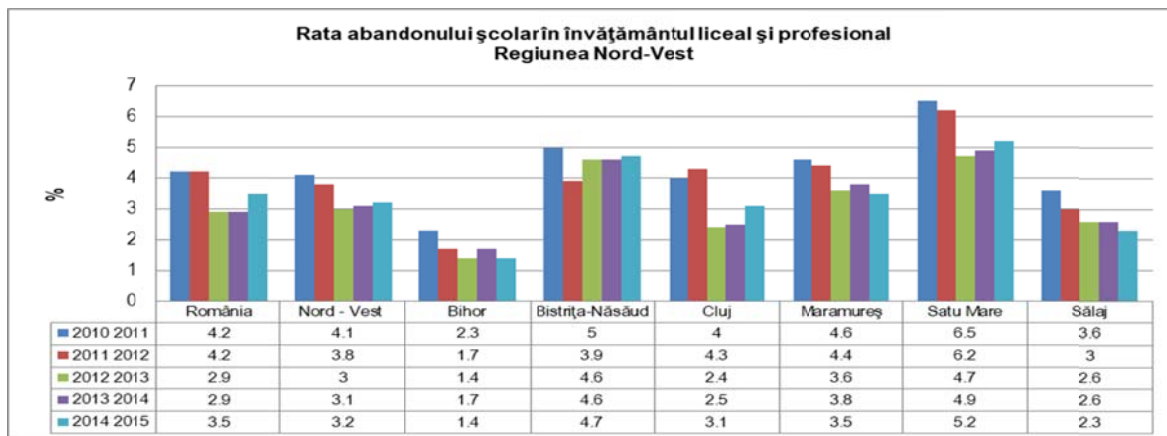
Rata abandonului școlar în învățământul liceal și profesional

Rata abandonului cumulat pe cele două nivele este analizată în intervalul de ani școlari 2010/2011- 2014/2015. Analiza coincide cu reintroducerea învățământului profesional de doi ani în anul școlar 2012/2013 și a învățământului profesional de trei ani în anul școlar 2014/2015, la solicitările operatorilor economici.

Din analiza graficului de mai jos, rezultă că valorile cumulate pe cele două nivele sunt mai mari decât cele la nivel liceal, dar la jumătate față de cele din învățământul profesional. Comparativ cu nivelul național regiunea Nord-Vest se situează pe intervalul analizat sub media pe țară, cu depășiri de 0,1-0,2% în anii școlari 2012/2013 și 2013/2014. Cele mai mari rate ale abandonului se înregistrează în județele Satu Mare și Bistrița-Năsăud, iar cele mai mici în județele Bihor și Sălaj. Pe sexe rata abandonului este mai mare la băieți, iar pe medii de rezidență rata mai mare a abandonului se înregistrează în mediul rural. La nivel

regional, regiunea Nord-Vest se situează pe locul doi, după regiunea Sud-Vest Oltenia, rate mai mari înregistrându-se în regiunile Nord-Est și Centru.

Fig.nr.115

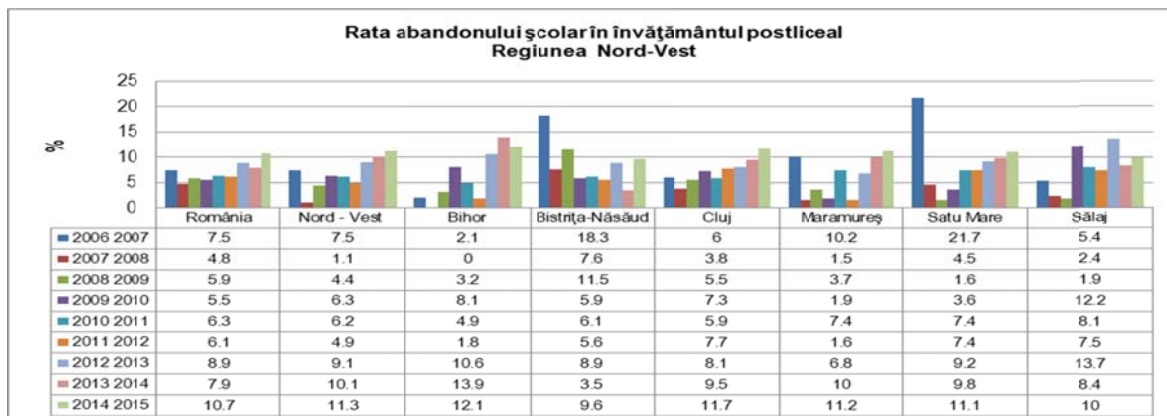

Sursa: INS

Rata abandonului școlar în învățământul postliceal

În învățământul postliceal se înregistrează o rată a abandonului școlar fluctuantă în intervalul analizat, cu valori între 1,1% și 11,3%, cu creșteri și scăderi în intervalul analizat (2006/2007- 2014/2015), cu valori mai mari la băieți, comparativ cu fetele. Se observă o creștere a ratei abandonului în anul școlar 2014/2015 în toate regiunile țării, fapt care coincide și cu creșterea ponderii învățământului postliceal la nivel național.

Fig.nr.116

Sursa: INS

6.3.5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație⁶⁰

Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional a tinerilor (18-24 ani), la nivel național și implicit la nivel regional rămâne mult mai ridicată decât media europeană.

⁶⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„24 Rata de părăsire timpurie – EUROSTAT” – pentru vizualizare clic aici](#)

Dacă media europeană în 2015 era de 11%, România avea o rată de 19,1%, iar Regiunea Nord-Vest de 16,9%, a treia după Regiunea București-Ilfov și Regiunea Vest.

Analiza pe sexe a arătat că populația școlară de sex masculin a avut o rată de părăsire a sistemului educațional în 2015, de 16,4% , iar pentru sexul feminin rata de părăsire a fost de 17,3%.

Fig.nr.117

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
UE (28 state)	:	:	17.0	16.4	16.0	15.7	15.3	14.9	14.7	14.2	13.9	13.4	12.7	11.9	11.2	11.0
Romania	22.9	21.7	23.0	22.5	22.4	19.6	17.9	17.3	15.9	16.6	19.3	18.1	17.8	17.3	18.1	19.1
Nord-Vest	23.7	25.0	28.0	25.3	20.4	16.5	15.3	12.5	12.2	15.1	18.2	14.9	14.9	15.4	17.7	16.9
Centru	22.1	18.3	17.6	21.1	19.1	17.1	15.4	14.8	13.6	16.0	21.7	22.8	19.4	17.9	17.9	24.2
Nord-Est	29.0	26.3	29.2	28.0	25.6	21.4	19.2	19.7	18.4	19.2	24.7	22.1	22.2	22.5	21.7	25.3
Sud-Est	23.8	23.1	23.9	22.7	27.5	24.1	21.4	21.4	19.2	18.3	22.5	22.1	21.5	20.7	25.0	24.9
Sud - Muntenia	22.1	23.5	25.2	24.4	26.0	24.0	23.1	21.8	20.5	20.5	22.2	22.4	22.7	21.8	22.0	18.7
Bucuresti - Ilfov	11.6	11.6	14.3	14.1	12.8	12.5	10.3	12.0	10.6	9.9	10.8	9.6	7.2	7.0	9.0	10.8
Sud-Vest Oltenia	22.6	19.6	18.0	17.6	21.2	21.0	19.3	16.4	15.7	18.0	20.6	18.5	17.7	16.1	15.9	16.2
Vest	23.7	21.3	20.9	22.4	22.8	16.2	14.9	15.3	12.6	11.3	9.8	9.6	13.7	13.5	10.7	8.5

Sursa: EUROSTAT

6.3.6. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)⁶¹

Testarea PISA aplicată în 2009, 2012 și 2015 a scos în evidență că procentul persoanelor cu performanțe scăzute și a celor cu performanțe de vârf în citire, din UE este diferit de la țară la țară. Cele mai bune performanțe în 2015 le-au obținut Irlanda cu 10,2% persoane cu performanțe scăzute la citire, urmată de Estonia cu 10,6% și Finlanda cu 11,1%). România s-a situat pe penultimul loc cu un procent de 38,7%.

Pentru competențele în matematică, tot Estonia-11,2% Finlanda și Danemarca-13,6% ocupă primele locuri cu performanțe ridicate, România fiind antepenultima cu 39,9%.

Pentru competențele în domeniul științelor România ocupă locul 24.

România are în continuare performanțe scăzute la toate cele trei tipuri de testări comparativ cu celelalte state ale UE.

6.3.7. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)⁶²

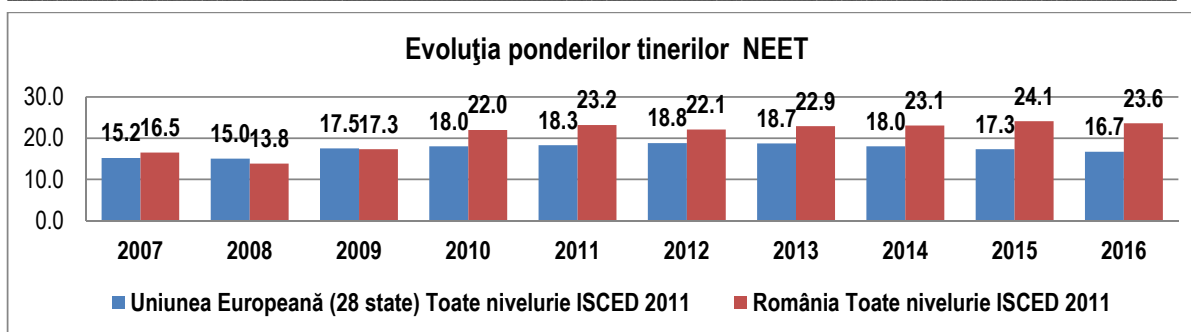
Evoluția ratei tinerilor care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET), pe toate nivelurile ISCED, este reprezentată în figura de mai jos.

Raportându-ne la perioada analizată (2007-2016) se constată că România are o rată a tinerilor NEET mai ridicată decât media europeană. În 2016 UE avea o rată de 16,7 %, iar România 23,6%.

Fig.nr.118

⁶¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„25 PISA” – pentru vizualizare clic aici](#)

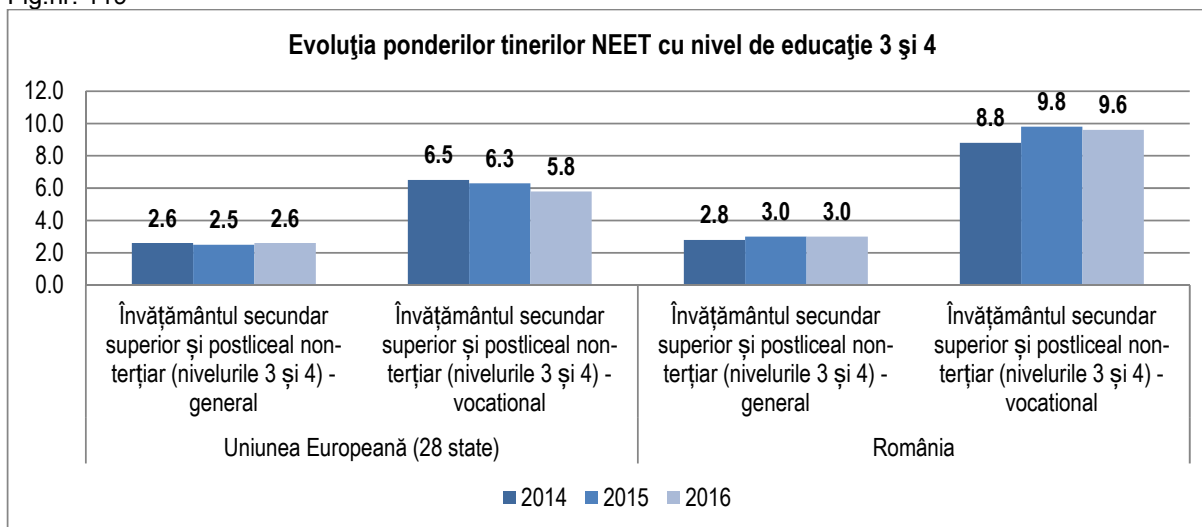
⁶² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„26 Tineri NEET” – pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa datelor: EUROSTAT [edat_lfse_21]

Analiza pe niveluri de educație a arătat că pentru absolvenții cu nivelul (0-2) și (3-4) rata tinerilor NEET este mai ridicată cu cel puțin 4 puncte procentuale decât rata UE. Pentru absolvenții învățământului superior nivelul(5-8), rata tinerilor NEET din România este la același nivel de 2% ca și media europeană. Compararea ratei tinerilor NEET absolvenți ai învățământului secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4) în general și vocațional este reprezentată în figura de mai jos.

Fig.nr. 119

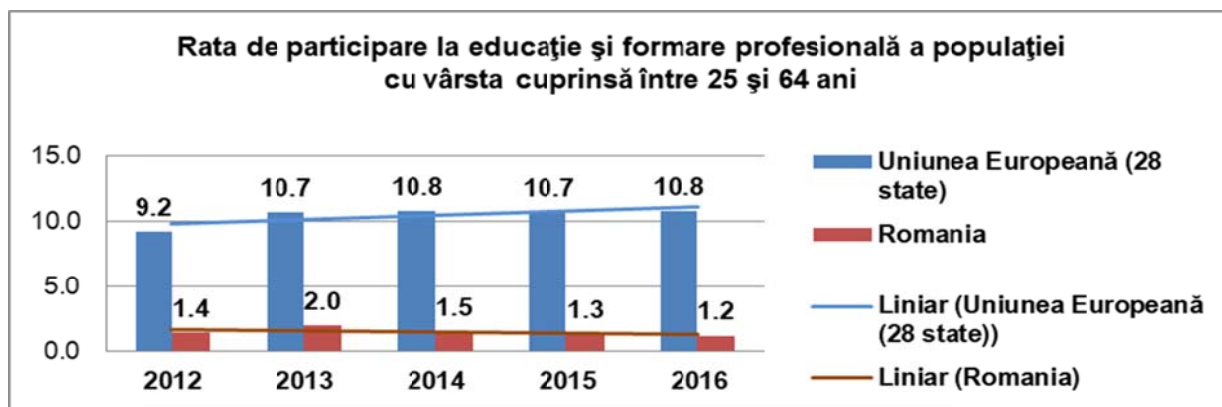
Sursa datelor: EUROSTAT [edat_lfse_21]

6.3.8. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)⁶³

Datele statistice arată că rata de participare la formarea continuă a populației adulte din UE, se menține la valoarea de 10,8% în 2016. Comparativ la nivel național rata de participare a scăzut în 2016 la 1,2% și rămâne în continuare mult mai scăzută decât media europeană.

Fig.nr.120

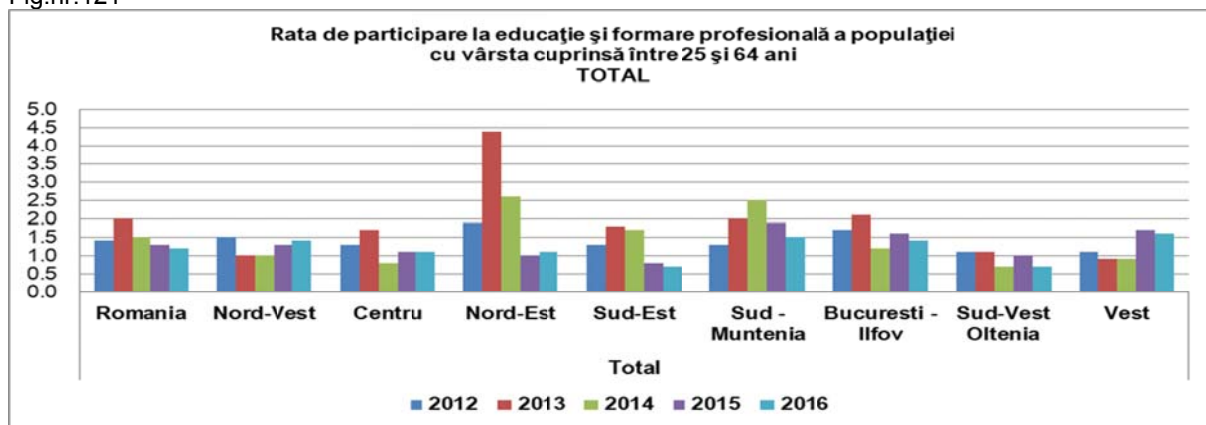
⁶³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„27 Formare continuă” – pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa datelor: Eurostat [trng_lfse_04]

Analiza pe regiuni a scos în evidență că în anul 2016, Regiunea Vest avea cea mai mare rată de participare de 1,6%. Regiunea Nord-Vest, avea o rată de participare la formarea continuă a adulților de 1,4%.

Fig.nr.121

Sursa datelor: Eurostat [trng_lfse_04]

6.4. Indicatori de impact

6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului

Poate fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata șomajului absolvenților și rata totală a șomajului.

Rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor, sugerează o problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții ÎPT. Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din ÎPT. Se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării (unitare la nivel național) a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de ÎPT pe calificări

și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.

6.4.2 Inserția profesională a absolvenților IPT la 6/12 luni de la absolvire, pe niveluri de educație

La nivel național sunt în vigoare metodologiile de monitorizare a inserției absolvenților de învățământ profesional și tehnic (ordinul MECT 6011/21.11.2008) și metodologia și instrumentele de lucru privind studiile de monitorizare a inserției pe piața muncii a absolvenților de învățământ superior (ordinul MECT 6012/ 21.11.2008).

Metodologia de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților învățământului profesional și tehnic a fost aplicată în mai multe județe, în perioada 2010-2013, prin proiecte cofinanțate din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013. În regiunea Sud Vest Oltenia au fost implementate proiecte în județele Gorj, Olt și Vâlcea.

Mecanismul de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților, este însă insuficient dezvoltat, deoarece nu sunt cuprinși toți absolvenții de programe de formare și, deasemena, lipsește componenta de monitorizare pe cale administrativă, aplicată sistematic și cuprinzător la nivel teritorial.

Deoarece capacitatea instituțională a instituțiilor cu responsabilități în implementarea metodologiei este limitată, iar costurile sunt foarte ridicate, nu este posibilă încă monitorizarea pe cale administrativă a tuturor absolvenților învățământului profesional și tehnic.

În Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020, este prevăzut ca obiectiv monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare, cu următoarele acțiuni specifice:

- Crearea unui mecanism național de monitorizare pe cale administrativă a inserției profesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic
- Revizuirea Metodologiei pentru monitorizarea inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic, preponderent din perspectiva deficitului de competențe
- Realizarea sistematică a monitorizării inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic pe cale administrativă și prin anchete la nivel național

6.5. Concluzii din analiza IPT

6.5.1.Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire

Din datele statistice analizate se constată o creștere semnificativă a numărului de elevi din ciclul primar aproape în toate regiunile de dezvoltare. Regiunea Nord-Vest a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de elevi în cei nouă ani școlari analizați (10994 elevi), fiind pe locul al treilea după regiunea București –Ilfov (34991).

Din datele statistice analizate pentru Regiunea Nord-Vest în perioada 2007-2016 s-a constatat că în toate regiunile de dezvoltare numărul elevilor înscriși în învățământul profesional a fost ridicat în perioada 2007-2010, a scăzut apoi dramatic în perioada 2010-2012, după care a înregistrat o creștere anuală care a devenit semnificativă în 2016.

Conform datelor statistice Regiunea Nord-Vest se înscrie în trendul național cu o medie de 80% grad de cuprindere în învățământ pentru grupa de vârstă 15-18 ani.

La nivelul Regiunii Nord-Vest în perioada 2004-2016, populația școlară cuprinsă în învățământul tehnic și profesional a avut o evoluție descendentă, de la 79021 de elevi în

2004, la 45194 de elevi în 2016, adică o reducere cu 57,19%. Același trend descrescător a fost înregistrat și la nivel național unde procentul de diminuare a numărului de elevi în perioada analizată a fost de 57,72%.

Analizând ponderile totale și cele aferente învățământului profesional și liceal tehnologic se constată următoarele:

În perioada 2004- 2009 ponderea învățământului profesional și tehnic la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost în medie de 60%, scăzând apoi an de an până la o valoare de 48,1% în 2016. Ponderea la nivel regional a fost mai scăzută decât la nivel național, fapt explicat prin creșterea în mai mare măsură a ponderii învățământului liceal din filiera teoretică și vocațională în Regiunea Nord-Vest.

- Domeniile de formare cu cel mai mare număr de elevi în învățământul liceal tehnologic la nivelul regiunii sunt: Economic cu 6700 de elevi (26,18%)- ponderea la nivel național 20,3%, Turism alimentație cu 4219 elevi (16,38%)- ponderea la nivel național 15,9%, Mecanica cu 3475 elevi (13,56%)- ponderea la nivel național 14,6%, Electronică, automatizări cu 2711 elevi (10,59%)- ponderea la nivel național 8,1%.
- Domeniile cu cel mai mic număr de elevi în învățământul liceal tehnologic la nivelul regiunii sunt: Chimia industrială cu 111 elevi (0,43%)- ponderea la nivel național 0,8%, Fabricarea produselor din lemn cu 271 elevi (1,03%) – ponderea la nivel național 1,2%, Producția media cu 276 elevi (1,09%)- ponderea la nivel național 6,1%, Electromecanica cu 315 elevi (1,23%) – ponderea la nivel național 2,1%, și Silvicultura cu 442 elevi (1,72%) – ponderea la nivel național 1,4%.

Analiza numărului de clase, elevi și ponderea acestora pe cele 15 domenii de formare în care se școlarizează în învățământul profesional,

în Regiunea Nord-Vest în anul școlar 2016-2017, a evidențiat următoarele:

- Regiunea Nord-Vest ocupă o poziție fruntașă între celelalte regiuni de dezvoltare în ceea ce privește numărul de elevi cuprinși în învățământul profesional în anul 2016-2017 cu 12.136 de elevi. Pe primul loc se situează Regiunea Nord-Est cu 20.429 de elevi, urmată de Regiunea Centru cu 12.895 de elevi.
 - Domeniile de formare cu cel mai mare număr de elevi în învățământul profesional la nivelul regiunii sunt:
Mecanica cu 4603 elevi (38%)- ponderea la nivel național 40,59%;
Turism și alimentație cu 2553 elevi (21%)- ponderea la nivel național 13,96%;
Fabricarea produselor din lemn cu 904 elevi (8%) – ponderea la nivel național 4,33%;
Industria textilă și pielărie cu 872 elevi (7%) – pondere la nivel național 8,11%;
Construcții, instalații și lucrări publice cu 652 elevi (5%) – pondere la nivel național 5,46%.
 - Domeniile de formare cu cel mai mic număr de elevi în învățământul profesional la nivelul regiunii sunt:
Silvicultura cu 53 elevi (0,66%) – ponderea la nivel național 0,48%;
Chimia industrială cu 111 elevi (0,68%)- ponderea la nivel național 0,48%,
Electronică, automatizări cu 207 elevi (2%) – ponderea la nivel național 0,89%;
Agricultura cu 221 elevi (2,1%) – ponderea la nivel național 5,29%.
- Învățământul profesional se desfășoară printr-un puternic parteneriat școală-operator economic cu scopul satisfacerii solicitărilor de pe piața muncii, de către sistemul de învățământ profesional și tehnic.

Pentru anul școlar 2016-2017 la nivelul Regiunii Nord-Vest, operatorii economici au solicitat în total 10.747 de locuri, din care au fost aprobate de către inspectoratele școlare

județene 5572 de locuri, adică 51,8%, datorită constrângerilor legate de fundamentarea planurilor anuale de școlarizare.

La nivelul regiunii se identifică aceleași domenii cu număr mare de contracte ca și la nivel național: Mecanica cu 330 contracte încheiate și Turism și alimentație cu 219 contracte încheiate. Domeniul Construcții, instalații și lucrări publice se află pe locul al treilea cu 70 de contracte încheiate la nivelul regiunii. Calificările profesionale cu cel mai mare număr de contracte încheiate, la nivelul regiunii: Mecanic auto(196), Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație (112), Bucătar(82), Comerciant-vânzător(45).

Infrastructura IPT în Regiunea Nord-Vest

Domeniile de formare cu cele mai multe școli: Mecanica (60 de școli la nivel regional), Economic (43 de școli), Turism și alimentație (43 de școli) sunt și cele mai solicitate de către operatorii economici regionali și în topul preferințelor elevilor.

La nivel național analizând datele statistice se poate afirma că evoluția ponderii personalului didactic pe categorii de vârstă a evoluat în sensul creșterii ponderii categoriei 35-54 ani și 55-64 ani, cu o creștere în ultimii ani a ponderii categoriei 65 de ani și peste..

Categoria de vârstă 35-54 ani și 55-64 ani reprezintă 81% din totalul cadrelor didactice din sistemul de învățământ profesional și tehnic în anul 2015-2016, iar categoria 65 ani și peste atinge o pondere de 2%.

La nivelul Regiunii Nord-Vest, ponderea personalului didactic calificat (99,02%) din învățământul profesional și tehnic este ușor mai ridicată decât media națională (98,28%)

Ponderile înregistrate au fost foarte ridicate în toate județele regiunii de peste 97%.

În anul școlar 2015-2016, numărul de cadre didactice din învățământul liceal a fost de 8319 persoane, din care de sex feminin 5834 persoane. Numărul cadrelor didactice calificate a fost 8241 persoane din care de sex feminin 5787. Ponderea personalului didactic calificat la nivelul regiunii a fost de 99,06% comparativ cu cea la nivel național care era de 98,63%. Ponderea pe medii de rezidență este la fel de ridicată atât pe urban cât și pe rural, de 99,01% respectiv 99,95%

La nivel național statistica privind numărul de laboratoare școlare în învățământul liceal, profesional și postliceal, pe regiuni de dezvoltare și județe, la începutul anului școlar 2015-2016, arată că Regiunea Nord-Vest a avut un număr de 1185 de laboratoare.

Comparația cu celelalte regiuni de dezvoltare situează Regiunea Nord-Vest pe locul al doilea după Regiunea Nord-Est cu 1347 de laboratoare.

Referitor la numărul de ateliere școlare în învățământul liceal, profesional și postliceal, pe regiuni de dezvoltare și județe, la începutul anului școlar 2015-2016, Regiunea Nord-vest (525 ateliere) se situa pe locul al patrulea după regiunile, Nord-Est (648 ateliere), Centru (632 ateliere), și Sud-Muntenia cu (545 ateliere).

Numărul PC-urilor în învățământul liceal, profesional și postliceal, în Regiunea Nord-Vest la începutul anului școlar 2015-2016, a fost de 18.891, al doilea ca mărime după Regiunea Nord-Est cu 19.304 Pc-uri.

Raportat la numărul de computere conectate la INTERNET, Regiunea Nord-Vest ocupă primul loc cu 17.400 PC-uri, iar dintre județe, cele mai multe computere le avea jud. Cluj (5803) din care 5648 PC-uri conectate la INTERNET.

România a alocat în 2014, 2,75% din PIB pentru cheltuielile publice totale din educație. (excluzând dezvoltarea educațională timpurie a copiilor). După situațiile Eurostat România alocă cel mai mic procent din PIB pentru educație comparativ cu celelalte state ale Uniunii Europene, fiind pe ultimul loc. Cheltuielile publice pentru Învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4), în 2014, situează România din nou pe ultimul loc între statele uniunii cu un procent 0,67%.

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunității locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în IPT.

Principalele probleme identificate în cadrul acestui proces sunt referitoare la:

- slaba legătură și controlul redus între nivelul regional de planificare și nivelul decizional în învățământ (inspectoratele școlare județene și școlile, autoritățile locale);
- finanțarea învățământului preponderent centrată pe activitățile curente/pe termen scurt și foarte puțin pe nevoile și prioritățile pe termen lung;
- antrenarea insuficientă a agenților economici în efortul de planificare pe termen lung în IPT;
- neimplicarea sau implicarea formală a partenerilor sociali din Consiliile de Administrație ale Școlilor în procesul de planificare pe termen lung la nivelul școlii.

Un alt domeniu al descentralizării funcționale este curriculum-ul în dezvoltare locală (CDL)–componentă importantă a planului de învățământ, care vizează adaptarea conținutului pregătirii la cerințele locale din partea beneficiarilor instruirii (agenți economici, comunitate locală, elevi).

Analiza rezultatelor elevilor prin prisma promovabilității a scos în evidență faptul că Regiunea Nord-Vest ocupă primul loc la nivel național având cel mare procent de promovabilitate între regiuni cu 97,6%.Media la nivel național a fost de 96,3%.

Din datele statistice furnizate de către INS, Regiunea Nord-Vest a avut cel mai mare procent de promovabilitate la învățământul profesional în anul școlar 2014-2015, de 92,2%, fiind urmată de Regiunea Centru cu (91,8%).

Datele furnizate de INS se referă la perioada 2006/2007- 2010/2011. De remarcat faptul că începând cu anul școlar 2008/2009 nu s-a mai alocat plan de școlarizare pentru învățământ profesional, clasele existente au continuat până la finalizarea studiilor. Din analiza graficului de mai jos, rezultă că rata abandonului în învățământul profesional la nivelul regiunii Nord-Vest, este sub media națională în intervalul analizat, înregistrându-se o creștere semnificativă în anul școlar 2010/2011

Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional a tinerilor (18-24 ani),la nivel național și implicit la nivel regional rămâne mult mai ridicată decât media europeană.

Dacă media europeană în 2015 era de 11%, România avea o rată de 19,1%, iar Regiunea Nord-Vest de 16,9%, a treia după Regiunea București-Ilfov și Regiunea Vest.

Testarea PISA aplicată în 2009, 2012 și 2015 a scos în evidență că procentul persoanelor cu performanțe scăzute și a celor cu performanțe de vârf în citire, din UE este diferit de la țară la țară.Cele mai bune performanțe în 2015 le-au obținut Irlanda cu 10,2% persoane cu performanțe scăzute la citire, urmată de Estonia cu 10,6% și Finlanda cu 11,1%).România s-a situat pe penultimul loc cu un procent de 38,7%.

Pentru competențele în matematică, tot Estonia_11,2% Finlanda și Danemarca_13,6% ocupă primele locuri cu performanțe ridicate, România fiind antepenultima cu 39,9%.

Pentru competențele în domeniul științelor România ocupă locul 24.

România are în continuare performanțe scăzute la toate cele trei tipuri de testări comparativ cu celelalte state ale UE.

Evoluția ratei tinerilor care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET), pe toate nivelurile ISCED, este reprezentată în figura de mai jos.Raportându-ne la perioada analizată (2007-2016) se constată că România are o rată a tinerilor NEET mai ridicată decât media europeană. În 2016 UE avea o rată de 16,7 %, iar România 23,6%.

Datele statistice arată că rata de participare la formarea continuă a populației adulte din UE, se menține la valoarea de 10,8% în 2016.Comparativ la nivel național rata de participare a scăzut în 2016 la 1,2%și rămâne în continuare mult mai scăzută decât media europeană.

Analiza pe regiuni a scos în evidență că în anul 2016, Regiunea Vest avea cea mai mare rată de participare de 1,6%.Regiunea Nord-Vest, avea o rată de participare la formarea continuă a adulților de 1,4%.

6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)

Din analiza realizată în cadrul PRAI au rezultat următoarele ținte orientative PRAI, care vor fi particularizate în cadrul fiecărui PLAI al județelor regiunii Nord-Vest.

Domenii de formare	%
Agricultură	4
Chimie industrială	1
Construcții instalații și lucrări publice	6
Comerț	5
Economic	10
Electric	7
Electromecanică	2
Electronică automatizări	8
Estetica și igiena corpului omenesc	2
Fabricarea produselor din lemn	5
Industrie alimentară	3
Industrie textilă și pielărie	5
Materiale de construcții	1
Mecanică	23
Turism și alimentație	14
Protecția mediului	3
Tehnici poligrafice	0
Silvicultură	1
Total	100,0

7. Monitorizarea implementării PRAI

7.1. Procesul de monitorizare

Monitorizarea este măsurarea sistematică și continuă a progresului în implementarea planului în timp.

Este un instrument de management de bază și universal pentru a identifica punctele tari și slabe într-un plan.

Scopul monitorizării este să ajute pe toți cei implicați să ia decizii potrivite și la timp, în implementarea unui plan, decizii care vor contribui la atingerea țăintelor propuse în plan și la succesul programului.

Monitorizarea și evaluarea sunt componente cheie ale procesului de planificare strategică, pentru că în timp ce procesul de planificare ajută la identificarea obiectivelor de atins și a activităților de realizat, procesul de monitorizare și evaluare ne ajută în a identifica dacă implementarea este corespunzătoare și rezultatele sunt satisfăcătoare pentru atingerea obiectivelor propuse prin planificare. Din această cauză monitorizarea și evaluarea trebuie să fie procese de măsurare a performanțelor și o sursă importantă de informare pentru procesul de actualizare/revizuire din activitatea de planificare.

În general, procesele de monitorizare și de raportare sunt responsabilități ale unui management eficient în legătură cu un plan/program și implică, activități de colectare, analiză și utilizare a informațiilor în legătură cu progresul fizic și cu modul în care sunt atinse rezultatele planificate.

Procesul de monitorizare și de raportare contribuie la :

- Identificarea succesului și a problemelor din procesul de implementare
- sprijină procesul de luare a deciziilor informate pentru corecta implementare

- constientizează planul în rândul factorilor interesați și participarea acestora ;
- evaluarea realizării planului/programului și auditul activităților și resurselor.

În cadrul unui “ciclu al planificării” se parcurg etapele următoare :

- Stabilirea unor obiective măsurabile clare, inclusiv crearea bazei de informații
- Necesară măsurării progresului în atingerea acestor obiective;
- Monitorizarea periodic a progresului raportat la țintele agreate

În general procesul de monitorizare utilizează o largă varietate de tehnici și metode și se aplică managementului de resurse, de rezultate, a procesului de implementare și a progresului programului de activități respectiv a modului în care acestea sunt realizate .

Tipul informațiilor necesare pentru monitorizarea planului/programului se pot grupa în cinci categorii mai largi:

1. Rezultate (results) ale activităților și a ieșirilor/efectelor procesului (outputs)
2. Intrările (inputs) de resurse în program
3. Progresul planului față de obiective și planurile operaționale
4. Modul în care planul este manageriat și modul de lucru
5. Schimbări în cadrul grupurilor țintă

Monitorizarea se poate realiza la 2 niveluri distincte :

Monitorizarea Procesului –Aceasta urmărește modul în care sunt utilizate resursele, progresul activităților și modul în care acestea sunt realizate.

Presupune :

- Revizuirea și planificarea implementării în mod permanent
- Evaluarea modului în care sunt realizate activitățile față de planificare
- Identificarea și soluționarea problemelor
- Construcție în zona punctelor tari
- Analiza metodelor utilizate în implementare și dacă acestea sunt cele mai bune alternative în atingerea obiectivelor.

Monitorizare Impact -Care urmărește progresul realizat în atingerea indicatorilor de performanță și a impactului pe care planul/programul îl are asupra grupurilor țintă, care presupune :

- Progresul spre atingerea obiectivelor care este măsurat continuu
- Modificarea de activități ca răspuns la schimbările condițiilor de implementare fără a afecta atingerea obiectivelor inițiale
- Poate identifica nevoia de a schimba unele obiective
- Poate identifica nevoia de continuare a unor cercetări
- Poate verifica anumite presupuneri-supoziții de implementare stabilite inițial.

Componentele esențiale ale unui sistem de monitorizare sunt :

- Selecția indicatorilor pentru fiecare plan/program
- Un mod de colectare a datelor în legătură cu indicatorii
- Analiza datelor
- Prezentarea informațiilor într-un format corespunzător
- Utilizarea informațiilor pentru îmbunătățirea activităților

Monitorizarea urmărește și înregistrează informațiile și asigură controlul de calitate

Astfel monitorizarea implementării PRAI/PLAI este un proces permanent dar frecvența de realizare a rapoartelor de monitorizare este stabilită a fi anual ținând cont de principalul scop al acestora respectiv furnizarea de feedback .

În realizarea raportului de monitorizare sunt implicați membrii desemnați din cadrul CR/CLDPS .

7.2. Evaluarea progresului în implementarea PRAI

Evaluarea progresului se va realiza anual în perioada martie-aprilie prin monitorizarea acțiunilor și măsurilor din planul de măsuri, concluziile și recomandările fiind utilizate în rezivuirea PRAI.

8. Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea

Analizând informațiile, datele și concluziile din capitolele anterioare rezultă următoarele puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări care au stat la baza stabilirii priorităților pentru regiunea Nord-Vest.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Ofertă educațională în ceea ce privește calificările adaptată la cererea de pe piața muncii, din regiunea Nord-Vest; • Existența a 33 unități de învățământ care au fost cuprinse în programele PHARE multianuale 2001, 2003, 2004-2006, care au beneficiat de dotări cu echipamente didactice moderne; • Cadre didactice formate prin programele Phare multianuale si prin POSDRU, capabile să utilizeze echipamentele specializate din dotarea școlilor și noi metode de predare/evaluare; • Buna funcționare a structurilor parteneriale la nivel regional (Consortiul Regional) și la nivel județean (CLDPS); • Existența documentelor de planificare strategică pe termen mediu a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS); • Implementarea sistemului de asigurare a calității în învățământul profesional și tehnic în toate unitățile de învățământ profesională și tehnic; • Existența rețelilor inter-instituționale realizate în cadrul programului Phare TVET și prin POSDRU; • Asigurarea accesului egal în ÎPT prin existența școlilor cu predare în limbile minorităților, a claselor de învățământ special și a claselor de a II-a șansă; • Îmbunătățirea parteneriatului unităților de învățământ cu operatorii economici, prin creșterea numărului de parteneriate ale unităților de învățământ, în special cele de tip DUAL și învățământ dual începând cu anul școlar 2017/2018	• Atractivitatea în ușoară creștere (dar totuși redusă) a învățământului profesional și tehnic; deși a crescut numărul de profesori consilieri opțiunile elevilor se mențin în continuare în intervalul 15-20% pentru IPT; (excepție județele Bistrița –Năsăud și Maramureș, unde sunt mai ridicate) • Lipsa unei baze de date complete privind inserția absolvenților pe piața muncii; • Număr redus de unități de învățământ autorizate pentru programe de educație a adulților; • Lipsa strategiilor de dezvoltare a resurselor umane pe domenii de calificare cerute pe piața muncii la nivelul inspectoratelor școlare; • Rata de succes a examenelor de certificare foarte ridicată (98-100%), dar competențe scăzute ale absolvenților la angajare; nepotrivire între exigențele angajatorilor și competențele absolvenților; • Eficienta scazuta a parteneriatelor scoala-agent economic, in ceea ce privește formarea competențelor antreprenoriale ale elevilor, in cadrul stagiilor de practica; • Competente scazute privind marketingul educational in randul managerilor scolari (marketing educațional ineficient si ineficace); • Elaborarea formală a CDL în parteneriat cu agenții economici; • Număr mic de absolvenți ai ciclului inferior al liceului care solicita continuarea studiilor prin stagii de practica • Lipsa dotării cu echipamente didactice, îndeosebi în unitățile de învățământ care nu au fost dotate prin programe din mediul rural; • Lipsa promovării oportunitatilor de cariera pentru elevi la nivelul unitatilor de invatamant;

• Dezvoltarea învățământului particular, în special la școala postliceală;	• Lipsa unei implicari mai mari a comunitatilor locale in viata scolilor; • Rata de tranziție în învățământul secundar superior mai ales în mediul rural;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Posibilitatea realizării de proiecte finanțate prin fondurile structurale pentru îmbunătățirea infrastructurii școlare (POR); • Atractivitatea regiunii pentru investitorii străini în sectoarele economice din regiune și crearea de noi locuri de muncă (parcurilor industriale publice și private- Cluj-Napoca, Dej, Oradea, Bors, Jibou, Baia Mare si Satu-Mare); • Rata șomajului la tineri este sub media națională (18,7% față de 21,8%).- ceea ce denotă un interes crescut pentru angajare al tinerilor, dar pe altă parte, și oferte de munca mai tentante pentru ei, ceea ce ii motivează să se angajeze. • Crearea de locuri de munca prin proiecte finanțate prin fonduri europene; • Accesarea de fonduri europene • Rata de activitate a resurselor de munca in regiunea NV este peste media națională (63,4% față de 50,8%). • Rata de ocuparea a resurselor de muncă , de asemenea este peste media națională (63,8% fata de 60,6 %)	• Reducerea populației de vârstă preșcolară și școlară până în 2025 cu până la 38,6%; • Migrația populației spre țările UE; • Creșterea abandonului școlar în mediul rural; • Participare scăzută a adulților la programe de formare continuă - în contrast cu nevoile de formare în creștere și țintele europene; • Lipsa unor prognoze pe termen scurt și mediu privind dezvoltarea sectoarelor /domeniilor economiei regionale/locale; • Lipsa măsurilor legislative care să motiveze sau sa incurajeze angajatorii in a primii elevi sau cursanti in stagii de practica in intreprinderile lor (subventii, stimulente sau facilitati fiscale);

9. Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri

Demografia

Declinul demografic general va continua, în mod accentuat pentru populația tânără. De aici, nevoia unei gestiuni eficiente, previzionale, a dezvoltării resurselor umane, sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman.

La nivelul Regiunii Nord-Vest reducerea naturală prognozată a populației tinere va fi agravată de migrația externă, în perioada 1990 - 2014 se constată că regiunea a pierdut 67250 de locuitori, cea mai mare pierdere înregistrându-se în județul Cluj, de 18143 locuitori. Se desprinde nevoia de: racordare realistă la piața europeană, națională și regională a muncii a activităților de informare, orientare și consiliere în scopul realizării unei oferte de școlarizare cât mai aproape de cererea de pe piața muncii.

Din analiza evoluției grupelor de vârstă ale populației, relevante pentru învățământul profesional și tehnic (grupele: 10-14 ani, 15-19 ani, 20-24 ani), în perioada 2008-2015, situația se prezintă astfel:

- Grupa 10-14 ani înregistrează o ușoară creștere la nivelul regiunii;
- Întreaga Regiune Nord-Vest înregistrează o scădere accentuată a populației din grupa de vârstă 15-19 ani cu peste 20%;

În schimb, proiecțiile privind structura pe grupe de vârstă indică pentru viitor (2015-2025) o consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani) active pe piața muncii, ceea ce va conduce la o nevoie crescândă de formare continuă - oportunitate în atenția școlilor interesate de compensarea pierderilor de populație școlară!

Față de aceste constatări, se recomandă:

Măsuri la nivelul rețelei școlare: optimizarea alocării resurselor, prin: concentrarea pregătirii în școli viabile; rezolvarea problemelor de acces; funcționarea rețelelor de școli, care împreună să realizeze: o ofertă cuprinzătoare și diversificată; eliminarea paralelismelor nejustificate; colaborare pentru acoperire teritorială optimă; diversificarea grupurilor țintă (programe pentru adulți); implicarea activă a școlilor ca furnizori de programe de formare pentru adulți .

Fenomenul de îmbătrânire demografică (populația în vârstă de peste 65 de ani va reprezenta 19,7% până în 2030, din populația totală) conduce la: nevoi sporite de personal calificat - asistență socială și medicală; nevoi educaționale specifice (educație non-formală).

Populația urbană la nivel regional este preponderent feminină (52,19%), la fel și în mediul rural (50,52%), situație întâlnită în toate cele 6 județe ale regiunii. Ponderea semnificativă a populației feminine reclamă următoarele activități: din partea ofertei de pregătire - calificările dorite de populația feminină; programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație (ex. pentru mamele care participă la cursuri de formare continuă: îngrijirea copiilor în cadrul școlii pe parcursul orelor de curs).

Sistemul de educație și formare profesională este chemat să contribuie prin măsuri specifice vizând: ofertă de pregătire adecvată și asigurarea condițiilor de învățare în unitățile de învățământ din mediul rural, pentru a atrage elevii să rămână cât mai aproape de domiciliu; educație în sprijinul conservării și valorizării patrimoniului cultural specific și resurselor naturale din mediul rural; îmbunătățirea condițiilor de studiu în mediul rural prin dotarea corespunzătoare a atelierelor și laboratoarelor unde se realizează pregătire de specialitate.

Distribuția populației după etnie arată că ponderea populației de etnie română este majoritară în toate județele, fiind de 74,9% din totalul regiunii.

În ceea ce privește nivelul de educație, ca unul din principalii indicatori de incluziune socială, conform studiului realizat în cadrul proiectului EU Inclusive, 25% dintre adulții romi de peste 16 ani declară că nu știu să scrie și să citească, femeile fiind mai afectate în acest sens . Grupa de vârstă cu cele mai multe persoane care declară că nu știu să scrie și să citească sunt cei între 25 și 34 de ani, urmați de grupa de vârstă 35-44 de ani, deci cei care ar trebui să fie cei mai activi pe piața muncii.

Diversitatea etnică prezenta în regiunea Nord-Vest, recomanda o serie de măsuri, cum ar fi: educație multiculturală; soluții pentru asigurarea accesului egal la educație și a varietății opțiunilor; programe de sprijin pentru grupurile etnice dezavantajate.

Grupa de vârstă cea mai numeroasă care a emigrat, la nivelul regiunii este cea cuprinsă între 25-64 de ani.

Conform datelor Eurostat, ponderea populației totale aflate în risc de sărăcie și excluziune socială este în scădere în Regiunea Nord-Vest și sub media națională. Rămâne ridicată ponderea populației aflată în situație de sărăcie (materială) severă¹⁰, prin comparație cu valoarea indicatorului la nivel european. Aproximativ 24% din totalul populației regiunii se confruntă cu acest risc în 2011, față de 8% la nivelul UE; deși sunt mai puțini decât media pe țară, care este de aproximativ 30%.

Necesarul de investiții în resursa umană și formarea profesională a cadrelor didactice în noile tehnologii pentru , dobândirea de noi competențe și abilități cerute de piața muncii.

Un rol important, în acest sens, îi va reveni educației inițiale (prin sistemele ÎPT și universitar) și educației continue, pentru dobândirea de noi competențe: mediu, calitate, comunicare, managementul riscului, conducerea afacerilor, pentru o activitate mai eficientă și adaptată la condițiile pieței în continuă schimbare, precum și pentru asigurarea competitivității

Planurile de școlarizare vor trebuie să reflecte noile priorități ale zonei în ansamblu, dar și în perspectiva reorganizării teritoriale. Planurile de școlarizare vor trebui să reflecte prioritățile economice pe cele două componente de bază ale pieței muncii: dezvoltarea antreprenoriatului și dezvoltarea calificărilor (pregătirea tehnologică modernă/meseriile viitorului)

Necesitatea creșterii nivelului de calificare și asigurarea unei pregătiri de bază largi, competente tehnice generale, solide;

Eficientizarea parteneriatelor școală agent economic, prin introducerea elementelor de învățământ dual.

Realizarea de CDL conform cerințelor agenților economici

Necesitatea creșterii nivelului de calificare și asigurarea unei pregătiri de bază largi, competente tehnice generale, solide;

Piața muncii

Creșterea ratei de ocupare și a ratei de activitate la nivelul regiunii presupune dezvoltarea învățământului profesional și tehnic, cu precădere a învățământului profesional după reînființare, începând cu anul școlar 2014/2015. Domeniile și calificările vor fi stabilite în funcție de cerințele angajatorilor.

Creșterea relevanței ÎPT în raport cu cerințele pieței muncii pentru creșterea ratei de ocupare în rândul absolvenților. Necesitatea monitorizării inserției absolvenților de învățământul profesional și tehnic.

Realizarea unor parteneriate eficiente între unitățile de învățământ și operatorii economici, astfel încât numărul de elevi angajați la operatorii economici unde au efectuat instruirea practică să crească.

Sprijinirea elevilor din mediul rural de către comunitate și operatori economici pentru finalizarea studiilor.

Asigurarea în proiectele planurilor de școlarizare a claselor pentru continuarea studiilor de către absolvenții învățământului profesional la învățământ liceal (zi, seral, frecvență redusă), iar pentru absolvenții de liceu, continuarea studiilor în învățământul postliceal, pentru creșterea șanselor de ocupare pe piața muncii.

Creșterea ponderii calificărilor din domeniul servicii la nivel regional, pe nivelurile de calificare 3, 4 și 5.

Menținerea trendurilor la calificările din industrie, agricultură și construcții.

În stabilirea calificărilor se va ține cont și de solicitările agenților economici locali.

Dezvoltarea sectoarelor economice și implicit creșterea numărului de locuri de muncă vacante în întreaga regiune are o semnificație deosebită pentru învățământul profesional și tehnic în sensul dezvoltării acelor domenii de calificare solicitate de piața muncii și alocarea prin planurile de școlarizare anuale a unui număr mai mare de locuri pentru calificările cerute.

Prin proiectele planurilor de școlarizare ale ISJ-urilor din regiune se vor prevedea cu prioritate clase/grupe de studiu pentru domeniile: mecanică, electric, electronică și automatizări, construcții, servicii, comerț, sănătate și asistență socială.

Raportat la nivelul de calificare solicitat pentru locurile de muncă vacante la nivelul regiunii Nord-Vest, se constată că piața muncii din regiune are nevoie de calificări de nivel 3,

dobândite prin învățământ profesional. Structura planului de școlarizare pentru învățământul profesional la nivelul fiecărui județ al regiunii, va cuprinde clase /grupe de studiu în funcție de cele mai solicitate calificări.

În funcție de particularitățile de dezvoltare a subramurilor industriei prelucrătoare în fiecare județ al regiunii, la stabilirea planului de școlarizare pentru învățământul profesional și tehnic se va ține cont de solicitările agenților economici locali, în parteneriat cu unitățile de învățământ profesional și tehnic.

Învățământul profesional și tehnic

La nivelul Regiunii Nord-Vest în perioada 2004-2016, populația școlară cuprinsă în învățământul tehnic și profesional a avut o evoluție descendentă, de la 79021 de elevi în 2004, la 45194 de elevi în 2016, adică o reducere cu 57,19%. În perioada 2004- 2009 ponderea învățământului profesional și tehnic la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost în medie de 60%, scăzând apoi an de an până la o valoare de 48,1% în 2016. Ponderea la nivel regional a fost mai scăzută decât la nivel național, fapt explicat prin creșterea în mai mare măsură a ponderii învățământului liceal din filiera teoretică și vocațională în Regiunea Nord-Vest.

Domeniile de formare cu cel mai mare număr de elevi în învățământul profesional la nivelul regiunii sunt:

- Mecanica cu 4603 elevi (38%)- ponderea la nivel național 40,59%;
- Turism și alimentație cu 2553 elevi (21%)- ponderea la nivel național 13,96%;
- Fabricarea produselor din lemn cu 904 elevi (8%) – ponderea la nivel național 4,33%;
- Industrie textilă și pielărie cu 872 elevi(7%) – pondere la nivel național 8,11%;
- Construcții, instalații și lucrări publice cu 652 elevi(5%) – pondere la nivel național 5,46%.

Pentru anul școlar 2016-2017 la nivelul Regiunii Nord-Vest, operatorii economici au solicitat în total 10.747 de locuri, din care au fost aprobate de către inspectoratele școlare județene 5572 de locuri, adică 51,8%, datorită constrângerilor legate de fundamentarea planurilor anuale de școlarizare.

La nivel național analizând datele statistice se poate afirma că evoluția ponderii personalului didactic pe categorii de vârstă a evoluat în sensul creșterii ponderii categoriei 35-54 ani și 55-64 ani, cu o creștere în ultimii ani a ponderii categoriei 65 de ani și peste. Statistic vorbind tot mai multe cadre didactice tinere nu mai optează pentru intrarea în sistemul de învățământ.

Categoria de vârstă 35-54 ani și 55-64 ani reprezintă 81% din totalul cadrelor didactice din sistemul de învățământ profesional și tehnic în anul 2015-2016, iar categoria 65 ani și peste atinge o pondere de 2%.

La nivel național statistica privind numărul de laboratoare școlare în învățământul liceal, profesional și postliceal, pe regiuni de dezvoltare și județe, la începutul anului școlar 2015-2016, arată că Regiunea Nord-Vest a avut un număr de 1185 de laboratoare.

Numărul PC-urilor în învățământul liceal, profesional și postliceal, în Regiunea Nord-Vest la începutul anului școlar 2015-2016, a fost de 18.891, al doilea ca mărime.

România a alocat în 2014, 2,75% din PIB pentru cheltuielile publice totale din educație. După situațiile Eurostat România alocă cel mai mic procent din PIB pentru educație comparativ cu celelalte state ale Uniunii Europene, fiind pe ultimul loc.

Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional a tinerilor (18-24 ani), la nivel național și implicit la nivel regional rămâne mult mai ridicată decât media europeană.

Dacă media europeană în 2015 era de 11%, România avea o rată de 19,1%, iar Regiunea Nord-Vest de 16,9%, a treia după Regiunea București-Ilfov și Regiunea Vest.

Testarea PISA aplicată în 2009, 2012 și 2015 a scos în evidență faptul că România are în continuare performanțe scăzute la toate cele trei tipuri de testări comparativ cu celelalte state ale UE.

Evoluția ratei tinerilor care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET), pe toate nivelurile ISCED, este reprezentată în figura de mai jos. Raportându-ne la perioada analizată (2007-2016) se constată că România are o rată a tinerilor NEET mai ridicată decât media europeană. În 2016 UE avea o rată de 16,7 %, iar România 23,6%.

Datele statistice arată că rata de participare la formarea continuă a populației adulte din UE, se menține la valoarea de 10,8% în 2016. Comparativ la nivel național rata de participare a scăzut în 2016 la 1,2% și rămâne în continuare mult mai scăzută decât media europeană.

Analiza pe regiuni a scos în evidență că în anul 2016, Regiunea Vest avea cea mai mare rată de participare de 1,6%. Regiunea Nord-Vest, avea o rată de participare la formarea continuă a adulților de 1,4%.

Din analiza realizată rezultă următoarele recomandări:

- Eficientizarea rețelei școlare prin reorganizarea acesteia la nivelul fiecărei județ
- Autorizarea/acreditarea unităților de învățământ pe calificări solicitate de operatorii economici
- Acțiuni de orientare și consiliere a elevilor, părinților, diriginților, cadrelor didactice
- Marketing educațional realizat la nivelul unităților ÎPT
- Monitorizarea inserției absolvenților la nivel de unitate de învățământ și la nivel județean
- Autorizarea unităților de învățământ ca furnizoare de formare profesională continuă în toate județele regiunii.

10. Planul de măsuri

PRIORITATEA 1 : Dezvoltarea capacității de management în învățământul profesional și tehnic

Obiective

O1: Dezvoltarea capacității de proiectare/planificare la nivelul unităților de învățământ

O2: Dezvoltarea capacității de marketing la nivelul unităților de învățământ

Indicatori de impact:

- Practicarea unui management proactiv centrat pe dezvoltarea școlii
- Rețea școlară adaptată cerințelor mediului economic

Obiectivul 1 : Dezvoltarea capacității de proiectare/planificare la nivelul unităților de învățământ

Indicatori:

- 100% directori ÎPT din regiune au urmat cursuri de formare managerială
- Planuri de acțiune (PAS) ale unităților de învățământ cu acțiuni structurate, concrete ușor de monitorizat

Precondiții și riscuri:

- impact scăzut al cursurilor de formare asupra activităților manageriale
- rutina în realizarea PAS, actualizări formale

Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1. Participarea directorilor ÎPT la cursuri de formare managerială	Management proactiv centrat pe dezvoltarea unităților de învățământ	An școlar 2018/2019	ISJ/CCD	100% participarea directorilor ÎPT la cursuri de formare	-impact scăzut al cursurilor de formare asupra activităților manageriale -rutina în realizarea PAS, actualizări formale
A.2. Monitorizarea anuală a PAS de către echipe de membri ai CLDPS	PAS- actualizat, structurat cu acțiuni și măsuri concrete	Anual	ISJ/CLDPS		-monitorizarea formală - timp limitat a membrilor CLDPS

Obiectivul 2 : Dezvoltarea capacității de marketing la nivelul unităților de învățământ

- 100% unități ÎPT din regiune care realizează planul de școlarizare în fiecare an școlar

Precondiții și riscuri:

- lipsa acțiunilor țintite și coerente pentru promovarea ÎPT

Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
----------------------	-----------	---------	-------------------------	------------	------------------------

A1. Participarea la cursuri de formare în domeniul marketingului educațional	Unități de învățământ capabile să promoveze oferta educațională	2018	ISJ/CCD	Realizarea 100% a planului de școlarizare	-resurse limitare -acțiuni formale, fără impact
--	---	------	---------	---	--

PRIORITATEA 2 : Creșterea adaptabilității ofertei educaționale din regiune la cerințele pieței muncii.

Obiective

O3 Adaptarea ofertei educationale la cerintele pietei muncii si a mediului economic de afaceri

O4: Creșterea rolului unităților IPT în furnizarea calificărilor pentru adulți

Indicatori de impact:

- Ofertă educațională adaptată cerințelor mediului economic
- Absolvenții cu competențe cerute pe piața muncii
- Inserție foarte bună a absolvenților pe piața muncii
- Unități de învățământ IPT autorizate pentru formarea adulților

Obiectivul 3 : Adaptarea ofertei educationale la cerințele pieței muncii și a mediului economic de afaceri Indicatori: - 100% din solicitările operatorilor economici satisfăcute prin proiectul planului de școlarizare; - 60% din absolvenți sunt încadrați pe piața muncii în calificarea absolvită					Precondiții și riscuri: - unități de învățământ neautorizate pentru calificările solicitate - neîncadrarea în calendarul ARACIP pentru solicitarea de autorizare -lipsa resurselor pentru monitorizarea inserției absolvenților
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1.Organizarea de întâlniri cu mediul de afaceri din județ cu sprijinul CLDPS și a autorităților locale, cel puțin de două ori pe parcursul anului școlar	Proiectul planului de școlarizare din fiecare județ va cuprinde toate solicitările operatorilor economici	Mai și octombrie / în fiecare an școlar	ISJ CLDPS	- cel puțin două întâlniri pe an școlar	-unități de învățământ neautorizate pentru calificările solicitate - neîncadrarea în calendarul ARACIP pentru solicitarea de autorizare
A.2. Monitorizarea inserției absolvenților la nivel de unitate de învățământ și la nivel județean	Grad de adaptare a ofertei la cerințele pieței muncii	La 6 luni și 12 luni de la absolvire în fiecare an școlar	Unități de învățământ/ISJ/CL DPS	- 100% din unitățile de învățământ realizează monitorizarea inserției și datele sunt	-lipsa resurselor financiare și umane -realizarea unor statistici cu marjă mare de eroare

				agregate la nivel județean	
--	--	--	--	----------------------------	--

Obiectivul 4: Creșterea rolului unităților IPT în furnizarea calificărilor pentru adulți Indicatori: - 50% din unitățile de învățământ din regiune autorizate pentru formarea adulților - creșterea cu 30% a numărului de cursuri de formare furnizate comparativ cu 2016					Precondiții și riscuri: - taxe mari de autorizare. - concurența din partea ONG - promovare insuficientă a cursurilor furnizate
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1. Autorizarea unităților de învățământ ca furnizoare de formare profesională continuă în toate județele regiunii.	Creșterea numărului de unități de învățământ autorizate ca furnizoare de formare a adulților	2019	Unități de învățământ/ISJ/CL DPS	Număr de unități de învățământ autorizate	- taxe mari de autorizare
A.2. Furnizarea de către unitățile de învățământ de cursuri de formare	Cursuri de formare profesională a adulților furnizate de unități IPT	2020	Unități de învățământ/ISJ/CL DPS	Număr de cursuri de formare furnizate	- concurența din partea ONG sau a altor instituții autorizate - promovare insuficientă a cursurilor furnizate

PRIORITATEA 3 : Creșterea calității în învățământul profesional și tehnic și asigurarea egalității de șanse	
Obiective O5: Creșterea calității procesului educațional prin utilizarea preponderentă a metodelor active de predare-învățare O6: Modernizarea infrastructurilor și a dotărilor cu echipamente didactice O7: Eficientizarea parteneriatelor cu operatorii economici și creșterea numărului de locuri în învățământul dual în regiunea Nord-Vest O8: Eficientizarea parteneriatelor între învățământul superior și învățământul profesional și tehnic	
Indicatori de impact: - 80% din cadrele didactice IPT din regiune au urmat cursuri de formare pentru predarea centrată pe elev - 80% din unitățile IPT din regiune dotate cu echipamente didactice la standarde europene - 40% din numărul de locuri alocate învățământului profesional sunt pentru învățământul dual în regiunea Nord-Vest - Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2020, de la 4,2% în 2014 - Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reușiți la examenul de bacalaureat la 60% în 2020, de la 45 % în 2014	

- Cel puțin 6 parteneriate eficiente cu universitățile din regiune

Obiectivul 5: Creșterea calității procesului educațional prin utilizarea preponderentă a metodelor active de predare-învățare Indicatori: - 80% din cadrele didactice ÎPT din regiune au urmat cursuri de formare pentru predarea centrată pe elev					Preconții și riscuri: - impact scăzut al cursurilor de formare asupra activităților la clasă
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Preconții și riscuri
A.1 Activități de formare pentru predarea metodelor participative de predare-învățare	Cadre didactice formate pentru predarea centrată pe elev	An școlar 2018/2019	ISJ/CCD/inspectori de specialitate	100% participarea ÎPT la cursuri de formare	-monitorizarea impactului participării la cursuri este greu de măsurat

Obiectivul 6: Modernizarea infrastructurilor și a dotărilor cu echipamente didactice Indicatori: - 80% din unitățile ÎPT din regiune dotate cu echipamente didactice la standarde europene					Preconții și riscuri: - lipsa fondurilor pentru modernizarea infrastructurii și a dotărilor
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Preconții și riscuri
A.1 Realizarea de acțiuni care să ducă la modernizarea infrastructurii și a dotării atelierelor și laboratoarelor: -Proiecte europene -Parteneriate cu operatorii economici -Solicitări către Consiliul local	Ateliere și laboratoare dotate la standarde europene	2025	Unitățile de învățământ ISJ/CL/	100% participarea ÎPT la cursuri de formare	-lipsa fondurilor pentru modernizarea infrastructurii și a dotărilor

Obiectivul 7: Eficientizarea parteneriatelor cu operatorii economici și creșterea numărului de locuri în învățământul dual în regiunea Nord-Vest					Preconții și riscuri: - interes scăzut din partea
---	--	--	--	--	---

Indicatori: - 40% din numărul de locuri alocate învățământului profesional sunt pentru învățământul dual în regiunea Nord-Vest					operatorilor economici - birocație excesivă - insuficientă promovare a învățământului dual
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1. Realizarea de parteneriate pentru Implementarea învățământului dual în toate județele regiunii	Implementarea învățământului dual în toate județele regiunii	2025	Unitățile de învățământ/operatorii economici ISJ/Consiliile locale/	40% din numărul de locuri alocate învățământului profesional sunt pentru învățământul dual în regiunea Nord-Vest	-- interes scăzut din partea operatorilor economici - birocație excesivă - insuficientă promovare a învățământului dual

O8: Corelarea între învățământul superior și învățământul profesional și tehnic

Obiectivul 8: Corelarea între învățământul superior și învățământul profesional și tehnic Indicatori: Cel puțin 6 parteneriate eficiente cu universitățile din regiune -					Precondiții și riscuri: -resurse limitate de timp
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1. Calendar concret de acțiuni în parteneriat cu universitățile	Interes crescut pentru ÎPT și pentru învățământul superior tehnic	Anual	Unitățile de învățământ/universități/operatorii economici	Cel puțin 6 parteneriate și calendare de acțiuni	- resurse limitate de timp

PRIORITATEA 4 : Îmbunătățirea serviciilor de consiliere și orientare profesională pentru elevi și adulți

Obiectiv O9: Creșterea numărului de elevi care optează pentru ÎPT

Indicatori de impact:

- 60% din elevi optează pentru ÎPT până în 2020
- Servicii de orientare și consiliere de calitate la nivelul regiunii Nord Vest

O9: Creșterea numărului de elevi care optează pentru ÎPT

Obiectivul 8: Creșterea numărului de elevi care optează pentru ÎPT Indicator: 60% din elevi optează pentru ÎPT					Precondiții și riscuri: - mentalitatea părinților
Ațiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1. Calendar concret de acțiuni la fiecare ISJ de consiliere a: cadrelor didactice din gimnaziu, elevi, părinți	Interes crescut pentru ÎPT din partea elevilor și părinților	Anual (cu ținta de 60% în 2020)	ISJ/Unitățile de învățământ ÎPT/ Unitățile de învățământ gimnaziale	Plan de acțiuni la nivelul fiecărui ISJ	- resurse limitate de timp - mentalitatea părinților
A2. Creșterea numărului de consilieri astfel încât 500 de elevi sa fie consiliați de 1 profesor consilier în fiecare județ	Acțiuni de consiliere eficiente	2025	ISJ/CJRAE	1 consilier/500 elevi	-încadrarea în numărul de posturi aprobat de MEN

11. Contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională

1. Context.

Contextul general în care au fost elaborate principalele documentele de planificare strategică pentru învățământul superior (Strategia Națională pentru învățământ terțiar, Strategia Națională de Dezvoltare și Inovare, Acordul de parteneriat, Strategia Europa 202, etc.) subliniază câteva principii recunoscute ca fiind de importanță strategică⁶⁴:

- **învățământul terțiar este privit ca motor al creșterii economice bazate pe cunoaștere și înaltă calificare.**
- **educația și formarea profesională ocupă un rol central iar învățământul terțiar în special are un rol crucial în furnizarea capitalului uman înalt calificat, esențial pentru bunăstarea individului și a societății**
- **învățământul terțiar are un rol esențial în dezvoltarea economică.**

În analiza contextului național din perspectiva învățământului terțiar este recunoscut faptul că România a traversat o perioadă fastă de dezvoltare economică care a atins una dintre cele mai mari rate de creștere din Europa, în perioada 2003-2008 creșterea economică depășind 6,5%. Criza economică a afectat puternic România, în perioada 2010-2012 fiind adoptate măsuri de austeritate care au dus scăderi drastice a cheltuielilor și la niveluri limitate de creștere economică. Revenirea din criză a permis reluarea creșterii economice importante (2013 a încheiat cu o creștere de 3,5% iar 2014 cu o creștere de 2,8% față de anii anteriori) dar contextul economic rămâne fragil iar creșterea este vulnerabilă la factorii externi.

Deși rata sărăciei în România a scăzut semnificativ în ultimii 15 ani, totuși o treime dintre copii trăiesc în sărăcie relativă, sărăcia afectează cu precădere grupuri etnice vulnerabile iar populația rurală are cea mai scăzută participare la educație și formare. În introducerea la Strategia Națională pentru Învățământ Terțiar se mai menționează că accesul la programele de formare pe parcursul vieții este greoi iar părăsirea timpurie a școlii și neparticiparea determină un grad ridicat de risc în ceea ce privește accesul pe piața muncii și incluziunea socială.

2. Profilul demografic al regiunii de NV din perspectiva învățământului superior

2.1. Analiza evoluțiilor și prognozelor demografice

În anii '90, pe fondul schimbărilor aduse de căderea regimului comunist din România, am fost martorii unei creșteri masive a interesului pentru educația superioară, numărul studenților crescând semnificativ, în ciuda fenomenului scăderii natalității, care începea să fie vizibil. Vârsta medie a majorității studenților se situa în grupa de vârstă 20-24 de ani. În Universitatea Babeș-Bolyai – cea mai mare universitate din regiune și din țară – în anul 2002, abia 12,9% dintre studenți aveau vârsta peste 25 de ani.

Potrivit datelor statistice, în intervalul de timp 2005-2011, populația pe grupele de vârstă vizate de sistemul formal de educație (0-4 ani, 5-9 ani, 10-14 ani, 15-19 și 20-24 ani) a cunoscut o continuă scădere. Evoluția populației școlare în intervalul de timp luat în considerare prezintă, de asemenea, tendințe de scădere.

Planul de dezvoltare al Regiunii de NV menționează scăderea semnificativă a numărului de studenți, al căror număr a scăzut cu 19,2% (aproape dublu față de scăderea numărului de elevi în ciclul 2 al învățământului secundar). Cea mai mare populație școlară este în județul Cluj, atât datorită populației mai numeroase, cât și oportunităților mai mari de educație care fac ca peste două treimi din totalul studenților din Regiunea NV să fie înregistrați în județul Cluj. Având în vedere creșterea ușoară a

⁶⁴ ***. (n.d.). STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT TERȚIAR 2015 - 2020. (p. 9)

ponderii populației adulte și pentru a face față la aceste drastice schimbări demografice, universitățile sunt provocate să se orienteze spre alte forme de învățământ, netradițional, de învățare pe tot parcursul vieții.

Regiunea Nord-Vest se situează pe locul 3 (după Nord-Est și Sud-Muntenia) privind numărul absolvenților de învățământ liceal secundar ciclul 2, cu o medie anuală de 28.653 de absolvenți și tot locul 3 în ceea ce privește numărul absolvenților de învățământ superior (după regiunile București-Ilfov și Centru), cu o medie de 19.656 absolvenți anual, între 2005-2010. Numărul absolvenților de învățământ superior în Regiunea Nord-Vest a crescut de la 15.816 în anul 2005 la 17.771 în anul 2011, înregistrând o creștere de 12,4%, aceste cifre plasând regiunea pe locul 2 în țară, după București-Ilfov. 88,7% din totalul absolvenților de învățământ superior din Regiunea Nord-Vest au absolvit forma de învățământ de zi, restul fiind absolvenți de seral, frecvență redusă și învățământ la distanță. Ponderea absolvenților de învățământ superior din Regiunea Nord-Vest este de 13% din totalul absolvenților la nivel național.⁶⁵

Cu toate acestea, scăderea cu 19,2% a numărului de studenți din regiune NV este mai mică față de 40,9%, scăderea înregistrată la nivelul național. În anul 2005, exista un total de 97.616 studenți în regiune, în timp ce în anul 2011, numărul acestora s-a redus la 78.862. Cu toate acestea, efectivul de studenți înscriși la nivel regional reprezintă 14,9% din totalul studenților înscriși în România, iar 89,5% dintre aceștia urmează forma de învățământ de zi.

2.2. Implicațiile evoluțiilor demografice pentru învățământul superior

Scăderea numărului de studenți – urmare a scăderii demografice determinată de sporul negativ al populației și migrației forței de muncă din ultimele decenii – a determinat adaptarea ofertei educaționale a universităților din regiune, care în perioada de vârf demografic, atinsese cifre impresionante. În aceeași perioadă, Universitatea Babeș-Bolyai școlariza peste 50 000 de studenți, care o plasau pe primul loc din țară. În condițiile în care finanțarea universităților este direct corelată cu numărul de studenți, efectele evoluțiilor demografice sunt resimțite direct la nivelul finanțării de bază.

Odată cu schimbările demografice, universitățile au adaptat oferta educațională astfel încât programele adresate studenților tradiționali au fost redimensionate iar corelarea ofertei educaționale cu cererea de pe piața muncii au devenit o preocupare constantă.

Pentru a diminua efectele scăderii finanțării, universitățile din regiune au crescut oferta învățământului netradițional, orientându-se spre grupe de vârstă interesate de specializare, reconversie sau reorientare profesională.

Evident că scăderea numărului de studenți tradiționali a afectat și numărul de cadre didactice, astfel încât, în perioada 2005-2011, se înregistrează o scădere cu 10% a numărului acestora.

3. Profilul economic al regiunii de Nord Vest din perspectiva învățământului superior

În Planul de Dezvoltare al Regiunii de NV realizat de Agenția pentru Dezvoltare Regională pentru perioada cuprinsă între anii 2014-2020, se menționează faptul că cele 16 universități din regiune sunt frecventate de peste 87.042 studenți, înscriși în programele a peste 111 facultăți. Dintre acestea, Universitatea Babeș-Bolyai și Universitatea Tehnică din Cluj polarizează cea mai mare parte din resursele educaționale, regiunea dispunând de un valoros capital uman și de cercetare. Studiul

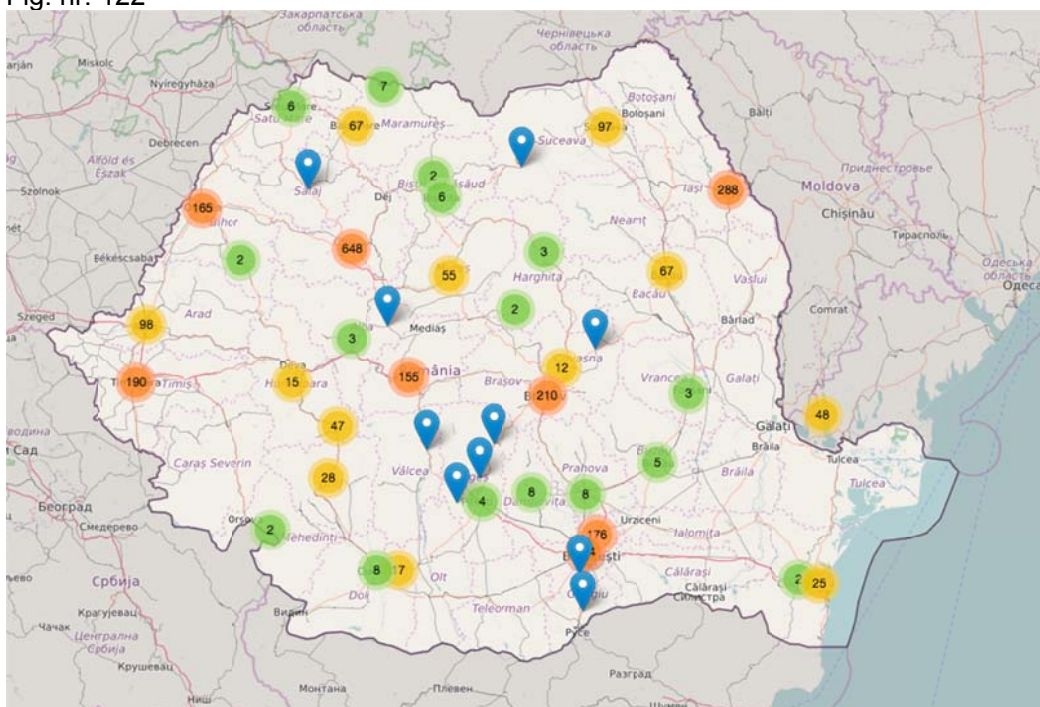
⁶⁵ ***. Planul de Dezvoltare al Regiunii de NV 2014-2020, P. 37.

prezentat pe *site-ul Study in Romania*, menționează 14 universități cuprinse pe lista universităților din regiunea Nord-Vest.

Nr. crt.	Nume universitate	Localitatea	web	Tip
	Universitatea Tehnică	Cluj-Napoca	www.utcluj.ro	publică
	Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară	Cluj-Napoca	www.usamvcluj.ro	publică
	Universitatea "Babeș-Bolyai"	Cluj-Napoca	www.ubbcluj.ro	publică
	Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu"	Cluj-Napoca	www.umfcluj.ro	publică
	Academia de Muzică "Gheorghe Dima"	Cluj-Napoca	www.amgd.ro	publică
	Universitatea de Artă și Design	Cluj-Napoca	www.uad.ro	publică
	Universitatea Oradea	Oradea	www.uoradea.ro	publică
	Universitatea "Bogdan Vodă"	Cluj-Napoca	www.ubv.ro	privată
	Universitatea "Avram Iancu"	Cluj-Napoca	www.uai-cluj.ro	privată
.	Institutul Teologic Protestant	Cluj-Napoca	www.proteo.cj.edu.ro	privată
.	Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir"	Cluj-Napoca	www.cantemircluj.ro/	privată
.	Universitatea "Sapientia"	Cluj-Napoca	www.sapientia.ro	privată
.	Universitatea Emanuel	Oradea	www.emanuel.ro	privată
.	Universitatea Creștină "Partium"	Oradea	www.partium.ro	privată

Tabel 1. Lista principalelor universități publice și private din Regiunea NV. [sursa: Ministerul educației naționale <https://www.edu.ro/institutii-invatamant-superior>]

Trebuie subliniat faptul că, odată cu adoptarea Legii Educației Naționale, Universitatea de Nord din Baia Mare a fost absorbită de Universitatea Tehnică din Cluj, aceasta funcționând ca o extensie în teritoriu. Acest lucru a contribuit la creșterea importanței Universității Tehnice în regiune, determinând creșterea și diversificarea ofertei educaționale, și, implicit, a numărului de studenți și cadre didactice. Odată cu această fuziune, în regiunea de Nord Vest au rămas doar două centre universitare puternice, în municipiile Cluj-Napoca și Oradea, unde se concentrează toate universitățile furnizoare de învățământ superior din regiune.

Programele oferite la cele trei niveluri de învățământ superior în regiunea NV plasează regiunea pe primul loc al furnizorilor de învățământ superior din România cu un total de 903 programe.

3.1. Analiza evoluțiilor și prognozelor economice

Datele statistice prezentate de Eurostat (2005-2014) evidențiază creșterea continuă a PIB-ului în regiunea NV de la 2100 Euro în 2005 la 5600 în 2014, cu o scădere semnificativă – recuperată între timp – în perioada crizei din 2009. Această creștere este similară cu trendul național de dezvoltare a regiunilor, regiunea plasându-se pe locul al treilea în valoare absolută. Cu toată această dezvoltare pozitivă, regiunea atinge abia 23,6% din PIB-ul Uniunii Europene.

Din analiza celorlalți indicatori, prezentată în capitolul Economie – Regiunea NV, rezultă faptul că județele Cluj și Bihor sunt cele două județe care contribuie cel mai mult la nivelul indicatorilor economici din regiune, acestea fiind și cele două mari centre universitare din regiune. Deși aflate constant pe primele două locuri la majoritatea indicatorilor, activitățile economice legate de învățământ (cuprinse în categoria A09 alături de administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public, sănătate și asistență socială) nu au o contribuție semnificativă la VAB⁶⁶ plasându-se în urma categoriilor reprezentate de industrie (A02) și comerțul cu ridicata și cu amănuntul,

⁶⁶ **Valoarea adăugată brută** (VAB) este valoarea nou creată (rezultată din valoarea noilor produse și servicii create minus valoarea consumului intermediar pentru producerea acestora).

repararea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale și de uz gospodăresc, hoteluri și restaurante, transporturi, depozitare comerțului (A04)⁶⁷.

Analiza datelor statistice legate de demografia întreprinderilor și profilul antreprenorului evidențiază faptul că mai multe întreprinderi noi au fost înființate de întreprinzători cu o educație liceală sau universitară, procentul de 58,5% plasându-se încă sub media națională, care este de 64%.

Putem astfel observa o contradicție între locul fruntaș ocupat la nivel național de universitățile din regiune și numărul mare de studenți pe care îi pregătesc și influența acestora asupra culturii antreprenoriale din regiune. Putem considera că regiunea de NV nu capitalizează suficient potențialul semnificativ reprezentat de centrele universitare importante, astfel încât contribuția lor la dezvoltarea economică a regiunii se plasează sub potențialul pe care îl reprezintă.

Proгноzele economice pentru anul 2019 – realizate pe baza prognozei pe termen mediu 2015 – 2019 – indică păstrarea trendului ascendent al creșterii economice în regiune, urmând trendul ascendent național. Astfel, valoarea preconizată a PIB în 2019 în regiunea NV va înregistra o creștere de 29% față de 2015, cu cea mai semnificativă creștere înregistrată în județul Cluj⁶⁸.

3.2. Implicațiile evoluțiilor economice pentru învățământul superior

Trendul crescător semnificativ pe care îl previzionează evoluțiile economice din regiune, deschid o serie de oportunități pentru unitățile de învățământ superior. În ciuda scăderii numărului de studenți datorată evoluțiilor demografice negative, nevoia de formare profesională inițială și continuă cunoaște o curbă ascendentă. Creșterea investițiilor și atragerea unor companii importante în regiune determină creșterea nevoii de forță de muncă calificată. Universitățile au în față un potențial semnificativ de dezvoltare în direcția ofertării unor programe educaționale care să fie corelate cu cerința de pe piața muncii atât la nivelul învățământului tradițional cât mai ales în spațiul formării continue, a studiilor postuniversitare și a învățământului netradițional.

Deși ocupă un loc important la nivel național, activitățile de cercetare dezvoltare nu au atins potențialul maxim oferit de proximitatea cu centrele universitare puternice din regiune. Tinerii cercetători care se dezvoltă în școlile doctorale ale universităților din regiune reprezintă un potențial insuficient exploatat iar lucrările lor nu sunt orientate suficient spre aplicabilitate practică sau nu sunt valorizate în suficientă măsură de mediul economic.

Perioada următoare deschide noi oportunități de finanțare prin mecanismele programelor naționale, oferind noi cadre favorabile parteneriatelor dintre universități și mediul economic.

Polarizarea activităților legate de învățământul superior aproape exclusiv în jurul a două centre universitare (Cluj și Oradea) – dintre care unul semnificativ mai important decât celălalt – atrage după sine o serie de dezechilibre care trebuie adresate prin creșterea ofertei educaționale și creșterea numărului de programe relevante pentru piața muncii din teritoriu. Echilibrarea ofertei educaționale nu poate fi însă să lăsată exclusiv în sarcina universităților ci trebuie să reprezinte efortul susținut și intențional al structurilor regionale implicate în planificarea strategică a dezvoltării regionale.

4. Profilul de piața muncii al regiunii Nord Vest din perspectiva învățământului superior

4.1. Analiza evoluțiilor și prognozelor privind piața muncii

⁶⁷ Vezi Fig. nr 5. Evoluția contribuțiilor sectoarelor economiei naționale la formarea VAB în regiunea Nord-Vest

⁶⁸ vezi capitolul Economie.

Strategia *Europa 2020* prevede 3 lucruri esențiale legate de educație și cercetare în Europa:

- până în 2020, 3% din PIB-ul statelor UE să fie alocat pentru cercetarea științifică;
- abandonul școlar să fie redus sub cota de 10%;
- 40% din populația cu vârsta între 30 și 34 de ani să aibă studii superioare.

Analizele efectuate până acum în România de către diferite structuri și instituții, concluzionează că obiectivele Europa 2020 sunt departe de a fi realizabile, în condițiile în care sumele alocate pentru învățământ nu ating 6% din PIB (țintă considerată minimală pentru rezultate performante), cercetarea alocă 0,5% din PIB, rata abandonului școlar este de aproximativ 20% și procentul populației cu studii superioare este în jur de 22% (pentru categoria respectivă de vârstă). În România, doar 18% dintre angajați au studii superioare, 57% au terminat liceul sau o școală profesională, iar 17% au terminat doar 8 clase.

Studiile relevă faptul că, în Europa, un absolvent cu studii superioare câștigă cu 50% mai mult față de un absolvent de studii medii. Astfel, ținta de creștere a procentului populației care are studii superioare este un obiectiv benefic atât pentru cei care urmează acest nivel de studii cât și pentru societate în general. În studiul său publicat în *Contributors.ro*, Sabău afirmă că nu putem aștepta o creștere a calității învățământului superior fără o creștere a calității învățământului preuniversitar, cele două fiind intrinsec corelate.

Este evident că tinerii au fost cei mai vulnerabili în fața crizei economice, după cum este la fel de evident [...] că în România nu a existat în toată această perioadă **absolut nici o corelație între evoluția numărului absolvenților de studii superioare și evoluția pieței forței muncă**. [...] În primul rând, este nevoie de **reducerea ratei de abandon școlar, de creșterea accesului la educație pentru elevii din medii defavorizate și de creșterea generală a calității învățământului în mediul pre-universitar**. Calitatea învățământului universitar nu poate crește dacă nivelul de la care pleacă este scăzut și dacă nu crește și baza de recrutare (prin oferirea de șanse celor din medii defavorizate).⁶⁹

Apoi, continuă el, “este nevoie de **intervenții care să armonizeze studiile superioare cu piața muncii și de crearea unor legături între mediul universitar și mediul economic**.”

Aceste concluzii, extrase din Raportul de audit al performanței privind creșterea procentului absolvenților din învățământul superior în conformitate cu prevederile Strategiei Europa 2020 al Curții de Conturi, exprimă realitatea faptului că România a devenit o furnizoare de forță de muncă calificată pentru restul Europei, fiind deja evident faptul că un număr tot mai mare de absolvenți de studii superioare aleg să lucreze în străinătate unde munca lor este platită și apreciată la un alt nivel. “Prin aceste fluxuri **România internalizează costurile formării și externalizează beneficiile ei**.”⁷⁰

Aceast fenomen este vizibil cu precădere în domeniul medical, datorită exodului de cadre medicale calificate în România către alte țări ale Uniunii Europene dar pot fi identificate și alte domenii vulnerabile din acest punct de vedere. Lipsa corelării dintre oferta de absolvenți de învățământ superior și cerințele de pe piața muncii este valabilă și pentru Regiunea NV. În Raportul Curții de Conturi se afirmă că “**expansiunea învățământului superior, pe lângă faptul că a condus la scăderea calității actului educațional, a determinat și o saturare relativă a pieței muncii**. În ultimii ani se observă o creștere a șomajului și a inactivității populației cu studii superioare, mai ales

⁶⁹ Sabau, G. (n.d.). Bacalaureatul, învățământul superior și piața muncii | Contributors. Retrieved from <http://www.contributors.ro/administratie/educatie/bacalaureatul-inva%C8%9Bamantul-superior-%C8%99i-pia%C8%9Ba-muncii/>

⁷⁰ ***. (2015). CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI. Retrieved from <http://www.curteadeconturi.ro>, p. 6

în grupele de vârstă tinere. De asemenea, se evidențiază fenomenul de încadrare în muncă a absolvenților de învățământ superior în domenii conexe sau diferite față de specializările dobândite.”

În ceea ce privește numărul de studenți înmatriculați în învățământul superior, regiunea NV se situează pe locul al doilea pe țară, poziție constantă în ultimii douăzeci de ani, fiind depășită doar de regiunea București-Ilfov. Evoluția numărului de studenți înmatriculați în învățământul superior, puternic marcată de scăderea drastică din ultimii ani a populației tinere, poate fi observată în Raportul public al Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Superior pe 2014⁷¹.

Cu toate acestea, absolvenții de studii superioare nu găsesc întotdeauna loc pe piața muncii din regiune care, cu excepția zonelor puternic urbanizate din județele Cluj și Bihor, nu poate absorbi toată forța de muncă calificată în specializările oferite. Lipsa de perspectivă a absolvenților este una dintre cauzele principale ale migrației.

Un alt indicator important pentru analiza situației învățământului superior în regiune, este ponderea activităților de cercetare dezvoltare inovare (CDI). La nivelul anului 2007, cele 133 de unități CDI din regiunea NV reprezentau 10% din totalul unităților la nivel național, cea mai mare parte dintre acestea fiind concentrate în principalele instituții de învățământ superior din Cluj-Napoca.

Din perspectiva numărului de persoane angajate în activități de cercetare dezvoltare raportat la 10000 de locuitori, regiunea se plasează pe locul al treilea la nivel național. Numărul cercetătorilor a cunoscut o creștere semnificativă în perioada 2005-2008, dar și acest sector a fost afectat de criza din 2009, după 2011 intrând într-o nouă perioadă de creștere. Din punctul de vedere al distribuției în regiune, se constată o concentrare a activităților de cercetare dezvoltare în doar unul dintre județe. Centrul universitar din Cluj-Napoca se plasează pe primul loc la nivel național cu 104 cercetători la 10.000 de locuitori și concentrează 89% din activitățile CDI din regiune.

4.2. Implicațiile evoluțiilor pieței muncii pentru învățământul superior

Piața muncii în domeniile învățământului superior și CDI în Regiunea NV este direct determinată de concentrarea activităților de cercetare dezvoltare în centrele universitare principale Cluj-Napoca și Oradea, cu un număr redus de persoane ocupate în activitățile educaționale ale marilor universități în extensiile din Bistrița, Baia-Mare și Satu-Mare și cu o slabă reprezentare a activităților de cercetare, dezvoltare, inovare în regiune, exceptând municipiul Cluj-Napoca.

Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca este nu doar cea mai mare universitate din regiunea NV, dar, ca număr de studenți și programe, și din România. Astfel, deși studiul cu privire la inserția pe piața muncii a absolvenților din Universitatea Babeș-Bolyai se referă exclusiv la absolvenții proprii, este relevant pentru descrierea trendului legat de inserția pe piața muncii. Studiul, dezvoltat de Centrul de Dezvoltare Universitară între 2011-2013, a fost realizat prin completarea de către absolvenți a unui chestionar, la ridicarea actelor de studii. Chestionarul vizează programul de studii absolvit, situația absolvenților de studii de nivel licență și primul loc de muncă, statutul absolvenților pe piața muncii la momentul completării chestionarului, și unele caracteristici socio-demografice. Datele prezentate în tabel au fost culese între decembrie 2012 și septembrie 2015.

	Licență			Master			Doctorat		
Anul	201	201	2013	2011	201	2013	201	2012	2013

⁷¹ CNFIS. (2014). CNFIS - Raport Public 2014. Starea finanțării învățământului superior și măsurile de optimizare ce se impun.

	1	2			2		1		
	12 luni de la absolvire								
Angajați	68.5	60.2	64.6	88	80.6	84	91.4	85.7	85.7
Continuă studiile	55.5	57.6	53.6	13.6	11.7	13.7	4.1	4.2	2.2
Neocupați	13.1	10.5	7.1	11.4	8.4	6.5	13.6	9.2	7.6
Non răspuns	3.7	2.7	3.1	3.3	3.8	3.8	4.7	3.9	5.9

Table 2. Inserția pe piața muncii a absolvenților promoțiilor 2011-2013 de la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj [sursa: ***. *Centrul de Dezvoltare Universitară, Universitatea Babeș-Bolyai*. N.p., n.d. Web.]

Datele prezentate arată faptul că proporția absolvenților angajați după absolvirea studiilor de master crește cu 20% față de angajabilitatea la absolvirea studiilor de licență. Numărul absolvenților de doctorat care se angajează crește și mai mult, lucru explicabil de altfel și prin faptul că șansele de găsire a unui loc de muncă adecvat pregătirii cresc la câțiva ani de la absolvirea primului nivel de învățământ superior.

Cu toate acestea, scăderea cu 19,2% a numărului de studenți din regiunea NV este mai mică față de nivelul național, unde se înregistrează 40,9%. În anul 2005, exista un total de 97.616 studenți în regiune, în timp ce în anul 2011, numărul acestora s-a redus la 78.862. Cu toate acestea, efectivul de studenți înscriși la nivel regional reprezintă 14,9% din totalul studenților înscriși în România, iar 89,5% dintre aceștia urmează forma de învățământ de zi.

Concluziile raportului de audit al Curții de Conturi subliniază importanța intensificării studiilor care sa asiste prognozele pe termen scurt și mediu pentru atenuarea diferențelor dintre cerere și ofertă pe specializări și ocupații.

Rezultatele prognozelor trebuie să constituie elemente pentru fundamentarea unor politici de finanțare prioritară a domeniilor de specializare în care este previzibilă o creștere a cererii pentru locuri noi de muncă și pentru înlocuirea ieșirilor din sistem. Studiile sociologice din anii 2009-2011 au pus în evidență inadecvări între oferta universitară și cerințele angajatorilor. Angajatorii doresc o mai bună pregătire practică în timpul studiilor și specializarea absolvenților chiar din ciclul de licență. În consecință, legătura dintre universități și piața muncii trebuie consolidată. Ratele de angajare a absolvenților trebuie să devină criterii de performanță ale universităților și, în consecință, criterii de finanțare.⁷²

În ceea ce privește activitățile de cercetare dezvoltare inovare, resursele umane și materiale alocate în regiune sunt limitate. Conform analizei pieței muncii din Planul Regional de Dezvoltare 2014-2020, acestea nu au atins tinta de 2% din PIB.

Strategia Națională de Cercetare Dezvoltare Invoare 2014-2020 subliniază o serie de priorități legate de necesitatea integrării în activități de cercetare a doctoranzilor și a tinerilor cercetători, printre care:

- Integrarea doctoranzilor și tinerilor doctori în proiecte CDI.
- Încurajarea atragerii cercetătorilor cu competențe avansate din străinătate pentru conducerea de proiecte într-o instituție gazdă din România.
- Obligativitatea organizațiilor publice de cercetare de a publica toate posturile deschise în Euraxess și de a adera la Carta și Codul European al cercetătorului.¹⁰
- Introducerea de politici privind identitatea electronică a cercetătorilor pentru acces la servicii digitale pentru cercetare.

⁷² ***. (2015). CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI. Retrieved from <http://www.curteadeconturi.ro>

- Crearea Registrului Cercetătorilor din România, inclusiv pentru cei participă la proiecte românești, în scopul creșterii transparenței în comunitatea cercetătorilor, și al accesului rapid la cercetătorii relevanți pentru orice tip de entitate interesată.⁷³

În ce privește infrastructurile de cercetare, Planul de dezvoltare al Regiunii NV 2014-2020 subliniază că, deși municipiul Cluj-Napoca este un centru universitar care dispune de o infrastructura CDI bine dezvoltată și 89% din numărul salariaților ocupați în acest sector sunt concentrați în județul Cluj, numărul acestora în raport cu populația ocupată este în scădere. Astfel, se impune continuarea investițiilor în infrastructura de cercetare și realizarea unor investiții în parcuri tehnologice și științifice la nivel regional. Dacă aceste obiective vor fi realizate, este de așteptat că și rata absorbției absolvenților de învățământ superior în regiune să crească iar fenomenele migrației să fie reversate.

5. Învățământul superior din regiunea Nord Vest

5.1. Evoluția ofertei învățământului superior din regiune

Oferta principalelor universități din regiune la momentul examenelor de admitere din anul 2016 este foarte largă și acoperă aproape 300 de domenii de specializare. Suma tuturor specializărilor (nivel licență și masterat) publicate prin hotărâre de guvern⁷⁴ la începutul anului academic 2016-2017 depășește 900 de specializări în regiunea NV, luând în considerare că doar cele mai importante universități de stat din regiune oferă 881 de specializări. Oferta este foarte complexă, incluzând cu precădere învățământ tradițional cu frecvență, dar și unele programe cu frecvență redusă, în limbile română, maghiară, germană, engleză sau franceză.

Analizând oferta universităților celor mai importante din regiune, se constată varietatea ofertei educaționale și preocuparea acestora pentru acoperirea unui număr cât mai mare de domenii de specializare. Excepție fac Universitatea de Medicină și Farmacie și Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară, alături de cele două universități de artă, care – fiind universități foarte specializate – se mențin în limita relativ redusă a domeniilor pentru care oferă programe academice de specialitate.

Universitatea	Nr. facultăți	Nivel Licență		Nivel master	
		Domenii	Programe IF, IFR	Domenii	Programe
.Universitatea Tehnică, Cluj	12	53	90	28	38 ⁷⁵
.Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj	21	56	248	35	183 ⁷⁶
.Universitatea de Medicină și Farmacie Iuliu Hațiegan, Cluj	3	1	28	3	20
.Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară	5	12	46	9	24
.Universitatea Oradea	15	54	109	42	81
.Academia de Muzică Gh. Dima, Cluj	2	1	10	1	4
.Universitatea de Artă și Design, Cluj	2	1	19	1	9

⁷³ ***. (2014). STRATEGIA NAȚIONALĂ DE CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE.

⁷⁴ Conform Hotărârilor de Guvern nr. 376/2016 și 402/2016 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare (nivel licență, respectiv masterat) și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2016-2017

⁷⁵ Dintre care 37 sunt programe de master la extensii în teritoriul regiunii NV (Baia Mare 32; Bistrița 3; Satu-Mare 1; Zalău 1;) și unul în regiunea Centru (Alba-Iulia 1)

⁷⁶ Programele de licență și master sunt acreditate în limbile română, maghiară, germană și engleză

Table 3. Oferta educațională a universităților de stat din Regiunea NV la momentul admiterii pentru anul academic 2016-2017 [sursa: paginile web ale universităților]

Un caz aparte îl reprezintă Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca care a fuzionat în 2011 cu Universitatea de Nord din Baia-Mare, absorbind programele oferite de aceasta. Astfel, în ultimii cinci ani, prin această fuziune, Universitatea Tehnică și-a extins oferta în afara domeniilor științelor ingineresti, înspre domeniul umanioanelor și spre economie. Această extindere a însemnat și o extindere în teritoriu, universitatea oferind astăzi programe prin extensii aflate în Bistrița, Zalău și Satu-Mare, reprezentând județe care nu au centre universitare.

Din nefericire, oferta extrem de variată de programe de specializare ofertată la nivelul regiunii reflectă mai degrabă preocuparea universităților de a atrage studenții prin varietate decât preocupare pentru a răspunde unei cereri specifice pe piața muncii.

În 2011 a avut loc o primă încercare de clasificare a universităților din România, făcută de Asociația Universităților Europene, cu intenția de a ajuta la finanțarea diferențiată a unităților de învățământ, după criterii de performanță. Clasificarea a fost făcută pe baza informațiilor furnizate de instituțiile de învățământ, pe baza unui chestionar și a unui proces de evaluare. Deși contestată puternic de multe dintre universitățile clasificate, clasificarea oferă o imagine de ansamblu atât a locului unde se plasează acestea din punct de vedere al vocației didactice și de cercetare științifică cât și al faptului că acoperă o cerere diferențiată pe piață. Iată clasificarea pe categorii a universităților din regiunea de NV:

Categoria I: Universitățile de cercetare avansată și educație

Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca,
Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară (USAMV) din Cluj-Napoca,
Universitatea de Medicină și Farmacie din Cluj-Napoca,
Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca,

Categoria II: Universități de educație și cercetare științifică

Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca,
Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca,

Categoria III: Universități centrate pe educație

Universitatea din Oradea,
Universitatea Creștină Partium din Oradea,
Universitatea Emanuel din Oradea,
Institutul Teologic Protestant din Cluj-Napoca,
Universitatea „Avram Iancu” din Cluj-Napoca,
Universitatea „Bogdan Vodă” din Cluj-Napoca,

Contestarea puternică a acestei clasificări este în mare măsură legată de faptul că a atras după sine o finanțare diferențiată, dar a ridicat și unele probleme de metodologie, în contextul în care universitățile românești nu au mai participat la asemenea exercițiu de evaluare. Dacă lăsăm la o parte aspectele controversate și puternic politizate și privim clasificarea exclusiv din perspectiva analizei dinamicii economice și a pieței muncii din regiune, trebuie să remarcăm că – cel puțin teoretic – distribuția între cele trei categorii în care se regăsesc universitățile din regiunea de NV este relativ corectă și echilibrată. Patru mari universități din Cluj-Napoca au fost clasificate ca fiind de cercetare avansată și educație, iar șase universități din Cluj-Napoca și Oradea au fost clasificate ca fiind centrate pe educație. În categoria a doua au fost plasate cele două universități de artă din Cluj-Napoca, metodologia pentru evaluarea domeniului vocațional de artă fiind, de altfel, printre cele mai contestate.

Numărul mare al specializărilor oferite de trei mari universități din regiune (Universitatea Babeș-Bolyai și Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, și Universitatea din Oradea) reflectă preocuparea acestora pentru extinderea ofertei educaționale înspre acoperirea unui număr cât mai mare de specializări autorizate. Faptul că un număr semnificativ de absolvenți ai învățământului superior nu găsesc un loc de muncă în regiune⁷⁷, confirmă faptul că preocuparea pentru extinderea specializărilor nu este specific corelată cu cererea de pe piața muncii, ci reprezintă preocuparea pentru atragerea unui populații tinere cât mai variate.

Dezvoltarea ofertei educaționale a universităților din regiunea de NV nu este coerentă la nivel regional, universitățile funcționând într-o piață concurențială atât din punctul de vedere al domeniilor abordate cât și din perspectiva distribuției ofertei în teritoriu.

Concentrarea universităților în doar două centre universitare (Cluj și Oradea), dintre care Cluj-Napoca este de departe cel mai puternic, atrage după sine o serie de efecte negative. Majoritatea tinerilor care doresc să urmeze studii superioare vor prefera să o facă într-unul dintre marile centre universitare, foarte adesea alegând acolo un loc de muncă după absolvire. Revenirea în localitățile de origine după absolvire este adesea percepută ca un eșec în plan individual, dat fiind numărul redus de oportunități de angajare la nivelul pregătirii superioare. Excepție fac acei absolvenți care au spirit antreprenorial și care sunt capabili să deschidă propriile afaceri.

De asemenea, concentrarea forței de muncă înalt calificate angajată în activități de cercetare și dezvoltare în marile centre universitare face dificilă atragerea cadrelor didactice calificate care să predea în centrele universitare sau în unitățile de cercetare aflate în alte zone ale regiunii.

Oferta educațională de nivel universitar (licență și master) din afara marilor centre universitare se face prin extensii în teritoriu ale marilor universități. Dar, nici în acest caz, oferta nu este neapărat corelată cu cererea de pe piața muncii din zonele respective, ci capitalizează avantajul proximității și al costurilor mai reduse.

5.2. Cercetare-dezvoltare și inovație

Deși, în domeniul Cercetării-Dezvoltării-Inovației, Regiunea de NV se plasează pe primele locuri la nivel național, nu există motive reale de satisfacție în acest domeniu. Cea mai mare parte a realizărilor din CDI se datorează centrelor de cercetare afiliate marilor centre universitare, 89% dintre acestea fiind concentrate în județul Cluj. Problemele sunt complexe și depășirea acestora nu va putea fi realizată fără o intervenție sistemică, care este echivalentă cu o schimbare de paradigmă.

Proiectul *Universitățile și mediul socio-economic* – care își propune să găsească răspunsuri la problematica relației dintre universități și mediul economic – afirmă viziunea asupra misiunii universității ca actor principal al societății bazate pe cunoaștere, care “are menirea de a contribui la bunăstarea individului și a mediului socio-economic generând și transferându-le cunoaștere prin educație, cercetare și inovare.”⁷⁸ Autorii studiului scot în evidență o serie de vulnerabilități ale sistemului de învățământ superior și activității de cercetare dezvoltare raportate la situația internațională, dintre care enumărăm câteva dintre cele mai importante, general valabile și pentru situația CDI în Regiunea NV:

- **legislația** inadecvată și un procent redus de finanțare a CDI (<0,4% din PIB față de ținta Lisboa 2010 este 3% din PIB);

⁷⁷ vezi Capitolul Piața Muncii

⁷⁸ Munteanu, R., & Popescu, S. (n.d.). *UNIVERSITĂȚILE ȘI MEDIUL SOCIO-ECONOMIC.*, p. 4

- **inexistența polilor de competitivitate** în jurul centrelor universitare; mecanisme ineficace de finanțare a inovării / clusterelor regionale; slaba dezvoltare a incubatoarelor de afaceri, parcurilor științifice sau parcurilor tehnologice; incapacitatea de a valorifica facilitățile existente puse la dispoziție; lipsa rețelelor locale de business angels, venture capitalists etc
- slaba orientare a **școlile doctorale** înspre stimularea cercetării cu impact în mediul socio-economic și abordarea unor teme de cercetare axate preponderent pe discipline științifice și abordare teoretică; proporția mică a tezelor de doctorat axate pe teme rezultate din colaborarea universitate-mediul economic;
- absența unor strategii în **domeniul proprietății intelectuale** și susținerea insuficientă de către universități a finanțării brevetelor de invenții; orientarea sectorului industrial din România preponderent pe „outsourcing” și pe sub-contractare; lipsa interesului companiilor multinaționale de a coopera cu universitățile locale în CDI;
- insuficiența **formare a resursei umane** în probleme de creativitate, managementul inovării, antreprenariat etc.; orientarea sistemului de învățământ superior din România pe transfer de informație și mai puțin pe dezvoltarea de abilități, gândire creativă și asumarea riscului; cultura inovativă precară atât la nivel individual, cât și organizațional.

Raportul afirmă faptul că – în contextul în care nevoia de cunoaștere care trebuie pusă în slujba dezvoltării economice se schimbă cu rapiditate – rolul de a răspunde acestei nevoi nu mai poate fi asumat cu succes de către structurile tradiționale academice ci este necesară abordarea demersului academic într-o nouă paradigmă. Această paradigmă trebuie să reflecteze un demers intențional de comunicare și cooperare între mediul academic și toate părțile interesate în îndeplinirea cu succes a misiunii sale. Astfel, studiul evidențiază patru mari părți interesate care, prin interacțiunea lor configurează orientarea pe termen lung a sistemului de învățământ superior:

- mediul academic (instituția universitară, membrii corpului academic),
- studenții și absolvenții (individual sau prin organizații reprezentative),
- mediul socio-economic (firme, asociații profesionale, respectiv angajați),
- statul (instituții și organizații cu misiuni de comunicare, coordonare și control și respectiv funcționari ai demersului public).

5.3. Exemple de bună practică

5.3.1 Colaborarea cu învățământul profesional și tehnic

Relațiile dintre învățământul profesional și tehnic și învățământul superior se concentrează cu precădere în zona centrelor de pregătire și perfecționare a personalului didactic (DPPD), care deservește nevoia de perfecționare a cadrelor didactice angajate în învățământul profesional și tehnic din preuniversitar. În funcție de specialitate, pentru perfecționare, cadrele didactice se pot adresa Departamentelor de Pregătire și Perfecționare care funcționează în cadrul marilor universități din regiune.

Dincolo de această relație, am căutat să identificăm în regiune programe care să abordeze intențional. În cadrul Programului Erasmus +, la secțiunea care adresează parteneriatele strategice ale școlilor, există un set de programe dedicate proiectelor de parteneriat strategic în care sunt implicate instituții/organizații care desfășoară activități în domeniul școlar, cum ar fi universitățile. Printre proiectele depuse sau acceptate spre finanțare în perioada 2014-2016, nu am putut identifica nici un proiect din Regiunea de NV care să vizeze relația dintre preuniversitar și universități.

Se constată astfel că, deși există anumite inițiative punctuale – cum ar fi sesiunea de comunicări științifice adresată atât studenților cât și elevilor *O carieră în inginerie*, derulat de Universitatea Tehnică din Cluj – la acest moment, alte inițiative ca ”Ziua porților deschise” colaborarea cu învățământul profesional și tehnic este sporadică și este necesar a se îmbunătăți.

5.3.2. *Parteneriate ale universităților cu mediul economic*

În mare măsură, parteneriatele universităților cu mediul economic se realizează – la nivelul educațional – în cadrul **activităților de practică a studenților**, iar la nivelul cercetării – în cadrul **proiectelor comune de cercetare**.

Facultățile încheie acorduri de parteneriat în cadrul cărora studenții desfășoară activități de practică și internship în cele mai diverse companii din regiune, studenții beneficiind de coordonarea unor tutori din rândul specialiștilor din companie. O serie de proiecte europene derulate în ultimii 9 ani au stimulat aceste parteneriate, ducând la îmbunătățirea mecanismelor de colaborare și a experienței de practică. Cu toate acestea, în absența unor scheme de finanțare care să stimuleze parteneriatele și a unor programe care să monitorizeze desfășurarea stagiilor de practică, rezultatele pozitive ale colaborărilor dintre universități și mediul economic țin mai degrabă de șansă și de bunăvoință și interesul partenerului economic.

Lansarea proiectelor de cercetare națională care vizează creșterea competitivității economiei românești prin cercetare, dezvoltare și inovare stimulează parteneriatele dintre universități și mediul economic, constituind și principala sursă de finanțare. Proiectele de transfer de cunoaștere la agentul economic vizează interconectarea expertizei existente în organizațiile de cercetare cu necesitățile industriale prin: intensificarea cooperării între universități/institute de cercetare cu mediul economic; transferul de cunoaștere în piață; dezvoltarea abilităților antreprenoriale ale cercetătorilor.

Se constată o creștere a interesului universităților pentru dezvoltarea relațiilor cu mediul economic, reflectată prin înființarea unor centre responsabile de inițierea, dezvoltarea și administrarea acestor relații. Universitatea Tehnică din Cluj are un Compartiment pentru relația cu Mediul Socio-Economic, în timp ce în Universitatea Babeș-Bolyai funcționează un Centru de Carieră, Alumni și Relația cu Mediul de Afaceri. În cadrul căruia există un compartiment special dedicat doar mediului de afaceri. Universitatea se vrea astfel a fi percepută ca fiind un spațiu deschis, prietenos, deschis dialogului și interesată să înțeleagă nevoia specifică de pregătire solicitată de angajatori.

Probabil cel mai important parteneriat al universităților cu mediul economic din regiunea NV este reprezentat de Clusterul IT Innovation City, format din organizații active în domeniul tehnologiilor informatice cum ar fi cele furnizoare de servicii și soluții de software, universități și institute de cercetare, organisme publice și alte organizații catalizatoare. Clusterul a fost format în 2012 și are ca obiectiv creșterea competitivității serviciilor de IT și a produselor destinate piețelor internaționale prin crearea unor parteneriate public-privat care să contribuie la îmbunătățirea calității vieții comunității din care fac parte.

Din acest cluster fac parte cele patru cele mai importante universități clujene: Universitatea Babeș-Bolyai, Universitatea Tehnică, Universitatea de Medicină și Farmacie și Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară.

Principalele obiective ale Clusterului IT sunt:

- **Poziționarea pe piață** și stimularea exporturilor prin internaționalizare și design inovativ
- **Sprijin pentru industrie** prin construirea unor structuri integrate în industriile verticale care să faciliteze dezvoltarea de produse și servicii complexe
- **Cercetare – Dezvoltare:** facilitarea finanțării unor proiecte axate pe transfer tehnologic fie prin investiții private fie prin parteneriate public-privat
- **Resurse comune** – dezvoltarea de instrumente care să sprijine procese eficiente de împărțire a resurselor între membri clusterului.
- **Resurse Umane** – creșterea numărului personalului înalt calificat prin întărirea colaborării cu instituțiile educaționale și creșterea eficienței programelor de pregătire

- **Proiecte internaționale** – creșterea gradului de implicare al companiilor de IT din Cluj în proiecte internaționale prin lărgirea rețelelor de parteneriat.

5.3.3. Oferta IS din regiune pentru formarea adulților

În ultimii ani universitățile din regiune au înțeles nevoia de corelare a pregătirii forței de muncă cu cererea de pe piața muncii și au crescut semnificativ oferta programelor de învățământ netradițional. Tabelul următor prezintă oferta de programe de învățământ la distanță (ID), formare continuă (FC) și cursuri de specializare postuniversitară a anului 2016 la cele mai reprezentative universități din regiune.

Universitatea	Număr domenii	Număr programe ID, FC și postuniversitare
Universitatea Tehnică Cluj	7	41 (FC și postuniv)
Universitatea Babeș-Bolyai Cluj	20	61 (ID, FC și postuniv)
Universitatea de Medicină și Farmacie Cluj	75	435 (FC și postuniv)
Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj	4	29 (ID și postuniv)
Universitatea Oradea	8	28 (ID și FC)
Academia de Muzică Gh. Dima Cluj	5	12 (ID, FC și postuniv)
Universitatea de Artă și Design Cluj	1	1 (FC)

Tabel 4. Programe de învățământ netradițional la cele mai importante universități din Regiunea NV în anul 2016 [sursa: paginile web ale universităților].

Analiza ofertei de programe de învățământ de formare continuă și învățământ netradițional evidențiază faptul că universitățile nu au înțeles încă suficient nevoia extraordinară de formare continuă, specializare și reconversie a forței de muncă, în contextul unei piețe a muncii aflată într-o dinamică continuă. Cu excepția Universității de Medicină și Farmacie care – datorită specificității domeniului medical care impune specializarea continuă – oferă un număr impresionant de programe de formare continuă postuniversitară, celelalte universități au o ofertă relativ redusă comparativ cu numărul specializărilor oferite la nivel de licență sau master.

Declinului demografic al populației școlare și schimbările rapide economice și sociale determinate de globalizare și dezvoltare tehnologică susținută, au determinat marile universități americane și europene să își concentreze oferta educațională tot mai mult spre grupele de populație care sunt ținta învățământului netradițional. Astfel, universitățile oferă o gamă largă de programe flexibile, menite să abordeze învățarea pe parcursul vieții și folosesc metodologii inovative de învățare, inclusiv prin intermediul tehnologiilor digitale.

În România, marile universități se luptă pentru recunoaștere și pentru ocuparea unui loc fruntaș în rankingurile naționale și internaționale, punând accent pe extinderea ofertei educaționale și de cercetare și atragerea unui număr cât mai mare de studenți (care implicit atrage și o finanțare mai bună). Preocuparea pentru corelarea ofertei educaționale cu cererea de pe piața locală sau regională ocupă un loc secundar în prioritățile strategice ale universităților, deși acestea nu lipsesc din lista indicatorilor de succes.

5.3.4. Colaborări ale universităților pentru sprijinirea dezvoltării regionale

Obiectivele strategice de dezvoltare pe termen lung (2034) ale regiunii de NV și prioritățile adoptate pentru atingerea obiectivului general sunt în directă dependență de contribuția universităților din regiune.

Obiectivul general de **creștere a economiei regionale prin dezvoltare multidimensională și integrată pentru diminuarea disparităților intra- și inter-regionale și creșterea standardului de viață regional** se va realiza prin perspectiva a patru priorități:

1. Creșterea competitivității economice a regiunii și stimularea cercetării și inovării
2. Creșterea accesibilității regiunii, amobilității locuitorilor, mărfurilor și a informațiilor
3. Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune
4. Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante

Prioritățile de investiție sunt direct legate de rolul important pe care îl are învățământul superior în regiune prin activitățile de formare profesională (inițială și continuă) și prin activitățile de cercetare dezvoltare. În cadrul fiecărei priorități regăsim direcții specifice adresabile de către universități, dintre care menționăm doar: 1.2. Sprijinirea și promovarea activităților de CDI; 2.2. Îmbunătățirea accesului la infrastructura TIC și creșterea atractivității utilizării rețelelor de către mediul privat și public; 3.1. Investiții în educație, servicii sociale și de sănătate și în îmbunătățirea calității serviciilor din aceste domenii; 3.2. Dezvoltarea capitalului uman; 4.6. Dezvoltarea sustenabilă a patrimoniului cultural și construit.

5.3.5. Mecanisme și instrumente de corelare a ofertei educaționale a IS din regiune cu nevoile de dezvoltare socio-economică

Nevoia de corelare a ofertei educaționale cu nevoia de forță de muncă din regiune a stat la baza unui mecanism de planificare în învățământ care a fost introdus odată cu accesarea primelor programe multianuale Phare TVET 2001-2003 și 2006-2006 care aveau ca obiectiv atingerea unei mai bune coeziuni economice și sociale prin: abordarea și anticiparea nevoilor de formare pentru piața muncii; abordarea integrată, prin planificare pe termen a învățământului profesional și tehnic cu planificarea strategică la nivel național, regional și local; implicare partenerilor sociali în mecanismul de planificare strategică și abordarea integrată a nivelelor de educație și formare prin includerea contribuțiilor învățământului superior și a IPT la dezvoltarea regională.

Centrul Național pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT) este organismul de implementare a programelor pentru modernizarea învățământului profesional și tehnic, și supervizează elaborarea instrumentelor de planificare strategică la nivel național, regional și local. Instrumentele de planificare strategică sunt: Planul Regional de Acțiune în Învățământ (PRAI), elaborat la nivel regional prin consultare cu consorțiile regionale (CR); Planul Local de Acțiune în Învățământ (PLAI) care se elaborează având la bază PRAI prin consultare cu Consiliile Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS) și Planul de Acțiune în Învățământ (PAS) elaborat și implementat de Comisiile de Calitate a Școlii.

În cadrul consorțiilor regionale (CR), învățământul superior este reprezentat de minimum trei universități care acoperă o ofertă educațională variată. În etapa de elaborare a PRAI NV 2011-2013, secțiunea de învățământ superior a fost elaborată prin colaborarea unor reprezentanți ai Universității Babeș-Bolyai, ai Universității de Științe agricole și Medicină Veterinară și ai Universității Tehnice din Cluj. La finalizarea proiectului POSDRU 18398 care viza consolidarea Consorțiului Regional NV, în cadrul căruia a fost elaborat și PRAI, a fost înființată o asociație care și-a propus instituționalizarea activității de planificare strategică regională legată de IPT.

Proiecte similare s-au desfășurat în toate regiunile din România, iar rezultatele planificărilor strategice au fost valorificate în grade diferite funcție de modul în care au evoluat relațiile dintre membrii consorțiului, ai comitetelor consultative și conducerea regiunilor de dezvoltare.

Planificarea strategică în vederea dezvoltării regionale în cadrul acestor structuri nu este întotdeauna simplă în contextul în care cadrul este unul consultativ. Adesea atitudinea actorilor implicați – instituții – este subiectivă, uneori chiar concurențială (în cazul universităților) sau politizată (în cazul unor structuri județene) și depinde în mare măsură de disponibilitatea indivizilor aflați la conducerea instituțiilor respective.

Bibliografie capitol învățământ superior:

- ***. (2015). Studiu asupra inserției socio-profesionale pe piața muncii pentru absolvenții de învățământ superior.
- ***. (2014). STRATEGIA NAȚIONALĂ DE CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE.
- ***. (n.d.). Centrul de Dezvoltare Universitară, Universitatea Babeș-Bolyai. Retrieved from <http://cdu.centre.ubbcluj.ro/sinteze.php>
- ***. (n.d.). Planul de Dezvoltare al Regiunii de NV 2014-2020. Retrieved from http://www.nord-vest.ro/Document_Files/Planul-de-dezvoltare-regionala-2014-2020/00001724/7r238_PDR_2014_2020.pdf
- ***. (n.d.). Study in Romania. Retrieved from <http://www.studyinromania.gov.ro/fp/index.php?we=module.fp.articles&c=15&wtok=8e85ad1961b661e28d0009aff5c8258d5b7412b6&wtks=hY/BTsMwDIbfJQ8wYsdJHO/IHSHtCQppUEVh01I0TYh3Z63adN2hvdM/v3x2KgGW3yxW1KX7bLPaNwJATut9FiMqN1H1FYpK1iQNAeoqsSFMb9GFqIkTUQIG6Lkdbqn74m>
- ***. (n.d.). Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest (demografie, context).
- ***. (n.d.). RNCIS – Registrul National al Calificarilor din Invatamantul Superior | Autoritatea Nationala pentru Calificari. Retrieved from <http://www.studyinromania.gov.ro/fp/index.php?we=module.fp.articles&c=15&wtok=8e85ad1961b661e28d0009aff5c8258d5b7412b6&wtks=hY/BTsMwDIbfJQ8wYsdJHO/IHSHtCQppUEVh01I0TYh3Z63adN2hvdM/v3x2KgGW3yxW1KX7bLPaNwJATut9FiMqN1H1FYpK1iQNAeoqsSFMb9GFqIkTUQIG6Lkdbqn74m>
- ***. (n.d.). Romania:Overview - Eurydice. Retrieved from <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Romania:Overview>
- ***. (2015). CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI. Retrieved from <http://www.curteadeconturi.ro>
- ***. (n.d.). ANALIZA OFERTEI DE CDI. Retrieved from http://www.nord-vest.ro/Document_Files/Analiza_ofertei_de_CDI_ro_76xhq6.pdf
- Acelanu, M., Badea, L., & Alina, C. (2011). *România în Uniunea Europeană Calitatea integrării. Decalaje structurale și regionale*. București. Retrieved from http://store.ectap.ro/suplimente/Romania_in_Uniunea_Europeana-Calitatea_integrarii_ro.pdf
- ***. (2014). *Programul Operațional Regional NV*. Retrieved from http://arhiva.fonduri-structurale.ro/Document_Files/fs2014-2020/00010115/o4x61_POR_2014-2020.pdf

- ***. (n.d.). *Raport de Cercetare cantitativa - sondaj de opinie populatie pentru regiunea NV*. Retrieved from [http://www.spunespo.ro/sites/default/files/Raport cercetare cantitativa populatie - Regiuna Nord-Vest.pdf](http://www.spunespo.ro/sites/default/files/Raport%20cercetare%20cantitativa%20populatie%20-%20Regiuna%20Nord-Vest.pdf)
- ***. (2015). *Starea finanțării învățământului superior și măsurile de optimizare ce se impun*. Retrieved from http://www.cnfis.ro/wp-content/uploads/2015/07/CNFIS-Raport-public2014_final_20.06.2015.pdf
- Sabau, G. (2016, July). Bacalaureatul, învățământul superior și piața muncii | Contributors. *Contributors.ro*. Retrieved from <http://www.contributors.ro/administratie/educatie/bacalaureatul-inva%C8%9Bamantul-superior-%C8%99i-pia%C8%9Ba-muncii/>
- Voicu, B., Tufis, C., & Voicu, M. (2010). Absolvenții recenți de învățământ superior și integrarea lor pe piața muncii. *ResearchGate*, (January). <https://doi.org/10.13140/RG.2.1.4774.6081>
- ***. (2009). *Planul Regional de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă și Incluziune Socială din Regiunea Nord Vest*. Retrieved from <http://www.runv.ro/doc/PRAOIS.pdf>
- ***. (2014). *STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT TERȚIAR 2015 - 2020*. Retrieved from [https://www.edu.ro/sites/default/files/_fișiere/Minister/2016/strategii/Strategie_inv_tertiar_2015_2020 \(1\).pdf](https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2016/strategii/Strategie_inv_tertiar_2015_2020(1).pdf)
- ***. (n.d.). Strategii de dezvoltare și asigurarea calității, Universitatea Babeș-Bolyai. Retrieved from http://www.ubbcluj.ro/ro/despre/prezentare/strategii_de_dezvoltare_si_asigurarea_calitatii
- ***. (n.d.). Misiunea universității, Universitatea Babeș-Bolyai. Retrieved from <http://www.ubbcluj.ro/ro/despre/prezentare/misiune>
- ***. (n.d.). Babes-Bolyai University Rankings | Top Universities. Retrieved from <http://www.topuniversities.com/node/3990/ranking-details/world-university-rankings/2013>
- Munteanu, R., & Popescu, S. (n.d.). *UNIVERSITĂȚILE ȘI MEDIUL SOCIO-ECONOMIC*. Retrieved from http://edu2025.ro/UserFiles/File/LivrabileR1/diagnostic_panel3.pdf

Centrul Național de Dezvoltare
a Învățământului Profesional și Tehnic
Strada Spiru Haret nr. 10-12, Sector 1
010176, București, ROMÂNIA
Tel: +4021.311.11.62
Fax: +4021.312.54.98
E-mail: vet@tvet.ro

www.tvet.ro

Competența face diferența!

**Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă
cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European.**

**Titlul proiectului: Cadrul strategic pentru infrastructura educațională și sprijin în planificarea
strategică a educației și formării profesionale - INFRAED**

Editorul materialului: Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic
Data publicării: martie 2017

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială
a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Material gratuit